

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ז'

הכְּתַבְת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֵר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

1129 .42nd st

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֹהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֵר"א שׁ שְׁלִיט"א - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655

דְּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il

אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינָה סֵפֶר זֶה וְהַכְרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סֹטֶר' - הַמֶּרְכָּז לְתַשְׁמִישֵׁי קֹדֶשׁה וְיוֹדְאִיקָה הַגְּדוֹל בְּצִפּוֹן
04-6650050

תִּכּוֹן הָעֵינִינִים

- הקדמה** יג
- תשלה** אֲנַחְנוּ גָרִים אֶצֶל חֲמוּתֵי בְּלִית בְּרִיָּה, וְחוֹשְׁשִׁים לְשֹׁכֵר
 דִּירָה לְבַד טו
- תשלו** רְאִיתִי שֶׁתְּלוּ בְּכָל רַחֲבֵי יְרוּשָׁלַיִם מוֹדְעוֹת לְבוֹא לְאוֹמֶן.
 זֶה לֹא חֲלוּל הִיא? יח
- תשלו** כִּיצַד צָרִיף לְנַהֵג לְגַבֵּי שְׁמִירַת הָעֵינִינִים? כ
- תשלח** מַה דַּעְתּוֹ שֶׁל הָרַב לְגַבֵּי תוֹפְעַת "הַחֲרָדִים הָאֲנוּסִים"? .
תשלט יֵשׁ לִי זְמַן מְגֻבֵּל לְלִמּוּד תּוֹרָה, כִּיצַד לְחַלֵּק אֶת הַזְּמַן בֵּין
 הַלְמוּדִים? כה
- תשמ** הָאֵם בְּלִמּוּד מִסְפָּרֵי הָרַב נֶחֱשָׁבִים כְּתִלְמִידֵי? כח
- תשמא** מֵאֵז שֶׁהִתְחַלַּתִּי לְהִתְבּוֹדֵד וְלִלְמַד כְּסֻדְרוֹ, עוֹבְרִים עָלַי
 קְשָׁיִים וּמְשַׁבְּרִים ל
- תשמב** לְבַתִּי קוֹרְאִים 'פִּיִּיגָא', וְהַגְרוּשׁ שְׁלִי מִתְעַקֵּשׁ לְאֵית אֶת
 שְׁמָה 'פִּיִּיגָע' לג
- תשמג** קִנִּיתִי לְנִכְדִים שְׁלִי מִחֻשָּׁב, כִּדֵּי שֶׁיִּלְמְדוּ בּוֹ תּוֹרָה, אֵד
 הוֹרִיָּהֶם מִתְנַגְּדִים לה
- תשדמ** הָאֵם לְדִם וְלִשְׁתֵּק גַּם כְּשֶׁמְבַזֵּים אוֹתִי בְּרַבִּים, וּמַעֲלִילִים
 עָלַי שְׁקָרִים? לו
- תשמה** אֲשֶׁתִּי וּמְשַׁפְּחָתָה מְבַזֵּים אוֹתִי מֵאֵז הַחֲתֻנָּה, וְעַכְשָׁו
 אֲשֶׁתִּי לֹא מוֹכֵנָה שְׁאֲחֹזֵר הַבֵּיתָה לט

תִּכְן הָעֲנִינִים

- תשמו** האם מתר ולא מסכן לנסע לקבר רחל אמנו **מג**
- תשמז** איך אפשר להתקרב לצדיק, ולקבל ממנו כל מה שאפשר
ברוחניות ובגשמיות? **מד**
- תשמח** התחייבתי לפני חדש למשפנתא, ועכשו אני בסכנת
פטורים מהעבודה **מו**
- תשמט** חברה הציעה לי בחור לשדוף, האם הוא מתאים לי או
לא? **מט**
- תשנ** נגמרו לי הכחות הפיזיים והנפשיים, מאחר שאינני
מוצאת את הזוג שלי **נ**
- תשנא** האם מתר לאשה לעבד בחברת אנשים שאינם שומרים
תורה ומצוות? **נב**
- תשנב** נפגשתי עם כמה בחורות, ואינני יודע מי מתאימה לי
יותר **נד**
- תשנג** אשתו של אחי ברחה מהבית עם הילדה והמצב
חמור **נו**
- תשנד** בכמה מקומות בש"ס כתוב שצריך ללמד בעיון. כיצד זה
מסתדר עם למוד בגרסא? **נח**
- תשנה** רצוני לעבר לשיבה גבוהה, אך הורי רוצים שתהיה לי
תעדת בגרות **סד**
- תשנו** קוראים לי ישנר, האם להוסיף לעצמי שם נוסף? . . . **סו**
- תשנז** התרגלתי והתמכרתי להסתכל הסתכליות אסורות, איך
יוצאים מזה? **סט**
- תשנח** אחרי שמונה שנים של תשובה, אני במשבר גדול וחושב
לעזב את הדת **עא**
- תשנט** אבא שלי הוא גוי. האם לשמר אתו על קשר? האם
להראות לו את בני שנולדו? **עז**

תְּכֵן הָעֲנָנִים

ה

תשס יש לי הרבה יסורים, ואני מרגיש שהקדוש־ברוך־הוא לא רוצה אותי **עז**

תשסא בעלי עבר גלות קשה, ומעולם לא הניח תפלוּן, האם לקנות לו? **עט**

תשסב אני נכשל באינטרנט, למרות שאני רוצה, מה לעשות? **פא**

תשסג אני עומד להתחתן, אך עדין אני נופל בכל פעם ונכשל בעברות **פג**

תשסד האם מתר לשמע שעורי קבלה שנמסרים בחוג לרבים? **פה**

תשסה איך אני אמור להתלבש בשבת, כשאני הולכים אל ההורים? **פז**

תשסו הרגלתי בפגם הברית מגיל קטנות, ואני מצליח להתנתק מזה **פט**

תשסז עברתי גלות קשה עם אבא שלי, ונסיתי לא פעם להתאבד **צב**

תשסח האם מי שמשתתף בסיום מסכת, נחשב לו כאילו גם הוא סיים בעצמו? **צד**

תשסט כל הזמן הביג שלנו מלא מריבות בין ההורים, ובין ההורים לילדים **צו**

תשע מה צריכים לכוון כשמזכירים שם הווי"ה, אדנות ויאלקים' לפי דעת רבנו? **צט**

תשעא בישיבה שלי מתנגדים לדרך של רבנו הקדוש, ועושים ממני ליצנות **קא**

תשעב מה המקור לעשות סעודה בראש־חודש? **קג**

תשעג הַגְרוּשׁ שְׁלִי הִזָּה מִכָּה אוֹתִי, וְכַעַת הוּא מְאַיִם לְהִתְאַבֵּד
אִם לֹא אֶחְזֹר אֵלָיו **קה**

תשעד בְּכֹל פְּעַם שְׁיֵשׁ מְרִיבָה בֵּינִי לְבֵין חֲמוּתִי, בְּעֵלִי עוֹבֵר לְצַד
הָאָמָא שְׁלוֹ **קז**

תשעה הָאֵם צְרִיכִים לְחַשֵּׁשׁ מִתְקִיפָה שֶׁל אֵירָאוּ עַל אָרֶץ
יִשְׂרָאֵל? **קיא**

תשעו בְּאֵיזָה סֵפֶר מִסִּפְרֵי רַבְּנֵנוּ כְּדָאֵי לִי לְהִתְחִיל לְלַמּוֹד? . . **קטו**

תשעז הַתְגַּבְּרִשְׁתִּי לִפְנֵי תַשְׁעָה חֲדָשִׁים, וּמֵאַזּוּ בְּנוֹתִי וּגְרוּשְׁתִּי
סוֹבְלוֹת מְאֹד **קיז**

תשעה לְבִתֵּי קוֹרָאִים 'נַעֲמָה'. הָאֵם צְרִיף לְשִׁנּוֹת אֶת שְׁמָה? . . **קכ**

תשעט מָה אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת, כְּדִי לְשַׁפֵּר אֶת מִצְבוֹ שֶׁל אֲבִינוּ
הַחוּלְהָ? **קכב**

תשפ מִדּוּעַ צְרִיכִים הַתְּבוּדוֹת כְּדִי לְהַגִּיעַ ל'יִזְכוּף הַמַּחִיו',
וְלֹא מִסְפִּיק לְחַשֵּׁב בְּעֵינַיִי אֲמוּנָה? **קכג**

תשפא הָאֵם אֶפְשֶׁר לַעֲרֹךְ 'סְלִיחוֹת' בְּשַׁעַת שְׁתִּים-עֶשְׂרֵה בְּלֵילָה,
כְּדַעַת הַפּוֹסְקִים שְׁסוֹבְרִים שְׁזָהוּ זְמַן חֲצוֹת? **קכד**

תשפב מִדּוּעַ נוֹסְעִים לְאוּמוֹן בְּכֹל שָׁנָה, הֲרִי מִי שְׁנֹסֵעַ פְּעַם אַחַת
זָכָה לְתַקּוּן? **קכו**

תשפג הָאֵם מִתֵּר לְקִנּוֹת דְּבָרִים בְּעֵבוּר הַתִּינוּק לִפְנֵי
הַלְדָּה? **קכז**

תשפד הָאֵם רְאוּי לְשַׁמֵּר אֶת שְׁעָרוֹת הַזָּקֵן שֶׁנִּפְלוּ כְּמוֹ שְׁנֵהָגוּ
כְּמָה צְדִיקִים? **קל**

תשפה אֲנִי לֹא מִסְתַּדֵּר עִם אִשְׁתִּי, וּמִפְּחַד שֶׁלְּבִסוֹף נֶאֱלָץ
לְהִתְגַּבֵּשׁ **קלא**

תשפו אֵיךְ אֲנִי יְכוֹל לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֵר שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף שֶׁמְשַׁתְּלֵת
עֲלַי? **קלד**

תִּכְן הָעֲנָנִים

ז

תשפז חמותי מסכסכת ביני ובין בעלי, והבית שלנו נהרס קלו

תשפח הבן שלי התחיל לגמגם פתאום, ואינני יודעת מה לעשות קלח

תשפט אני מרגישה שהשם שלי 'מורן' מושך אותי לכווננים לא טובים קמ

תשצ ברצוני לשאל כמה שאלות לגבי הכתוב בספר 'פעלת הצדיק' קמא

תשצא מה שוה ההתבודדות של אדם, אם הוא נמצא בינדווי משמים? קמד

תשצב האם יש לחשש ללמוד בספריו של הרבי מליובאוויטש? קמז

תשצג האם יש טעם לבוא לציון רבנו ז"ל בשבת או חג, שהרי בימים אלו נשמות הצדיקים אינן בציונם קנ

תשצד גרושתי ומשפחתה מסיתים את בנותי נגדי, ולא נותנים לי לראות אותן קנג

תשצה קבלתי איומים מכמה אנשים שיחסלו אותי, ומאז אני חי בפקדים קנה

תשצו נכשלתי וראיתי סרטים לא טובים, ואני מאד מתחרטת קנז

תשצז פתחתי עסק, והשקעתי הרבה כסף, אבל העסק רק מפסיד, האם לסגר? קנט

תשצח לפני כמה חדשים הוצי התגרשו, ומאז עולמי חרב עלי קסא

תשצט רבנו ז"ל אומר, שלכל אמה יש מדה מסימת. מהי המדה של כל אמה? קסג

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

ח

- תת** האם "להחיות את עצמו בנקודות טובות" זו לא גאונה? **קסה**
- תתא** מה הזכות והשכר של אשה ששולחת את בעלה לאומן? **קסח**
- תתב** אין לי סבלנות לבעלי ולסובבים אותי **קע**
- תתג** מדוע לא הגנה זכות התורה על עם ישראל בכל הגליות? **קעב**
- תתד** מהו שם המשפחה של רבנו ז"ל? **קעז**
- תתה** אני חש לא בנח למסר שעירי תורה, כי אני מרגיש לא ראוי **קעט**
- תתו** מה דעתו של הרב לגבי פנס הנשים ההיסטורי שנגער? בבני ברק? **קפא**
- תתז** כל הילדים שלנו סובלים צרות, ואנו ההורים רואים את הכל ויוצאים מדעתנו **קפז**
- תתח** כתוב, ש'לרבנו ז"ל היו נסיונות קשים בצעירותו. מה הפונה? **קצ**
- תתט** האם רבנו ז"ל שומע את בקשותינו, גם אם עומדים במרחק מציונו? **קצב**
- תתי** לאחרונה הכניסו בי ספקות בדרך של רבנו, ואני נלחם להחזיק מעמד **קצד**
- תתיא** האם לשלח את ילדי ליתלמוד תורה, אף ש'בדרך צריכים לנסע דרך מקומות מסכנים? **קצט**
- תתיב** אין לי דבורים חדשים בהתבודדות, ומאד קשה לי ללמוד גמרא **רא**
- תתיג** איך מקזמים "ודוי לפני תלמיד חכם"? ומי נקרא "תלמיד חכם"? **רז**

תִּכְן הָעֲנָנִים

ט

תתיז התקרבותי לרב מסים והייתי תלמידו, ובגללו התגרשתי, ועכשו אין לי כלום. **ריז**

תתטו אשתי מתביישת מאד בסביבת נשים אחרות, ואין לה בטחון עצמי. **ריא**

תתטז נולדה לנו בת במזל טוב. האם לחסן אותה או לא? **ריז**

תתיז אני כבר בת עשרים ושש, ורוצה להתחתן, האם לחכות להצעה, או לפנות לשדכנית. **רטו**

תתיח ההורים שלי עברו לעיר חלוצית והתחילו להתדרדר, מה לעשות? **ריז**

תתיט מדוע אינני מתקדם בעבודת השם כמו כל השאר, ונשאר באותו מקום? **ריט**

תתכ אני נפגשת תקופה ארכה עם בחור דתי, ואינני יודעת אם להתחתן איתו או לא. **רכג**

תתכא לאחרונה עושים מסבות לנשים דתיות עם מוזיקה קצבית, יש בזה בעיה? **רכה**

תתכב אשתי אוהבת שמות מיחדים שאינם מזכרים בתנ"ך. האם כדאי לקרא לילדים בשמות האלו? **רכז**

תתכג כמה גרות אשה צריכה להדליק לכבוד שבת-קדש? **רכח**

תתכד איך אפשר להנצל מצער התולעים בקבר? **רל**

תתכה איך אפשר לודא שהמשדכת שלי בריאה בנפשה? **רלז**

תתכו האם להמשיך בלמודים באוניברסיטה או לעבר למדרשה? **רלה**

תתכז נהגתי בלי רשיון ועשיתי תאונה, ועומד להיות לי משפט. **רלז**

תתכח איך צריך להוכיח את בני משפחתי ותלמידי בצורה
נכונה? **רלט**

תתכט כמה צריך אדם לצום כדי שיוכל לעלות למעלה
מתקו? **רמא**

תתל התחנתתי עם אשתי, ועכשו קשה לי מאד לחיות
אתה **רמד**

תתלא מה הנסח הנכון ומתי הזמן הטוב ביותר לומר תקו
חצות? **רמו**

תתלב אני אברך כולל, ומשפחתי כועסת עלי, שאיני מביא
פרנסה **רמח**

תתלג כיצד ראוי להתפלל בציון רבנו ז"ל – לבקש מהשם
יתברך או מהצדיק? **רמט**

תתלד האם ראוי לקצר בתפלת תינוקות של בית רבן, כדי
שיספיקו ללמוד יותר? **רנב**

תתלה האם אפשר לסמוך על הכתוב בספרים של תלמידיכם,
כגון: 'שיחות-מוהרא"ש', וכדומה? **רנד**

תתלו האם אפשר לקנות ספרי רבנו להפצה מכספי
מעשר? **רנז**

תתלז איך אפשר לנצל את החפשה לבלוי עם המשפחה מבלי
לפל ברוחניות? **רנח**

תתלח יש לי בן אחד, והרופאים אומרים שלא אוכל להפקד
שוב **רס**

תתלט לאשתי קשה מאד עם כסוי הראש, והיא רוצה להוריד
אותו **רסב**

תתמ אין לי פרנסה, אין לי אשה, אין לי כלום. למה הכל הולך
לי עקם? **רסה**

תָּכֵן הַעֲנִינִים

יא

תתמא אִשְׁתִּי נִמְצְאָת כֹּל הַיּוֹם אֶצֶל אִמָּא שְׁלָה, וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ
'צֹלַע שְׁלִישִׁית' **רסח**

תתמב מִדּוּעַ מַעֲלַת הַהֶפְצָחָה גְדוֹלָה כָּל-כָּדָי? **רעא**

תתמג מַה הַחֲדוּשׁ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל שְׁאָמַר, שְׁצַרִּיכִים לְהִיּוֹת
מְקֻרָב לְצַדִּיק, הֲרֵי כְּבֹר כְּתוּב "עֲשֵׂה לָךְ רַב"? **ערה**

תתמד כְּשֶׁהִתְחַלַּתִּי לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה הָיָה לִי קֵל, אֲבָל עֲכָשׁוּ קִשָּׁה
לִי מֵאֹד **רעז**

תתמה הָאֵם כִּדְאִי לִי לְלַמֵּד בְּסִמְיָנָר שֶׁל בְּעֻלוֹת תִּשׁוּבָה, לְמֵרוֹת
שְׁאֲנִי חֲרָדִית מִבֵּית? **רפ**

תתמו כְּתִיב בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן: לְצַדִּיקִים יֵשׁ יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל,
בְּתַנְיָא: לְצַדִּיקִים אֵין יֵצֵר הָרַע בְּכָלֵל. אֵיךְ זֶה
מְסַתְדָר? **רפב**

תתמז מַה יִדְעָתוֹ שֶׁל הָרַב עַל שְׁמֵי 'גִּי'א? הָאֵם צְרִיף לְהוֹסִיף
שָׁם? **רפד**

תתמח מִצִּיק לִי מֵאֹד שְׁאִמָּא שֶׁל בְּעָלִי מַעֲנִיקָה לוֹ תִשׁוּמַת-לֵב
בְּלִי גְבוּל כֹּל הַזְּמַן **רפה**

תתמט לְאַחַר אַרְבַּע פְּגִישׁוֹת, הִמְשַׁדָּף שְׁלִי בִטֵל אֶת הַשְּׂדוּף,
וְעֲכָשׁוּ הוּא רוֹצֵחַ לְהִמְשִׁיד **רפז**

תתנ כִּיצַד אִשָּׁה צְרִיכָה לְהִתְנַהֵג וּלְהִתְקַדָּשׁ לְפִי רַבְּנוּ
ז"ל? **רפט**

תתנא הָאֵם צְרִיף לְכוּן בְּשֵׁם אֲדָנוֹת "אֲדוֹן הַכֹּל הָיָה, הָיָה
וַיְהִי", אוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּפִשְׁטוֹת וּתְמִימוֹת לְלֹא
כְּוֹנוֹת? **רצב**

תקון הַכְּלָלִי **שיג**

גַּם לָכֶם יֵשׁ שְׂאֵלָה?
עֲכָשׁוּ הַהֲדָמֵנוֹת הַנְּדִירָה
לְשֵׁאל שְׂאֵלָה וּלְקַבֵּל תְּשׁוּבָה -
אֶפְשָׁרִית!

בְּמִסְפַּר הַטֵּלְפֹן שֶׁל
מְשִׁרְד הַקְּהֵלָה בִּיבְנָאֵל -
04-6656666

אוּ בְדָאָר אֶלְקֵטְרוֹנִי -
info@breslevcity.co.il

אוּ בְאִתְר הָאִינְטֵרְנֵט -
www.breslevcity.co.il

הַקְדָּמָה

הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַחֶלֶק הַשְּׂבִיעִי בְּסִדְרַת "שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדֵי בְּרֶסֶלֶב". וְבוֹ מוֹפִיעוֹת שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּנוֹשָׁאִים שׁוֹנִים וּמְגֻנִים, הַנוֹתְנוֹת מֵעֵנָה לְתֵהִיּוֹת וּסְפָקוֹת שֶׁל מִתְקַרְבִּים חֲדָשִׁים לְדִרְכָּה שֶׁל חִסְדֵי בְּרֶסֶלֶב, וְכֵן לְתַלְמִידִים וְתִיקִים, אֲשֶׁר מְעֻנְיִים לְדַעַת אֶת דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב זי"ע, וְאֵת הַדֶּרֶךְ שֶׁלְמַד אוֹתָנוּ.

הַשְׁאֵלוֹת שֶׁהִגִּיעוּ מִכָּל רַחְבֵי הָעוֹלָם, נִשְׁלַחוּ לְלִשְׁכַת כְּבוֹד קְדֻשַׁת מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א — הַצַּדִּיק מִיבְנֵי אֵל, אֲשֶׁר הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן בְּאִפְּן אִישִׁי, הַתְּשׁוּבוֹת אוֹצְרוֹת בְּתוֹכָן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיךָ לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד בְּכֹל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל, בְּרוּחָנוּיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִיךָ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם.

מֵאַמְצִים גְּדוֹלִים נַעֲשׂוּ עַל מִנַּת לְהַגִּישׁ לְקוֹרְאִים אֶת הַסֵּפֶר בְּאִפְּן מְהֻדָּר וְאִיכוּתִי, וּבְלִבְנוֹ תְקוּהָ, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בְּסֵפֶר הַזֶּה, יִהְיֶה וִיחַיָּה אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד, וְיִמְצָא תְשׁוּבָה גַם לְשְׁאֵלוֹתָיו הַפְּרֻטִיּוֹת, כִּי לְמִרְוֵת שְׁהַמְכַתְּבִים נִכְתְּבוּ בְּאִפְּן אִישִׁי לְשׁוֹאֵל, מִיַּעֲדִים הֵם לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל.

עַל-יְדֵי שְׂאֵתָהּ נוֹטֵל עֵצָה מִהָרֶב, עַל-יְדֵי-זֶה
תִּזְכָּה לִישׁוּעָה

(סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת עֵצָה, סִמָּן ה')

אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְאִמוּנָה, אֶלָּא עַל-יְדֵי אֱמֶת...
וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְאֱמֶת, אֶלָּא עַל-יְדֵי
הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים, וְיִלְךְ בְּדַרְךְ עֲצָתָם.

(לְקוּטֵי-מִזְבֵּן, חֵלֶק א', סִמָּן ו')

שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב

תשלה.

**אֲנַחְנוּ גָרִים אֶצֶל חֲמוֹתֵי בְּלִית בְּרִיָּה, וְחוֹשְׁשִׁים
לְשִׁכּוֹר דִּירָה לְבַד**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת נְסִים: אֲנִי נְשׁוּי וְאֵב לְשִׁלְשָׁה יְלָדִים. יֵשׁ לִי
חֻבוֹת שֶׁל 150,000 שְׁקֶל. אֲנִי חֵי אֶצֶל חֲמוֹתֵי בְּגִלֵּל
מְצִיּוּקָה כְּלִפְלִית. אֲנִי רוֹצֵה לְשִׁכּוֹר דִּירָה, כִּי יֵשׁ מִתְחִים
בְּבֵית עִם הָאִשָּׁה, וְקוֹשֶׁה לְהַשְׁאֵר אֶצֶל חֲמוֹתֵי, אֲבָל אֲנִי
מִפְחָד שֶׁלֹּא אֶעֱמֹד בַּתְּשֻׁלוּמִים, מֵהַ הֶרֶב מִמְּלִיץ
לְעִשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרֵי רְאָה, כ"ו אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל נְסִים, נֵרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד מִחֻבוֹת, וְאָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן,
סימָן קכב): 'שְׂאֵם לֹא הָיָה מִמֵּתִין בְּבִטְחוֹן לִישׁוּעַת הַשָּׁם, כְּכֹר
הָיָה אִישׁ נוֹסֵעַ וּמְטַלְטֵל כְּמוֹ כֹּל הַנוֹסְעִים וּמְטַלְטְלִים עֲצָמָם
בְּשִׁבִיל הַפְּרָנְסָה כְּנֶהוּג עֲכָשׁוּ. וְהַפְּרָנְהָ, כִּי אָמַר זֹאת לְעִנְיָן
הַנְּהַגַּת הַבֵּית בְּפְרָנְסָה וּמְלַבּוֹשִׁים וְשָׂאֵר צְרָכֵי הַבֵּית, שְׁעַל־פִּי-

רב חסר לאדם הרבה. כגון, לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו'. שצריכין להמתין לישועת השם ולבלי לדחק את השעה (צריכין יג) — למלא החסרון תכף-ומיד. רק צריכים להמתין עד ירחם השם. ואמר רבנו ז"ל על עצמו, שאם לא היה המתין, כגון: כשהיה חסר לו איזה דבר, אם היה דוחק את השעה, שהיה דוקא תכף, היה צריך ללוות לעצמו, ולהיות בעל חוב, עד שהיה מכרח להיות נוסע ומטלטל. כמו שאנו יודעים ענין הנוסעים, שהם מכרחים תמיד לסע על המדינה, מחמת שהם תמיד בעלי חובות, וענין זה צריכים לידע מאד.

וצריכים ללמד עצמו להרגיל את עצמו בזה מאד. כי לכל אדם חסר הרבה אפלו בעלי בתים ועשירים גדולים, מכל שכן מקבלים, אפלו החשובים והגדולים. וצריך לזה להסתפק במעוט ולהנהיג ביתו כפי השעה והזמן. ואם נדמה לו שצריך מלבוש או לאשתו ובניו, אף-על-פי שמכרח לו — אל ידחק השעה ללוות ולהקיף ולהיות בעל חוב, אף ימתין עד שיבוא עתו. וטוב לסבל דחק אפלו במזונות, וכל שכן במלבושים ודירות וכו', ולא להיות בעל חוב. ומוטב שהיה בעל חוב לעצמו או לבניו ביתו במלבושים מלהיות בעל חוב להחננוי או לאחרים. כי בכל עניני פרנסה צריכין להמתין עד שיבוא עתו, כמו שפיתוב (תהלים קמה, טו): "עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו".

והנה מאחר שכבר נפלת בחובות גדולים מאד, העצה היעוצה לך קדם כל — להיות בשמחה, ולשמח את אשתיך, ולהבטיח לה שאתה תצא מהחובות שלך, ובאמת איך זוכים לזה? אלא תעשה כל מה שביכולתך להתחזק להיות בשמחה, כי השם של פרנסה שהוא חת"ף היוצא מהפסוק (תהלים קמה,

(טו): פוֹתַח אֶת יְדֵיָהּ, יוֹצֵא גַם מֵהַפְּסוּק (דְּבָרִים טו, טז): "וְהִיִּיתָ אִף שְׂמִיחַ".

וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרִאשׁוֹן, אַתָּה צָרִיף לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחָה, וּלְשִׂמַּח אֶת עַצְמְךָ, וְאִף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׂמֵאֹד מְאֹד קָשָׁה לָךְ, וּמְרִים לָךְ הַחַיִּים מִמְּנוֹת, עִם כָּל זֹאת, עִם עֲצוּבוֹת וּמְרִירוֹת וּדְאָגוֹת לֹא תָבוֹא לְשׁוֹם דְּבָר, אֲלֵא תִסְתַּבֵּף יוֹתֵר, וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרִאשׁוֹן — רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִם תֹּאמֶר בְּמָה יֵשׁ לִי לְשִׂמַּח? הֲרִי אֲנִי עֲנִי וְאֲכִיּוֹן וּמֵלֵא חוֹבוֹת? אֲלֵא דַע לָךְ שְׂחֻכְמִינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (נְדָרִים מ.א.): 'אֵין עֲנִי אֲלֵא מִדַּעַת', עָקֵר הָעֲנִיּוֹת תְּלוּי בְּחֻסְרוֹן דַּעַת, כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שְׂמֵאֲמִין שְׂאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻסֵּד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבִמְשֻׁפֵּט, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמֵּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, עַד כַּדֵּי כִּף שְׂאֲמְרוּ חֻכְמִינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲלִין ז): 'אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמִטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה'; שְׂאָדָם לֹא מְקַבֵּל מִכָּה קִטְנָה בְּאֲצַבַּע קִטְנָה אִם לֹא מְכַרְיִזִין עַל זֶה קָדָם מִלְּמַעְלָה; הָאָדָם הַזֶּה הוּא תְּמִיד שְׂמִיחַ. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְמוֹן, סִימָן פג): 'אֲמוּנָה הוּא טוֹב לְפָרְנִסָּה'.

וְלִכֵּן בְּזֶה שֶׁתִּשְׂמַח עִם נִקְדַּת יְהוּדִיתָ שֶׁנִּבְרָאתָ יְהוּדִי, וְשֵׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי' כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת, הַשְׂמִיחָה וְהָאֲמוּנָה הַזֹּאת, תִּפְתַּחנָּה לָךְ אֶת כָּל צְנוּרֵי הַשְּׁפַע וְהַפְּרִנְסָה, וְאֵל תִּחַשֵּׁב שְׂאֲנִי מִגְזִים... אֲלֵא זֶה בְּדִיּוֹק כִּף! וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמִיחַ, וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מְשׁוֹם דְּבָר, עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְגַדְלוֹת הַמַּחֲזִין, וְלֹאט לֹאט תּוֹכֵל לְשַׁקֵּם אֶת עַצְמְךָ, וְלִצְאָת מֵהַצָּרָה שֶׁנִּפְלֵת אֵלֶיךָ.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשלו.

ראיתי שתלו בכל רחבי ירושלים מודעות לבוא לאומן. זה לא חלול ה'?

שאלה:

מיאת שאול: שלום וברכה לכבוד מוהרא"ש שליט"א. יש לי שאלה גדולה, בימים האחרונים הדביקו בכל הרחובות בירושלים מודעות ענקיות, שיבואו לראש השנה באומן. האם זו דרך נכונה לעשות כן? ומאיפה לקחו את הדרך הזאת? האם זה לא חלול שם רבנו זכר צדיק לברכה? רציתי לדעת מהי דעתכם לגבי זה. תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ראה, כ"ו אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שאול, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

פלא גדול, שתכף-ומיד אתה פוסק שזה חלול השם... מה הרעש על שאחד תלה מודעות ענקיות, שיבואו על ראש השנה אל רבנו ז"ל לאומן? הלא רבנו ז"ל בעצמו בקש

שנכריז ונפרסם לכלם שיבואו אליו על ראש השנה, ואמר (תרי-מוהר"ן, סימן תג): 'הראש השנה שלי עולה על הכל. והיה פלא אצלי, מאחר שהמקרבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים אלי, שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר. כי כל הענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז, שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו, יהיה על ראש השנה אצלו, לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד. "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, כי חדות הוי"ה היא מעזכם", וזה נאמר על ראש השנה'.

הרי שלך לפניך, שרבנו ז"ל בעצמו בקש שנעשה כרוז, שיבואו אליו בראש השנה, לא יחסר איש, וזה שאתה קורא לזה 'חלול השם' וכו', לדעתי 'חלול השם' הוא מי שאומר שנקרא על שם רבנו ז"ל, והוא מתנגד על הנסיעה לאומן בראש השנה, אלא אומר שהקבוץ הוא ב"שול" וכו' — זה חלול השם גדול מאד, וחלול שמו של רבנו ז"ל.

ולכן במקום שתשאל שאלות בכלליות על ענין הפרסום שפרסמים, שכל בר ישראל יבוא אל ציון רבנו ז"ל בראש השנה, יותר טוב תשאל מאיפה לוקחים את העזות מצח לומר כי הקבוץ הוא ב"שול" וכו', וכן אם הולך לך כל-כף בחיים המודעות, למה לא תשאל בפרטיות מהיכן מתר להדפיס כתבי פלסטר על הרחובות מזה על זה, ומזה על זה וכו', הרי חכמינו הקדושים אמרו (ספ"ה טז): 'מאורות לוקין על כותבי פלסטר; ולכן במקום לחפש מומין אצל אחרים, תתחיל לדאג לעצמך וכו', ותשתדל גם אתה לבוא אל ציון רבנו ז"ל בראש השנה, וגם לך יהיה תקוה, בעזרתו יתברך שמו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשלז.

פיצד צריך לנהג לגבי שמירת העינים?

שאלה:

מאת יוסף: אל כ"ק הצדיק שליט"א. רציתי לדעת פיצד צריך לנהג לגבי שמירת העינים?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יוסף, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! אין עוד דבר שהורס את האדם כמו שמפקיר את עיניו להסתכל על כל אשה שעוברת ברחוב, עד כדי כך שזה משגע אותו לגמרי וכו', ונעשה משגע, פשוטו כמשמעו, כמו שכתוב (דברים כח, לד): "והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה", כי מי שאינו שומר על העינים שלו — נעשה משגע ממש, פשוטו כמשמעו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו): 'שרב המשגעים משתגעים רק מחמת תאות נאוף', ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה):

שׁוֹת תּשׁלוּ בְּרִסְלָב כּא

'אין יצור הרע שולט אלא במה שעניו רואות'. ואמרו (ירושלמי ברכות, פ"ק א', הלכה ה'): 'ליבא ועינא תרי סרסורי דחטא, אמר הקדוש-ברוך-הוא, אי יהבית לי ליבא ועינא, אנא ידע דאת לי'.

כי צריכים מאד מאד לשמר על העינים, לא להסתפל בראיות אסורות, שזה משגע את האדם לגמרי, ואמר החכם: "אין חוצץ בפני התאוה פעצימת העינים". ואמר: "אין לך אבר באברי האדם, שיגרם לו מכשול כמו העינים".

ולכן דע לך, שהבחירה בינך, אם אדם מחדיר בעצמו אמתת מציאותו ותברך, ומרגיל את עצמו להסתפל בכל דבר על השכל שיש בכל דבר, שהוא החיות אלקות המחיה ומנהיג את הדבר הזה, על-ידי-זה ינצל מראיות אסורות, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן רמב), שיש אריך אנפין דקלפה, שכל מקום שהוא רק מסתפל, הוא רק רואה נשים וכו', ומנהיג אחריהן וכו', ויש אריך אנפין דקדשה, שכל מקום שמסתפל, הוא רק רואה אלקותו ותברך, ומדבק את עצמו בו ותברך.

ולכן הבחירה בידי אדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן קי) 'לאחד ששאל אותו כיצד היא הבחירה, השיב לו בפשיטות, שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה — עושה, ואם אינו רוצה — אינו עושה' וכו'.

וכתב מוה"ר ז"ל: 'ודבר זה הוא נצרך מאד לדעת, כי כמה בני-אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-פני נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה

תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה — עושה, והבן הדברים מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשלח.

מה דעתו של הרב לגבי תופעת "החרדים
האנוסים"?

שאלה:

מאת אליה: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. שמחתי לשמע שזכיתם להגיע לארץ-הקדש, ועוד יותר שמחתי לזכות להיות עם בעלי בשבת האחרונה ביבנאל, ולראות מעט מן הטיש של ליל שבת, אולם היה לי חבל, שלא זכיתי להכניס את בני בן החדשים, שיוכל לשמע קדשה של צדיקים חסידים של רבנו הקדוש, ולקבל קצת מאורו של הצדיק... בתקווה שתחוש בטוב תמיד, בעזרת השם, והחלמה מהירה. רציתי לשאל את הרב על תופעת "החרדים האנוסים" — כפי שפרסם לאחרונה, שהם אנשים חרדים, וברבם כבר מבגרים בעלי משפחות מרבות ילדים, שטוענים כי לפתע הפסיקו להאמין בקדוש-ברוך-הוא, וסטו לדרך לא טובה... איך זה תכון שפתאום יקרה דבר כזה אחרי כל-כך הרבה שנים? וכיצד נתן לסייע להם?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל אליה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

פלא גדול בעיני, שלא שמעתי מדברים כאלו בכלל וכו', ואולי זו תעמולה שעושים האפיקורסים, המינים, הזדים והמפקרים בכלי התשקורת שלהם וכו', להסית ולהדיח נגד החרדים לדבר ה' כדרכם הרעה.

עם כל זאת, אין זו קשיה כלל, כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ט.): 'אל תאמין בעצמך עד יום מותך, שהרי יוחנן כהן גדול שמש בכהנה גדולה שמונים שנה, ולבסוף נעשה צדוקי'. וכן אמרו (חגיגה טו.), שאלישע בן אבויה שהיה מהד' יורדי המרפכה, ולבסוף יצא לתרבות רעה, ועשה את הכי גרוע, רחמנא לי שזבן וכו', הרי שיש דבר כזה וכו'.

ולכן שלח לנו הקדוש-ברוך-הוא בדור הזה את רבנו ז"ל, שהוא תרופה לכל העולם פלו, כי מגלה את אמתת מציאותו ותברך בגלוי רב ונורא ונפלא מאד, עד שנפתח הפה של כל אדם לדבר אליו ותברך, ומרב התפללותו באין סוף ברוך הוא וכו', ולהשיג את רחמנותו ותברך וכו', ולכן יכול לרדת אל כל הירודים והנפולים והמשלכים בתאוותיהם ובמדותיהם הרעות וכו' וכו', ולהחדיר בהם התחזקות עצומה, להתחזק ולהחזיק מעמד בכל מה שעובר עליהם, כי בזה העולם עובר על כל אחד משברים וגלים וכו', מרב הצרות, היסורים, החלישות הדעת והעגמת נפש שעוברים

על כל אחד ואחד, וכן אנשים סובלים עניות ודחקות, שאמרו חכמינו הקדושים (ערויבין מא:): 'עניות מעברת על דעתו ועל דעת קונו'; ואמרו (שמות רבה, פרשה לא, סימן יב): 'אין בעולם קשה מן העניות, שהיא קשה מכל יסורין שבעולם, אמרו רבותינו, כל היסורין לצד אחד והעניות לצד אחד וכו', אמר לו הקדוש-ברוך-הוא לאיוב, מה אתה רוצה עניות או יסורין? אמר לו איוב, רבון העולם, מקבל אני עלי כל יסורין שבעולם, ולא עניות, כשאצא לשוק, ואין בידי פרוטה לקנות, מה אכל?' וכו'.

הרי שלף לפניך, שהעניות מעברת את האדם על דעתו ועל דעת קונו, ולא בחנם שבגי אדם נחלשים ונופלים מהאמונה הקדושה... ולכן בא רבנו ז"ל אל זה העולם בדורותינו אלו, כדי לחזק ולאמץ ולשמח ולעודד את כל נשמות ישראל, שאל יתיאשו כלל, כמו שצעק בקול חזק ואמץ (לקוטי-מחבר"ו, חלק ב', סימן עח): 'גיוואלד! זייט אייך נישט מיאש, עס איז גאר קיין יאוש פארהאנדן, אהה! אין שום יאוש בעולם כלל, אסור להתיאש בשום פנים ואפן', וזה הלמוד העמק שמלמד אותנו רבנו ז"ל, ואת הלמוד הזה צריכים לגלות ולפרסם לכל העולם כלו.

וזו מעלת הפצת מעינות החכמה חוצה, לגלות לכלם את דעת רבנו ז"ל, כדי לחזק ולעודד ולשמח את כל הירודים, הנפולים והמשלכים בתאוותיהם ובמדותיהם הרעות וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא ירחם על נשמות ישראל, וכלם יינקו דובשא וחלבא מתורתו של רבנו ז"ל, שגם המשיח יכבש

שׁו"ת תשלט ברסלב כה

את העולם בדעתו, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו
בישועתו ותברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשלט.

יש לי זמן מגבול ללמוד תורה, כיצד לחלק את
הזמן בין הלמודים?

שאלה:

מאת אלגד: לכבוד הצדיק מיבנאל מוהרא"ש
שליט"א, שלום רב! יש לי זמן מגבול ללמוד תורה.
איך לחלק נכון את כמות הזמן בין למוד בספרי רבנו
ורבי נתן, לבין למוד בשלחן ערוך, רמב"ם וּגמרא וכי'
וכי' מה צריך להיות היחס בין כל דבר ודבר? מתפלל
לרפואתך בעזרת השם ותברך. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אלגד, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

פעם בא אדם אחד אל הצדיק הקדוש, ראש בעלי
המוסר, רבי ישראל סלנטר זי"ע, ושאל אותו: אני מאד מאד
טרוד רב היום ורב הלילה בעסקים מסבכים וכי', ואין לי רק
רבע שעה עד חצי שעה ביום ללמד, מה עלי יותר ללמד,

מוֹסֵר אוֹ הִלְכָה? עָנָה וְאָמַר לוֹ הַצַּדִּיק: תִּלְמַד מוֹסֵר, וְאִז
 יִתְדוּעַ לָךְ שֵׁישׁ לָךְ יוֹתֵר זְמַן מְרַבֵּעַ שְׁעָה אוֹ חֲצֵי שְׁעָה וְכוּ'.

וְיָדוּעַ מַה שֶּׁאָמַר רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפד)
 לְאָדָם אֶחָד, שֶׁהִתְנַצַּל לְפָנָיו, שֶׁאֵין לוֹ פְּנָאֵי לְלַמֵּד מִחֻמַּת
 שְׁעוֹסֵק בְּמַשָּׂא וּמִתֵּן, אָמַר לוֹ רַבְּנּוּ ו"ל: אַף-עַל-פִּי-כֵן רָאוּי
 לוֹ לְחַטֵּף אֵיזָה זְמַן לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, וְאָמַר, שֶׁזֶּהוּ מַה
 שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שֶׁבַת לא.), שֶׁשׁוֹאֲלִין אֶת הָאָדָם
 קְבַעְתָּ עֵתִים לְתוֹרָה? קְבַע הוּא לְשׁוֹן גְּזֻלָּה, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי
 כב, כג): "וְקָבַע אֶת קוֹבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ"; הֵינּוּ שֶׁשׁוֹאֲלִין אֶת הָאָדָם,
 אִם גְּזַל מִן הַזְּמַן שֶׁהוּא טְרוּד בְּעֶסְקָיו, אִם גְּזַלְתָּ מִהֵן עֵתִים
 לְתוֹרָה, כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְחַטֵּף וּלְגַזֵּל עֵתִים לְתוֹרָה מִתּוֹךְ
 הַטְּרֵדָה וְהַעֲסָק דִּיקָא.

וְלִכֵּן הִשְׁתַּדַּל נָא לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם קֶצֶת מִקְרָא מִפְּרֻשַׁת
 הַשְּׁבוּעַ, פָּרָק מִשְׁנֵיּוֹת, וְדָף גְּמָרָא בְּסִדְרַת 'הַדָּף הַיּוֹמִי',
 וְהִלְכָה בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, וּקְצַת 'לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן' בְּסִדְרָן, וּקְצַת
 'לְקוּטֵי-הַלְכוֹת' בְּסִדְרָן וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן בְּמִשְׁפָּךְ הַזְּמַן תִּזְכֶּה
 לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', הָעֶקֶר לַהֲיוֹת מְסֻדָּר עִם הַזְּמַן,
 כִּי כִשְׁשׁ לְאָדָם סֵדֵר, הוּא יָכוֹל לְהִסְפִּיק הַרְבֵּה מְאֹד.

וְלִכֵּן אַל תִּתְיַאֵשׁ, רַק תִּתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז,
 וְתִהְיֶה תָמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה עַל נַעַם חֶלְקֶךָ, עַל אֲשֶׁר בִּנְחַל שֵׁם
 חֶלְקֶךָ וְגוֹרְלֶךָ, וְזָכוּר תִּזְכֹּר אֶת מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (בְּרַאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה נט, סִימָן ב') עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי לא, כה): "עֵז וְהֶדָּר
 לְבוּשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן"; עֵז וְהֶדָּר — לְבוּשָׁה שֶׁל
 תּוֹרָה. וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן — אֵימָתִי הִיא שׁוֹחֶקֶת? מִפֵּן
 שֶׁכֶּרֶה לְעֵתִיד לְבוֹא.

וְכֵן אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה נב, סִימָן ג'): אֵימָתִי הַתּוֹרָה

מִשְׁחָקָת לְמִי שֶׁהוּא עֹמֵל בָּהּ? לְיוֹם אַחֲרוֹן! הֲיֵי וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן? כִּי אֲזִי, בְּיוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל הָאָדָם, שְׁלֹמֵד כָּל יוֹם תוֹרָה, אֶפְלוּ שְׁעֵבֶר עָלָיו מֵה שְׁעֵבֶר, הוּא שׁוֹחֵק מְכַל הָעוֹלָם כָּלוּ.

וְלִכֵּן תִּקְבַּע לַעֲצָמָךְ שְׁעוּרִים קִטְנִים מְכַל לְמוֹד בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, שְׁלֵחַן עָרוּף, לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן וְלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, וְלֹאט לֹאט תִּצְלִיחַ בְּדַרְכָּךְ, וְכִמוּ שֶׁאָמַר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יג, יא): "הוֹן מֵהֶבֶל יִמְעַט וְקוֹבֵץ עַל יַד יִרְבֶּה", אִם אָדָם רוֹצֵה בְּפַעַם אַחַת לְלַמֵּד הִרְבֵּה — הוּא לֹא יִלְמַד כְּלוּם, כִּמוּ שֶׁאָדָם רוֹצֵה לִהְיוֹת עֹשִׂיר בְּפַעַם אַחַת, לֹא תִהְיֶה לוֹ אֲגוּרָה שְׁחוּקָה, מֵה שֶׁאֵין בּוֹ כְּשִׁלּוּמֵד בְּכָל יוֹם קִצְתָּ, שְׁנֵה "קוֹבֵץ עַל יַד — יִרְבֶּה", שִׁיזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְהִרְבֵּה טוֹבוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְלַמֵּד אֶת כָּל הַתּוֹרָה בְּיוֹם אֶחָד, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחֲמָא פְּנִיחָס יא): 'לְמָה נִמְשְׁלָה תוֹרָה לְתַאנָּה? שָׂרֵב הָאֵילָנוֹת, הַזֵּית וְהַגָּפֵן וְהַתְּמָרָה — גִּלְקִטִּין בְּאֶחָד, וְהַתְּאֵנָה גִּלְקִטָּת מְעַט מְעַט, וְכָךְ הַתּוֹרָה, הַיּוֹם לוֹמַד מְעַט וְלִמְחָר הִרְבֵּה, לְפִי שֶׁאֵינָה מִתְלַמְּדֶת לֹא בְּשָׁנָה וְלֹא בְּשָׁתַיִם'.

וְכֵן אָמְרוּ עוֹד בְּמִדְרָשׁ (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן ד'): 'הַטַּפֵּשׁ הַזֶּה תָּמָה, אֵיךְ יְכוּלִים לְלַמֵּד כָּל-כָּךְ הִרְבֵּה? אָמַר רַבִּי יֵנְאִי, לְמָה הִדְבָּר דּוּמָה? לְכַפֵּר שְׁהִיָּה תְלוּי בְּאוֹיֵר, טַפֵּשׁ אוֹמֵר: מִי יוּכַל לְהִבְיֹאוּ? וּפְקַח אוֹמֵר, לֹא אֶחָד תִּלָּה אוֹתוֹ? מִבְּיַא סְלָם אוּ קָנָה, וּמּוֹרִיד אוֹתוֹ. כָּךְ, כָּל מִי שֶׁהוּא טַפֵּשׁ אוֹמֵר: אֵימַתִּי אֶקְרָא כָּל הַתּוֹרָה? וּמִי שֶׁהוּא פְּקַח, מֵהו עוֹשֶׂה? שׁוֹנֵה פְּרָק אֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עַד שֶׁמְסִיִּם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתזכה לקיים את זה, ותהיה
הכי מאשר בחייה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשמ.

האם בלמוד מספרי הרב נחשבים כתלמידו?

שאלה:

מאת אבי שלום: שלום רב. יש לי שאלה חשובה מאוד. שוחחתי עם חבר מהשיבה, שמגדיר עצמו כתלמיד של הרב, ובשיחה אתו נחלקנו בנושא מסוים. אשמח לקבל תשובה בענין, משום שהנושא מאד רגיש, וטמונה בו סכנה גדולה. אותו חבר טוען, שהוא תלמיד של הרב, וכאשר שאלתי אותו, שהרי אין לו גישה תמידית לרב לשאל שאלות ולהתנעף עמו, מדוע לא יקבל על עצמו איזה רב, שהוא יכול לדבר אתו, שיהיה יותר זמין? הוא טען שמספיק לו שהוא קורא במקתבים שהרב שלח והתקבצו לספר, ושם הוא מוצא את כל התשובות שיכולות להיות. האם הרב תומך בגישה כזו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אבי שלום, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצב): 'פניו, שכלו

ונשמתו של המַחבר נמצאים בתוך הספר שָלוּ. וְלִכֵּן אִם אָדָם מתמיד בספר של צדיק בהתמדה נוראה ונפלאה מאד, ומקבל על עצמו לקיים כל מה שנגאמר שם — נחשב כַתְלִמִּידוֹ, כִּי הוּא מִקְבֵּל תְּמִיד אֶת פְּנֵיו וְשִׁכְלוֹ וְאֶת נִשְׁמָתוֹ, שְׁטֵמוּנִים וּגְנוּזִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר'.

הן אמת, שרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יט), שיותר טוב לשמע מפּי הצדיק, וְלֹא מִסְפִּיק מִהַסְפָּרִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת לֹא בְּכָל פֶּעַם יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְכֹהֵן, כִּי לֹא בְּכָל פֶּעַם יְכוּלִים לְהִיּוֹת אֶצֶל הַצַּדִּיק, וְלִכֵּן מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ סִפְרֵי הַצַּדִּיק, וְלוֹמֵד אֶת סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וּמְקִיֵּם אֶת כָּל מַה שֶׁנֶּאֱמָר שָׁם, הֵרִי הוּא חָשׁוּב כַתְלִמִּידוֹ, וְזֶה בְרוּר.

סִפְרֵי שׁו"ת 'אֲשֶׁר בִּנְחַל', נִכְתְּבוּ לְבַחֲוֵרִים וְלֵאבָרְכִים וְכוּ' וְכוּ', שֶׁכָּל אֶחָד הִפְנָה אֶת שְׂאֵלוֹתָיו, דְּאִגוּתָיו וּבְעִיּוֹתָיו וְכוּ', וְכָל אֶחָד קִבֵּל תְּשׁוּבָה כְּפִי בְחִינָתוֹ וְכְפִי יְרִידָתוֹ וְכְפִי נִשְׁמָתוֹ וְכוּ', וְלִכֵּן יֵשׁ כַּח גְּדוֹל בְּשׁו"ת 'אֲשֶׁר בִּנְחַל' לְעוֹר לְכָל הַלּוֹמֵד בּוֹ, וְשֵׁם יִמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשׁוֹ לְכָל הַחֲפִץ לְהִתְחַזֵּק וְלְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְעַד עַכְשָׁיו כָּבֵר נִדְפְּסוּ מֵאָה כְּרִכִּים, וּבָהֶם לְמַעַלָּה מְעַשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה אֶלְף מִכְתָּבִים, וְזֶה מְגִיעַ רַק עַד שְׁנַת תּשנ"ה, וּמֵאָז וְעַד עַכְשָׁיו יֵשׁ עוֹד מוֹכְנֵים לְדְפוּס לְמַעַלָּה מִחֲמִשִּׁים אֶלְף מִכְתָּבִים, בְּלִי שׁוּם גְּזֵמָא כָּלָל.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיעֵינ׳ בְּכָל יוֹם בְּכֹמָה מִכְתָּבִים, וְיִמְצָא חֲזוֹק עָצוּם לְנַפְשׁוֹ הַשְּׁבוּרָה וְכוּ', וְכֵן יוֹצֵא מִשָּׁם עֲצוֹת נּוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת עַל כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִלוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו. וּמִי שִׁישְׁתַּדֵּל לְהַדְפִּיס כֶּרֶךְ אֶחָד מִשׁו"ת 'אֲשֶׁר בִּנְחַל', יִרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת! כִּי הַסֵּפֶרִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ בְּסִיעָתָא דְשְׁמַיָא,

ל שו"ת תש"א ברס"ב

כפי גדל התשוקה והכסופים של האנשים שבקשו עצות על
מה שעובר עליהם...

ולכן כל מי שנמצא באיזו צרה, אם יקבל על עצמו
להדפיס כרך אחד משו"ת 'אשר בנחל', בודאי יראה נסים
נגלים!

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע
בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לה
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תש"א.

מאז שהתחלתי להתבודד וללמד פסדון, עוברים
עלי קשיים ומשברים

שאלה:

מאת שאול: לכבוד הצדיק מיבנאל שליט"א השלום
והברכה. הקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם רפואה שלמה.
ברוך השם, אני מאד נהנה משו"ת ברס"ב, וזוכים
להחכים יותר ויותר. אני מתעניין בחסידות ברס"ב,
וכן התחלתי להתבודד וללמד פסדון כמו שראיתי
בספרים שלכם, מאז עוברים עלי קשיים ומשברים
שלא היו לי לפני-כן, איך זה יכול להיות? האין זה
צריך להיות הפוך, שתבוא עלי ברכה גדולה?

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שאל, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אומר (שיחות הר"ן, סימן ע"ט): 'מה שפשטאדם מתחיל להפגס בעבודת השם יתברך, ולהתקרב אל הצדיק האמת, באים עליו הרהורים ובלבולים גדולים, זה כמו למשל פלי מים, שמתחלה נראה כאלו המים צלולים, ואחר-כך כששופתין ומעמידין המים אצל האש, ומתחיל להתבשל, אזי מתבלבלים המים, ומעלה הרתיחה כל הפסלת שהיתה במים, ועולה כל הפסלת למעלה. וצריך שיעמד אחד להסיר חולאת ופסלת המים בכל פעם. ומתחלה נדמה כאלו המים צלולים לגמרי, ואחר-כך נראה הפסלת שבמים העולה בכל פעם למעלה, ואזי כשמיסרין בכל פעם חולאת ופסלת המים, אזי אחר-כך נשארים המים צלולים וזכים באמת כראוי.

כמו-כן ממש קדם שמתחיל האדם להפגס בעבודת השם יתברך, אזי הטוב והרע מערבין בו, ומחמת שהם מערבים מאד, אין נראית הפסלת והרע שבו כלל, כי הם מערבים יחד לגמרי הרע עם הטוב. אף אחר-כך כשמתחיל להפגס בעבודת השם יתברך ומתקרב אל הצדיק האמת, אזי מתחיל להזדבב ולהתברר, ואזי עולה הפסלת והרע בכל פעם למעלה וכו', וצריך שיעמד אחד שישיר ממנו חולאתו ופסלתו בכל פעם, ואזי ישאר אחר-כך זך וצלול לגמרי באמת כראוי [וזה נעשה על-ידי הצדיק האמת, שהוא רבנו ז"ל בעצמו]. ואמר אז, הנה אפשר להוציא הפסלת והרפש

לֵב שׁוֹ"ת תּשׁמֵא בְּרִסְלָב

מִיָּד מְהַאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת מִתְחַלֵּה וְנִתְקַרְבוּ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ. אִךְ מֵה יִהְיֶה, אִם יִהְיֶה מוֹצִיא הַרְפֵּשׁ יוֹצִיא הַרְפֵּשׁ עִם הַמַּח, מֵאַחַר שֶׁמְעַרְב הַכֵּל יָחַד, עַל־כֵּן הַהֲכָרַח לִהְיוֹת מִתּוֹן עַד שִׁיזְדַּכֵּךְ מְעַט מְעַט'.

הָרִי שֶׁלָּךְ לִפְנֵיךְ, לָמָּה כִּשְׂאָדָם מִתְקָרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, מִתְחִילִים לַעֲבֹר עָלָיו כָּל מִינֵי מְשַׁבְּרִים וְגִלְמִים וְכוּ' וְכוּ', כִּי עַד עַכְשָׁיו הָיָה מְנַח בְּשָׂאוֹל תְּחִתִּית וּמִתְחַתִּיו, וְלֹא הָיָה יוֹדֵעַ בְּכָל־ל שֶׁהוּא רַחוּק, אֲדַרְבֵּה! הוּא חָשַׁב שֶׁאֵין גְּדוֹל מִמֶּנּוּ וְכוּ'.

וְלָכֵן רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּיָתֵךְ שָׂאת וּבִיָּתֵךְ עַז, וְתִתְמִיד בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ, וְתִרְאֶה אִיךָ שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וְתִזְכֶּה לְהַלְלֵל בְּאֵין־סוֹף בְּרוּךְ־הוּא, רַק תִּמְשִׁיף לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְכִמּוֹ שֶׁגִּלְה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן קַנְדו), 'שֶׁהַעֲקָר מֵה שֶׁהִגִּיעַ לְמַדְרַגְתּוֹ הוּא רַק עַל־יְדֵי עֲנִיָּן פְּרֵאסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת) שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה, וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים הַרְבֵּה בְּכַפְשִׁיטוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ לָמָּה שֶׁהִגִּיעַ'.

וְאָמַר: 'אִם הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי מֵה שֶׁאֲנִי עֹתָה, דִּהְיִנּוּ חֲדוּשׁ כְּזֶה, הָיִיתִי עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד מֵה שֶׁעֲשִׂיתִי בְּשָׁנָה כְּלָה (כְּלוֹמַר, שֶׁהָיָה מְזַדְרָז כְּל־כֵּךְ בְּעַבּוּדְתּוֹ, עַד שֶׁמָּה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד הֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּשָׁנָה כְּלָה, הָיָה עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד).

וְהָיָה מִתְגַּעְגַּע מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעַבּוּדָה שֶׁל פְּרֵאסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת) בְּאַמְתָּה. וְאָמַר: 'אִי אִי פְּרֵאסְטִיק'.

גַּם אָמַר: 'שֶׁדַּבֵּר עִם כַּמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ גַם־כֵּן,

שלא הגיעו למדרגתם, כי אם על-ידי ענין פראסטיק — שעסקו בעבודתם עבודת השם יתברך בפשיטות גמורה בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל-ידי-זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשמב.

לבתי קוראים 'פייגא', והגרוש שלי מתעקש
לאית את שמה 'פייגע'

שאלה:

מאת גליה: לכבוד הרב שלום וברכה, ראיתי באחת השאלות לגבי שם של ילדה, שעדיף שיהיה גם שם מהתנ"ך. לבתי קוראים טליה, ויש לה שם נוסף על שם הסבתא — פייגא. הגרוש שלי הוא שנתן לה את השם השני, והוא מתעקש לאית אותו פייגע עם עי. אני אף פעם לא הייתי מרצה מהשם הנוסף הזה, ואני מתעלמת ממנו, ובנוסף, למדתי את בתי לכתב עם אי בסוף ולא עם עי, כי יש לזה משמעות של פגיעה. רציתי לשאל את הרב: מה דעתו, אם השם טוב או לא? והאם יהיה עליה לשנות את שמה לכשתגדל? כי עכשו האבא שלה לא יסכים לשנות לה אותו. אני מברכת את הרב ברפואה שלמה, ויישר כח על כל ההתייחסות.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל גלילה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים מאד מאד לשמר אילו שמות נותנים לילדים, כי רב הצרות שסובלים, זה רק מחמת שנותנים לילדים שמות מצויצים מהאצבע וכו', ובזה הם מראים שאין לנשמה שום ערך, חס ושלום וכו', כי כתיב (בראשית ב, יט): "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו", כי השם של האדם זה כפי הנפש שלו.

ומוכא מהצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק, זכותו תגן עלינו (נעם אלימלך, פרשת במדבר), 'שהשם יתברך ברוך הוא גזר בבריאת העולם, שיהא כף וכו' שמות 'ראובן', וכו' וכו' שמות 'שמעון', ועתה כשנתגלגל איזה אדם בעולם, ונותנין לו שם בשם צדיק אחר, שהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם-כן צדיק, מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון'.

שמה של אם רבנו ז"ל הוא פייגא עם א' דיקא ולא עם ע', ולכן אל תפחדי לקרא אותה כף עם א', ויש לה רשות לשנות את זה בתעודת זהות, כי את האמא.

חזקי ואמצי מאד, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שיהיה לך רק נחת ואשר בחייה.

שׁו"ת תשמג בְּרֶסֶלֶב לה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלְתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָךְ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶי — תִּשְׁפִּילִי וְתַצְּלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשמג.

קְנִיתִי לְנֹכְדִים שְׁלִי מִחֹשֶׁב, כְּדֵי שְׁיִלְמְדוּ בִּי
תּוֹרָה, אֵךְ הוֹרִיָּהֶם מִתְנַגְּדִים

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חֲזִי: נִתְתִּי בְּמִתְנָה לְבֵן שְׁלִי מִחֹשֶׁב, וְגַם דִּיֶּסֶק
שָׁנַשׁ בּוֹ תִּכְנֶה לְלִמּוּד תּוֹרָה. כָּל זֹאת כְּדֵי שְׁנֹכְדֵי יִלְמְדוּ
תּוֹרָה בְּבַחֲיִנַת גִּירְסָא דִּיִּנְקוּתָא. אָבֵל הַהוֹרִים (בְּנֵי
וְאִשְׁתּוֹ) אֵינָם רוֹצִים לְהִכְנִיס מִחֹשֶׁב הַבֵּיתָה עֵקֶב
הַשְּׁקֻפוֹת דָּת. לִי נִרְאָה שְׂאֵן עֲלוּלָה לְהִיּוֹת עֲבָרָה שְׁל
מְנִיעַת תּוֹרָה מִנְּכֹדֵי, וּבְסוּפּוֹ שְׁל דְבָר 'נִצָּא שְׁכָרוֹ
בְּהַפְסְדוֹ'. מַה 'דַּעַת הַתּוֹרָה' מַצִּיעָה בְּעֵנֶיךָ? הֲאִם אֲנִי
צוֹדֵק אוֹ הַהוֹרִים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר רָאָה, כ"ז אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חֲזִי, גְּרוֹ וְאִיר.

לְנֹכֹךְ קִבְלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לְךָ, שְׁצָרִיכִים לְרַחֵק מִהַבֵּית כָּל מִינֵי
מִחֹשְׁבִים, וּבְפָרֵט שְׂאֵן מְחַבֵּר לְאִינְטֶרְנֵט וְכוּ', וְזוֹ מִצְוָה

הבאה בעברה, הן אמת מצד אחד יכולים ללמד בו תורה: תנ"ך, ששה סדרי משנה וכל הש"ס וכו' וכו', עם כל זאת יכולים לפל גם בנוקבא דתהומא רבה, על ידי הפלי משחית הזה וכו', ורבים חללים הפיל הפלי משחית הזה וכו'.

מה אמר לך! היום יש קלפה עצומה שכוּבֶשֶׁת כל חלקה טובה, ומקרת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הפלי משחית הנקרא מחשב אינטרנט, אייפון, בלקברי וכו', שבה יכולים לראות כל מיני שקוץ, תעוב, ערם וזהו, ומאמללים את עצמם ואת הילדים וכו', ולכן העקר ראה לזרק מהבית את כל זה — אם יש לך דבר כזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה:): 'אין יצר הרע שולט, אלא במה שעניו רואות'; ואמר החכם: 'אין חוצץ בפני התאוה פעצימת העינים'. ואמר: 'אין לך אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול כמו העינים'. ואני מכרח להגיד לך, שהרבה בתים נהרסו לגמרי, רק מפני שהיה להם מחשב אינטרנט בבית, ואף שזה נדמה כאלו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח, בשביל הפלי הארור הזה וכו', ונשבר ביתם, וילבסוף התגרשו, רחמנא לישזבן.

ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב אינטרנט וכו' וכו', כי זה הורס את כל חלקה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול תחתית, רחמנא לישזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד שלוקח כלי משחית כזה בתוך ידו וכו', הוא כבר נופל בשאול תחתית ומתחתיו, ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשדמ.

**האם לדם ולשתק גם כשמבזים אותי ברבים,
ומעלילים עלי שקרים?**

שאלה:

מאת דן: כבוד הצדיק שלום. אנו מתחזקים ברוח
השם, מהספרים של הרב, ושומעים שעור בלקויטי-
מוהר"ן בבית-המדרש "היכל-הקדוש" בני-ברק,
ומתחזקים מאד מהעצות של הצדיק.

רציתי לשאל: כתוב בספרים הקדושים: "עקר
התשובה — שישמע בזיונו ושתק וידם". ונשאלת
השאלה, מילא אם אדם בזה אותי ביני ובינו, בלא
נוכחות אחרים, בודאי שלשתק זוהי מעלה, ובכך
הוא עושה תשובה על כל חטאיו, אך אם אדם שומע
בזיונו ברבים, ומעלילים עליו עלילות שקר, ומספרים
עליו ספורי קזב, דברים שלא היו ולא נבראו, האם
גם במצב כזה עליו לשתק? שהרי השומעים יאמינו
למבזה, שהרי שתיקה כהודאה, ויכול להגרם מזה גם
חלול ה', שאנשים יאמרו אין עשן בלי אש, ובודאי
פלוני עשה באמת חלק מהדברים שהמבזה טוען
ברבים. ואם כן יורה לנו הצדיק מה עושים במצב
כזה? האם לשתק כמו שכתוב בספרים, ואם יצא לעז
על המבזה, אז הכל מאתו ותברך, או שמא כדאי

לח שו"ת תשדמ ברסלב

לענות, בדרך ארץ כמובן, ואז יש חשש, שהמריבה תמשך ותמשך. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה, כ"ז אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שכתוב בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן תרו, סעיף א'): 'ואם הוציא עליו שם רע, אינו צריך למחל לו, עם כל זאת מפני לזות שפתיים, שלא יאמרו שתיקה כהודאה, אתה צריך להודיע את נקדתך, ויותר מזה אתה לא צריך וכו', ואם בכל זאת ממשיכים לבזות אותך, תקיים מה שאמר רבנו ז"ל (לקיטרי מוהר"ן, חלק א', סימן ו): 'עקר התשובה ישמע בזיונו — ידם וישתק'.

ולכן אני מאוד מבקש אותך, שלא תגיב ולא תענה ולא לעשות שום דבר, רק לשתק, ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות תפלה, סימן עז): 'כשתשמע חרפתך ותשתק, תזכה שיענה הקדוש-ברוך-הוא בקשתך'; ואמר (שם, אות מריבה, סימן פו): 'מי ששומע חרפתו ושותק, על-ידי-זה נתבטלות ממנו רבות רעות, שהיו ראויין לבוא עליו'; ואמר (שם, סימן כט): 'מי ששומע חרפתו ושותק — נקרא חסיד, והקדוש-ברוך-הוא שומר את נפשו'; ואמר (שם אות המתקת דין, סימן פד): 'על-ידי השתיקה נמתק הדין'. ואמר (שם אות אמונה, סימן טז): 'כשמחרפין אותך ואתה שותק, תזכה להבין תרוץ על קשיותיך, ותזכה לרוח בינה'.

אשרי מי שמרגיל את עצמו לשתק, ובפרט למחרך

שׁו"ת תשמה ברסלב לט

וּמְבַזָּה אוֹתוֹ וְכוּ', וְאִמְרַתִּי רָמַז (תהלים קז, ט): "וְשָׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם", רֵאשִׁי תְבוֹת י'ד'ו'ס', הִרְגַע שְׂאֲדָם שׁוֹלַח אֶת דְּבוּרָיו (הֵינּוּ שְׂאֵינוּ מְדַבֵּר), וַיִּרְפָּאֵם (פְּכַר יֵשׁ לוֹ רְפוּאָה, כִּי רַב הַצָּרוֹת בָּאוֹת לְאָדָם מִחֲמַת רְבוּי הַדְּבוּר, כַּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), שְׁעַל-יָדֵי הַדְּבוּר שְׂאֵינוּ צָרִיף — נִלְחָץ לוֹ הַמַּח, וְלִכֵּן כְּשֶׂאֵינוּ מְדַבֵּר, יֵשׁ לוֹ רְפוּאָה), וְעַל-יָדֵי-זֶה וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם (תַּתְּבַטֵּל כָּל הַשְּׁחִיתוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַמְשֻׁחָת, וְלֹא כְּדַאי אֶפְלוּ לְהַתְּחִיל לְהַתְּעַרֵב עִם בְּנֵי-אָדָם מְשֻׁחָתִים).

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתֵי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשמה.

**אֲשֶׁתִּי וּמִשְׁפַּחְתִּיהָ מְבַזִּים אוֹתִי מֵאִזְ הַחַתֻּנָּה,
וְעַכְשָׁיו אֲשֶׁתִּי לֹא מוֹכֵנָה שְׂאֲחִזֹר הַבֵּיתָה**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲבִיתִר: שְׁלוֹם רַב וְרְפוּאָה שְׁלָמָה. אֲנִי נָשׂוּי כַּמְעַט שְׁלוֹשׁ שָׁנִים. יֵשׁ לִי יֶלְדָה בֵּית תְּשׁוּעָה חֲדָשִׁים וְאֲשֶׁתִּי כָּרְגַע בְּהַרְיוֹן. אֲשֶׁתִּי לֹא סוֹמְכֶת עָלַי, וּמַעְלִיבָה אֶת מִשְׁפַּחְתִּי, הִיא תָּמִיד אוֹמְרַת שֶׁהַמְשַׁפָּחָה שְׁלָה הַבֵּיָאָה יוֹתֵר פֶּסֶף לַחַתֻּנָּה וְלֶאֱרוּעִים וְלִקְנִיַת הַדִּירָה. מָזָה כְּשֶׁנִּתְּנִים וְחָצִי אֲנַחֲנוּ עוֹשִׂים שְׁבֵתוֹת אֶצֶל הַהוֹרִים שְׁלָה, וְלֹא בְּבֵית שְׁלָנוּ בְּפֶרְטִיּוֹת, בְּטַעֲנָה

שְׁמֵשְׁעֵמָם לָהּ. הִיא וּמִשְׁפַּחְתָּהּ תִּמְיֵד מְדַבְּרִים עַל הַעֲדָה שְׁלִי (אֲנִי תִימְנִי וְהִיא מְרוֹקְאִית), וּמִטִּיחָה עָלַי עֲלֻבוֹנוֹת. גַּם בַּיּוֹם חַל הִיא נִמְצָאת אֶצְל אִמָּא שְׁלָה מִהַבְּקָר עַד הָעֶרֶב. יְכוֹל לִהְיוֹת שְׂאֵמָה מִשְׁפִּיעָה עָלֶיךָ? אִמָּא שְׁלָה הִיא הַדּוֹמִינָנְטִית בַּבַּיִת, וְכַנְרָאָה הִיא לְקַחַת דְּגָמָה מִמֶּנָּה. אֲנִי לֹא בְטוּחַ שְׂאֵשְׁתִּי קִבְלָה חֲנוּדָּ דְתֵי פְרָאוּי, מִכֵּיּוֹן שְׂאֵמָה חֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה לִפְנֵי שְׁנַיִם, וְאֲבִיָּה עֲדוֹן אֵינוֹ שׁוֹמֵר מִצְוֹת. פְּרָגַע אֲנַחְנוּ בְּהַפְסָקָה לְפִי דְרִישְׁתָּהּ, כְּדִי לְבַחֵן אֶת הַמְּשֻׁד הַנְּשׂוֹאִין.

אֲתָמוּל הָיָה "פְּצוּץ", וְהִיא לֹא רוֹצָה שְׂאֲחֹזֵר הַבַּיִתָּה אוֹ לְהוֹרִים שְׁלָה, וְאִם אֲנִי אֲבוֹא הִיא תִּזְמִין מִשְׁטָרָה (כֶּף אֲמָרָה לִי לִפְנֵי פְּשׁוּעַ וְחָצִי, וְאִמָּה שְׁתַּעֲלִיל עָלַי עֲלִילוֹת, שְׂאֲנִי מִכָּה אוֹתָהּ). וְאֲמָרָה, שְׂאִם אֲנִי רוֹצָה לְרִאוֹת אֶת הַיְלָדָה, זֶה? הִיָּה רַק דְּרָךְ הַרְבֵּנוֹת. אֲנִי בַּעֲלָהּ, וְאֲנִי מְרָגִישׁ כְּמוֹ נִסְפַח. תַּעֲזֹר לִי, כְּבוֹד הַרֵב, זֶה עוֹלָה לִי בַּבְּרִיאוֹת, אֲנִי לֹאט לֹאט יוֹרֵד בְּמִשְׁקָל, וְאֲנִי בְּדַכָּאוֹן מִהַמְּצָב. תּוֹדָה וּמַחֲכָה לְתִשׁוּבָתְךָ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר רֵאָה, כ"ז אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל אֲבִיָּתֵךְ, גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלִיתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּדַרְךָ כָּלֵל אֲנִי לֹא רוֹצָה לְשַׁמַּע צַד אֶחָד וְכוּ', כִּי כֶּף אֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין ז'): "שְׁמַע בֵּין אַחֲיֵכֶם וּשְׁפֹטֵתֶם", אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, אֲזַהְרָה לְבֵית דִּין שְׁלֹא יִשְׁמַע דְּבָרֵי בַּעַל דִּין קֹדֶם שְׂיָבוֹא בַּעַל דִּין חֲבֵרוֹ, וְאֲזַהְרָה לְבַעַל דִּין שְׁלֹא יִטְעִים דְּבָרָיו לְדִין קֹדֶם שְׂיָבוֹא בַּעַל דִּין חֲבֵרוֹ, וְלִכְּן מְאֹד מְאֹד קֶשֶׁה לִי לַעֲנוֹת רַק לְצַד אֶחָד, בְּלִי לְשַׁמַּע אֶת הַצַּד הַשְּׁנַיִ וְכוּ'.

עם כל זאת ארוץ בשורות אלו. בכלליות — על כל בני זוג לזכור, תקף-ומיד מחתנתם, את מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסה) שלמעלה, קדם שהנשמות יורדות לעולם, הן נשמה אחת, וכאשר יורדות לזה העולם מתפצלות, הזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני לוקח זמן, פי יש המון עכובים, כמאמרם ז"ל (פנהרין כב.): 'קשה זוגו של אדם בקריעת ים סוף'; וכאשר מוצאים זה את זה ומתאחדים — זו השמחה הכי גדולה.

ובזה פרשתי את הברכה שמברכים בשבע ברכות: "שמח תשמח רעים אהובים, כשמחך יצירך בגן-עדן מקדם", הינו רעים אהובים הם הבעל והאשה, שצריכים לשמח כמו שהם היו אחד בגן-עדן מקדם לפני שירדו לזה העולם.

והזוג צריכים לכבד אחד את השני, ולהבין אחד את השני, ולדון אחד את השני לכף זכות, ועל-ידי-זה יגורו ביחד באהבה גדולה מאד מאד, שזה האשר הכי גדול בחיים, כשזוג חיים יחד בהבנה הדדית, ומקיימים מה שהתורה הקדושה צוטה אותנו (בראשית ב, כד): "על-כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד".

זוג שמתחננים, צריכים לדעת, שהם כבר עצמאיים, ולא צריכים בכל פעם לרוץ אל אבא או אל אמא... כמו ילד או ילדה קטנה... זוג שמתחננים צריכים ללמד איך לפתור בעצמם את הבעיות, ולא לרוץ אל ההורים בכל פעם, ואם הבית נבנה על יסוד פנה, אזי הזוג יסתדרו מאד, אבל אם אחד מבני הזוג אינו מקיים את זה וכו', הוא או היא גורמים

שְׁלֵב־סוּף הַבַּיִת יִתְפָּרֵק! וְכָל־כֶּף חָבַל שְׁנוּתָנִים לְהַסְמֵךְ־מ"ם, שֶׁהוּא הַשֵּׁטֶן, לְהַפְגִּס לְתוֹךְ הַבַּיִת, וְלִשְׁבֹּר אֶת הַבַּיִת שֶׁבָּנוּ בְיָזַע וּבְדָם.

וְלָכֵן רָאוּי שְׁלָכַל זוּג יִהְיֶה שְׁכָל לְדַעַת אִיךָ לְהַסְתֵּדֵר יַחַד, מִבְּלִי לְעַרְב אֶת הַהוֹרִים, כַּמּוּבָן שְׁלִבְעַל אֲסוּר לְהִיּוֹת רִשְׁע מְרִשְׁע וְאֲכֹזֵר עַל אֲשֵׁתוֹ וְכוּ', וְכַמּוּ־כֵן לְאִשָּׁה אֲסוּר לְהִיּוֹת מְרִשְׁעַת וְאֲכֹזֵרִית עַל בַּעְלָהּ וְכוּ', אִם רוֹצִים הַצְּלִיחָה בְּחַיֵּי נְשׂוּאֵינוּ, צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהֵם שְׂתָפִים לְכָל דְּבָר, הֵן לְרוּחַ וְהֵן לְהַפְסֵד וְכוּ', אֲסוּר לְזַרֵּק אֶת הָאִשָּׁמָה אֶחָד עַל הַשְּׂנִי, אֲלֹא שְׂנִינוּ אֲשָׁמִים אוֹ שְׂנִינוּ הַצְּלִיחָנוּ וְכוּ', תָּמִיד צְרִיכָה לְהִיּוֹת שְׂתָפוּת מְלֵאָה. וְעַל כֵּלָּם — לְדוֹן אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי לְכַף זְכוּת, וְלְהַשְׁתַּדֵּל לְהַרְגִיעַ אֶת הַמְּצַב — לִפְנֵי שִׁיּוּצָא מִהַמְסָלוּל וְכוּ'.

אֲשָׁרֵי הַזּוּג שִׁישׁ לָהֶם שְׁכָל, וְדָנִים אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי לְכַף זְכוּת, וְעוֹזְזִים אֶחָד לְשְׂנִי, וְאִפְלוּ בַּמְּצַבִּים הֵכִי קָשִׁים הֵם מִשְׂתַּדְּלִים לְהַקְל אֶת הָעַל אֶחָד מִהַשְּׂנִי, זוּג כְּזֶה הֵם הֵכִי פְקָחִים וְהֵכִי מְאֻשְׁרִים, כִּי בְּאַמַּת כָּל זוּג צְרִיךְ לְדַעַת, שְׁעַל כֵּלָּם עוֹבֵר מֵהַשְּׂעוֹבֵר, כִּי סוּף כָּל סוּף זוּג חֲדָשׁ בְּאִים מְשֻׁנֵּי עוֹלָמוֹת שׁוֹנִים, וְעַד שְׂמַת־חֲבָרִים יַחַד וּמְבִינִים אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי לִזְקָח זְמַן וְכוּ', וְהָעֵקֶר לֹא לְעַרְב אֶת הַהוֹרִים, רַק לְהַשְׁתַּדֵּל שֶׁהַכֵּל יִשָּׂאֵר בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִצְלִיחוּ.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלִיחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשמו.

הָאִם מִתֵּר וְלֹא מִסְכֵּן לְנִסְעַ לְקַבֵּר רַחֵל אֲמִנּוּ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מֹשֶׁה: שְׁלוֹם לְצַדִּיק וּבְרוּךְ הַבָּא לְאֶרֶץ הַקְּדוֹשׁ.
הָאִם מִתֵּר וְלֹא מִסְכֵּן לְנִסְעַ לְקַבֵּר רַחֵל אֲמִנּוּ עֲלֶיהָ
הַשְׁלוֹם?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר רְאָה, כ"ז אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מֹשֶׁה, נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כִּלְמֵם נוֹסְעִים אֶל קַבֵּר רַחֵל, וְיֵשׁ עַל הַדֶּרֶךְ שְׁמִירָה גְדוֹלָה,
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁשׁוֹמֵר אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמֹר אֶת כָּל
אֵלוּ הַבָּאִים לְקַבֵּר רַחֵל לְהַתְּפַלֵּל, שְׁזֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד.
וּמוּבָא בְּזֵהַר (וַיִּשְׁלַח קַעֲהָ). עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית לֵה, כ): "וַיַּצֵּב יַעֲקֹב
מִצְבֵּה עַל קְבוּרָתָהּ" — אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵאִי טַעְמָא? בְּגִין
דְּלֹא אֶתְפְּסִיא אֶתְרָה עַד יוֹמָא דְזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲרֵיא
מִתֵּיא. כְּמָה דְאַתְמַר: "עַד הַיּוֹם", עַד הַהוּא יוֹמָא מִמֶּשׁ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, עַד יוֹמָא דְתַהֲדַר שְׁכִינְתָא בְּגְלוּתְהוֹן
דְּיִשְׂרָאֵל בְּהַהוּא אֶתְרָה, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (וַיְרַמְיָה לֵא, טז): "וְיֵשׁ
תְּקוּנָה לְאַחֲרִיתֶךָ נְאֻם ה'וְיִ"ה וְשָׁבוּ בְנִים לְגְבוּלָם". וְדָא אוּמָאָה
דְּאוּמֵי לָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְזַמִּינִין יִשְׂרָאֵל כַּד יִתּוּבוּן מִן
גְלוּתָא, לְקַיְמָא עַל הַהִיא קְבוּרָה דְרַחֵל וּלְמַכְבֵּי תַפְזוֹן. כְּמָה
דְּאִיהִי בְּכָאֵת עַל גְלוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא פְתִיב (וַיְרַמְיָה לֵא,

(ח): "בבכי יבאו ובתחנונים אובילים" וגו'. וכתוב (ירמיה לא, טו): "כי יש שכר לפעלתך". ובהיא שעתא זמינת רחל דאיהי בארחא למחדי בהו בישראל ועם שכינתא'.

ואמרו (מדרש אגדה) על הפסוק (בראשית לה, כ): "ויצב יעקב מצבה על קבורתה", כל אחד מהבנים שם אבן, שתיים-עשרה אבנים זו למעלה מזו, והאבן של יעקב היא על כלן, ומהאבנים האלו נעשתה אבן אחת, וזו מצבה על קבורתה. וכן אמרו (בראשית רבה, פרשה פב, סימן י') על הפסוק (בראשית לה, יט): "ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה", מה ראה אבינו יעקב לקבר את רחל בדרך אפרת? אלא צפה יעקב אבינו שהגליות עתידות לעבר שם, לפיכך קברה שם, כדי שתהא מבקשת עליהם רחמים, הדא הוא דכתוב (ירמיה לא, יד): "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה".

אשרי מי שרגיל לבוא בכל פעם אל קבר רחל אמנו, שזה דבר גדול מאד, ויכולים לפעל שם הרבה ישועות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשמוז.

איך אפשר להתקרב לצדיק, ולקבל ממנו כל מה שאפשר ברוחניות ובגשמיות?

שאלה:

מאת משה הדר: רציתי לשאל, איך אפשר להתקרב לצדיק במאה אחוז, ולקבל ממנו כל מה שצריך ברוחניות ובגשמיות, בהתקרבות להשם ותפורה, ולהגיע לתקון הנצחית?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ראה, כ"ח אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה הדר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן קכג): 'העקר והיסוד שהפל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר פי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי פ'רשת שופטים קנד): 'אפלו אומר לך על ימין שמאל וכו'. ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו פאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשארא אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק'.

פי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות, ולכן תתמיד מאד ב'שיחות הר"ן' ו'בחי מוה"ר"ן' שהן שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, ותשתדל לקיים בתמימות ובפשיטות כל שיחה שבקש רבנו ז"ל, ועל-ידי-זה תהיה מקרב אליו.

העקר הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכל מה שאמה צריך תבקש רק ממנו יתברך, וכן תקבע לעצמך

שעורים כסדרן בתורה הקדושה בכל יום, במקרא, במשנה, בגמרא ובהלכה וכו' וכו', ואז טוב לך כל הימים. ועל כלם — תהיה רק בשמחה, ואל תחשב שזה בא בקלות, כי על זה אורב הסמ"ך-מ"ם יותר מהכל — לא להיות בשמחה, ולכן תמסר את נפשך רק להיות בשמחה, ותראה איך שיפתח לך המזל, ותזכה להכלל באין סוף ברוך הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשמת.

**התחייבתי לפני חדש למשפנתא, ועכשו אני
בסכנת פטורים מהעבודה**

שאלה:

מיאת יוסף: שלום וברכה לכבוד הצדיק. ראשית, אני מתפללים לשלומכם, שתזכו לרפואה שלמה, ותזכו להנהיג את הקהלה הקדושה ביקר שאת וביקר עז, ולקרב את כל נשמות ישראל אל אבינו שבשמים. בשבוע שעבר הודיעו לנו הנהלת החברה בה אני עובד, כי המפעל נכנס להקפאת הליכים, ומעל ארבע-מאות עובדי המפעל מרחפת סכנת פטורים מיידית. בעבורי אישית זה מגיע בדיוק חדש אחרי שרכשנו ברוך ה' בית, והתחייבנו במשפנתא גדולה. רצינו לבקש עצה

מהצדיק מה אפֿשר לעשות? וְכוּ בְּרָכָה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם,
תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר רְאָה, כ"ח אָב ה'תשע"ב.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יוֹסֵף, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מֵתְפַלֵּל עַל רְפוּאָתִי וּבְרִיאוֹתִי,
יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּתְקַבְּלֶנָה תְּפִלוֹתַיךָ לְרַחֲמִים
וּלְרִצּוֹן לִפְנֵי אֲדוֹן כָּל.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשֵׁין פ.ב.): 'לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם
אֶת בְּנוֹ אֲמָנוֹת נִקְיָה וְקִלָּה, וְיִתְפַּלֵּל לְמִי שֶׁהֵעֵשָׂר וְהִנְכָּסִים
שָׁלוּ, שָׁאִין אֲמָנוֹת שָׁאִין בָּהּ עֲנִיּוֹת וְעֲשִׁירוֹת, שֶׁלֹּא עֲנִיּוֹת מִן
הָאֲמָנוֹת, וְלֹא עֲשִׁירוֹת מִן הָאֲמָנוֹת, אֲלֵא הַכָּל לִפְנֵי זְכוּתוֹ'.

וְלָכֵן אֵל תִּפְחַד שְׂיִסְגְּרוּ אֶת הַמַּפְעֵל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בּוֹדָאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, רַק אַתָּה תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֶךְ, וּלְבַקֵּשׁ הַרְּבָה מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ עַל פְּרִנְסָה, כִּי מֵה שֶׁתִּפְלֶה פּוֹעֵלֶת — שׁוֹם דְּבַר
בְּעוֹלָם אֵינּוּ יָכוֹל לִפְעֹל. וְאָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתוּבֹת 10:),
שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פְּרִנְסָתוֹ בְּעֵתוֹ, וְלָכֵן
אָסוּר לָךְ לְהַפְגִּס בְּלַחֲץ, רַק לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
וּתְרַאֶה שֶׁלֹּא תַחֲסֹר לָךְ פְּרִנְסָה.

וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מֵה שֶׁבִּיכַלְתָּךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה,
כִּי הַשֵּׁם שֶׁל פְּרִנְסָה שֶׁהוּא חַתָּ"ךְ הַיּוֹצֵא מֵהַפְּסוּק (תְּהִלִּים קמ"ה,
10): פּוֹתִיחַ אֶת יְדֵיךְ, יוֹצֵא גַם מֵהַפְּסוּק (דְּבָרִים 10, 11): וְהִי'ת
אִיךָ שִׂמְחָה.

ולכן הדבר הראשון — אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע, שמאד מאד קשה לך, ומרים לך החיים ממות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתבך יותר.

ולכן הדבר הראשון רק להיות בשמחה, ואם תאמר: במה יש לי לשמח? הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך, שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא): 'אין עני אלא מדעת', עקר העניות תלויה בחסרון דעת, כי המאמין האמתי, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז'): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם אינו מקבל מכה קטנה באצבע קטנה, אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה — האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות קמון, סימן פג): 'אמונה הוא טוב לפרנסה'.

ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שגבראת יהודי, ו'שלא עשני גוי' כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת, תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשמט.

חֲבֵרָה הַצִּיעָה לִי בַחֹר לְשִׁדוּךְ, הֲאִם הוּא מִתְאִים לִי אוֹ לֹא?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רוֹנִית: לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ, שְׁלוֹם רַב וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה. אֲנִי בַחֹרָה דְּתַיָּה, וְחֲבֵרָה שְׁלִי הַצִּיעָה לִי בַחֹר מְסִיִּם שֶׁהִיא מְפִיָּרָה, שֶׁהוּא גַם־כֵּן דְּתִי, וְלוֹמֵד בִּישִׁיבָה בִּירוּשָׁלַיִם. וְרָצִיתִי לְשָׂאֵל אֶת הַצִּדִּיק, מַה הוּא אוֹמֵר לְגַבִּי זֶה, הֲאִם הוּא מִתְאִים אוֹ לֹא? תוֹדָה רַבָּה עַל הַתְּשׁוּבוֹת הַנִּפְלְאוֹת בְּאַתֵּר!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר רְאָה, כ"ח אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל רוֹנִית תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תוֹדָה עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מְתַפְּלֶלֶת עַל רְפוּאָתִי וּבְרִיאוֹתִי, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שֶׁתִּתְקַבְּלֶנָה תְּפִלוֹתֶיךָ לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

בְּעֵינַי שְׂדוּכִים וְכו', אִי אֶפְשָׁר סֵתֵם לְקַחַת בַּחֹר, מִפְּנֵי שֶׁחֲבֵרָה אִמְרָה לָךְ וְכו', אֶת צְרִיכָה לְהַכִּיר אוֹתוֹ יוֹתֵר, וְלִרְאוֹת אֶת הַמַּדּוֹת שְׁלוֹ, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַמַּדּוֹת, כִּי בְּלִי מַדּוֹת, אָמַר רַבְּנוּ ו'ל' (לְקוּשֵׁי־מוֹהָר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), אָדָם הוּא חַיָּה בְּדַמּוֹת אָדָם.

ולכן לפני שאת אפלו מתחילה עם שדוּכים, את צריכה לראות את הבחור, ולהתרשם ממנו וכו', ולבקש הרבה ממנו יתברך, שיליך אותך על דרך הנכונה, כי העקר הוא תפלה ובקשה, לבקש ממנו יתברך על כל פרט ופרט.

הכפל הדבר, שאף אחד לא ישכנע אותך על בחור מסים... עד שאת בעצמך לא רואה את הבחור, ולא מכירה אותו ואת מדותיו וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשנ.

נגמרו לי הכחות הפיזיים והנפשיים, מאחר שאינני מוצאת את הזוג שלי

שאלה:

מאת צפורה: שלום לכבוד הרב שליט"א, שהשם ישלח לרב רפואה שלמה ואריכות ימים אמן!
אני בחורה בת עשרים ושש, ונמצאת כבר הרבה זמן בשדוּכים. נפגשתי עם בחורים, שחלקם ענו לשלילה, ובחלק מהמקרים אני לא רציתי, כי באמת לא הייתה התאמה ומציאת חן. יש לצנו שעשיתי המון סגלות והן לא הועילו, גם נסעתי להמון קברי צדיקים מהצפון עד הדרום והתפללתי, ועדין אני מתפללת על זוג יום יום. הרב כבר אין לי כחות פיזיים ונפשיים

יותר, הם נגמרו. אני בסוף הכל רוצה להקים בית
בישראל וזה הזמן!! עכשו בכיתי המון על הזווג,
ונורא קשה לי, רב חברותי נשואות ואמהות, רק
מלראות זאת הלב נצבט לי כל פעם מחדש. אשמח
שקרוב יבשרני בבשורה משמחת, אחרי כל השנים
האלו, וגם לשמח את הורי, וכן לקבל ברכה מהרב
לזווג ופרנסה בכבוד רב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ראה, כ"ח אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל צפורה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על האחולים ועל התפלות לרפואתי.

צערך הוא צער קשה מאד, שאת כבד בת עשרים ושיש
ועדין לא מוצאת את בן זוגך...

לדעתי, את בררנית יותר מדי.

חכמינו הקדושים אמרו (יבמות סג): 'נחות דרגא ונסיב
איתתא', צריכים לרדת מדרגה, ואז מוצאים את הזווג, פי
בדרך כלל, בחור או בחורה הם גאותנים וכו', ולא מתאים
להם לקחת את זאת או את זה וכו'. הבחור חושב לעצמו:
"הרי אני הכי חכם והכי יפה וכו', וכי אני אקח את זו?"
והבחורה חושבת לעצמה: "הלא אני הכי חכמה והכי יפה
והכי משפלת, וכי אני אקח את זה?"

וכך הם מסתובבים ומחפשים את הזווג שלהם, כפי
הדמיון שנוכנס בכל אחד ואחת, כאלו מי יודע מה הוא, והם
מצפים שיבוא להם זוג שעדין לא נברא... ועל-ידי זה

מחפשים וכו', ומסתובבים ויוצאים לפגישות — אולי אמצא את בחיר לבבי, שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחור או הבחורה מחפים עד שיולד זוג פזה, ובין כך הם לא קולטים, שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם: "הזהר מן הזמן פי הוא אויב רע מאד", עד שתופסים את עצמם, רואים שהם כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים, ונותנים לנו עצת (קמות סג): 'נחות דרגא ונסיב איתתא' — תרדו מדרגה, ואל תחזיקו מעצמכם כל-כך בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זוג שיתאים לכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשנא.

האם מתר לאשה לעבד בחברת אנשים שאינם שומרים תורה ומצוות?

שאלה:

מאת מורן: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א, שלום וברכה ורפואה שלמה למוה"רא"ש ולרבנית תחיה. רציתי לשאל: האם מתר לנשים לעבד בחברת אנשים, שאינם שומרי תורה ומצוות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ראה, כ"ח אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל מורן תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על האחולים לרפואה שלמה.

בודאי זה לא צנוע שאשה תעבד בין חבורת גברים, ומכל שכן שאינם שומרים תורה ומצוות. כי היום הדור מאד פרוץ וכו', ולא חסרים משחתים ומגולים, ולכן עדיף לך, שתמצאי עבודה במקום צנוע בחברת נשים.

הקדוש-ברוך הוא ישמר אותך ותצליחי בחינה, ותהיה לך פרנסה בשפע, כי אם מתנהגים בצניעות, הקדוש-ברוך הוא נותן שפע גדול, כי הכל תלוי כפי הצניעות.

רק תהיי בשמחה, כי רבנו ו"ל אמר (לקויט"מ ותר"ן, חלק ב', סימן כד), שגם חכמי הרופאים אמרו, שכל המחלות הרעות באות לאדם רק מחמת חסרון השמחה. ולכן צריכים להתאמץ ביותר שאת וביתר עז להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל. ולהפך — העצבות והמרה שחורה מביאות לאדם את כל המחלות. ולכן הכריחי את עצמך להיות בשמחה, וחקמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב'): 'אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר'. ולכן ראי לחטף שמחה ולהיות תמיד בשמחה, ועל-ידי-זה תמשך עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

הקדוש-ברוך הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשנב.

נפגשתי עם כמה בחורות, ואינני יודע מי
מתאימה לי יותר

שאלה:

מאת אברהם: שלום רב. אני בן שלשים, שומר שבת
ומנסה להתקדם ביהדות שלב שלב. אני לא נשוי,
יכבר זמן רב שאני מנסה להתחתן, וזה לא מתקדם
למשהו רציני, לפעמים מצדי ולפעמים מצד הבחורה.
לפני חמשה חודשים הציעו לי בחורה, ומאז אני
בקשר איתה, אבל אני לא מרגיש מספיק משיכה. מצד
שני אני חושב על בחורה נוספת שהיננו בקשר כשנה
לפני תקופה מסוימת, אך היא לא רצתה אז, וכנראה
שעכשו היא יותר מעניינת. היא לא עושה הרבה
ביהדות, אבל יש לה מדות טובות, והיא מוצאת מאד
חן בעיני. יש עוד בחורה שאני בקשר איתה לפעמים
בעבודה, והיא מוצאת חן בעיני, ויש בינינו כימיה
טובה, וגם ביחס ליהדות זה נראה מתאים, ואני
חושב שהיא גם מעניינת. אני מבלבב ואיני יודע איפה
המזל שלי, ומה עלי לעשות. האם אפשר לעזור לי?
תודה.

תשובה:

בעזרת השם ותפירה, יום חמישי לסדר ראה, כ"ח אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אברהם, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להחליט פעם ולתמיד — מה אתה רוצה? כי על-ידי רבוי השדוכים שמציעים לך וכו', ובכל פעם נדמה לך שזאת בשבילי וכו', ואחר-כך מציעים לך אחרת, ואתה מחליט שזאת בשבילי, וכך סובב חלילה כמו גלגל וכו'.

ולכן אתה צריך להחליט פעם ולתמיד, כי בחור צריך להתחתן לשם שמים.

ואני רגיל לומר הרבה פעמים לרווקים ולרווקות — חכמינו הקדושים אומרים (יבמות סג): 'נחות דרגא ונסיב איתתא'; צריכים לרדת מדרגה, ואז מוצאים את הזיווג. כי בדרך כלל, בחור או בחורה הם גאונתנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה, וחושבים לעצמם: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכמה, הכי יפה והכי משכילה וכו', אקח את זה?", והם מסתובבים ומחפשים את הזיווג שלהם כפי הדמיון שנוכנס בהם, כאלו מי יודע מה הם, והם מחיבים שייבאו להם זיווג משהו שעדין לא נברא, ועל-ידי-זה מחפשים ומסתובבים ויוצאים לפגישות — אולי אמצא את בחיר לבבי שייבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים פסח..."

ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד זיווג כזה, ובין כך הם לא קולטים שהזמן לא מחפה, כמאמר החכם: "הזהר מן הזמן, כי הוא אויב רע מאד", ועד

שתופסים את עצמם, רואים שהם כבר בגיל שלשים וכו', ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה: 'נחות דרגא ונסיב איתתא' — תרדו מדרגה ואל תחזיקו מעצמכם כל-כף בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זיוג שיחאים לכם.

הקדוש-ברוך-הוא יכניס בך דעת ושכל, ותזכה לקיים את זה בתמימות ובפשיטות, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשנג.

אשתו של אחי ברחה מהבית עם הילדה והמצב חמור

שאלה:

מאת איתן: לכבוד הצדיק מוהרא"ש. שלום וברכה, בריאות ושמחה. ברצוני לשאל לגבי אחי. הוא נשוי עם ילדה ואשתו בהריון. המצב שלהם לא טוב בכלל בענין שלום-בית. יש מריבות, חכוכים ודבורים על גרושיו. כבר שבועים שהיא גרה אצל אמא שלה, והוא חזר לבית שלנו. היא משפעת הרבה מאמא שלה, ואני מאד דואג למצב. בבקשה מהצדיק, האם תוכלו לכתב מה צריך לעשות במקרה כזה, כדי שאוכל להראות לאחי? כל יום שעובר המצב מחמיר, תודה.

תשובה:

בְּעֹרַת הַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר רְאָה, כ"ח אָב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֵיתָן, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כָּבֹד פְּתַבְתִּי לְאַחִיד בְּאַרְיִכוֹת, זוּג שְׂרוּצִים לְהַצְלִיחַ
בְּחִיָּהֶם, עֲלֵיהֶם לְדוֹן אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי לְכַף זְכוּת, וּלְכַבֵּד וּלְיַקָּר
אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְלִהְיוֹת וּתְרַנְיִים.

וְלִכֵּן כָּל זוּג צְרִיכִים לְזָכֹר הֵיטֵב הֵיטֵב, אִם הֵם רוּצִים
לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל, עֲלֵיהֶם לְכַתְחֹלָה לְהִיוֹת וּתְרַנְיִים,
וְלוֹתֵר אֶחָד לְשְׁנֵי, וְאִז אֶף פְּעַם לֹא יִצְטָרְכוּ לְלָכֵת אֶל שׁוּם
מִמָּקוֹה לְהַשְׁכֵּנֵת שְׁלוֹם-בֵּית, כְּדִי שֶׁהַשְּׁלוֹם יִשְׁרָה בְּתוֹךְ בֵּיתָם.

הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה צְרִיכִים רַק שְׂכָל וְדַעַת אֵיךְ לְהַתְנַהֵג.
וְהִיוֹת שְׂעָדִין אֵין בֵּית-חֲרָשֶׁת וְחֲנוּת לְיִצְוֹר וּמִמְכָּר שְׂכָל
וְדַעַת, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְכּוֹן בְּכָל יוֹם שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם בְּעַת
שְׁמַת־פְּלָלִים אֶת הַבְּרָכָה: 'אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד
לְאִנוּשׁ בִּינָה וְכוּ', וּלְבַקֵּשׁ אִז עַל דַּעַת וְשְׂכָל, כִּי כִּף אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נְדָרִים מ.א.): 'דַּעַת קְנִיטָה — מָה חֲסֵרְתָּ, דַּעַת
חֲסֵרְתָּ — מָה קְנִיטָה'; אִם יֵשׁ לְאָדָם דַּעַת — יֵשׁ לוֹ הַפֶּל,
וְאִם אֵין לוֹ דַּעַת — אֵין לוֹ כְּלוּם.

וְלִכֵּן כָּל זוּג צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל דַּעַת
וְשְׂכָל, וְאִפְלוּ הַשְּׂכָל הַיְבֵשׁ אוֹמֵר: "שְׂצָרִיכִים לְהִיוֹת וּתְרַנְיִים,
וְאִז הַשְּׁלוֹם שׁוֹרָה בְּבֵית".

לְדַעַתִּי, שְׂיִבְקֵשׁ סְלִיחָה מֵאַשְׁתּוֹ וַיִּשְׁלִים אֶתָּה, וּבִפְרָט
שִׂישׁ לוֹ כְּבֹד בֵּת מִמֶּנּוּ, וְעַכְשָׁו הִיא בְּהַרְיוֹן, לֹא כְּדָאֵי בְּשׁוּם

פנים ואפן להתגורר, רק להוריד את הראש ולבקש סליחה, ומיהיום והלאה להשתדל לכבד אחד את השני, ואז הכל יתהפך לטובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשנ"ד.

**בכמה מקומות בש"ס כתוב שצריך ללמוד בעיון.
כיצד זה מסתדר עם למוד בגרסא?**

שאלה:

מאת נריה מאיר: לכבוד מרן הגאון הקדוש הוד כבוד קדשת מרנא רא"ש בני ישראל שליט"א. אמנם לא זכיתי עד עתה להתבשם מאור תורתכם ודבוריכם המאירים, מחמת דעות קדומות ומשבשות שהטיפו לי, אך משנוכחתי באורכם הנפלא, ששתי כמוצא שכל רב.

עתה נפשי בשאלתי, אודות סדר הלמוד הנורא שערכתם משמה דרבנו הקדוש, וכלשונו הנהב דאור האורות: 'אין צריכים אלא האמירה לבד', ואם כן מהו ששנינו בפרק א' דברכות: 'אגרא דשמעתא סברא', וכן בעוד הרבה מקומות בש"ס, שצריכים ללמוד בהבנת הענין. אוֹדָה לְכַבוֹדוֹ אִם יתִיחַס לְעֻלּוּב נֶפֶשׁ כְּמוֹנִי. וּבְצֵאתִי מִן הַקִּדְשׁ אֶפְרָשׁ אֶת כְּפִי לְמִרוֹם, שְׂיַחֲזֵק אֶת מוֹרְנוֹ וְרַבְּנוֹ שְׁלִיט"א בְּבְרִיּוֹת גּוֹפֵא וְנִהוֹרָא

מַעֲלֵיא, וְנִזְכָּה לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ וּמְלַכְנוּ (בְּרִ)
מְלָכָה) בְּרֵאשֵׁנוּ, אָמֵן בְּרִ יְהִי רְצוֹן.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר רְאָה, כ"ט אָב
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל גְּרִיָּה מְאִיר, גְּרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּוֵדָאֵי אַף אֶחָד אֵינּוּ חוֹלֵק, שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד בְּעִיּוֹן
וְלִהְבִּין מַה שֶּׁהוּא לּוֹמֵד, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת ו:): 'אֲגַרָא
דְּשִׁמְעָתָא סְבָרָא'. וּפְרַשׁ רַש"י: 'שֶׁהוּא יָגַע וְטוֹרַח וּמְחַשֵּׁב
לְהִבִּין טַעְמוֹ שֶׁל דְּבָר'.

עַם כָּל זֹאת צָרִיכִים לְדַעַת, שָׂרֵב בְּגִי-אָדָם בִּהִתְחַלָּה לֹא
מְבִינִים כְּלוֹם, וּמִפְּנֵי זֶה גִּמְנָעִים מִלְּלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי
לְלַמֵּד בְּעִיּוֹן וְלִהִתְעַמֵּק בְּכָל דְּבָר וְכוּ' — אֵין לְדָבָר סוּף!
אָבֵל בְּשִׁבִיל שְׂלֵא כָּל אֶחָד בְּנוֵי לְזֶה וְכוּ', וְיֵשׁ עֲתִים שְׂאָדָם
הוּא טְרוּד בְּכָל מִינֵי טְרוּדוֹת וְכוּ', בְּשִׁבִיל זֶה אֵינּוּ לּוֹמֵד כְּלָל.

וְלִכֵּן בָּא רַבְּנוּ ז"ל וְגַלְיָה לָנוּ אֶת סִדְרֵ-דְרָף-הַלְמוּד
(שיחות ה"ז, סימן עו): 'בְּעִנְיַן הַלְמוּד תּוֹרָה, שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד
הִרְבָּה מְאֹד בְּכָל יוֹם, טוֹב לְלַמֵּד בְּמַהֲרָיוֹת וְלִבְלִי לְדַקְדָּק
הִרְבָּה בְּלְמוּדוֹ, רַק לְלַמֵּד בְּפִשְׁיטוֹת בְּזְרִיזוֹת, וְלִבְלִי לְבַלְבֵּל
דַּעְתּוֹ הִרְבָּה בְּשַׁעַת לְמוּדוֹ מֵעִנְיַן לְעִנְיַן, רַק יִרְאֶה לְהִבִּין
הַדְּבָר בְּפִשְׁיטוֹת בְּמִקּוּמוֹ. וְאִם לְפַעְמִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִבִּין דְּבָר
אֶחָד, אֵל יַעֲמַד הִרְבָּה שָׁם, וְיִנִּיחַ אוֹתוֹ הָעִנְיַן וְיִלְמַד יוֹתֵר
לְהִלָּן. וְעַל-פִּי הָרֵב יֵדַע אַחֲר־כֵּף מִמֵּילָא מַה שְׂלֵא הָיָה מִבֵּין
בְּתַחֲלָה כְּשִׁילְמַד כְּסֹדֵר בְּזְרִיזוֹת לְהִלָּן יוֹתֵר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו — שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף, ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד, ויאמר כסדר בזריוות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף — יבין אחר-כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על כונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט): 'לגמור והדר לסבר ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שגאמר (תהלים קיט, ט): 'גרסה נפשי לתאבה', כי על-ידי רבוי הלמוד, שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על-ידי-זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמרם ולחזור להתחיל ולגמרם פעם אחר פעם. ועל-ידי-זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרוך עצה טובה מאד בענין הלמוד, כי על-ידי-זה יכולים לזכות ללמוד הרבה מאד לגמר כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר מאשר היה לומד בדרך דוק גדול, כי זה מבלבל מאד מן הלמוד. וכמה בני-אדם פסקו מלמודם לגמרי על-ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל פשיטת גיל עצמו ללמוד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה התקנים בידו, ויזכה ללמוד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר ספרים כלם.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כח), 'שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה'.

ובאמת אתה צריך לדעת, שהסדר-הדרך-הלמוד הזה מובא בדברי חכמינו הקדושים, והיא גמרא מפרשת (עבודה זרה י"ט): 'לעולם לגרס איניש והדר לסבור, ואף על גב דלא ידע מאי קאמר'. ופרש המהר"ל מפראג זי"ע (חדושי אגדות), וכן החיד"א זי"ע (פתח עינים), הינו שאמירת אותיות התורה תזכר את נשמתו. ובאמת אי אפשר להסביר מעלת זה הענין.

והרב הקדוש רבי מנחם מענדל מקאצק זי"ע אמר: "מילא עם השכל יכולים להשיג אלקות, פי אם מתבוננים היטב יכולים להבין אלקות, אבל איך גם הגוף הגשמי של האדם ישיג אלקות? זה אי אפשר בשום אופן, אלא על-ידי דף גמרא".

ולכן תהיה חזק בזה, כי דף גמרא ביום זו החיות של היום, ולכן תהיה עקשן בזה חק ולא יעבור, ואם אפשר ללמד ולחזר את הדף עם חברותא — אין למעלה מזה.

וכן אמרו (שפת סג): 'אמר רב כהנא, כד הוינא בר תמני סרי שנין, והוה גמירנא ליה לכולה הש"ס, ולא הוה ידענא דאין מקרא יוצא מידי פשוטו, עד השתא. מאי קא משמע לן? דליגמר איניש והדר ליסבור; ופרש רש"י: 'דליגמר איניש — לגרס שמעתא מרביה, ואף-על-גב דלא ידע לכולהו טעמיה; והדר ליסבור — טעמיה'.

ומובא בזהר הקדוש (קדושים פה:): 'ומאן דתיאובתיה למלעי באורייתא, ולא אשכח מאן דיליף ליה, והוא ברחימותא דאורייתא, לעי בה, ומגמגם בה, בגמגומא דלא ידע. כל מלה ומלה סלקא, וקדשא בריך הוא חדי בההיא מלה, וקביל לה, ונטע לה סחרגיה דההוא נחלא, ואתעבידו

מאלין מלין אילנין רב־רבין, ואקרוין ערבי נחל, הִדָּא הוא דכתיב (משלי ה, יט): "בִּאֲהַבְתָּהּ תִּשְׁגָּה תַּמִּיד".

[מי שיש לו רצון ללמד תורה, ולא מוצא מי שילמד אותו, והוא מרב אהבה לומד תורה, ומגמגם בלמוד ואינו מבין מה שלומד, כל מלה ומלה עולה למעלה בשמים, והקדוש־ברוך־הוא שמח במלה ההיא, ומקבל אותם מלים, ונוטע מזה אילנות סביב על נחל העליון, ונעשים מאלו המלים שמגמגם בתורה, אפלו שהוא לא מבין — אילנות גדולים, ונקראים ערבי נחל, זה מה שפתוב (משלי ה, יט): "בִּאֲהַבְתָּהּ תִּשְׁגָּה תַּמִּיד"].

מפל זה רואים את מעלת האדם שזוכה אפלו לגמגם בתורה, איך שזה מאד מאד חשוב למעלה, ועל־פן תעשה לעצמך קביעות חזקה ללמד בכל יום דף גמרא, וזה יציל אותך מפל רע. ואני מאד מבקש אותך לטובתך הנצחית, שתצית אותי ולא תתחרט.

ולכן אף אחד אינו אומר שלא ללמד בעיון, אלא המציאות מראה, שרב בני־העולם לא יכולים ללמד בעיון, ולכן לא לומדים אפלו חמש ורש"י מפרשת השבוע, ומכל שכן לא משניות, ומכל שכן וכל שכן לא גמרא וטור בית יוסף ושלחן ערוך וכו' וכו', ובין כך עובר יום אחר יום, הנה יום והנה לילה, הנה שבוע והנה חודש והנה שנה וכו', ולא למדו כלום, אכל ממש כלום שבכלום.

ולכן מי שהולך בדרך ועצה הזו של רבנו ז"ל, הוא לומד הן בבקאות, והן בעיון, והוא מצליח, פי אתה צריך לדעת, אשר ימינו כצל עובר, כמאמר ז"ל (בראשית רבה, פרשה צו, סימן ב): "כצל ימינו על הארץ ואין מקוה" (דברי הימים א'

כט, טו) — 'וְהִלּוּאֵי כְּצִלוֹ שֶׁל כֶּתֶל אוֹ כְּצִלוֹ שֶׁל אֵילָן, אֲלֵא כְּצִלוֹ שֶׁל עוֹף בְּשַׁעַה שֶׁהוּא עָף, דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים קמ"ד, ד): "כְּצִל עוֹבֵר וְאֵין מְקוּהָ" — 'וְאֵין מִי שִׁיקְוָה שְׁלֵא יָמוּת, הַכֹּל יוֹדְעִים וְאוֹמְרִים בְּפִיהֶם שֶׁהֵם מֵתִים'.

וְלָכֵן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲלֵא בְּכָל יוֹם לֹמֵד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, הִלְכָה וְאֶגְדָּה וְכוּ' וְכוּ', וְיִכְבֵּר אָמַר רַבְּנֵי ז"ל (שיחות-ה"ר"ן, סימן ע"ו), מִה שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם, עַד שֶׁאֵין הַיּוֹם מְסַפֵּיק, דִּהְיֵנוּ לְגַמֵּר בְּכָל שָׁנָה ש"ס עִם הַרִי"ף וְהַרָא"ש, וְאַרְבַּעַה שְׁלַחַן עָרוּף הַגְּדוֹלִים, וְכָל הַמְדַרְשִׁים כָּלָם, וְכָל סִפְרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְזֵהָר חֲדָשׁ, וְכָל סִפְרֵי קַבְלָה מֵהָאַרְיִז"ל, גַּם צְרִיכִים לְלַמֵּד אֵיזָה שַׁעוֹר בַּיּוֹם בַּקְּצֵת עֵיוֹן. וְעוֹד חֲשָׁב הַרְבֵּה דְּבָרִים.

גַּם צְרִיכִים לֹמַר תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וְתַחֲיִנוֹת וּבִקְשׁוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה. וְאִזּוֹ סֵפֶר הַרְבֵּה מַעֲנִין זֶה שֶׁצְּרִיכִין לְלַמֵּד בְּמַהִירוֹת גְּדוֹלָה וּבִזְרִיזוֹת, וְלִבְלִי לְבַלְבֵּל דַּעְתוֹ בְּדַקְדּוּקִים הַרְבֵּה מַעֲנִין לְעֲנִין. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ הֵם בְּדוּקִים וּמְנַסִּים.

גַּם לֹא הִיָּה מְצוּיָה לַחֲזוֹר תַּכְּף עַל לְמוּדוֹ, רַק רְצוֹנוֹ תָּמִיד הִיָּה לְלַמֵּד הַסֵּפֶר אוֹ הַפּוֹסֵק שְׁלוֹמֵד כְּסֹדֵר מֵרֵאשׁוֹ לְסוּפּוֹ בִּזְרִיזוֹת, וְאַחַר-כֵּן יִתְחַיֵּל פַּעַם שְׁנִי וַיִּגְמַר אוֹתוֹ כְּלוֹ. וְכֵן פַּעַם אַחַר פַּעַם, אֲשַׁרֵּי מִי שִׁיקֵּם אֶת זֶה!

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֵבָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנה.

**רְצוֹנִי לַעֲבֹר לִישִׁיבָה גְבוּהָה, אֶךְ הוֹרִי רוֹצִים
שְׁתַּהֲיָה לִי תַעֲדַת בְּגָרוֹת**

שְׂאֵלָה:

מֵאת מֵאִיר: שְׁלוֹם לְרַב הַצַּדִּיק מוֹהֲרֵא"ש שְׁלִיט"א.
רְצִיטִי לְשֵׁאל אֶת כְּבוֹד הָרַב: אֲנִי לוֹמֵד בִּישִׁיבָה
תִּיכוֹנִית, וְעוֹשִׂים שָׁם מְבַחְנֵי בְּגָרוֹת, אֶךְ נִפְשֵׁי חֲשָׁקָה
בַּתוֹרָה, וְאֲנִי רוֹצֵה לְלַכֵּת לִישִׁיבָה גְבוּהָה. אֲנִי בִּכְתָה
י"א, וְהוֹרִים שְׁלִי רוֹצִים שְׂאֲמֹשִׁיךְ בְּלִמּוּדִים, כְּדִי
שְׂאֲעֲשֶׂה בְּגִרְיוֹת, כִּי רְצוֹנִים לְקַיֵּם אֶת מַה שְׂמוֹבָא
בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ: "חַיֵּב כָּל אָדָם לְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ אֱמֻנֹת".
וְאֵלּוֹ אֲנִי רוֹצֵה לְלַכֵּת לִישִׁיבָה גְבוּהָה כְּדִי לְהִיּוֹת יוֹתֵר
קָרוֹב לְהַשֵּׁם וְיִתְבַּרַךְ וּלְצַדִּיקִים. וְאֲנִי קָצַת קָשׁוּר
לְחִסְדֵי בְּרִסְלָב וּלְרַבֵּנוּ נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבֵּנוּ
נַחֲמָן מְבַרְסָלָב. מַה הָרַב מַצִּיעַ לִי לַעֲשׂוֹת, הֲאִם צָרִיךְ
לְהַקְשִׁיב לְקוֹל הוֹרֵי, וּלְהַשְׁאֵר בִּישִׁיבָה הַתִּיכוֹנִית, אוֹ
לַעֲבֹר לִישִׁיבָה גְבוּהָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וְיִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר רֵאָה, כ"ט אָב
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מֵאִיר, גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תֵּאֱמִין לִי, אִם יֵשׁ לְאָדָם חֲשֶׁק לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
וְנִכְנָסֵת בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְלַמֵּד, אֲזִי תְּמִיד יִלְמַד, וְלִכְּן דָּבָר
זֶה אֵינּוּ סוֹתֵר כָּלֵל מַה שֶּׁהוֹרִים שְׁלֶיךָ מְבַקְּשִׁים שְׁתִּלְמַד גַּם

אֲמָנוּת, כִּי כִּף אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אבות ב, ב): 'יִפָּה תִלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שְׂגִיעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁכַּחַת עוֹן. וְכָל תּוֹרָה שֶׁאֵין עִמָּה מְלָאכָה, סוֹפָה בְּטֵלָה וְגוֹרֶרֶת עוֹן'; וְאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת סג): 'לְעוֹלָם לְלַמַּד אָדָם אֶת בְּנוֹ אֲמָנוּת נִקְיָה וְקִלָּה'; וְאֲמָרוּ (קְדוּשִׁין כט): 'כָּל שֶׁאֵינוֹ מְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ אֲמָנוּת, כְּאִלוֹ מְלַמְדוֹ לְסִטּוֹת'.

וְלִכֵּן הַהוֹרִים שֶׁלָּךְ צוֹדֵקִים, וְגַם אֶתָּה צוֹדֵק... וְלִכֵּן תִּמְשִׁיף לְלַמַּד בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, הִלְכָה וְכו', וְתִמְשִׁיף לְלַמַּד גַּם אֲמָנוּת כְּרִצוֹן הַהוֹרִים שֶׁלָּךְ, וְתִזְכֶּה לְשָׂנֵי עוֹלָמוֹת.

הַפֶּלֶל הוּא, שֶׁהַעֲקָר תְּלוּי בְּרִצוֹן, אִם אָדָם רוֹצֵה בְּאַמֶּת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִרְבָּה בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים — וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּיִטִּי-מִוֵּהר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה): 'הַהִתְבּוֹדָדוֹת הֵיא מַעֲלָה עֲלִיּוֹנָה וְגְדוּלָה מִן הַכָּל. דֵּהֵינּוּ לְקַבֵּעַ לוֹ עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה אוֹ יוֹתֵר לְהִתְבּוֹדֵד לְבָדוֹ בְּאֵיזָה חֶדֶר אוֹ בְּשֻׁדָּה, וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בְּטַעֲנוֹת וְאִמְתְּלֵאוֹת, בְּדַבְּרֵי חֵן וְרִצּוֹי וּפִיּוּס — לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁיִּקְרָבוּ אֵלָיו לְעַבּוֹדָתוֹ בְּאַמֶּת. וְתַפְלָה וְשִׂיחָה זֹה תִהְיֶה בְּלִשׁוֹן שְׂמֻדְבָּרִים בָּהּ וְכו', וְאֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ יִשִּׁיחַ וְיִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, הֵן חֲרָטָה וְתִשׁוּבָה עַל הַעֲבָר, וְהֵן בְּקִשְׁתַּת תַּחֲנוּנִים לְזַכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ מֵהַיּוֹם וְלְהִלָּאָה בְּאַמֶּת, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה כָּל חֵד לְפּוּם דְּרַגְהָ. וְיִזְהַר מְאֹד לְהִרְגִיל עֲצֻמוֹ לְהִתְמִיד בְּזֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹם שְׁעָה מִיַּחַדָּת, וְשֶׁאֵר הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

וְהַנְהֶגָה זֹה הֵיא גְדוּלָה בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, וְהֵיא דֶּרֶךְ וְעֲצָה טוֹבָה מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי זֹאת הֵיא עֲצָה

בְּלִיט, שְׂכוּלָת הַכֹּל. כִּי עַל כָּל מָה שְׂיַחְסֵר לוֹ בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם, אוֹ אִם הוּא רְחוּק לְגַמְרֵי מְכַל וְכֹל מְעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ — עַל הַכֹּל יִפְרֹשׁ שְׂיַחְתּוֹ וַיִּבְקֹשׁ מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְאַפְלוּ אִם לִפְעָמִים נִסְתַּתְּמִין דְּבַרְיוֹ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן זֶה בְּעִצְמוֹ טוֹב מְאֹד. דִּהְיִנוּ הִתְכַּנְּה שֶׁהוּא מוֹכֵן וְעוֹמֵד לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְחַפֵּץ וּמְשַׁתְּוֶקֶק לְדַבֵּר, אֶף שְׂאֵינוֹ יָכוֹל, זֶה בְּעִצְמוֹ גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד, וְגַם יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לוֹ שְׂיַחָה וְתַפְלָה מְזֶה בְּעִצְמוֹ. וְעַל זֶה בְּעִצְמוֹ יִצְעַק וַיִּתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׁנִתְרַחַק כָּל-כָּף, עַד שְׂאֵינוֹ יָכוֹל אֲפֹלוּ לְדַבֵּר. וַיִּבְקֹשׁ מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵּךְ רַחֲמִים וְתַחֲנוּגִים, שְׂיַחְמַל עָלָיו וַיִּפְתַּח פִּיו, שְׂיִוְכַל לִפְרֹשׁ שְׂיַחְתּוֹ לְפָנָיו.

מִי שְׂרָגִיל בְּזֶה — תָּמִיד יִמְצָא לְעִצְמוֹ עֲצוֹת אֵיךְ לְהִסְתַּדֵּר בְּחַיִּים, וְלֹא יַעֲזֹב אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא חַיִּינוּ וְאֶרֶךְ יָמֵינוּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִית, שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ תָּמִיד, שְׂתַהַיְהֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנו.

קוֹרְאִים לִי 'שְׁנִיר', הָאֵם לְהוֹסִיף לְעִצְמֵי שָׁם
נוֹסֵף?

שאלה:

מאת שניר: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א,
אני מתפלל ולומד לרפואתכם — שתהיה לכם
בריאות איתנה תמיד.

ברוך השם, חזרתי בתשובה לפני כמה שנים, וכל
החיות שלי זה מכאן. כשנולדתי, העניקו לי הורי את
השם 'שניר'. אני רוצה להוסיף את השם 'ישראל',
האם השם הזה מתאים לי? מה עלי לעשות בפעל,
כדי להוסיף שם? האם להקפיד שיקראו לי גם בשם
שהוספתי יחד עם הקודם? האם ראוי שכל יהודי
ויהודיה שהשם שלהם בדוי אבל לא פסול, יוסיפו
שם על שם האבות או האמהות, נביאים ונביאות,
צדיקים וצדקניות בלי שיצטרכו לשאל אתכם, כל
אחד לגופו, איזה שם להוסיף, ואם הוא מתאים,
אלא פשוט שיבחרו ויוסיפו? תודה רבה לכם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ראה, כ"ט אב
ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שניר, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על האחולים ועל התפללות שאתה מתפלל
לרפואתי.

בענין לתת שמות לאדם — צריכים לשמר על זה מאד
מאד, כי השמות הם כפי שרש הנשמה, כמו שכתוב (בראשית
ב, יט): "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו", כי
השם הוא הנפש, ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת
שמות בדויים לילדים, שאין לזה שום ערך וכו', כי צריכים

לשמוּר מאד איזָה שם נותנים לילדים, כי כפי השם כף נמשכים נשמת ומזל הילדים, לכן מה טוב ומה נעים לתת שם אחר צדיק או אחד משמות האבות והאמהות הקדושים, או הנביאים והנביאות וכו', שם תנכ"י, כמובא מהצדיק הקדוש, הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק, זכותו תגן עלינו (נעם אלימלך, פרשת במדבר): 'שהשם יתברך ברוך הוא גזר בכריאת העולם, שיהא כף וכף שמות 'ראובן' וכף וכף שמות 'שמעון'. ועתה, כשנתגלגל איזה אדם בעולם, ונותנין לו שם בשם צדיק אחד שהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם-כן צדיק, מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון'.

ואם כבר נתנו למישהו שם בדוי, העצה היא, להוסיף שם תנכ"י כדי שיהיה לו שם יהודי, שם של צדיק וצדקת, ולא צריכים להוריד את השם הבדוי שנתנו להם וכו', ויכולים אפלו להמשיך לקרא אותו בשם הזה, העקר שיהיה לו שם יהודי של צדיק או צדקת, וזה יהיה בתעודת זהות שלו, וכן בכתבה צריכים להכניס את השם שהוסיף.

רק חזק ואמץ מאוד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך רק להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה — בין בגשמי ובין ברוחני, וכשאדם שמח — מתרחבת דעתו, ויכול להחזיר בעצמו אמונה פשוטה, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ועל-ידי-זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, באשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כו, יב): 'והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם', ופרש רש"י: "אטיל עמכם בגן-עדן כאחד מקם, ולא תהיו מודעזעים ממני" וכו', איזה

תַּעֲנוּג נִפְלָא הוּא זֶה! שְׁאָדָם מְרַגֵּישׁ שְׁמָלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
וְהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלֻעְדֵיּוֹ נִמְצָא, וְהוּא יָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ
פְּנִים אֶל פְּנִים.

וְאֵל מְדַרְגָּה זוֹ רַבְנּוּ וְ"ל רוּצָה לְהֵבִיא אוֹתָנוּ, וְלָזֶה זֹכִים
עַל-יְדֵי תַקָּף הַשְּׂמֻחָה. וְלָכֵן תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בַּתְּפִלָּתִי שְׁאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשנז.

**הַתְּרַגְּלָתִי וְהַתְּמַכְרָתִי לְהַסְתַּפֵּל הַסְתַּפְּלִיּוֹת
אֲסוּרוֹת, אֵיךְ יוֹצְאִים מִזֶּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאַת חַיִּים: שְׁלוֹם לְצַדִּיק מִיְבִנְאֵל, הַשֵּׁם יְבָרַךְ אוֹתְךָ
בְּכָל טוֹב. הַתְּרַגְּלָתִי לְהַסְתַּפֵּל עַל נָשִׁים וְהַתְּמַכְרָתִי
לָזֶה, עַד שְׁאֵנִי מְרַגֵּישׁ כְּמוֹ מְשֻׁעָע. עַל כֵּן אֲשֶׁה
שְׁהוֹלָכֶת בְּרָחוּב אֲנִי מִכְרַח לְהַסְתַּפֵּל וְלַחֲשֹׁב עָלֶיךָ
מִחֲשָׁבוֹת מְגֻנוֹת מְאֹד, שְׁאֵנִי מִתְבַּיֵּשׁ לְכַתֵּב. מֶה עוֹשִׂים
כְּבוֹד הַצַּדִּיק? אֵיךְ אֵצָא מִהַדְּבַר הַזֶּה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְּשׁ לְסִדְרֵי רְאָה, כ"ט אָב
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַיִּים, גְּרוֹ וְיֵאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, שענין זה הוא פשוט שגועון שנדבק באדם, כמו שכתוב (דברים כח, לד): "והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה", כי מי שאינו שומר על העינים שלו, הוא נעשה משגע ממש, פשוטו כמשמעו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו), שרוב המשגעים משתגעים רק מחמת תאות נאוף; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עב): 'יש כמה בחינות ביצר הרע. כי יש בני אדם נמוכים מגשמים, שהיצר הרע שלהם הוא גם כן יצר הרע נמוך ומגשם. והרב, היצר הרע שלהם הם הדמים בעצמם, הינו הדם שבחלל השמאלי, שהוא בתקפו. ועקר הבלבולים שלהם, מעכירת ומבלבול הדמים.

ובאמת מי שיש לו דעת צח כל שהוא, היצר הרע הזה הוא אצלו שטות גדול ושגועון, ואין צריך שום התגברות לנצח אותו. ואפלו מה שנחשב בעיני ההמון לנסיון גדול, כגון הנסיון של תאות נאוף, הוא אצלו שטות, ולא נחשב לו לשום נסיון כלל. כי מי שיש לו שום דעת, יודע מעט מגדלת אדוננו הבורא יתברך שמו, כמה שכתוב (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי כי גדול הוי"ה ואדוננו מכל אלקים".

ואי אפשר להסביר את זה, לא בכתב ולא בעל-פה. כי גדלת השם יתברך הוא רק לכל חד לפום מה דמשער בלביה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (וירא קג:): "נודע בשערים בעלה" (משלי לא, כג) — 'לכל חד לפום מה דמשער בלביה. ומי שזוכה לשער בלבו את גדלת השם יתברך, בודאי אצל זה אינו נחשב שום דבר לנסיון, ואין צריך שום התגברות על זה'.

ולכן תראה להרגיל את עצמך תמיד להכניס במח מחשבתך את אמתת מציאותו יתברך, על-ידי שתהיה רגיל לדבר הרבה עמו יתברך בשפת האם שלך, שזו התבודדות, לשיח ולספר את כל אשר עם לבבך אליו יתברך, כי על-ידי רבוי שיחה בינו לבין קונו, תזכה לזכך את מח מחשבתך, ועל-ידי-זה שתהיה רגיל לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה תוכל להכניס בדעתך, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד תלך, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על-ידי-זה נדבק באין סוף ברוך הוא, ונצול מכל רע.

אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומציר לפניו, איך שהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, והוא נמצא בתוך האור, אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשנח.

אחרי שמונה שנים של תשובה, אני במשבר גדול וחושב לעזב את הדת

שאלה:

מיאת דוד: לכבוד קדושת הצדיק שליט"א, שלום וברכה. אני בחור שחוזר בתשובה כבר שמונה שנים, ובתקופה האחרונה אני ממש שבור, עד כדי כך, שאני כבר חושב לעזוב את הדת, חס וחלילה. ומה שאני כותב לך עכשו, זה משום שאני לא רוצה לוותר על התורה, אבל אני כבר לא מוצא שום טעם, לא בתורה ולא בתפלה. אשמח אם הצדיק יתן לי הנהגות לעשות, כדי להתחזק ולחזור שוב פעם בתשובה. יהי רצון, שהשם יתברך יתן לכם רפואה שלמה וחיים טובים, אמן!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דוד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך! שייסוד היסודות ביהדות הוא להיות רק בשמחה, עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שצריכים לחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקדות טובות, כי כל בר ישראל בודאי עושה טוב, ויש בו עוד מעט טוב, ואפלו הכי גרוע — יש בו טוב, וצריכים לדון את כלם לכף זכות, וכמו שצריכים לדון את הזולת לכף זכות, צריכים לדון את עצמו לכף זכות, ועל-ידי-זה יצא מהחשך הנורא שנפל לשם.

כנראה שעוברים עליך משברים וגלים, והעקר שאין לך אמונה בעצמך, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא):

כְּמוֹ שְׁצָרִיכִים לְהֶאֱמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא כָּל יָכוֹל, וְהַכֵּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן וְכוּ', כִּף אָדָם צָרִיף לְהֶאֱמִין גַּם בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהַסָּמ"ךְ-מ"ם שׁוֹבֵר אֶת כָּל אָדָם, וּמִרְאֵה לֹו כְּאֵלוֹ הוּא אֵינוֹ שׁוֹה לְשׁוּם דָּבָר וְכוּ'.

וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיף לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֲצָמָךְ רַק אֶת הַטּוֹב, וְעַקֵּר הַטּוֹב זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב הַיְוָ"ה לְכָל"; אַתָּה צָרִיף לְזַכֵּר שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּתוֹכְךָ, וְהוּא אַתָּה, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ.

וְלִכֵּן רַק חֲזַק וְאַמֵץ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, שִׂישׁ בְּךָ כָּל-כִּף הַרְבֵּה טוֹב, וְאַפְלוֹ שֶׁנִּדְמָה לְעֲצָמָךְ, שֶׁאַתָּה הִכִּי גְרוּעַ וְהִכִּי רַחוּק וְכוּ', זָכֹר מַה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת נ"ז): עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ז): "כִּפְלַח הָרְמוֹן רַקְתָּךְ" — 'מֵאֵי רַקְתָּךְ? אֶפְלוֹ רִיקָנִין שֶׁבְּךָ מְלֵאִים מִצְּוֹת כְּרֵמוֹן'.

תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לְךָ הֶמוֹן טוֹב, וּבְזֶה רָאוּי לְךָ רַק לְשִׂמְחָה, וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ירושלמי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ט', הֲלָכָה ה'): 'תִּגְי בְּשֵׁם רַבִּי מֵאִיר, אֵין לְךָ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מֵאָה מִצְּוֹת בְּכָל יוֹם — קוֹרָא אֶת שְׁמֵעַ וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ, וְאוֹכֵל אֶת פֶּתוֹ, וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ, וּמִתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שֶׁל שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה שְׁאָר מִצְּוֹת וּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן. וְכֵן הִיָּה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אֵין לְךָ אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁאֵין הַמִּצְּוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ — תְּפִלִּין בְּרֵאשׁוֹ, וְתְּפִלִּין בְּזֵרוּעוֹ, וּמְזוֹנָה בְּפִתְחוֹ, מִלָּה בְּבִשְׂרוֹ, אַרְבַּע צִיצִיּוֹת בְּטִלְיָתוֹ מְקִיפִין אוֹתוֹ. הוּא שְׁדוּד אָמַר (תְּהִלִּים קִיט, קסד): "שֶׁבַע בְּיוֹם הִלְלִיתִיךָ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךְ". וְכֵן הוּא אוֹמֵר (שָׁם ל"ד, ח): "חֲנֹה מְלֵאף הַיְוָ"ה סָבִיב לִירְאֵיו וַיַּחֲלֹצֵם".

ולכן תשתדל מאד מאד לשמח עם כל נקדה ונקדה שיש
בך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתבנה בית נאמן בישראל,
ותהיה מישב בדעתך, העקר הרגל את עצמך לדבר אל
הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אל
הקדוש-ברוך-הוא — זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו, אשר
אין לתאר ואין לשער כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום...

תשנט.

**אבא שלי הוא גוי. האם לשמו אתו על קשר?
האם להראות לו את בני שנולד?**

שאלה:

מאת תהלה: שלום רב למוהרא"ש, ותודה לך על
הזמן שאתה מקדיש, כדי לענות לכל-כף הרבה
אנשים, זה ממש למעלה מהטבע, שיש לך את הזמן
ואת כוחות הנפש לחזק ולהעלות אל הקדשה את
השואלים והשואלות. ובכן תודה רבה לך על כך
שאתה מאיר לי את אור רבנו ואת אור התורה באפן
שקל לי להבין...

רציתי לשאל שאלה מעט מסבכת. אבא שלי גוי, וגר
בחוץ לארץ, נפגשתי אתו בגיל שבע-עשרה אהרי

כְּמַעַט אַחַת-עֶשְׂרֵה שָׁנָה שָׁלָא הִתְרַאֲינוּ. לִפְנֵי כִשְׁנַת־יָם אָנִי וּבַעֲלֵי חֲזָרְנוּ בִּתְשׁוּבָה, וְהִתְחַלַּתִּי לְהִתְרַחֵק מֵאַבָּא שְׁלִי, לֹא לְעִנּוֹת לְשִׁיחוֹת, לְהִתְחַמֵּק מִמֶּנּוּ וְכוּי וְכוּי. הוּא מְאֹד נִפְגַּע, וְעָשָׂה הַכֹּל עַל מְנַת לְרֵאוֹת אוֹתִי. הוּא בְּטוּחַ שֶׁהַמְשָׁמְעוֹת שֶׁל לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה זֶה לְהַפְגִּס לְאִיזוֹ בַּת, וְכֵן נִרְאִית לּוֹ הַדַּת הַיְהוּדִית מֵהַצַּד. וְגַם הַמְשַׁפָּחָה שְׁלִי הַיְהוּדִית חוֹשֶׁבֶת, שֶׁנִּהְיִיתִי קִיצוֹנִית פְּתֹאִים כְּשֶׁהִתְחַלַּתִּי לְלַבֵּשׁ חֲצָאִיוֹת, וְלִשְׁמֹר עַל טְהָרַת הַמְשַׁפָּחָה וְכוּי. בְּכָל אִפֹּן, עֲכָשׁוּ נוֹלָד לִי וּלְבַעֲלִי בְּמִזְל טוֹב, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, יְלָד קָטָן וְטָהוֹר, וְאַבָּא שְׁלִי רוֹצֵה לְרֵאוֹת אוֹתוֹ, וְאֵינְנִי יוֹדַעַת מֶה לַעֲשׂוֹת.

אָנִי לֹא מִרְגִּישָׁה שׁוֹם קָשֶׁר רִגְשֵׁי אֱלֹיו בְּתוֹר אַבָּא, אֲבָל אָנִי גַם לֹא רוֹצֵה שֶׁכְּשֶׁבְנִי יִגְדֵל יִחַשֵׁב שֶׁ"הִסְתַּרְתִּי" מִמֶּנּוּ אֶת סֵבָא שְׁלוֹ, וְיִתְחַיֵּל לְהִתְעַנֵּן וּלְחַפֵּשׂ אַצְלוֹ, וְיִלְמַד מִמֶּנּוּ תְּרַבּוֹת רְעָה, חֵס וְחִלְלֵה... אֲשַׁמַּח לְשָׁמַע דַּעַת הַצַּדִּיק, מֶה עָלֵי לַעֲשׂוֹת? וְשׁוֹב לְהוֹדוֹת לוֹ עַל הַסְּבָלְנוֹת הַרְבֵּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר רְאָה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל תְּהֵלָה תַּחֲיָה.

לְנֹכַח קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

קֹדֶם, אֶת צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד חֲזָקָה בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁמַחֵי עִם בְּעַלְדֶּךָ, וּבְיַחַד תִּבְנֶנּוּ אֶת הַבַּיִת שְׁלָכֶם, כִּי (סוֹטָה יז): 'אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן, וְאָמְרוּ (ירושלמי בְּרַכּוֹת, פֶּרֶק ט', הַלְכָה ח'): 'אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהּ בְּלֹא שְׂכִינָה', וּבְמִקּוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצְאָת — שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שְׂיֵהָיָה

עו שו"ת תשנט ברסלב

ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד. פי 'שלום', אמרו חכמינו הקדושים (שבת י): 'זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא'. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום-בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

בודאי כל הספור לא נעים ... עם כל זאת, אף שהאבא גוי, אם הוא רוצה כל-כף לראות את התינוק שנולד לכם — תנו לו לראות אותו וכו', ועל-ידי שמכבדים אותו, יבוא יום שהוא ירצה להתגייר.

צריכים רק לשמח מאד ולא להשבר משום דבר, ואדרבה! את צריכה להיות גאה שאת הולכת בכגדים צנועים, ובפרט שאת שומרת טהרת המשפחה, אשר אין למעלה מזה, וזו המעלה של בר ישראל יותר מהכל וכו', וזאת היא היחודיות של עם ישראל, שאנחנו חיים בקדושה ובטהרה וכו', רק תשתדלי מאד, שיהיה בינך לבין בעלך שלום ואהבה והבנה הדדית, ואז המשפחה תראה איך שיהודים חיים ביחד בדרך ארץ ועוזרים אחד לשני, וזה יקדש שם שמים בעיני כלם.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר אצלכם על הצד הכי טוב, רק לא להפגס בוכוחים עם אף אחד, כי צריכים להתרגל לקרב את כלם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרובה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תשס.

**יש לי הרבה יסורים, ואני מרגיש שהקדוש-
ברוך הוא לא רוצה אותי**

שאלה:

מאת שניר: אל כבוד הרב, שלום רב! אני משתדל כמה שיותר להתחזק בהנחת תפילין, שעורי תורה ושמירת שבת מדי פעם. אני מחליט לשמר שבת באפן קבוע, אבל באים לי הרבה צרות ויסורים. אני מרגיש שהקדוש-ברוך הוא אינו רוצה אותי ולא אכפת לו ממני, כי הוא עושה לי כל-כך הרבה צרות. הייתי רוצה לקבל עצה מהרב איך לפעול?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שניר, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שכאשר אדם חטא, וכפרט בפגם-הברית הוצאת זרע לבטלה וכו', וכו', רחמנא לזלן, נכנסות בו מחשבות של הבל, כאלו הקדוש-ברוך-כועס עליו ושונא אותו ולא צריך אותו וכו', וכו', והמחשבות האלו באות לו מרובי החטאים שחטא וכו'.

אבל באמת, הקדוש-ברוך-הוא אב רחמן ומרחם על בריותיו ואם בני-אדם היו יודעים את גדל הרחמנות שיש להקדוש-ברוך-הוא על כל אחד ואחד, כלם היו חוזרים

בתשובה אליו יתברך, אף הסמ"ך-מ"ם מחדיר בכל אחד, שידמה לו, שהקדוש-ברוך-הוא בכעס עליו, והכל הבל ורעות רוח, וכמאמרם ז"ל (שמות רבה, פרשה יב, סימן ג): 'בא וראה רחמיו של הקדוש-ברוך-הוא, אפלו בשעת כעסו רחם על הרשעים ועל בהמתם וכו', עיין שם. ואמרו (תנא דבי אליהו זוטא, פרק ו'): 'כיון שראה משה שמדתו של הקדוש-ברוך-הוא של חסד ושל רחמנות, מיד נתעטף ועמד בתפלה'. ואמרו (אבות דרבי עקיבא): 'אמר הקדוש-ברוך-הוא, במדת הרחמים בראתי את העולם, ובמדת הרחמים אני מנהיגו, ועתיד אני לחדשו במדת הרחמים'.

מכל זה רואים את גדל רחמנותו יתברך על בריותיו, ולא כמו שהסמ"ך-מ"ם מכניס באדם כאלו הקדוש-ברוך-הוא נוקם בו ושונא אותו, ולא צריך אותו בכלל.

מחשבות אלו באות מחמת חטאיו המרבים של האדם, ובפרט כשפוגם בבְּרִית, אַמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן לו): 'הוא מציר את האור לרע ולחשך וכו' וכו'.

ולכן אֵתָּה צָרִיךְ לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיַדֶּיךָ, וְנִק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזֻכִּית לְהִבְרָאוֹת מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְתִרְגֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמִדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — זֶה הַצְּלָחָה הַנְּצִיחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רק חִזֵּק וְאַמֵץ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אַחֲרֵיכֶם, אֲשֶׁר אֵין מִצְנָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִזֶּה, וְאַצְלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוֹב כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל שְׂמַח, וְיוֹתֵר חֲשׁוֹב שְׂמִשְׂמַח אֶת אַחֲרֵיכֶם, וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מַה שְׂבִיכְלִתְךָ תְּמִיד לְשִׂמְחָת אֶת אַחֲרֵיכֶם, וְכָךְ תִּהְיֶה לְךָ גַם-כֵּן שְׂמְחָה, וְאַצְלוּ יִתְבָּרַךְ שׁוֹרָה רַק הַשְּׂמְחָה,

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' טז, כז): "הוֹד וְהִדָּר לְפָנָיו עַז וְחִדְוָה בְּמִקְוָמוֹ". אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמַח בְּעֲצָמוֹ, וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמַח אַחֲרָיִם, וְשָׁכְרוּ הַרְבֵּה מְאֹד בְּשָׂמַיִם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָה תָּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לִּי הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לִּי שַׁבַּת שְׁלוֹם...

תשסא.

בְּעֵלֵי עֵבֶר יְלָדוֹת קֶשֶׁה, וּמַעֲוֹלָם לֹא הֵנִיחַ תְּפִלְיוֹ,
הֵאֵם לְקִנּוֹת לוֹ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת פְּרָחָה: לְצַדִּיק שְׁלוֹם רַב וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה, לְךָ וּלְמִשְׁפַּחְתְּךָ.

לְפָנַי כְּשֶׁלֶּשֶׁה חֲדָשִׁים גָּלִיתִי, שְׁבַעֲלִי (שֶׁהוּא אֵינוֹ אָדָם דָּתִי) לֹא עָבַר אֶת טָקְס הַבְּרִמְצוּה הַיהוּדִי בְּגִיל שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה. אַחוּתוֹ סִפְרָה, שֶׁלֹּא הִיְתָה לָהֶם אִפְשָׁרוֹת בְּתַקוּפַת הַעֲלִיָּה לְאַרְץ בְּשָׁנַת 1950 לַעֲשׂוֹת לוֹ בְּרִמְצוּה. הַיּוֹם הוּא בְּגִיל שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ. הַסֵּתֶבֶר, שְׂאֵבִיו הִיָּה יְתוֹם, וְגִדְלוֹ אוֹתוֹ בְּדוּאִים לְאַחַר שְׁהוּרָיו מִתּוֹ בְּסוּפַת שְׁלֹשׁ בְּלֻבְנוֹן. הַבְּדוּאִים לְקַחוּ אוֹתוֹ לְעִירְקָה, וּבְגִיל עֶשְׂרִים שְׁלָחוּ אוֹתוֹ שְׂיַחְיָה אֶת חַיָּיו כִּיהוּדִי. זֶה הַסֵּבֶה כְּנִרְאָה לְתוֹצְאוֹת.

הֵאֵם כְּדָאֵי לְקִנּוֹת תְּפִלְיוֹ, לְמִרְוֹת שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ מֶה זֶה, וְלֹא נִרְאָה לִי שְׂיִרְצָה, בְּלִי לְהַגִּיד לוֹ, וּלְהַנִּיחַ אוֹתוֹ

בבית, או האם יש רעיון איך להציע לו? כי הוא עקשן ורגזן עד מאד... בתודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום רב אל פרחה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לה, שעם טוב פועלים הכל, ולכן מה טוב ומה נעים לקנות לו תפלין, ולשכנע אותו בדברי רצוי ואהבה וכו' וכו' — שייניח תפלין, כי 'כל המניח תפלין זוכה לחיים' (מנחות מד.).

את צריכה לדון אותו לכף זכות, כי מספן, עבר ילדות מאד מאד קשה וכו' וכו', ולכן צריכים לדון אותו לכף זכות, ובאפן כזה יכולים רק לקרבו, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיהיו השמחה והנעם בתוך ביתכם, ואף פעם אל תריבו, תשתדלו מאד מאד שתהיה ביניכם הבנה הדדית, ואחד יחזק את השני וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשכילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תשסב.

אני נכשל באינטרנט, למרות שאיני רוצה, מה לעשות?

שאלה:

מאת אריה: לכבוד הרב הצדיק שליט"א. השם יתברך ישלח לכם רפואה שלמה וגמורה במהרה. ברוך הוא וברוך שמו, שיכלתם לנסע לארץ הקדש, ולעשות שם גדולות ונצורות, ברוך השם על רחמי וחסדיו, כן יעזר השם גם הלאה, אמן. ברצוני לשאל: לפעמים אני נכשל באינטרנט, אף שבנדאי אין רצוני בקך בשום אופן. כמו-כן רצוני לבקש מהרב תקון על חטאות נעורים. יישר כח גדול! ותזכו עוד לעזר להרבה יהודים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אריה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה על האחולים ועל התפללות שאתה מתפלל על רפואתי ובריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רבנו ז"ל אמר (לקיט"י-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): 'כְּשֶׁבֶר

ישראל שש ושמח תמיד, הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שומר אותו מפגם הברית'.

כי פגם הברית בא לאדם רק על-ידי עצבות ומרירות ודפאון וכו', ולכן ככל שאדם שש ושמח, בזה זוכה לתקון הברית, שהוא תקון המוח.

ולכן אני מאד מאד מבקש אותך, שתמסר את נפשך להיות בשמחה, ואף שאני יודע שזו העבודה הכי קשה לאדם, כי אין עבודה שבאה קשה לאדם כמו שמחה, כי טבע של אדם שנמשך אחר העביות והגשמיות, וכל-כך חבל! כי הנשמה מושכת רק לרוחניות, ששם מקור השמחה, והגוף סוחב ומושך רק לגשמיות, ששם מקור העצבות, המרירות והדפאון, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקויט"מ-הרב"ן, חלק א', סימן קפט): 'עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות'.

ולכן אשרי אדם שיש לו שכל, וקולט תכף-ומיד, שהעצבות, המרירות והדפאון שנושקע בהם, נמשכים עליו מצד הטמאה, ולהפוך כאשר ימשיך את עצמו אל השמחה, ולפקח את דעתו, זה בא מצד הקדשה. ולכן תראה מה לפניך, ותמסר את נפשך רק להיות בשמחה, ואז תזכה לתקון הברית בשלמות.

מה אמר לך? היום יש קלפה עצומה שכוּבֶשֶׁת כל חלקה טובה, ומקררת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הפלי משחית הנקרא מחשב ואינטרנט, איפון וכו', שבזה יכולים לראות כל מיני שקוץ, תעוב ערם וזהום, ומאמללים את עצמם ואת הילדים וכו', ולכן העקר ראה לזרק מהבית את המחשב והאינטרנט, והאיפון וכו' וכו', אם יש לך דבר כזה, פי כף אמרו חכמינו

הַקְדוּשִׁים (סְנֵהֲרִין מֵה): 'אֵין יֵצֵר הַרְע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמָה שְׁעֵינִי רואוֹת'; וְאָמַר הַחֶכֶם: "אֵין חוֹצֵץ בְּפָנַי הַתְּאוּה פְּעֻצִימַת הָעֵינַיִם". וְאָמַר: "אֵין לָךְ אָבֵר בְּאַבְרֵי הָאָדָם שְׁיִגְרָם לוֹ מְכֻשׁוֹל כְּמוֹ הָעֵינַיִם". וְאֲנִי מְכָרַח לְהַגִּיד לָךְ, שֶׁהַרְבֵּה בְּתֵימִים נִהְרָסוּ לְגַמְרֵי רַק מִפְּנֵי שֶׁהָיָה לָהֶם הָאֵינְטֵרְנֵט בְּבֵית, וְאֵף שֶׁזֶּה נִדְמָה כְּאִלוֹ הַגְּזֵמָה וְכו', אֲבָל רַבִּים נִפְלוּ בַּפַּח בְּשָׂבִיל הַכְּלִי הָאָרוּר הַזֶּה וְכו', וְנִשְׁבַּר בֵּיתָם, וְלִבְסוּף הַתְּגַרְשׁוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן.

וְלִכֵּן אֲסוּר בְּהַחְלֵט שְׂיֵהִיָּה בְּבֵית כְּלֵי הַמְּשַׁחֵת הַלְלוֹ וְכו', וְכו', כִּי זֶה הוֹרֵס כָּל חֻלְקָה טוֹבָה שֶׁל הַיְהוּדוֹת, וּמוֹרִיד אֶת הַיִּרְאָת שְׁמַיִם עַד הַשָּׂאוֹל תַּחְתִּית, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן, וּמָה גַם שְׁמַאבְדִּים אֶת הַיְלָדִים, כִּי יֵלֵד שְׁלוֹקַח כְּלֵי מְשַׁחֵת כְּזֶה בְּתוֹךְ יְדוֹ וְכו', הוּא כְּבָר נוֹפֵל בַּשָּׂאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתִּיו, וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׁמַבְעֵר אֶת הַחֻמְץ הַזֶּה מִבֵּיתוֹ, וְאִזּוֹ הַשְּׂכִינָה תִשְׁמַר עָלָיו.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָךְ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שֶׁבֵּת שְׁלוֹם...

תשסג.

אֲנִי עוֹמֵד לְהַתְחַתּוֹ, אֵךְ עֵדִין אֲנִי נוֹפֵל בְּכָל פְּעַם
וּנְכָשָׁל בְּעֵבְרוֹת

שאלה:

מיאת נאור: שלום רב לצדיק מוהרא"ש. לי ולבת זוגי יש כָּבֵר תאריף לחתנה, ובכל זאת אני מתסכל, כי אני נופל ונכשל בכל פעם מחדש. גם אחרי שאני מתוודה ומצטער על חטאי — זה קורה שוב! כמו־כן היצור גדול ממני, ומנסה להכשיל אותי ואת בת זוגי, ואנחנו מפתים שיקרה משהו שאסור. אנחנו בצער גדול, אנא תגעץ לנו מה לעשות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נאור נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חסדי השם יתברך שזכית להתארגן, ובקרוב אתה הולך להתחתן, ולכן אתה צריך מאד מאד לשמור לא לפל בעברות חמורות וכו' וכו'. ולא בחנם שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לעשות הפסקה גדולה בין הארוסין לחתנה. רבנו ז"ל רצה שתכף-ומיד אחר הארוסין לעשות חתנה, ולא לחפות בשום פנים ואופן, ואצלכם רואים את זה ביותר, שאתם לא יכולים להשמר וכו' וכו'.

ולכן תשמרו מאד מאד, ותעשו כבֵּר תאריף על חתנה, כדי שלא תפשו בעברות חמורות, שהתוצאות מזה מאד קשות, כי אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פז), אשר מי שפוגם בבֵּרית, מאבד את בת זוגו וכו', ולכן תשמר מאד מאד על מעשיך וכו', ותשתדל מאד להתחתן במהירות האפשרית, ועל-ידי-זה תנצל מעברות חמורות.

שׁו"ת תשסג בְּרִסְלָב פה

רק חזקו וְאִמְצוּ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירְנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד): 'מִצְוָה גְּדוּלָּה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְלִהְתַּגַּבֵּר לְהִרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחַו, כִּי כָּל הַמַּחְלוֹת הַבָּאוֹת עַל הָאָדָם, בָּאוֹת רַק מִחַמַּת קִלְקוּל הַשִּׁמְחָה'.

וְלִכֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וּחְכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא שְׁמִינֵי ב'): 'אֵין הַשִּׁמְחָה מִמַּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשָּׂמַח הַיּוֹם — שָׂמַח לְמַחֵר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמָּצַר הַיּוֹם — מָצַר לְמַחֵר, לְפִי שֶׁאֵין הַשִּׁמְחָה מִמַּתְנַת לְאָדָם'.

יְעוֹזֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתָּמִיד תִּהְיֶה הַשִּׁמְחָה מְצוּיָה אֶצְלָכֶם, כִּי אֵין טוֹב מִזֶּה. וְעַל-יְדֵי שִׁמְחָה מְתַרְחֵב הַלֵּב, וְיִכְוָלִים אַחֲרֵי-כֵן לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יְתַבְּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי מֵה שֶׁאֵין הָאָדָם מְתַחַזֵּק לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מַפְנִי שְׁנוּפְלֵת עַל לְבוֹ עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַפְאוֹן, אֲבָל כְּשֶׁמְכַרִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲזִי נִפְתָּח לְבוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְכֶם תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְכֶם הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ — תִּשְׁכִּילוּ וְתִצְלִיחוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

תשסד.

האם מתר לשמע שיעורי קבלה שנמסרים בחוג
לרבים?

שאלה:

מאת צפורה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליטי"א!
ראשית, אני מוסרת ברכת רפואה שלמה ואריכות
ימים בטוב ובנעימים, אמן ואמן! מזה כשנתיים בני
לומד למודי קבלה מפי מרצה בקבלה. הלמודים
מתקיימים במסגרות שונות וכן באינטרנט וכו'.
ובאמת אני רואה שנוי גדול במדותיו בעקבות הלמוד.
שאלתי היא, האם מתר ללמד 'קבלה לעם'? בברכת
המשך שבוע טוב ומברך.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב
ה'תשע"ב.

שלום רב אל צפורה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אף שכל הענין הזה הוא פלא על גבי פלא וכו', כי למוד
קבלה הוא גלוי אלקות בתכלית מדרגה עליונה וכו', ועל זה
צריכים קדשה וטהרה, כי אי אפשר ללמד קבלה כשעדין
הוא רחוק מקיום מצוות מעשיות וכו', כי כך אמרו חכמינו
הקדושים (אבות ג, ט): 'כל שמעשיו מרבין מחכמתו —

חכמתו מתקיימת, וכל שחכמתו מרבה ממעשיו — אין חכמתו מתקיימת.

ולכן קדם שלומדים קבלה — צריכים להרבות במצוות מעשיות דיקא, ולכן כל זמן שלא שומעים אותם מדברים נגד קיום מצוות מעשיות, אזי יכולים לשמע אותם, אבל ברגע שידיברו נגד קיום מצוות מעשיות, צריכים לדעת שהם מדברים אפיקורסות.

עם כל זאת, אם את רואה שהבן שלך משתנה במדות טובות, על-ידי הלמוד הגד וכו' וכו', מה בכך, ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שיגדל ירא שמים אמתי, ויעשה לך הרבה נחת.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תשסה.

איך אני אמור להתלבש בשבת, כשאנו הולכים אל ההורים?

שאלה:

מאת גבריאל: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. רצינו לשאל את דעת הצדיק, איך אני אמור להתלבש בשבת כשאנו הולכים אל ההורים. בדרך כלל אני

הולך בבגדי שיראיו של שבת — עם גרבים לבנות
 וכו'. השאלה האם זה בסדר, כי באזור של ההורים
 שלנו זה נראה מוזר, כי אין שמה חסידים. מה
 דעתכם?

תשובה:

בעזרת השם ותפלה, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ראה, כ"ט אב
 ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גבריאל, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שזה ענין גדול מאד מאד ללבש
 בשבת בגדים לבנים, ולכן ביבנאל מקפידים מאד ללבש
 בשבת בגדים לבנים דיקא, כי מי שלובש בגדים לבנים
 בשבת — מוחלים לו על כל עוונותיו.

ואמר הצדיק הקדוש רבי יצחק מדורהוביטש זי"ע, שאם
 היו כלם לובשים בגדים לבנים בשבת, ובפרט בארץ ישראל,
 היו מביאים את הגאולה.

ולכן אני מאד מבקש אותך, שגם אתה תלך עם בגדים
 לבנים בשבת, אבל אף ורק כשאתה נמצא ביבנאל, כי
 במקומות אחרים לא נוהגים ככה, ונראים כמו חתן בין
 אבלים ... ובפרט אתה, שאתה הולך אל ההורים, ושמה
 בכלל אין לבוש חסידי ... אזי תלך כמו שהם הולכים, כדי
 לא לעורר מחלוקת וכו', וכו', ורחמנא ליבא בעי.

ואמרו חכמינו הקדושים (יומא פו.): "ואהבת את הוי"ה
 אלהיך" — שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא
 ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו בנחת עם

הַבְּרִיּוֹת, מַה הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרוֹת עָלָיו? אֲשֶׁרֵי אָבִיו שֶׁלְמֹדוֹ תוֹרָה, אֲשֶׁרֵי רַבּוֹ שֶׁלְמֹדוֹ תוֹרָה, אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת שֶׁלֹּא לְמֹדוֹ תוֹרָה, פְּלוֹנֵי שֶׁלְמֹד תוֹרָה, רְאוּ כַּמָּה נְאִים דְּרַכְיוֹ, כַּמָּה מְתַקְנִים מַעֲשָׂיו, עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה מֵט, ג): "וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֲתָהּ, יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר", אָבֵל מִי שֶׁקוֹרֵא וְשׁוֹנֵה וּמִשְׁמֵשׁ תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, וְאֵין מִשְׂאוֹ וּמִתְנֹו בְּאֶמוּנָה, וְאֵין דְּבוּרוֹ בְּנַחַת עִם הַבְּרִיּוֹת, מַה הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרוֹת עָלָיו? אוֹי לוֹ לְפְלוֹנֵי שֶׁלְמֹד תוֹרָה. אוֹי לוֹ לְאָבִיו שֶׁלְמֹדוֹ תוֹרָה. אוֹי לוֹ לְרַבּוֹ שֶׁלְמֹדוֹ תוֹרָה, פְּלוֹנֵי שֶׁלְמֹד תוֹרָה, רְאוּ כַּמָּה מְקַלְקְלִין מַעֲשָׂיו וְכַמָּה מְכַעְרִין דְּרַכְיוֹ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתֵי, שְׁאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

תּשסו.

הַרְגַּלְתִּי בְּפֶגֶם הַבְּרִית מְגִיל קִטְנוֹת, וְאֵינִי מִצְלִיחַ לְהַתְנַתֵּק מִזֶּה

שְׁאֵלָה:

מֵאת קַנְדוֹ: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד קַדְשֵׁת מוֹהֲרֵא"ש, שֶׁהַשֵּׁם יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה עַד בִּיאַת גּוֹאֵל צָדֵק. יֵשׁ לִי בְּעִיָּה עוֹד מִלִּפְנֵי שְׁחִזְרַתִּי בְּתִשׁוּבָה בְּעֵנֶן פֶּגֶם-הַבְּרִית וּרְאִיוֹת אֲסוּרוֹת, וּמֵאֲד קֶשֶׁה לִי, עַד שֶׁטוֹב מוֹתֵי מַחֲיֵי. בְּזָמַן הַאֲחֵרוֹן הַתְּמַלְתִּי קֶצֶת בְּסִדֵּר דְּרַךְ הַלְמוּד, וְנִפְלַתִּי מִזֶּה, כִּי אֲנִי לֹא מִצְלִיחַ לְצִאת מִהַצָּרָה הַזֹּאת שֶׁל

פגם-הברית. ומה שמתחזיק אותי בתורה זה רק רבנו. אין לי לאן לפנות, ואין עוד תכלית אחרת. אבל עדן קשה מרב שהייתי רגיל בזה כמעט רב ימי נעורי. אנא כבוד הרב תעזר לי.

תשובה:

בעזרת השם ותפלה, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ראה, כ"ט אב ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל קנדו, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות ועל האחילים לרפואה שלמה.

מה אמר לך! אתה צריך לזכר ולדעת, אשר פגם הברית זה פגם המח, ותכף-ומיד כשאדם חוטא בפגם-הברית הוצאת זרע לבטלה, על-ידי-זה נחשף לו ונתבלבל מחו ודעתו, עד שמר לו מאד מאד, כי על-ידי שאדם חוטא בחטא המגנה הזה, הוא בורא קלפות ומשחיתים, כמאמרם ז"ל (ברכות ו): 'תניא, אבא בנימין אומר, אלמלי נתנה רשות לעין לראות, אין כל ברירה יכולה לעמד מפני המזיקין, אומר אב"י, אינהו נפישו מינן וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא. אמר רב הונא, כל חד וחד מינן אלפא משמאליה ורבבתא מימיניה'.

אדם שחטא בחטא של הוצאת זרע לבטלה, הוא ברא קלפות ומשחיתים לאלפים ולרבבות, שמסבכים אותו לימין ולשמאל וכו' וכו', ואין העין של האדם רואה אותן וכו', והם המצערים את האדם מאד מאד, ומזה בא, שאדם תמיד ממרמר ושורה בדפאון פנימי, ואומר: "טוב מותי מחיי" וכו'.

והנה רבנו ז"ל אָמַר (שיחות הר"ן, סימן יט): 'נְכַסְפְּתֵי מְאֹד לְהַמְשִׁיף אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה, שְׂיִהְיֶה חַיִּיב אֲצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְלַמַּד כֶּף וְכָף בְּכָל יוֹם וְלֹא יַעֲבֹר, וְכִיּוֹצֵא. וְאָמַר: שְׂאֲפְלוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים הַרְחוּקִים מִן הַקְּדוּשָׁה מְאֹד, שְׂנֹלְכָדוּ בַּמְצוּדָה רָעָה עַד שְׂרַגְלִין בַּעֲבֻרוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רַחֲמָנָא לְיִשְׁזָבֵן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן, הִכַּח שֶׁל הַתּוֹרָה גְּדוֹל כָּל-כֶּף, עַד שְׂיִכּוֹלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הַעֲבֻרוֹת שְׂרַגְלִין בָּהֶם, חֵס וְשָׁלוֹם. וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֶק קְבוּעַ וְחַיִּיב חֶזֶק לְלַמַּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם כֶּף וְכָף — יִהְיֶה אִיף שְׂיִהְיֶה, בְּיָדָי יִזְכּוּ לְצֵאת מִמְצַדְתָּם הַרָעָה עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה. כִּי פַח הַתּוֹרָה גְּדוֹל מְאֹד'.

וּמְקַבֵּל בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר 'כֶּף וְכָף' שֶׁהִזְכִּיר רַבְנּוּ ז"ל בְּדַבְּרֵיו הַקְּדוּשִׁים — זֶה סוֹבֵב עַל אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, וּמִי שְׂמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לֹמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, אֲפֹלוּ שֶׁבָּא לוֹ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, עַל-יַדֵּי-זֶה הוּא הוֹרֵג אֶת הַיֶּצֶר הָרַע שְׁלוֹ, וְזוֹכֵה לְצֵאת מֵהַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מֵה שְׂבִיכְלִתָּךְ לֹמַר ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, אֲפֹלוּ בַּגְּרָסָא, שֶׁזֶה דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, עַד כְּדֵי כֶּף, שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדָרִין מ.ב.): 'בְּמִי אִתָּה מוֹצֵא מְלַחֲמָתָה שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שְׂיִישׁ בִּידוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מְשֻׁנָּה'. וּמוּבָא (מְדַרְשׁ תַּלְפִּיּוֹת), שְׂאֲשֶׁר בֵּן יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פְּתָחוֹ שֶׁל גֵּיהֲנוֹם, וּמִי שְׂהִרְבֶּה לְלַמַּד מְשֻׁנּוֹת — אֵינוֹ מְנִיחוֹ לְהַכְּנֵס שָׁם; וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִגְרֵס בְּכָל יוֹם כַּמָּה וְכַמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, שֶׁהוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, כִּי מְשֻׁנָּה אוֹתִיוֹת נִשְׁמָ"ה.

אֲנִי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְךָ, וְתַתְּחִיל לֹמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, וְזֶה יוֹצֵא אוֹתָךְ מֵהַרְגִּילוֹת הַרָעָה שְׂנַפְלֵת בָּהּ, וְתִזְכֶּה לְתַקוּן נִפְלָא מְאֹד.

ואם תזכה לנסע אל ציון רבנו ו"ל, ובפרט על ראש השנה, בודאי רבנו ו"ל יתקן אותך בתקון גפלא ונורא מאד, חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, כי שמחה היא תקון הברית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה. ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום...

תשסז.

עברתי ילדות קשה עם אבא שלי, ונסיתי לא פעם להתאבד

שאלה:

מיאת שרה: שלום. אני די מבבלבלת בתקופה האחרונה. עברתי ילדות קשה עם האבא, ואני לא מצליחה להמשיך לחיות כמו אשה נורמלית. נסיתי להתאבד לא פעם אחת. ואין אף אחד שמקשיב לי. אשמח לעצה.

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-החדש אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל שרה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת, שעל כל אחד ואחת בזה העולם עובר

מה שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת, יְסוּרִים, מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים וְכוּ'. וְעַקֵּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שְׂיָכוֹל לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְהִסְתַּוֵּב שְׂבוּר וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁפֶן לְהִכְנִיס בְּעַצְמוֹ מַחְשְׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֵבְדוֹת וְכוּ', כִּי זֶה לֹא פִתְרוֹן וְכוּ'.

אֲדַרְבֵּה! מִי שְׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיְסוּרִים וְרוּצָה לְהִתְאֵבֵד — בְּזֶה הוּא מֵרָאָה לְדַעַת, שְׂאִין לוֹ שׁוּם אֲמוּנָה בּו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי כָּל זְמַן שְׂאָדָם חֵי, הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, וְלֹא רַק שְׂיָכוֹל לְתַקֵּן, אֲלֵא יָכוֹל לְהַפִּיךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לְטוֹב, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא פּוּ): 'גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה, שְׂבִשְׂבִיל יַחֲדֵי שְׁעֵשָׂה תְּשׁוּבָה, מוֹחֲלִין לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ'; וְלָכֵן תִּקְחֵי אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיַדֶּךָ, וְתַחֲזִיר בְּתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׁזֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד כְּדֵי כָּף שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת לַד): 'בְּמָקוֹם שְׂבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יָכוֹלִים לְעַמֵּד'; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָא דְּרַב כְּהֵנָא): 'גְּדוּל כֹּחָה שֶׁל תְּשׁוּבָה, שְׂכִינּוֹן שְׂאָדָם מְהֵרָה בְּלִבּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מְיָד הִיא עוֹלָה לֹא עַד עֲשָׂרָה מֵילִין וְלֹא עַד עֶשְׂרִים וְלֹא עַד מְאָה, אֲלֵא עַד מֵהַלֵּךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רִקִיעַ רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי, אֲלֵא שְׁהִיא עוֹמֶדֶת לְפָנֵי כֶּסֶף הַכְּבוֹד'.

וְהַסְמִיךְ מ"ם מְאֹד מְאֹד מְפַחַד מִבְּנֵי אָדָם שְׂחוֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה, כִּי בִינּוֹן שְׂאָדָם בָּא אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפִלוֹ שְׁהוּא עֲשָׂה עַד עֲכָשׁוּ מֵה שְׁעֵשָׂה, וּמִתְוֹדָה וּמִתְחַרֵּט עַל כָּל מֵה שְׁעֵשָׂה, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֵר מְקַבְּלוֹ. וּמֵה שְׁעֵבֵר עַלֶיךָ עַד עֲכָשׁוּ וְכוּ', תְּשֻׁכְחֵי וְתוֹצִיאֵי מִדַּעְתְּךָ, וְתַתְּחִילֵי לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים, כִּי יֵשׁ לְפָנֶיךָ עוֹלָם מְלֵא, שְׂאֵת יָכוֹלָה לְתַקֵּן, רַק לֹא לְהַכְנִס בְּיֵאוּשׁ וּבְדַכְּאוֹן וְכוּ' וְכוּ', וְתְּשֻׁכְחֵי מֵהָעֵבֵר

שְׁלֹךְ וְכוּ', וְתַעֲשֵׂי הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כִּי כָּף לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל — לְהִיּוֹת רְגִיל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִתְחִיל לְהַאִיר לָךְ הַמְּזֹל, וְתֵרְאִי שְׂתִהְיִי הִכִּי מְאֻשְׁרֶת, אִם תִּרְגְּלִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֹךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה.

הַמֵּאֲחִל לָךְ חֲדָשׁ מִבְּרָךְ...

תשסח.

הָאֵם מִי שְׂמִשְׁתַּתֵּף בְּסִיּוּם מְסַכֶּת, נְחָשֵׁב לוֹ
כְּאֵלוֹ גַּם הוּא סִיּוּם בְּעֲצֻמוֹ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גִּיּא: לְכַבּוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. הָאֵם מִי
שְׂמִשְׁתַּתֵּף בְּאַרְוַע סִיּוּם מְסַכֶּת אוֹ בְּסִיּוּם הַשִּׁי"ס,
נְחָשֵׁב לוֹ בְּשִׁמִּים כְּאֵלוֹ הוּא סִיּוּם מִמֶּשׁ, כִּינּוֹן שְׂהִשְׁתַּתֵּף
בְּסִיּוּם?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרָאשׁ-חֲדָשׁ אֱלוֹל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל גִּיּא, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת זְכוּת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְלַמַּד
מְסַכֶּת וּלְסִימָה, עַד כְּדֵי כָּף שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת

שׁו"ת תשסח ברסלב צה

ק"ח:): 'אמר אב"י, תיתי לי, דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתיה, עבידנא יומא טבא לרבנן'; ומוכא (תקוני זהר, הקדמה י"ד): 'כל צדיק וצדיק אית ליה עולם בפני עצמו, וכל מאן דזכה להלכה חר גרית עלמא חד, כל שפן מאן דזכה למסכתא חדא, או לתרין, או לשתין, דאתמר בהון "ששים הגמה מלכות", דכל מסכתא — מטרוניתא איהי בגרמה, זכאה איהו מאן דגרית לה בהאי עלמא'; מי שזוכה לסים הלכה יורש עולם אחד, ומכל שפן מי שזוכה לסים מסכת אחת או שתיים וכו', זוכה לקבל על כל אחת ואחת עולמות מלאים.

ולכן אשרי ואשרי מי שזוכה לעשות סיום מסכת, וזו סעדת מצוה, וכל מי שמשתתף בסעדת סיום מסכת, גם עליו נמשך אור גדול, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם, שזוכה לעשות סיום מסכת אחת.

ולכן אשרי מי שמשתתף תמיד בסעדת סיום מסכת, שזה דבר גדול מאד, והעקר שעל ידי זה תכנס גם בו תשוקה עצומה להתחיל מסכת ולסימה, שאי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם, שזוכה לסים אפלו מסכת אחת, כי בזה הוא מכניע את כל הקלפות והסטרא אחרא שמשבבים אותו. כי 'מסכת' היא 'פת ס"מ', על ידי למוד מסכת, הוא מכניע את הסמ"ך-מ"ם וגונדא דליה.

ולכן דורשי רשומות אמרו, אשר שמו הטמא הוא סיום מסכת אין לעשות, ובזה שזוכים לעשות סיום מסכת, מכניעים את הסמ"ך-מ"ם והפת שלו, שהם הקלפות והסטרא אחרא.

הקדוש-ברוך הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרובה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך...

תשסט.

כל הזמן הבית שלנו מלא מריבות בין ההורים,
ובין ההורים לילדים

שאלה:

מיאת רות: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א. ראשית תודה רבה רבה מעמק הלב על השו"ת הנפלא, ועל כל מה שאתה עושה בעבורנו. אין בפי מלים מספיקות כדי לתאר את גדל הערכתי ותלותי בכתביך הנוראים ונפלאים, תודה. שהקדוש-ברוך-הוא ירפא אותך ברפואה שלמה, וימלא כל משאלות לבך.

רציתי להתעצב בנושא שמטריד אותנו כבר המון שנים. אני רואה, שהרב מזכיר המון את גדל מעלת כבוד הורים, ושזה מראה ישירות על כבוד של הקדוש-ברוך-הוא. מאז שאני זוכרת את עצמי, הבית אצלנו מלא ריב וקללות וכבודות נוראה, בלאגן ואכזבה. כלם עם כלם. ההורים ביניהם, ההורים עם הילדים, הילדים בינם לבין עצמם... תהו ובהו. אני ממש מרחמת על ההורים שלי, שמגיעים למצב כזה קשה, הם עובדים וטורחים מלפנות בקר ועד הלילה והכל בשבילנו, ולבסוף הם רבים ביניהם, וגם אתנו, והם עצובים מאד, ובסוף היום אף אחד אינו שמח, כל הצדדים כבויים בנפשם.

אָנִי יוֹדַעַת וּבְטוּחָה שְׁהֵם מוֹסְרִים אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְלֹא דוֹאֲגִים לְעַצְמָם כָּלֵל, וְאִין לִי שׁוּם תְּלוּנוֹת, חֵס וְחֶלְיָהּ, פְּשׁוּט כְּבָר קִשָּׁה לִי לְשֵׂאת וּלְשִׁמְעַ אֶת כָּל הַנֶּעֱשֶׂה בְּבֵית. גַּם פִּיזִית כְּבָר אִין כַּח (אָנִי לֹא זוֹכֶרֶת אֶת עֲצָמֵי מְתֵי הָיָה לִי כַח...). הָאֵם יֵשׁ סְכּוּי אוֹ מִשְׁהוּ שְׁנוּכֵל לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְשַׁפֵּר אֶת הַמִּצְבָּ? מַה יִּכּוֹל לַעֲזֹר לָהֶם וְלָנוּ? אָנִי מְרַגֵּשָׁה שְׁאֲנַחְנוּ מִשְׁפָּחָה טוֹבָה, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ לַהוֹרִים שְׁלֵי יְלָדִים טוֹבִים וּנְכָדִים חֲמוּדִים, אֲבָל אָנִי מִתְפַּלֶּלֶת לַהֵשֵׁם, שְׁיִרְאֶה לָנוּ מַה נוּכַל לַעֲשׂוֹת לְמַעַן שְׁתִּמְצָב יִשְׁתַּפֵּר, כִּי כַּרְגַע הוּא כְּבָר בְּלִתי נִסְבָּל! מֵאִיפָה אֲמַצָּא כַחוֹת לַעֲזֹר בְּבֵיתִ? לְסִדֵּר קִצְתִּי? לְשִׁמּוֹת אֶת הַהוֹרִים? וּמַה יִּשְׁפֵּר אֶת הַהֶרְגָּשָׁה בְּבֵיתִ?
אָנָּה, עֲזֹר לִי לְרֵאוֹת אוֹר וְלַצָּאת מִהֵיֵאוּשׁ. בְּתוֹדָה מְרֵאשׁ וְכָל טוֹב!

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ-חֵדֶשׁ אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל רוֹת תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תוֹדָה רַבָּה מְאֹד עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחוּלִים לְרַפּוּאָתִי.

רַבְּנוּ וַי"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן עז): 'כָּל הָעוֹלָם מְלֵא מִחֻלּוֹקוֹת. הֵן בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם וְכֵן בְּכָל עִיר וְעִיר. וְכֵן בְּכָל בַּיִת וּבֵית בֵּין הַשְּׂכֵנִים, וּבֵין כָּל אֶחָד עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ וּמִשְׁרָתוֹ וּבְנָיו. וְאִין מִי שֵׁשִׁים עַל לְבוֹ הַתְּכֵלִית, שְׂבָכֵל יוֹם וַיּוֹם הָאָדָם מֵת, כִּי הַיּוֹם שְׂעֵבֵר לֹא יִהְיֶה עוֹד, וּבְכָל יוֹם הוּא מִתְקָרֵב לְמִיתָה.

וְדַע שֶׁהַכָּל אֶחָד. שֶׁהַמְּחַלְקֵת שְׂבַפְרֻטִיּוֹת בֵּין אִישׁ וּבֵיתוֹ,

וכיוצא, הוא גם כן ממש המחלקת שבין המלכים והאמות. כי כל אחד מאנשי ביתו הוא בחינת אמה מיחדת, והם מתגרים זה עם זה, כמו שיש מלחמות בין האמות. וגם אפשר להפיר כל אחד מאיזה בחינה של אמה הוא, כי ידוע מדות האמות, שזה כעסן ורוצח, וכיוצא. וכמו כן יכולים למצא בפרטיות בבני הבית. ואפלו אם אחד אינו רוצה לריב, ורוצה לישב בהשקט ושלום, עם כל זה, הוא מכרח להיות גם כן בתוך המחלקת והמלחמות. כמו שנמצא בין המלחמות שבין המלכים והאמות, שנמצא לפעמים איזו אמה שרוצה לישב בשלום, ואין רוצה שום מלחמה, אדרבא! היתה מרצה להשתוות לחברתה כמה פעמים. עם כל זה חוטפים אותה גם כן על פרוצה בתוך המלחמה, שזה אומר שיהיה מצדו, וזה להפוך, עד שגלחמים עמו גם כן, כמו כן ממש נמצא בפרטיות במלחמות הבית, כי האדם בעצמו הוא עולם קטן, ונכלל בו כל העולם ומלואו, מכל שכן האדם וביתו שגלילים בהם כל האמות, ונלחמים ומתגרים זה בזה וכו'; עיין שם.

ולכן את לא יכולה לעשות שום דבר, רק תשתדלי, שמצדך לא תהיינה שום מחלקת ומריבות וצער ועגמת נפש להורים, רק את תעשי להם נחת רוח גדולה וכו'. ומה את יכולה לעשות כשכלם רבים וגורמים צער ויסורים ועגמת נפש להורים וכו', את צריכה לעשות בדיוק ההפך ממש, כי אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של מצות כבוד אב ואם, עד כדי כך, שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פ"ק כו): 'כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי): 'חמורה שבחמורות — כבוד את אביך ואת אמך';

שׁו"ת תשע בְּרֶסֶלֶב צט

וְאָמְרוּ (קדושין ל:): 'שְׁלֹשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ, בְּזִמְן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כָּאֵלוֹ דְרַתִּי בִּיגִיָּהֶם וְכַבְדוּנִי'; רואים מִזֶּה, אִם מְכַבְּדִים אָבָא וְאִמָּא — בְּזֶה מְכַבְּדִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף תְּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֹדֶשׁ מְבָרֵךְ...

תשע.

מַה צְרִיכִים לְכוּן בְּשִׂמְזוּפִירִים שֵׁם הַזִּוּי"ה, אֲדָנוֹת וְ'אַלְקִים' לְפִי דַעַת רַבֵּנוּ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נַחְמָן שְׂמַעוֹן: ?שְׁתַּבַּח שְׁמוֹ שֶׁל מְלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים, שְׂזַכָּה אוֹתֵנוּ לְהִתְקַרֵּב לְדַעַת רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסֶלֶב. אֲנִי לוֹמֵד בִּישִׁיבָה לְצַעֲרִים, וְרַצִּיתִי לְדַעַת מַה צְרִיךְ לְכוּן בְּכָל פַּעַם שְׂמִיזוּפִירִים שֵׁם הַזִּוּי"ה, אֲדָנוֹת אוֹ אֱלֹקִים לְפִי דַעַת רַבֵּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסֶלֶב? אֲנִי שׁוֹלַח אֶת תּוֹדוֹתַי מֵרֵאשׁ, יִישֵׁר כַּח לְצַדִּיק וּבְרִיאוֹת אֵיתָנָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נַחְמָן שְׂמַעוֹן, נִרוֹ יֵאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מובא (תני-מוהר"ן, סימן תיד): 'אחד שאל את רבנו ז"ל על ענין מה שגאמר בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן ה') לכון בשעת אמירת ה' וכו', השיב לו: ומה חסר לך כפשוטו? אדני גאט. כי על-ידי האמירה בכונה פשוטה זאת, מחיבים לרעד ידיו ורגליו וכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו של האדם'.

וכתב מוהרנ"ת ז"ל: 'גם אנכי שמעתי ממנו גם-כן באומין אחר סעדת ערבית, ונשארתי עמו לבדו אחר ברפת-המזון. וישב בשתיקה, אחר-כך ענה ואמר באימה וביראה: גא גא גאט. הינו שבתחלה דבר כמרתת ומזדעזע להוציא שמו יתברך בשלמות, ואמר רק חצי התבה מחמת הרתת והזיע. ואחר-כך יצא מפיו הקדוש באימה וביראה גדולה תבת 'גאט' בשלמות כחץ מיד גבור. וכונתו הפשוטה היתה, להכניס בנו עצם אימת הבורא יתברך שמו, שראויין לרעד ולחיל מאימת שמו יתברך המלא כל העולם ועומד עלינו תמיד. ואי אפשר לצייר ענין זה בכתב. אף המבין וחספץ באמת, יבין מדעתו רמזים הרבה על-ידי-זה להתחזק באמונה שלמה בפשיטות, להאמין שמלא כל הארץ כבודו, והשם יתברך עמנו ואצלנו בכל עת. שים לבך היטב לדברים האלה באמת, עד שימשך אימתו ופחדו עליך'.

ולכן לא צריכים לבלבל את עצמו משום דברים אחרים, רק להתפלל בסודו, אשר השם הני"ה ברוך הוא וברוך שמו — מופיע בו בשלמות. ובעת שמזכיר את שמו יתברך, יתבונן בשם הני"ה ברוך הוא, שמדבר כביכול עמו יתברך, וזה יכניס בו יראה שלמה, שיירא ויפחד ממנו יתברך, אשרי מי שיכניס דברים אלו בתוך לבו.

שׁו"ת תשעא בְּרֶסֶלֶב קא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָךְ תְּמִיד, שְׁתַּהַיֶּה לְךָ
הַצְלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֹדֶשׁ מְבָרֵךְ...

תשעא.

בִּישִׁיבָה שְׁלִי מִתְנַגְּדִים לְדַרְכּוֹ שֶׁל רַבְּנּוֹ הַקְדוּשׁ,
וְעוֹשִׂים מְמֹנֵי לִיצְנוֹת

שְׂאֵלָה:

מֵאַתְּ נָתַן: אֲנִי לוֹמֵד בִּישִׁיבָה שְׁבָה מִתְנַגְּדִים לְדַרְכּוֹ
שֶׁל רַבְּנּוֹ הַקְדוּשׁ, וְעוֹשִׂים מְמֹנֵי צָחוּק וְלִיצְנוֹת. תְּמִיד
מוֹצְאִים אֵיזָה עֲנָן שֶׁקְשׁוּר עָלַי, כְּדִי לְצַחֵק עַל
'בְּרֶסֶלֶב', מַה לַעֲשׂוֹת? אֲנִי לוֹמֵד, בְּרוּךְ הַשֵּׁם,
בְּהַתְמַדָּה, אֲבָל זֶה מְאֹד מִפְרִיעַ לִי, שְׁעוֹשִׂים לִי כֵּךְ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ אֱלוֹל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נָתַן, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בּוֹדְאֵי אִם אַתָּה יְכוֹל לַעֲבֹר לִישִׁיבָה אַחֲרַת, שְׁבָה אֵין
מִתְנַגְּדִים עַל רַבְּנּוֹ ז"ל — אֵין לְמַעְלָה מְזָה! עִם כָּל זֹאת
עֲלֶיךָ לְזַכֵּר, שֶׁבְכָל מְקוֹם יֵשׁ לְהַסְמֵךְ-דָּ"מ"ם אֶת הַשְּׁלִיחִים

שלו, כְּדֵי לְהַפְרִיעַ לְבַחֲוֹר אוֹ לְאַבְרָהָ מַלְהִיּוֹת מְקַרְבֵּי אֶל רַבְנֵנוּ ו"ל.

וְלָכֵן אַתָּה צָרִיף לְזַכֵּר מַה שֶּׁכָּתַב מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל (לקוטי-הלכות, מַעֲקָה וּשְׁמִירַת הַנֶּפֶשׁ, הַלְכָה ד', אוֹת ב'): עַקֵּר הַיְהוּדוֹת תְּלוּיָהּ בַּהֲתַחֲזָקוֹת, שֶׁהוּא עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה, שֶׁכֵּל מִי שֶׁמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם אֶפְלוּ כַחוּט הַשְּׁעָרָה, כְּמוֹ-כֵן הוּא נִכְנָס בְּגִבּוּל הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טו, יג): "גִּיהַלְתָּ בְּעֶזְךָ אֶל גִּיהַ קְדוֹשׁ", וּמִתְקָרֵב יוֹתֵר אֶל הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה וְאֶל צְדִיקֵי אָמֶת, וְכָל מַה שְׂזוּכָה לְתוֹרָה וּתְפִלָּה יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן זוּכָה לְעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה יוֹתֵר, וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה, עַד שֶׁיִּכּוּל לָבוֹא לְמַדְרַגּוֹת גְּבוּהוֹת מְאֹד, לְסוּד 'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע' הַגְּבוּהָ בְיוֹתֵר, אִם יִזְכָּה לְחֻזֵּק וְלֵאמֹץ אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד בְּכָל עֵת, וְלִהְיוֹת 'עֹז כְּנֹמֵר' בְּכָל הַבְּחִינּוֹת, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל (לקוטי-מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן כב); הֵינּוּ שְׂיֵהִיָּה חֻזֵּק מְאֹד מְאֹד, הֵן שְׂיֵהִיָּה לוֹ עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה כְּנֶגֶד גּוֹפּוֹ הַמְּגֻשָּׁם, שֶׁהוּא עֹז פָּנִים בְּיוֹתֵר בְּעֵינַיִי הַתְּאוּוֹת, וְהֵן שְׂתֵהִיָּה לוֹ עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה כְּנֶגֶד כָּל מִינֵי עֵצֵי פָּנִים שְׁבִדּוֹר, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמוֹנְעִים, הַמְּסִיתִים, הַמְּפַתִּים וְהַמְּטַעִים מִדְּרָךְ הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ. וְלִהְפֹּךְ — לְהִפְךָ, חֵס וְשָׁלוֹם, שְׁעַל-יְדֵי חֲלִישוֹת הַדַּעַת כְּלָשָׁה, יְכוּל לִפְלֵ בְּדַעַתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵק מִהַתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְכְמוֹ-כֵן נִחְלָשׁ דַּעַתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה חֲלִילָה וְכוּ', עַד שֶׁהִרְבֵּה נִפְלוּ לְגַמְרֵי עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא.

וְעַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשִׁין ל): 'בְּכָל יוֹם יִצְרוּ שָׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְאֵלְמָלָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ, הָיָה נוֹפֵל בְּיָדוֹ'; כִּי עַקֵּר הַתְּגַבְּרוֹתוֹ הוּא לְהַחְלִישׁ לֵב הָאָדָם בְּתַחֲבוּלוֹתָיו, וְאֵלְמָלָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר בְּכָל יוֹם, לְחֻזֵּק לְבָנוּ בְּכַמָּה מִינֵי הַתְּחַזְּקוֹת, שֶׁחֻזְקוֹ אוֹתָנוּ צְדִיקֵי

שׁו"ת תשעב בְּרֶסֶלֶב קג

הַאֲמַת בְּתוֹרַתְם וְשִׂיחַתְם הַנִּפְלְאוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת וְהַעֲמֻקּוֹת מְאֹד,
הִיָּה מֵה שְׁהִיָּה, חֵס וְשָׁלוֹם.

וְלָכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לִפְחֹד מֵאַף אֶחָד, רַק תִּתְמַד
בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, כְּמוֹ שְׁלֹמֹד אוֹתָנוּ
רַבֵּנוּ ז"ל (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו): לְלַמֵּד כְּסֻדְרָן דִּיקָא, וְתַעֲשֶׂה
לְעֶצְמְךָ קְבִיעוֹת בְּחֻמְשׁ וְרִש"י מְפָרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, וְכֵן לְגִרְסַ
הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת כְּסֻדְרָן, וְהַרְבֵּה דְפִים גְּמָרָא כְּסֻדְרָן, וְהַרְבֵּה
סִימָנִים שְׁלֶחֶן עֲרוּף כְּסֻדְרָן וְכו'. וְכֵן תִּתְפַּלֵּל לְאַט בְּכוֹנֵה
וּבְחִיּוֹת וּבְדַבְּקוֹת אֶת שְׁלֹשׁ הַתְּפִלוֹת, וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ עֲזוֹת
וְעִקְשָׁנוֹת דְּקֻדְשָׁה, שְׁלֹא תִתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְּלָתִי, שְׁאַנִּי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֹדֶשׁ מְבָרֵךְ...

תשעב.

מֵה הַמְּקוֹר לַעֲשׂוֹת סְעֵדָה בְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ?

שְׁאַלְהָ:

מֵאַת חֲיִים: שְׁלוֹם רַב. מֵהֵיכָן הַמְּקוֹר לַעֲשׂוֹת סְעֵדָה
בְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדְרֵי שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ אֱלוּל
ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על למוד שלחן ערוך, ובפרוש אמר (שיחות הר"ן, סימן כט), שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום הלכה.

ולכן אתה צריך ללמוד הרבה שלחן ערוך, ואז היית מוצא את המקור לזה.

מובא בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן תיט, סימן א'): 'מצוה להרבות בסעדת ראש-חדש'; ומקבל מרבנו ז"ל, שסעדת ראש-חדש מסגל לבנים, ואמר על זה מוהרנ"ת ז"ל: אין אנו זוכרים אם זה מסגל למי שאין לו בנים, או זה מסגל למי שיש לו בנים, שיהיו לו בנים טובים. וסיים: 'ואני אומר — שזה מסגל לשניהם, הן לבנים והן לבנים טובים'.

ולכן צריכים להשתדל מאד מאד לטל ידים לסעדת קבע, ולאכל סעדת ראש-חדש, אם יכולים עם מנין אנשים — אין למעלה מזה. וכתב השל"ה הקדוש (מסכת פסחים, פרק גר מצוה, אות ג'): 'ומצוה להרבות בסעדה בראש-חדש כמו מועד, אתקש בתורה (במדבר י, ט): 'וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חודשיכם' (טור ובית יוסף, ארח חיים, סימן תיט בשם ירושלמי ורוקח). ובנביאים (ישעיה סו, כג): 'והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו', וכתוב (מלכים ב' ד, כג): 'מדוע את הלכת אליו היום לא חדש ולא שבת', וכתוב (הושע ב, יג): 'והשבתתי כל מושה חגה חדשה ושבתה וכל מועדה', וכתוב גבי שאול (שמואל א' כ, כז): 'גם היום אל הלחם', והשיבו יונתן: 'זבח משפחה לנו' (שם שם, כט), וכתוב (שם שם, כז): 'ויהי ממחרת

הַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי, שְׁנֵי יָמִים הָיָה רֵאשׁ-חֲדָשׁ. וּבִכְתוּבִים 'קָרָא עָלַי מוֹעֵד' (איכה א, טו), וְדַרְשִׁינָן מִנֵּה בְּפִרְקֵי 'כִּיצַד צוֹלִין' (פְּסָחִים עו). דְּרֵאשׁ-חֲדָשׁ אֶקְרִי 'מוֹעֵד'. וְאֵיחָא בְּפִרְקֵי קָמָא דְּמַגְלָה (בִּירוּשְׁלַמִּי הִלְכָה ד', וּבְרִי"ף): 'אֲבָל סְעֵדַת פּוּרִים וּסְעֵדַת רֵאשׁ-חֲדָשׁ, אֲלַמָּא דְּמַצּוּהָ הִיא, דְּחָשִׁיב לֵיהּ בְּהַדֵּי סְעֵדַת פּוּרִים. וּבְפִסְקָתָא (דְּרַב פֶּהֲנָא, פֶּסְקָא כז): 'כָּל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד רֵאשׁ הַשָּׁנָה, חוּץ מֵה שְׂמוּצִיא בְּיָמִים טוֹבִים וְשִׁבְתוֹת וְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים כּו'. וְעוֹד מְצֵאתִי טַעַם אַחֵר, מִשּׁוּם שְׂאֲמַרִינָן בּוֹ הִלָּל, וּכְתִיב בּוֹ (תְּהִלִּים קיח, כד): 'זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה בּו'; עַד כָּאן לְשׁוֹן הַשֵּׁל"ה הַקָּדוֹשׁ.

הַרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ, אֵת גְּדֹל הַמַּעֲלָה שֶׁל הַזּוֹכָה לַעֲשׂוֹת סְעֵדַת רֵאשׁ-חֲדָשׁ.

הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתֵי שְׂאֲנֵי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ חֲדָשׁ מְבָרֵךְ...

תשעג.

**הַגְּרוּשׁ שְׁלִי הָיָה מִכָּה אוֹתִי, וְכַעַת הוּא מֵאִים
לְהִתְאַבֵּד אִם לֹא אֶחְזֹר אֵלָיו**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רוֹת: הַתְּגַרְשְׁתִּי מִבְּעָלִי לְפָנַי שְׁלֹשׁ שָׁנִים, כִּי הוּא הָיָה מִכָּה אוֹתִי בְּאֶכְזָרִיוֹת נוֹרָאָה. פֶּעַם אַחַת גַּם שָׁבַר לִי אֵת הַיָּד, וְהִיָּיתִי עִם גָּבֶס וְתִקּוּפָה אֲרָבָה, וְהָיוּ כְּמָה

פְּעָמִים שְׁנִפְתַּח לִי הָרֹאשׁ בְּגִלְלוֹ. לְאַחֲרוֹנָה, הוּא מְאִים
שָׂאם אָנִי לֹא אֶסְכִּים לְחֹזֵר אֵלָיו הוּא יִתְאַבֵּד. מִצַּד
אֶחָד אָנִי לֹא רוֹצֵה אֶפְלוּ לְהִסְתַּכֵּל עָלָיו, אֲבָל אָנִי
חוֹשֵׁשׁת שֶׁהוּא בְּאֻמַּת יְשִׁים קֹץ לְחַיֵּיו. מֶה לַעֲשׂוֹת?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ אֱלוֹל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל רוֹת תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כְּנֹרָאָה שְׁשִׁכַחְתָּ כְּבָר אֶת הַכְּאֲבִים שֶׁל הַמַּכּוֹת רַצַּח
שֶׁקַּבְּלָתָּ. וְכֵן שִׁכַחְתָּ שֶׁהֲצִרְכָּתָּ לְלַכֵּת עִם גְּבוֹס עַל הַיָּד, כִּי הוּא
שָׁבַר לָךְ אֶת הַיָּד וְכו', וְלִכְּן נִכְנָסָה בְּךָ רַחֲמָנוּת לְחֹזֵר אֵלָיו
וְכו', אֶת לֹא מְבִינָה שֶׁהוּא מְשַׁחֵק עַל הַמְצָפוֹן שֶׁלָּךְ, וּמְדַבֵּר
עַל הַרְגָּשׁ שֶׁלָּךְ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּבֹא מְצִיעָא סב.):
'שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מִהַלְכֵין בְּדֶרֶךְ וּבִיד אֶחָד מֵהֵן קָתוּן שֶׁל מַיִם, אִם
שׁוֹתִין שְׁנֵיהֶם — מֵתִים, וְאִם שׁוֹתֵה אֶחָד מֵהֵן — מְגִיעַ
לְיֵשׁוּב וְכו', עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָא, וְלָמַד "וְיָחִי אַחִיךָ עִמָּךְ",
חֲיִיךָ קוֹדְמִים לְחַיֵּי חֲבֵרְךָ'.

הַמְדַבֵּר הוּא אוֹדוֹת שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, וְאִין
מִסְפִּיק מַיִם אֲלֹא לְאֶחָד וְכו', עִם כָּל זֹאת, אָמְרוּ "חֲיִיךָ
קוֹדְמִין" וְכו', מִכָּל שְׁפָן שֶׁהִגְרוּשׁ שֶׁלָּךְ הָיָה פְּשוּט רוֹצֵחַ,
שְׁנָתָן לָךְ מַכּוֹת רַצַּח פְּשָׁרֵךְ נִכְנָס בְּעֲצָבִים. וּכְבָר פִּתַּח לָךְ אֶת
הָרֹאשׁ כְּמָה פְּעָמִים ... וְכֵן שָׁבַר לָךְ אֶת הַיָּד ... לְמָה אֶת
מַחֲכָה עֲדִין, שְׁיִרְצַח אוֹתְךָ? הַתְּגַרְשָׁתָם — זֶהוּ!

אֵל תְּבַלְבְּלִי אֶת עֲצָמְךָ יוֹתֵר מִזֶּה. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּתְחִילִי דָף חֲדָשׁ בַּחַיִּים.

והוא מוסר השֵׁפֶל, אִיף שִׁיכּוֹלִים לַעֲבֹד עַל הַרְגֵשׁ שֶׁל
הָאִשָּׁה וְכוּ', היא קבֵּלָה מִכּוֹת רִצַּח וְכוּ', וְעַם כָּל זֹאת עֲדִין
יֵשׁ לָהּ סִפְקוֹת אִם לַחֲזֹר וְכוּ'.

כָּלֵל זֶה צְרִיכִים לְקַחַת, אָדָם שֶׁבָּא לְכַעַס וּרְצִיחָה כְּזוֹ,
עַד שֶׁמִּגְבִּיהַ יָדִים, וְנוֹתֵן מִכּוֹת רִצַּח לְאִשְׁתּוֹ, הוּא צָרִיף
לְהִתְאַשְׁפֹּז בְּבֵית-חֹלִים לְחֹלֵי נַפֶּשׁ! כִּי הוּא מְסַכֵּן לְחִבְרָה.
וּכְבֹר שֶׁמְעוֹ הַמוֹן סְפוּרִים כְּאֵלוֹ, שֶׁהַבַּעַל הַשְׁתַּגֵּעַ וְנוֹתֵן מִכּוֹת
אֲכֻזְרִיּוֹת לְאִשְׁתּוֹ, עַד שֶׁהִרְג אֹתָהּ. וְלִכֵּן, לְמָה צְרִיכִים לְחַכּוֹת
עַד שֶׁהִמְשִׁיגַע הַזֶּה רִצַּח אֹתָךְ? עֲדִיף לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, וְשִׁילֵךְ
לְכָל הַרוּחוֹת וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלִיתִי שְׁאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוּךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֹדֶשׁ מְבָרֵךְ...

תשעד.

**בְּכָל פַּעַם שֵׁישׁ מְרִיבָה בֵּינִי לְבֵין חֲמוּתִי, בַּעֲלִי
עוֹבֵר לְצַד הָאֲמָא שְׁלוֹ**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת כְּנָרֵת: שְׁלוֹם לָכֶם. אֲנִי תוֹרְמֶת כָּל חֹדֶשׁ לִבֵּית
הַתְּבִשִׁילִי, כְּדִי שֶׁבְּעֲזָרַת הַשֵּׁם, אֲנָשִׁים יֹאכְלוּ וְיִשְׂבְּעוּ.
וְגַם תְּרַמְתִּי עִקְשׁוֹ בְּעִבוּר יוֹם זְכוּיֹתִי עִם יָב שְׁלָם
וּבְאֲמוּנָה חֲזָקָה.
רְצִיטִי לְבַקֵּשׁ מִכֶּם יַעוּץ וְעֲזָרָה בְּדַבָּר שֶׁחָשׁוּב לִי מְאֹד.

אני נשואה כבר שְׁנַתִּים, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, וְיֵשׁ לִי בֵּת בְּגִיל
 חֲצִי שָׁנָה. הַבְּעֵיָה הַיָּא, שְׂבִינִי וּבִין בְּעָלִי יֵשׁ כָּל הַזְּמַן
 וְכוּחִים וּמְרִיבוֹת. אֲנַחְנוּ מְאֹד אוֹהֲבִים אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי,
 אָבֵל אֲנַחְנוּ רַבִּים הִרְבָּה, וְזֶה כּוֹאֵב לִי וּמִתִּישׁ אוֹתִי.
 הַמְרִיבוֹת שְׁלֵנוּ הֵן בְּעֵקֶר בְּגִלְל אִמּוֹ, שְׂמִתְעַרְבֶת לָנוּ
 הִרְבָּה בַּחַיִּים, וְהוּא מְקַשֵּׁיב לָהּ תַּמִּיד. כָּל פְּעַם הַיָּא
 אוֹמְרַת שְׂאֲנִי לֹא מְטַפֶּלֶת טוֹב בַּיְלִידָה שְׁלֵנוּ, וְכָל דָּבָר
 שְׂאֲנִי עוֹשָׂה הוּא לֹא טוֹב. בְּעָלִי הוּא אִישׁ טוֹב לֵב
 בְּאַמֶּת, וְהוּא מְאֹד מְכַבֵּד אֶת הַהוֹרִים שְׁלוֹ, הַבְּעֵיָה
 הַיָּא, שְׂכַאֲשֶׁר קוֹרָה דָּבָר כְּזֶה, הוּא לֹא בִצַּד שְׁלִי. אֶלֶּא
 אוֹטוֹמַטִית הוּא מְצַדִּיק אוֹתָם, כִּי הוּא מְפַחֵד מֵהֶם.
 כְּבוֹד מוֹהֲרָאִי"ש! חֲשׂוֹב לִי שְׂתַדַּע, שְׂאֲנִי מְאֹד מְעַרִיכָה
 אֶת בְּעָלִי, וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּשִׁבְלוֹ בְּכָל יוֹם, מְכִינָה לוֹ אֶכֶל
 חֶסֶם וְטָרִי בְּכָל יוֹם כְּשִׁחוֹזֵר מִהַעֲבוּדָה. מְטַפֶּלֶת בְּבֵת
 הַיְקָרָה שְׁלֵנוּ, מְכַבֶּסֶת לוֹ, מְנַקֶּה אֶת הַבַּיִת, וְהוּא
 בְּאַמֶּת בְּעַל טוֹב, אָבֵל הַמְרִיבוֹת אֵינֶן מְפַסִּיקוֹת. הוֹרָיו
 גְּרִים בְּצַפּוֹן רְחוֹק מְאֹד, וְאֲנַחְנוּ בְּמֶרְכָּז. לְעַמַּת זֹאת,
 הוֹרֵי גְרִים בְּמֶרְכָּז, וְלָכוֹן אֲנַחְנוּ רוֹאִים אוֹתָם יוֹתֵר,
 וְהֵם מְאֹד עוֹזְרִים לִי, כִּי בְּעָלִי, שְׂיִהְיֶה בְרִיא, רֵב הַזְּמַן
 בְּעֲבוּדָה, וְאֲנִי חִיְבַת לְפַעֲמִים קִצַּת עֲזָרָה, כִּי בְּנוֹסָף
 לְעֲבוּדוֹת הַבַּיִת, אֲנִי גַם עוֹבְדַת בְּמִשְׁרָה מְלֵאָה בְּעֲבוּדָה
 מִחוּץ לַבַּיִת, וְהוּא מִתְעַצֵּב, שֶׁהֵם רוֹאִים יוֹתֵר אֶת
 הַבֵּת שְׁלֵנוּ וְהַהוֹרִים שְׁלוֹ פְּחוֹת. אֲנִי מְאֹד רוֹצָה שְׁנִקְנֶה
 בֵּית לֵיד הַהוֹרִים שְׁלִי, וְאֲזִי הַעֲזָרָה תִּהְיֶה קְרוֹבָה אֵלַי,
 וְהוּא אֵינּוּ רוֹצָה, גַּם אִמּוֹ לֹא רוֹצָה שְׁנַעֲבֵר לְשֵׁם
 מֵאוֹתָהּ סָבָה, שֶׁהַהוֹרִים שְׁלִי רוֹאִים אוֹתָהּ יוֹתֵר וְהֵם
 לֹא, וְגַם עַל זֶה יֵשׁ לָנוּ מְרִיבוֹת.
 בְּבִקְשָׁה מְמֻדָּה, עֲזֹר לִי, אֲנִי כְּבָר אוֹבְדַת עֲצוֹת, מִמֶּשׁ
 לֹא יוֹדַעַת מֵה לַעֲשׂוֹת. נִמְאָס לִי לְרִיב וּלְהַתּוֹכֵחַ כָּל
 הַזְּמַן, אֲנִי מְרַגִּישָׁה כְּאֵלוֹ כָּל מֵה שְׂאֲנִי עוֹשָׂה אֵף פְּעַם
 לֹא מְסַפִּיק! בְּבִקְשָׁה תַעֲנֶנּוּ לִי, וּתְיַעֵץ לִי מֵה עָלִי
 לַעֲשׂוֹת. אֲנִי מְאַחֶלֶת לָךְ הִרְבָּה בְּרִיאוֹת וְחַיִּים אַרְכִּים

שׁו"ת תשעד בְּרִסְלָב קט

וטובים, בעזרת השם, שתמיד תעזור לאנשי הקהלה
שְׁלָךְ. תודה רבה לך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול
ה'תשע"ב.

שלום רב אל פנת תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את ובעלך צריכים להבין, שפלה וחמותה אף פעם לא
תשתוינה, אלא תמיד החמות תחפש חסרונות על הפלה וכו',
ויכולים להבין את זה פסיכולוגית, פי החמות עושה לעצמה
חשבון: "עשרים שנה אני גדלתי בן... והנה באה ילדה,
ולקחה ממני את בני!" וכך נבנית בלבה שנאה נגד הפלה
(אף שזו טפשות גדולה, כי סוף כל סוף עכשו היא תתחיל
לראות נחת, יהיו נכדים וכו', אבל זה הטבע המר, שאמא
מקנאת בפלה).

ומצינו בדברי חכמינו הקדושים (שבת כו.): 'ההיא חמתא
דהוה סניאה לה לכלתה, אמרה לה, זיל איקשיט במשחא
דאפרסמא, אזלא איקשיט. פי אתאי, אמרה לה, זיל איתלי
שרגא! אזלא איתלא שרגא, אינפח בה נורא ואכלתה.'

[היתה חמות ששנאה את פלתה, וקנתה לה מתנה שמן
אפרסמון (מין בשם), והלכה הפלה וקשטה את עצמה עם
הבשם הזה, אבל זה היה מחמר דליק, וכשפאה אל חמותה,
אמרה לה: "בבקשה, פלתי! הדליקי לי את הנרות". ותכף-
ומיד פשהדליקה אש — היא נאחזה באש ונשרפה כליל].

הרי שלך לפניה, שהחמות תמיד תמצא חסרונות בכלה, עד שהיא מוכנה אפלו להרג אותה ...

ולכן כל בעל או כל אשה צריכים לדעת, שתכף-ומיד כשהתחתנו, עליהם לזכור מה שכתוב (בראשית ב, כד): "על-כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו, והיו לבשר אחד", בוודאי צריכים לכבד את ההורים משני הצדדים, פי כבוד אב ואם מאד מאד חמור, אבל צריך להזהר שלא לערב אותם בחיי הנשואין, ואם לזוג יהיה שכל, שמצד אחד לכבד מאד מאד את ההורים, שזו מצנה גדולה מאד — לכבד את שני ההורים, ומצד שני, לא לערב אותם בשום פנים בחיי הנשואין, זוג כזה יצליחו מאד מאד, אבל אם לאחד מהם לא יהיה שכל וכו', אזי תתחלנה להיות בעיות בחיי הנשואין, ורבים התגרשו בגלל דברים כאלו.

ולכן עצה טובה לכל זוג שזכו להתחתן, שיהיו מאד מאד שמחים ועליזים. כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן רסה), שלמעלה, קדם שהנשמות יורדות לעולם, הן היו נשמה אחת, וכאשר יורדות לזה העולם — מתפצלות, הזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחר. ועד שמוצאים אחד את השני לוקח זמן, כי יש המון עכובים, כמאמרם ז"ל (סנהדרין כב.): 'קשה זווגו של אדם בקריעת ים סוף', וכאשר מוצאים זה את זה ומתאחדים — זו השמחה הכי גדולה.

אבל הם צריכים מאד מאד לשמר, שלא לערב את ההורים בשום פנים ואפן בחייהם הפרטיים וכו' וכו', אמנם לשמע מה שיש להם להגיד, ולא להתחצף נגדם, חס ושלום וכו', אבל אחר-כך ביניהם הם מסתדרים, וזה זוג בריא.

שׁו"ת תשעה בְּרֶסֶלֶב קיא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתַצְּלִיחִי.
הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֹדֶשׁ מְבָרֵךְ...

תשעה.

הָאִם צְרִיכִים לְחַשֵּׁשׁ מִתְקִיפָה שֶׁל אִירָאן עַל
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רוֹעֵי: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְמוֹהֲרָא"שׁ שְׁלִיט"א. תּוֹדָה
רַבָּה שְׂאֲתֶם מְשַׁפִּיעִים עָלֵינוּ חֲכָמָה וְדַעַת בְּכֹל תַּחֲוֹמֵי
הַחַיִּים דְּרַךְ הַשׁוּיִית הַנִּפְלָא. מְדַבְּרִים לְאַחֲרוֹנָה כֹּל
הַזְּמַן עַל תְּקִיפָה מְתַכַּנֶּנֶת בְּמִתְקַנֵּי הַגִּרְעִין שֶׁל אִירָאן.
כָּלֵם מְרַגְּשִׁים פַּחַד בְּאִוִיר, וְלֹא יוֹדְעִים מַה יִּהְיֶה, כִּי
הָאִירָאנִים, יַמַּח שְׁמֵם, מְאַיְמִים שְׁיִשְׁמִדוּ אֶת כָּל
הַנִּמְצָאִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הָאִם צְרִיכִים לְחַשֵּׁשׁ? וּמָה
עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת, כְּדִי לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים מֵעַל כָּלֵל
יִשְׂרָאֵל?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ אֱלוֹל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל רוֹעֵי, גְּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁכֹּל זְמַן שְׁיִהְיוּ תְּלִמוּדֵי-תּוֹרָה,

קִיב שו"ת תשעה בְּרִסְלָב

שְׁתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן יִלְמְדוּ בָהֶם תּוֹרָה, וְכֵן תִּהְיֶינָה וְיִשְׁכַּח, שְׁבַחֲוֵי חֲמַד יִלְמְדוּ שֵׁם תּוֹרָה — אִין מַה לְפָחַד כָּלל, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהַתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן לּוֹמְדִים, הִיא זֹאת אֲשֶׁר שׁוֹמְרֵת וּמְגַנָּה עֲלֵינוּ, כְּמֵאמָרָם ו"ל (פְּלָה רַבְתִּי, פָּרָק ב'): 'בְּכָל יוֹם מִלְּאָף יוֹצֵא מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחַבֵּל אֶת הָעוֹלָם, בֵּינָן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתְּפֵל בְּתִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, מִיַּד גְּהַפֵּךְ כְּעֶסוֹ לְרַחֲמִים'; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סָה, סִימָן כ'): 'אָמַר רַבִּי אֲבָא בַר כְּהֵנָּא, לֹא עָמְדוּ פִּילוֹסוֹפִין בְּעוֹלָם כְּבִלְעָם בֶּן בַּעוֹר וּכְאֲבִימוֹס הַגֵּרְדִי, נִתְּכַנְסוּ כָּל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אֲצֵלוֹ, אָמְרוּ לוֹ: תֵּאמַר שְׂאֲנוּ יְכוּלִים לְהַזְדַּוֵּג לְאַמָּה זֹאת? אָמַר: לְכוּ וְחִזְרוּ עַל בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וְעַל בְּתֵי מְדֻרְשׁוֹת שְׁלֵהֶן, וְאִם מְצֵאתֶם שֵׁם תִּינוּקוֹת מְצַפְצָפִין בְּקוֹלָן — אִין אַתֶּם יְכוּלִים לְהַזְדַּוֵּג לָהֶם, שְׂפָךְ הַבְּטִיחָן אֲבִיֵהֶן, וְאָמַר לָהֶם: 'הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב', בְּזִמְן שְׁקוּלוֹ שֶׁל יַעֲקֹב מְצוּי בְּבֵתֵי כְּנִסְיוֹת, אִין הַיִּדִים יְדֵי עֲשׂוֹ, וְאִם לֹא — הַיִּדִים יְדֵי עֲשׂוֹ, אַתֶּם יְכוּלִים לָהֶם.

וְלָכֵן צְרִיכִים לְדַאֵג שְׂיָקוּמוּ כְּמַה שְׂיִוְתַר תְּלַמוּדֵי תּוֹרָה בְּכָל עִיר וְעִיר, שְׁתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן יִלְמְדוּ תּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ שְׂמוּרִים מִהַכָּל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדִין יז'): 'כָּל עִיר שְׂאִין בָּהּ מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת, אִין תְּלַמִּיד חָכֵם רִשְׁאֵי לְגוֹר בְּתוֹכָהּ'. כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמְרֵת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ (שְׁבַת קִיט'): 'אִין הָעוֹלָם מְתַקֵּים אֶלָּא בְּשָׁבִיל הַכָּל פִּיֵהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן'.

וְלָכֵן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי אֵלוֹ שְׂמַעֲוֹדֵדִים וּמְחַזְקִים שְׂיִהְיוּ תְּלַמוּדֵי תּוֹרָה וְיִשְׁכַּח, שְׂיִלְמְדוּ בָהֶם תּוֹרָה, שֶׁהִיא שְׂמִירָה עַל כָּלל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְפָרֵט בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פָּרָקֵי דְרַבִּי אֵלִיעֶזֶר, פָּרָק לא): 'הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב, יַעֲקֹב

בִּיחוד הַשֵּׁם, הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב, יַעֲקֹב בְּהִגְיוֹן תּוֹרָה, וְהַיְדוּסִים יְדֵי עֲשׂוֹ, בְּכָל שְׁפִיכוֹת דָּמִים וּבְכָל מוֹת רַע, וְלֹא עוֹד אֶלָּא כְּשִׁמְכָרִיזִין בְּשָׁמַיִם: "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב" — הַשָּׁמַיִם רוֹעֲשִׁין, וּכְשֶׁהֵם מְכָרִיזִין בְּתַחֲנוּנֵיהֶם: "הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב", וְכָל מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ וְעוֹשֶׂה חֲלָקוֹ עִם הַיְדוּסִים יְדֵי עֲשׂוֹ וְכוּ'.

כָּלֵל זֶה צְרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּנוֹ, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל הֵם עִם רַק בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְגַנָּה עֲלֵינוּ בְּמִשְׁךָ כָּל הַדּוֹרוֹת, וְלָכֵן כָּל זְמַן שִׁיְהִיָּה קוֹל הַתּוֹרָה נִשְׁמָע, עֲשׂו וְיִשְׁמָעֵאל לֹא יוֹכְלוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפִּין.

וְהַדָּבָר הַשְּׂנִי, שְׁמָאֵד מְאֹד חָשׁוּב לְהַנְצִיל מִיְדֵי עֲשׂו וְיִשְׁמָעֵאל, שְׁלֵא תִהְיֶינָה מַחְלוּקוֹת וּמְרִיבוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה לַח, סִימָן יא): 'רַבֵּי אוֹמֵר, גְּדוֹל הַשְּׁלוֹם שֶׁאַפְלוּ יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִים עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וְשְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, אָמַר הַמָּקוֹם, כְּבִכּוֹל אֵינִי יָכוֹל לְשַׁלֵּט בָּהֶן, כִּינֵן שְׁשְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, שְׁנֵאֲמַר (הוֹשַׁע ד, יז): "חֲבֹרֵי עֲצָבִים אֶפְרַיִם הִנֵּחַ לוֹ", אֲבָל מִשְׁנַחֲלָקוֹ מַה הוּא אוֹמֵר (שִׁם י, ב): "חֲלָק לָבָם עֲתָה יֵאָשְׁמוּ", הָא לְמַדְתָּ, גְּדוֹל הַשְּׁלוֹם וּשְׁנוּאָה הַמַּחְלָקֶת; וְכֵן הוּא (תַּנְחוּמָא שׁוֹפְטִים): 'אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר בְּרַבִּי, גְּדוֹל כַּח הַשְּׁלוֹם, שְׁבִשְׁעָה שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׁין חֲבֹרָה אַחַת, אֶפְלוּ עֲבוֹדַת עַפּוֹ"ם בֵּינֵיהֶם, אֵין מַדַּת הַדִּין נוֹגַעַת בָּהֶם, שְׁנֵאֲמַר (הוֹשַׁע ד, יז) "חֲבֹרֵי עֲצָבִים אֶפְרַיִם הִנֵּחַ לוֹ", וּבִשְׁעָה שֶׁהֵן חֲלוּקִין — מַדַּת הַדִּין נוֹגַעַת בָּהֶן, שְׁנֵאֲמַר (שִׁם י, ב): "חֲלָק לָבָם עֲתָה יֵאָשְׁמוּ".

וְדָבָר זֶה, אִם לֹא זוֹכִים, שְׁבִכְלָלִיּוֹת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תִּהְיֶה אַחֲדוּת, עַל-כָּל-פְּנִים בְּנֵי תּוֹרָה צְרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד עַל כְּבוֹד הַדָּדִי וְכוּ', וְלֹא לְקַטְרֵג אֶחָד עַל הַשְּׂנִי, וּמִכָּל שְׁפָן וְכָל

קיד שו"ת תשעה ברסלב

שְׁכֵן חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה, צָרִיכִים לְשׁוֹר מְאֹד מְאֹד מִמַּחְלֹקוֹת, מְרִיבוֹת וּפְרוּדִים וְכוּ', כִּי הָאֲחֵדוֹת שְׁבִין בְּנֵי הַתּוֹרָה תְּצִיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מֵאִיוֹם הָאִירָאֲנִים, יִמַּח שְׁמֵם.

וְלַצְעָרָנוּ הֵרַב, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוֹקֵד דִּיקָא בֵּין בְּנֵי תּוֹרָה וְכוּ', וְדִיקָא בֵּין חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה וְכוּ', נַעֲשׂוּ בִּינֵיהֶם פְּרוּדִים גְּדוּלִים מְאֹד, עַד כְּדֵי שְׁנֵאת חֲנָם וְכַתְּבִי פְּלִסְתֵּר וְכוּ' וְכוּ', בְּשַׁעַה שְׁשִׁכְחוּ, שְׁמַלְחַמַת הָעוֹלָם הִרְאִישׁוּנָה וּמַלְחַמַת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה (לֹא תִקּוּם צָרָה פְּעַמִּים), הָיָה רַק בְּגִלְלַת הַשְּׁנֵאת חֲנָם שֶׁהִיָּתָה בֵּין בְּנֵי תּוֹרָה וּבֵין חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה וְכוּ', וְלָכֵן דִּיקָא עֲכָשׁוּ הָיוּ צָרִיכִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִתְאַחַד יַחַד עַל-כָּל-פְּנִים בְּנֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי הַמַּעֲשָׂה.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים בְּבָה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן יז):
'תָּנוּ דַּעַתְכֶם, שְׁלֹא תִשְׁנְאוּ זֶה אֶת זֶה, וְלֹא תִקְנְאוּ זֶה אֶת זֶה, וְלֹא תִחַרְחְרוּ זֶה עִם זֶה, וְלֹא תִבְיָשׁוּ זֶה לְזֶה, שְׁלֹא יֹאמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת לְפָנָי: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! תּוֹרָה שְׁנַתָּת לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אֵינָן עוֹסְקִין בָּהּ, וְהָרִי אֵיבָה וְקִנְאָה וְשִׁנְאָה וְתִחְרוּת בִּינֵיהֶם.'

וְלָכֵן אֲשַׁרִי אֵלֹה הַבְּנֵי תּוֹרָה וְהַחֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה, שְׁמַשְׁתַּדְּלִים מְאֹד מְאֹד שֶׁיְהִיּוּ בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְשְׁלֹא יִרְכְּלוּ אֶחָד עַל הַשְּׁנִי וְכוּ', רַק שֶׁיְהִיָּה שׁוֹרָה בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִצִּילוּ אֶת כָּלֵל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִכְּפִלְיוֹן, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

וְאִם לֹא זוֹכִים לְתַקֵּן דְּבַר זֶה אֲצֵל כָּלֵם, עַל-כָּל-פְּנִים צָרִיכִים לְרְאוֹת שְׁקִבּוּץ אֶחָד שֶׁל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יַחְזִיקוּ אֶת עַצְמָם בְּיַחַד, כִּי כִּף אָמְרוּ (זֶהר חֲדָשׁ גַּח): אֲפִלוּ שֶׁיְהִיָּה

שׁו"ת תשעו בְּרֶסֶלֶב קטו

בית־הכְּנֶסֶת אֶחָד, שְׁתַּהַיֵּינָה שֵׁם אֱהָבָה וְאַחֲדוּת, בְּזִכּוֹתֵם
תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה.

הַלְוֵאֵי הָיוּ עוֹבְדִים עַל נִקְדָּה אַחַת, שְׁתַּהַיֵּה אַחֲדוּת
וְאַהֲבָה בֵּין גְּשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁדַבֵּר זֶה הָיָה מַצִּיל אֶת כָּלֵל
יִשְׂרָאֵל מִכְּלִיּוֹן, חֵס וְשָׁלוֹם.

יְעֹזֵר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים מֵעַל כָּלֵל
גְּשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי פְּלֶא עֲלִיּוֹן, בְּזִכּוֹת הַתִּינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית
רַבֵּן שְׁלוֹמֵימִים בְּתַלְמוּדֵי תוֹרָה, וּבְזִכּוֹת בַּחוּרֵי הַחֲמֻד
שְׁלוֹמֵימִים בְּיִשִּׁיבוֹת תוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי רַק בְּזִכּוֹתֵם אֲנַחְנוּ
חַיִּים וּמְתַקִּימִים.

הַמֵּאַחַח לָךְ חֲדָשׁ מִבְּרַךְ...

תשעו.

**בְּאִיזָה סֵפֶר מִסֵּפְרֵי רַבֵּנוּ כָּדָאֵי לִי לְהַתְחִיל
לְלַמֵּד?**

שְׁאֵלָה:

מֵאַתְּ נִתְנָאֵל: הַתְחַלְתִּי בַּחֲסֵדֵי הַשֵּׁם וַתְּבָרַךְ, לְהַתְקַרֵּב
לְרַבֵּנוּ ז"ל. וְשְׁאֵלְתִי הִיא, בְּאִיזָה סֵפֶר מִסֵּפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
כָּדָאֵי לִי לְהַתְחִיל?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וַתְּבָרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ־חֲדָשׁ אֱלוּל
ה'תשע"ב.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל נִתְנָאֵל, גְּרוּ וְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך, שאתה מתקרב אל רבנו ז"ל, שבפרוש גלה לנו (ת"י-מוהר"ן, סימן שכב): 'איך האב מיך שוין מיינע אויגן אויס גיקוקט אויף איטליכן באזונדער — בעיני כבד הסתכלתי על כל אחד בנפרד'; הינו על כל אחד ואחד שיתקרב אליו, ולכן ראוי לה לשמח מאד מאד בזה שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל, ואמר (שיחות-ה"ן, סימן קעז), 'שראוי לכם לשמח בהשם יתברך. ואף-על-פי שאין אתם יודעים מגדלת השם יתברך, ראוי לכם לסמוך עלי. כי אני יודע מגדלתו יתברך. והזכיר אז הפסוק (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי כי גדול הו'י"ה וגו', גם ראוי לכם לשמח בי, מה שזכיתם שיהיה לכם רבי כזה.

על כל מקרב חדש להתמיד קדם הרבה בספרי "שיחות-ה"ן" ו"ת"י-מוהר"ן", שבהם לקטו השיחות הקדושות שרשמן מוהרנ"ת ז"ל, וראוי לכל מקרב חדש להיות בקי בהם בעל-פה ממש, ולקיים את כל שיחה ושיחה של רבנו ז"ל כפשוטה.

וכבר אמר רבנו ז"ל (ת"י-מוהר"ן, סימן שנח): 'שפכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו, יכולים להיות על נדה איש בשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו, כמו שאני רוצה (אזוי ויא איך מייז — איין גוטער יוד), אם ירצה לילף עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה.

ומי שזכה לשמע שיחתו הקדושה מפיו הקדוש, הוא יודע זאת באמת ובכבוד. וגם אפלו עכשו, כשלומד'ים דבריו הקדושים, יש להם גם-כן כח גדול לעורר להשם יתברך, לזפות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו

וּלְשִׁיחוּתוֹתֵינוּ הַקְּדוּשׁוֹת הַנֶּאֱמָרוֹת בְּכָל סִפְרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים. כִּי כָּל שִׁיחָה שְׁלוֹ היא הַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, וְדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְנִכּוּנָה מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְכָל אֶחָד לְפִי מִדְּרַגְתּוֹ, יִהְיֶה בְּאִיזוֹ מִדְּרַגָּה שִׁיחָהּ. אֲפֹלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמִדְּרַגָּה עֲלִיוֹנָה מְאֹד — יְכוּל לְקַבֵּל דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְעִצּוֹת נִפְלְאוֹת מִכָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שְׁלוֹ.

וְכֵן לְהִפָּךְ, מִי שֶׁהוּא בְּתַכְלִית מִדְּרַגָּה הַתַּחְתּוֹנָה, חֹסֵן וְשְׁלוֹם, בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא, יְכוּל לְקַבֵּל דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְעִצּוֹת נִכּוּנוֹת מִכָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שְׁלוֹ — לְמַלְט נִפְשׁוֹ מִגְּנֵי שַׁחַת, וְלָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם בְּאֵמֶת, אִם יָשִׁים לְבוֹ לְדַבְּרֵינוּ הַיָּטֵב, וְיִקְיָם אוֹתָם בְּאֵמֶת וּבְתַמִּימוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאֲחִז בָּהֶם'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתֵי שְׁאֲנֵי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָה תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָּךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכַּח וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִל לָּךְ חֹדֶשׁ מְבָרֵךְ...

תשעז.

**הַתְּגַרְשָׁתִּי לְפָנַי תִּשְׁעָה חֲדָשִׁים, וַיֵּמָאז בְּנוֹתַי
וַגְרוּשָׁתִּי סוּבְלוֹת מְאֹד**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֲנִי: שְׁלוֹם רַב. הַמְּצַב הַכִּלְכְּלֵי שְׁלֵי קִשָּׁה בְּיוֹתֵר, אֲנִי שֶׁקוֹעַ בְּהִמּוֹן חוֹבוֹת. לְמִרּוֹת שֶׁהִפְסַקְתִּי לְעַבֵּד בְּשַׁבָּת וְאֲנִי מִתְחַזֵּק, הַמְּצַב נִהְיָה יוֹתֵר קִשָּׁה. אֲנִי גְרוּשׁ

קִיחַ שׁו"ת תשעז בְּרִסְלָב

כְּתֻשָׁה חֲדָשִׁים, וַיֵּשׁ לִי שְׂתֵי בָנוֹת. אֲנִי לָבֵד וְרוֹצֶה
לְהִתְחַנֵּן, וּלְהַקִּים בַּיִת בְּיִשְׂרָאֵל. בְּנוֹתַי בּוֹכוֹת, כִּי
הַבַּעַל שְׁגָרוּשְׁתִּי לְקַחָהּ בְּמִקוֹמִי מִכָּה אוֹתָן, וְאֲנִי בְּקִשְׁי
רוֹאֶה אוֹתָן. בְּבִקְשָׁה עֲזְרוּ לִי, אֵינְנִי יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת,
וְאֲנִי עֲלוּל לְשִׁים קָץ לְחַיִּי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת שׁוֹפְטִים, ב' דְּרָאשׁ-חֲדָשׁ אֱלוּל
ה'תשע"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֲנִי, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וְאִפְלוּ בְּמַצְבִּים הַכִּי
קָשִׁים, מוּכָא בֵּילְקוּט, שְׁלִשְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ הִיְתָה טַבְּעַת, וְעָלֶיהָ
הָיוּ חֲרוּטוֹת שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת, ג'ז"י, וּבְכָל פַּעַם שֶׁעָבַר עָלָיו
אֵיזָה מִשְׁבֵּר, הִסְתַּכַּל עַל הַטַּבְּעַת וְחִיָּךְ, וּפַעַם שָׁאֵל אוֹתוֹ
עַבְדּוֹ: "מַה הַפְּנִינָה שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלוּ?" עָנָה וְאָמַר שְׁלֵמָה
הַמְּלִיךְ, שֶׁהֵן רְאשֵׁי תְבוּת: ג'ם ז'ה י'עבר! זֹאת אוֹמְרַת, בְּכָל
מִשְׁבֵּר הוּא נִזְכָּר שֶׁהַכֹּל עוֹבֵר וְכוּ', וְאֵין צְרִיכִים לְהַשְׁבֵּר מִכָּל
דָּבָר.

קֹדֶם, הַגְּרוּשָׁה מִקַּבְלַת כְּבוֹד אֶת מַתָּן שְׂכָרָהּ בְּצִדָּהּ, בְּכֹף
שֶׁהָהוּא שֶׁהִיא בְּחִרָה בּוֹ תְמוֹנָתָךְ — מִכָּה אוֹתָהּ.

בְּעֵנִין הַבְּנוֹת, עָלֶיךָ לְדַעַת, שֶׁבְּכָל גְּרוּשֵׁין סוּף כֹּל סוּף
הִילָדִים חוֹזְרִים אֶל זֶה שְׂמֵדְבָרִים עָלָיו כֹּל דָּבָר אֲסוּר, זֹאת
אוֹמְרַת, אִם הָאִשָּׁה מְדַבְּרַת עִם הִילָדִים כֹּל דָּבָר אֲסוּר נִגְדַּ
אֲבֵיהֶם שֶׁהִתְגַּרְשָׁה מִמֶּנּוּ, אוֹ לְהַפְּךָ — אִם הַגְּרוּשׁ מְדַבֵּר עִם
הִילָדִים כֹּל דָּבָר אֲסוּר נִגְדַּ הָאִמָּא שְׁלָהֶם — הַגְּרוּשָׁה שְׁלוֹ,
לְבַסוּף הִילָדִים חוֹזְרִים אֶל זֶה שְׂמֵדְבָרִים נִגְדוּ, וְזֶה בְּרוּר!

שׁו"ת תשעז בְּרֶסֶלֶב קיט

וְלָכֵן אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ, הַבְּנוֹת לְבִסּוֹף תַּחְזֹרְנָה אֵלַיךָ, רַק שְׂתֵהִיָּה לָךְ סִבְלָנוֹת.

תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְיךָ, וְתִתְחִיל לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְתִקְפִּיד לְהִתְפַּלֵּל אֶת שְׁלֹשׁ הַתְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם, וְאִם אֶפְשָׁר בְּמַנְיָן — מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, כִּי כָּף אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת י:): 'כָּל הַרְגִיל לְבֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וְלֹא בָּא יוֹם אֶחָד, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשֹׁאֵל בּו'; הֵינּוּ בְּזֶה שְׂאָדָם רְגִיל לְבֹא לְהִתְפַּלֵּל אֶת שְׁלֹשׁ הַתְּפִלוֹת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְמַשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְּׂגָחָתוֹ הַפְּרֻטִי פְּרֻטִית, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁגִּיחַ עָלָיו, וְאִם יוֹם אֶחָד הוּא לֹא בָּא, כְּכֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְעַנְּנֵן, כְּבִיכּוֹל, לָמָּה הוּא לֹא בָּא? וּמְשֹׁלִים לוֹ אֶת חֲסֹרוֹנוֹ וְכוּ', הֲרִי שְׂמֵשְׁתִּלֵּם לְהִתְפַּלֵּל בְּמַנְיָן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְּׂגָחָה עָלֵינוּהָ, וְתִרְאֶה שְׁסוּף כָּל סוּף, אַחַר הֶרַע יְבוֹא הַטוֹב, שְׂיִתְהַפֵּךְ לָךְ כָּל הַמְזָל לְטוֹבָה, לֹא עוֹשִׁים קָץ לַחַיִּים וְכוּ', כִּי מִכָּל צָרָה יְכוּלִים לְצַאת וְכוּ'.

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד! וְאֵל תִּחְלַשׁ דַּעְתְּךָ כָּלֵל, הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלָךְ, וְתִרְאֶה, שְׁסוּף כָּל סוּף תֵּהִיָּה לָךְ יְשׁוּעָה גְדוֹלָה, וְתִשְׁקָם אֶת עֲצָמְךָ מִחֲדָשׁ, וְתֵהִיָּה הַכִּי מְאֹשֵׁר בַּחַיִּים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתִפְלִיתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שְׂתֵהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲדָשׁ מְבָרְךָ...

תשעה.

לבתי קוראים 'נעמה'. האם צריך לשנות את שמה?

שאלה:

מאת אבישג: לצדיק מיבנאל, הרב שיק, שלום וברכה! הבת השנייה שלי היא בת שלש-עשרה, וקוראים לה 'נעמה'. שמענו שהשם 'נעמה' לא טוב, ושאלנו רב מסוים מה הוא אומר, אותו רב אמר שנהליף לה מהר מהר את השם, כדי שלא תשלט בה רוח רעה וכו'. שאלנו אותו לאיזה שם הוא מציע שנהליף, ואמר להחליף לה לשם 'אור' או 'דניאל', כי הם שמות טובים. היות ואנחנו משפחה חרדית, והשמות האלו ממש לא מתאימים למגזר שלנו. רצינו לשאל אתכם: לאיזה שם אתם מציעים להחליף, ואם בכלל צריך להחליף. תודה רבה על השו"ת המקסים!

תשובה:

בעזרת השם! תברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אבישג תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא צריכה לשנות את השם, כי חכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה, פרשה כג, סימן ג), **אשר נעמה היתה אשתו של**

תשעט.

מה אֲנַחֲנוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת, כְּדֵי לְשַׁפֵּר אֶת מַצְבוֹ
שֶׁל אֲבִינוּ הַחוּלָה?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת דּוּדוּ: כְּבוֹד הַצַּדִּיק מֵיבְנָאֵל, אֲנִי פוֹנֶה אֵלֶיךָ
בְּעִקְבוֹת מַצְבוֹ שֶׁל אָבִי. לִפְנֵי כַּשְׁנַתִּים גָּלוּ לוֹ אֶת
הַמַּחְלָה בְּגֵרוֹ, וְנִכּוֹן לַעֲכָשׂוֹ הַמַּחְלָה הַתַּפְּשֻׁטָה גַּם
לְרֵאוֹת. הַרוֹפְאִים לֹא מְעוֹדְדִים אוֹתָנוּ בְּקִשְׁר לְמַצְבוֹ.
אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִכְּבוֹדוֹ לְבַרֵּךְ אוֹתוֹ בְּרִפּוּאָה שְׁלֵמָה,
וְלִשְׂאֵל — הֲאִם יֵשׁ מִשְׁהוּ, שֶׁאֲנַחֲנוּ יְכוּלִים כְּמִשְׁפָּחָה
לַעֲשׂוֹת, כְּדֵי לְתַמְדָּה וְלִשְׁפֹּר אֶת מַצְבוֹ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשִׁי-חֹדֶשׁ אֱלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דּוּדוּ, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין יַעֲזֶה אַחֲרַת, רַק לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שִׁיחִים וִירַחֵם עַל הָאָבָא, וְיִשְׁלַח לוֹ רִפּוּאָה שְׁלֵמָה — רְפוּאָת
הַנֶּפֶשׁ וְרִפּוּאָת הַגּוּף גַּם יַחַד, וְלְהַרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה לְזִכּוּתוֹ.

הַעֲקֵר שְׁכַל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה יַחְזִיקוּ אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד,
וְיַעֲשׂוּ נַחַת-רוּחַ לְאָבָא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע

שׁו"ת תשפ בְּרֶסֶלֶב קכג

בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך...

תשפ.

מדוע צריכים התבודדות כדי להגיע ל"זנוח המחיון", ולא מספיק לחשב בענייני אמונה?

שאלה:

מאת מעוז: שלום לכבוד מוהרא"ש. רציתי לשאל, מדוע תמיד הצדיק כותב "שעל-ידי התבודדות זוכים לזנוח את המחיון"; למה דוקא על-ידי התבודדות, ולא על-ידי מחשבות בענייני אמונה וכו', בבחינת מדה כנגד מדה? תודה רבה ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מעוז, נרו יאיר.

לזכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (אבות ג, ט): 'כל שמעשיו מרביין מחכמתו, חכמתו מתקיימת. וכל שחכמתו מרבה ממעשיו, אין חכמתו מתקיימת'; הינו אם משתמשים רק עם החכמה, שהיא המחשבה, על-ידי-זה אין כח לאדם לעמד בנסיונות הקשים והמרים שעוברים עליו, מה שאין כן אם הוא עוסק

קכד שו"ת תשפא ברסלב

במעשים טובים, על-ידי-זה נטהר מח-מחשבתו שהיא חכמתו, ואמרו חכמינו הקדושים (פרייתות ג): 'עקימת שפתיו הוי מעשה', ופרשו צדיקים, שזה סובב על תפלה, הינו כשאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שהוא מבהל ומבלבל וכו', ונמצא במדור הקלפות וכו', לבסוף יזכה לטהר את מח מחשבתו. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח): 'הדבור נקרא "אם הבנים", וכמו שהאם הולכת תמיד עם בניה, ואינה שוכחת אותם. כן הדבור הולך עם האדם תמיד. וזהו (ירמיה לא, ט): "כי מדי דברי בו זכור אזורנו", הינו שהדבור זוכר אותו תמיד, והולך עמו אפלו במקום הטנפת' וכו', עין שם.

נמצא, שהעקר הוא הדבור — לדבר הרבה עמו יתברך, ועל-ידי-זה מטהר את מח-מחשבתו, ואין עוד דבר שמדבק את האדם כל-כף אליו יתברך, כמו השיחה בינו לבין קונו, שזו התבודדות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך...

תשפא.

האם אפשר לערוך 'סליחות' בשעה שתיים-
עשרה בלילה, כדעת הפוסקים שסוברים שזהו
זמן חצות?

שאלה:

מאת אסף: שלום לכבוד הצדיק. אנחנו לומדים ב'היכל-הקדש' בעיר אשקלון בכולל ערב מדי יום, ולומדים ביחד גמרא, הלכה וספרי רבנו. אנו רוצים לעשות מנין של סליחות בחדש אלול. ומכיון שזמן חצות הוא מאחר לצבור, רצינו לשאל, האם אפשר לעשות את הסליחות בשעה שתים-עשרה בלילה באפן קבוע, ולסמוך על הפוסקים שקבעו שזה זמן חצות? אפשר אם נקבל תשובה, תודה ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אסף, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יכולים לומר את סדר הסליחות בשעה שתים-עשרה בלילה, ואין מה לחשוש כלל.

רק תראו להתחזק יחד, ולהתמיד בלמוד גמרא בלילה, שזה תקון גדול מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקויט-מוהר"ן, חלק א', סימן ג'): כשאדם זוכה ללמד בלילה גמרא, על-ידי-זה נצל מקולות דסטרא אחרא, ומן מנגנים רשעים.

וכן תלמדו ביחד ספרי רבנו ז"ל, שאין למעלה מזה.

רק חזקו ואמצו מאד להיות בשמחה, ותכריחו את עצמכם רק להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה בין בגשמי ובין ברוחני, וכשאדם שמח — מתרחבת דעתו,

קבו שו"ת תשפב ברסלב

ויכול להחדיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך. ותכף פאשר מחזק את עצמו באמונה פשוטה, שאין בלעדיו יתברך כלל, והפל לכל אלקות גמור הוא, על-ידי-זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, פאשר ידבר איש אל רעהו, אָשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שפתיב (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוכם, והייתי לכם לאלקים, ואתם תהיו לי לעם"; ופרש רש"י: "אטיל עמכם בגן-עדן כאחד מקם, ולא תהיו מזדעזעים ממני" וכו', איזה תענוג נפלא הוא זה! שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים.

ואל מדרגה זו רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, וזה זוכים על-ידי תקף השמחה, ולכן תמסרו את נפשכם להיות בשמחה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך...

תשפב.

מדוע נוסעים לאומן בכל שנה, הרי מי שנסע פעם אחת זכה לתקון?

שְׁאֵלָה:

מַאת יוֹסֵף: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק שְׁלוֹם וּבְרָכָה. בְּרִצּוֹנִי לְשָׂאֵל לְגַבֵּי הַנְּסִיעָה לְאוּמָן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה: אִם רַבְּנוּ הַבְּטִיחַ אֶת הַבְּטָחָתוֹ הַגְּדוֹלָה לְמִי שְׁיִהְיֶה אֶצְלוֹ אֶפְלוּ פַעַם אַחַת, מָה הָעֲנִין לְנִסְעַ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרָאשׁ-חֲדָשׁ אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יוֹסֵף, נִרוּ וְנֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בִּיצֵה טו.): 'כָּל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה, הֵינּוּ שְׂאֵז כּוֹתְבִים אֶת הַתְּקַצִּיב לְאָדָם עַל כָּל הַשָּׁנָה, וְכֵן אָמְרוּ (בְּבֹא בַתְּרֵא י.): 'כִּשֵּׁם שְׁמִזְנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּף חֲסְרוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה'. וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁמַשְׁתַּקֵּק כָּל הַשָּׁנָה לְבּוֹא אֶל רַבְּנוּ ז"ל לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא הָעוֹרֵף-דִּין הַכִּי הַגְּדוֹל בְּעוֹלָם, וְעַל יָדוֹ יְכוּלִים לְהַמְתִּיק אֶת כָּל הַדֵּינִים.

וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁכָּל שָׁנָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כּוֹתְבִים מִחֲדָשׁ אֶת הַתְּקַצִּיב לְכָל הַשָּׁנָה, וְכֵן דְּנִים אֶת הָאָדָם מָה יִהְיֶה אִתּוֹ עַל כָּל הַשָּׁנָה וְכוּ', לִכֵּן צְרִיכִים לְנִסְעַ בְּכָל שָׁנָה עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל הַצַּדִּיק הַגָּאֹמֵת, שֶׁהוּא הָעוֹרֵף-דִּין הַכִּי גְדוֹל וְכוּ', וְיִמְלִיץ טוֹב בְּעֵדֵינוּ, אֲשַׁרִּי מִי שְׁזוֹכָה לְנִסְעַ בְּכָל שָׁנָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּאוּמָן, כִּי כִּף אָמַר (תַּיִ"מוֹהַר"ן, סִימָן תה): 'הָרֹאשׁ-הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדוּשׁ גְּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹדַע, שְׂאִין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירְשָׁה מְאֻבּוֹתִי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִתֵּן לִי זֹאת בְּמִתְנָה, שְׂאִנִּי יוֹדַע מָהוּ רֹאשׁ-הַשָּׁנָה. לֹא מִבְּעֵיָא אַתֶּם, כְּלַכֶּם בּוֹדְאֵי תְלוּוִין

קכח שו"ת תשפג ברסלב

בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש-
השנה שלי.

ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (ת"י-מוהר"ן, סימן
תו): 'שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא
היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף-על-פי-כן
בראש-השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף-על-פי שבכל
השנה אפלו הוא בעצמו זכרונו לברכה לא היה יכול לתקנם,
אבל בראש-השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. פי אומר,
שהוא עושה בראש-השנה ענינים ותקונים, אשר בכל השנה
גם הוא אינו יכול לעשות'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך חדש מברך...

תשפג.

האם מתר לקנות דברים בעבור התינוק לפני
הלדה?

שאלה:

מאת שרה: לכבוד הצדיק. אני בהריון בחדש שמיני,
ורציתי לדעת, האם מתר לקנות דברים לתינוק לפני
שהוא נולד, כגון: מטפה, בגדים, עגלה וכיו"ד? האם יש
בזה בעיה? תודה רבה על הכל, רפואה שלמה,
ואריכות ימים ושנים וכל טוב.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרֵאשׁ-חֵדֶשׁ אֱלוֹל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׂרָה תַחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

נוֹהֲגִים שְׁלֵא לְקַנּוֹת שׁוֹם דְּבַר לְתִינוּק קָדָם שְׁנוּלַד, כְּגוֹן:
מִטָּה, בְּגָדִים וְעִגְלָה וְכוּ', מִפְּנֵי עֵינַי הָרַע.

אֵל תִּפְחָדִי! הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְתִלְדִי בְּקַלּוֹת, הַרְגִילִי
אֶת עֲצָמְךָ לומר 'שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים', שְׁמַאֲד מְסַגֵּל לְלֶדָה קָלָה,
אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, חֶלֶק ב', סִימָן כ'): 'עַל-יְדֵי
הַזְּכָרֹת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים יְכוּלִין לְהֵבִיא שְׁנוּי בְּמַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית'; כְּלוֹמֵר, לְשִׁנּוֹת הַטָּבַע.

וְלִכֵּן טוֹב שְׁתֵּאֲמְרֵי בְּכֹל פַּעַם אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל
הַצְּדִיקִים שְׁאֵת יוֹדַעַת בְּעַל-פֶּה. כְּגוֹן: אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב,
מֹשֶׁה, אֹהֲרֹן, יוֹסֵף, דָּוִד, שְׁלֹמֹה, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, רַבִּי
יִצְחָק לוֹרְיָא אֲשַׁכְּנָזִי, רַבִּי יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם טוֹב, רַבִּי נַחֲמָן
בֶּן פִּיִּיגָא מְבַרְסֶלֶב, רַבִּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב וְכוּ' וְכוּ', עוֹד כָּל מִינֵי
שְׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים שְׁאֵת זוֹכְרֹת — תִּהְיֶי רְגִילָה לְהַזְכִּיר אוֹתָם
מִדֵּי פַעַם, וְאַחֲרֵיכֶן תֵּאֲמְרֵי אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, וְתֵרְאִי שְׁתִּלְדִי
בְּקַלּוֹת:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים! שְׁבִזְכוֹת הַזְּכָרֹת שְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים שֶׁהַזְּכָרֹתִי לְפָנֶיךָ, בְּזְכוֹת צְדָקָתְךָ, תוֹרָתְךָ וּמִסִּירוֹת
נַפְשִׁי שֶׁהִיָּתָה לָּךְ בְּשִׁבְלֶךָ, שְׁתַּעֲזֹר לִי לְהוֹלִיד בְּקַלּוֹת וְלֹד
בְּרִיא בְּחוּשָׁיו וּבְאֵיבָרָיו, וְאֲזַכֶּה לְעֵבֹר אֶת הַהֲרִיוֹן בְּקַלּוֹת,
וְתִסִּיר מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי עֵינַי הָרַע שֶׁלֹּא יִפְגַּע בִּי מִשׁוֹם אָדָם בְּזָה

קל שו"ת תשפד ברסלב

העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים, שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת-רוח לפניך, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, ה' צורי וגואלי, אמן כן יהי רצון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך חדש מברך...

תשפד.

האם ראוי לשמור את שערות הזקן שנפלו כמו שנהגו כמה צדיקים?

שאלה:

מאת עידו: שלום וברכה. שמעתי על צדיקים שנהגו כבוד, ושמרו את שערות הזקן שנפלו מעצמן. האם גם לאנשים פשוטים ראוי לנהג כן, או שזה מנהג של צדיקים בלבד?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עידו, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לנהג במנהג זה!

שׁו"ת תשפה בְּרִסְלָב קלא

הַן אִמְתָּ, שֶׁהֵיוּ צְדִיקִים שֶׁהִחְבִּיאוּ אֶת שְׁעֵרוֹת זְקֵנָם בְּתוֹךְ סֶפֶר, אֲבָל כִּבְר חֲלָקוֹ עַל זֶה, כִּי אֵין זֶה כְּבוֹד לְאַגֵּר שְׁעֵרוֹת בְּסֶפֶר קְדוֹשׁ.

הַעֲקָר אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ מִשׁוּם דְּבָר, אֲלֵא תִקְבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה, וְאֵל יִחְסֵר לְךָ יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לְמוֹד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, שָׂרָק זֶה וְלֵךְ לְפָנֶיךָ וְיִצִּילְךָ, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (שְׁמוֹת רַבֵּה, פְּרָשָׁה נב, סִימָן ג'): 'אֵימְתֵי הַתּוֹרָה מִשְׁחַקָּת? לְמִי שֶׁהוּא עֹמֵל בֵּה לְיוֹם אַחֲרוֹן, הֵנּוּ: 'וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן'; כִּי אַז בְּיוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל הָאָדָם שֶׁלְמַד כָּל יוֹם תּוֹרָה, אֲפֵלוֹ שֶׁעֲבַר עָלָיו מֵה שֶׁעֲבַר, הוּא שׁוֹחֵק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי, שֶׁאֲנִי מִבְקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָךְ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה. וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֵדֶשׁ מְבָרֵךְ...

תשפה.

**אֲנִי לֹא מִסְתַּדָּר עִם אִשְׁתִּי, וּמִפְּחַד שֶׁלְבִסּוֹף
נֶאֱלָץ לְהַתְגַּרֵּשׁ**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת סְעֻדָּה: שְׁלוֹם כְּבוֹד הַצְּדִיק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
אֲנִי אֲבָרַךְ וְלוֹמֵד בְּכוֹלֵל, אֲבָל עוֹבְרִים עָלַי מִשְׁבָּרִים
גְּדוֹלִים. אֲנִי לֹא מִסְתַּדָּר עִם אִשְׁתִּי, וְאֲנִי לֹא יוֹדַע מֵה
לְעִשׂוֹת. תָּנּוּ לִי עֲצָה בְּבִקְשָׁה, כִּי אֲנִי מֵאֵד מִפְּחַד,

קלב שו"ת תשפה ברסלב

שְׁלֵב־סוּף נִגְיַע לְגֵרוּשִׁין, וְכוּאֵב לִי מְאֹד, כִּי יֵשׁ לָנוּ
חֲמִשָּׁה יְלָדִים.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ב' דְּרָאשׁ-חֲדָשׁ אֱלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל סְעִידָה, גְּרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבַטֵּל אֶת הַיְשׁוּת, הַגְּדֵלוֹת וְהַגְּאֻנָה שֶׁלְּךָ וְכו', וְכָךְ
תִּסְתַּדֵּר עִם אִשְׁתְּךָ. מַה זֹאת אוֹמֶרֶת שְׂאֵתָה לֹא מִסְתַּדֵּר עִם
אִשְׁתְּךָ? הֲרֵי בְּשָׁעָה שְׁמַצְאָתֶם אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי וְעַמְדָתֶם תַּחַת
הַחֶפֶה, הַכֹּל הִיָּה בְּסֵדֶר, וְאַהֲבָתֶם אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי מְאֹד,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לָכֶם חֲמִשָּׁה יְלָדִים מִתְּנֹת כְּאֵלוֹ,
וְעַכְשָׁו אַתָּה כּוֹתֵב שְׂאֵתָה לֹא מִסְתַּדֵּר עִם אִשְׁתְּךָ, מַה זֶה צְרִיף
לְהִיּוֹת!?

וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן צ'): 'וְזֶהוּ
שְׁשׁוּבְרִין כְּלֵי חָרֵס בְּשָׁעַת הַשְּׂדוּף, כִּי מְרַמְזִים לוֹ בְּזֶה שְׁנַי
עֲנִינִים. הֵינּוּ שְׁמַרְמְזִין לוֹ: אִם הִיא אִשָּׁה רָעָה, תִּזְהַר לְבַל
תִּבְגַּד בָּהּ, רַק תִּקְבַּל בְּאַהֲבָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה אֵינְךָ רוֹאֶה פְּנֵי
גִיהֲנוֹם כְּנ"ל. וְאִם הִיא אִשָּׁה טוֹבָה, דַּע וּזְכֹר, כִּי יֵשׁ גִּיהֲנוֹם,
וְלֹא תִהְיֶה נִמְשָׁף אַחַר תְּאַוְתְּךָ, וְיִתְקַדֵּשׁ עֲצֻמְךָ כְּרֵאוּי, כִּי זְכוּר
תִּזְכָּר שֵׁשׁ גִּיהֲנוֹם. וְכֹל זֶה מְרַמְזִין לוֹ עַל-יְדֵי שְׁבִירַת כְּלֵי
חָרֵס' וְכו', עֵינֵי שָׁם.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּכֹא מְצִיעָא נט.): 'לְעוֹלָם
יְהֵא אָדָם זָהִיר בְּאוֹנָאת אִשְׁתּוֹ, שְׁמַתוּף שְׂדַמְעָתָה מְצוּיָה

שׁו"ת תשפה בְּרִסְלָב קלג

אוֹנָאָתָה קְרוּבָה'. וְאָמְרוּ (שם): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכַבּוּד אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֶלָּא בְּשִׁבִיל אִשְׁתּוֹ, שְׁנֹאָמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טז): "וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בְּעַבְדוּרָה". וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רַבָּא לְבָנֵי מְחוּזָא, אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכוּ כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ' [כְּבָדוֹ וְתִיקְרוֹ אֶת נִשְׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׁתַּתְעַשְׂרוּ]. וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טז): 'עֶקֶר הָעֲשִׁירוֹת בָּא בְזָכוֹת הָאִשָּׁה'.

מוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ 'מְנוֹרַת הַמְּאוֹר' (נר ג' כָּלֵל ו', חֶלֶק ד', פָּרָק א') זֶזוּ לְשׁוֹנוֹ: 'אִם הָאִשָּׁה נוֹהֶגֶת כְּרְאוּי, מְצוּיָה עַל בְּעֻלָּה לְכַבְדָּהּ וּלְשִׁמְחָה, וְשִׁלָּא יִכְנִיעָנָה יוֹתֵר מְדַאֵי, וְזֵהוּ טוֹב לוֹ. גַּם יִזְהַר, שִׁלָּא יוֹנֶה אוֹתָהּ בְּאוֹנָאוֹת שִׁלָּא כְּדִין אוּ בְּאוֹנָאוֹת דְּבָרִים (דְּבָרֵי צַעַר), וְיִהְיֶה זֶהִיר בְּתַבּוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּדֵי שִׁלָּא יבֹאֻוּ לְמְרִיבָה עַל זֶה, וְאִם יִתְנַהֵג עִמָּה כְּרְאוּי, יִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וְהִשְׁכִּינָה תַּגָּן בְּעַדָם, וְאִם יֵאֱהַבְנָה כְּגוֹפּוֹ — מְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כד): "וְהָיוּ לְבִשָּׂר אֶחָד", שֶׁהִיא צָלַע מְצַלְעוֹתָיו, וְדָרְכוּ לְחִזּוֹר אַחֲרֶיהָ וּלְפִיָּסָהּ בְּכָל דְּבָר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בְּמִסְכַּת נִדָּה (לא:): 'שִׁאֲלוּ תַלְמִידָיו אֶת רַבִּי דוֹסְתַאי בְּרַיָּנַי, מִפְּנֵי מָה אִישׁ מְחִזֵּר עַל הָאִשָּׁה, וְאִין הָאִשָּׁה מְחִזֵּר עַל הָאִישׁ? אָמַר לָהֶם: מְשַׁל לְאָדָם שֶׁאַבְדָּה לוֹ אֲבָדָה, מִי מְחִזֵּר עַל מִי? בְּעַל אֲבָדָה (שֶׁנֶּאֱבָדָה הַצָּלַע מִהָאִישׁ) מְחִזֵּר עַל אֲבָדָתוֹ, מִפְּנֵי מָה אִישׁ מְקַבֵּל פִּיּוּס, וְאִין אִשָּׁה מְקַבֵּל פִּיּוּס? זֶה מִמְּקוֹם שֶׁנִּבְרָא (אֲדָמָה רַכָּה סוֹפְגָת), זֶזוּ מִמְּקוֹם שֶׁנִּבְרָאת (עֵצִים קָשָׁה שֶׁל הַצָּלַע שֶׁאִינָה סוֹפְגָת). וְלִכֵּן תּוֹרִיד אֶת הַגְּאוּנָה וְהַגְּדִלוֹת שֶׁלָּךְ, וְכֵן תִּסְתַּדֵּר עִם אִשְׁתְּךָ, תִּהְיֶה וְתִתֵּן וְאִז תְּצַלִּיחַ בְּחַיֶּיךָ'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע

קלד שו"ת תשפו ברסלב

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה. ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך חדש מברך...

תשפו.

איך אני יכול להתגבר על היצר של תאוות נאוף
שמשתלט עלי?

שאלה:

מיאת חיים ליפא: אני מתחזק מאד מספרי הצדיק,
ושואב מהם הרבה כח. מה אני יכול לעשות שתאוות
נאוף משתלטת עלי, ונכשלתני כבר בכל העברות
שבעולם וכי, ואני שקוע בזה כל הזמן? איך אני יכול
לצאת מזה?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום ראשון לסדר שופטים, ב' דראש-חדש אלול
ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים ליפא, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן יט): 'נכספתי מאד
להמשיך את העולם אל עשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד
ואחד ללמד כף וכף בכל יום ולא יעבר, וכיוצא. ואמר:
שאפלו אותם האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד, שנלכדו
במצודה רעה, עד שרגילין בעברות, חס ושלום, רחמנא

שׁו"ת תשפו בְּרִסְלָב קלה

לְצַלֵּן, רַחֲמָנָא לִישׁוּזְבֹן, אַף-עַל-פִּי-כֵן הִכַּחַת שֶׁל הַתּוֹרָה גְּדוּל
כָּל-כֶּף, עַד שֶׁיְכוּלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הַעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִין בָּהֶם,
חֵס וְשְׁלוֹם. וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֶק קְבוּעַ וְחַיִּיב חֶזֶק, לְלַמֵּד בְּכָל
יוֹם יוֹם כֶּף וְכֶף, יִהְיֶה אִיךָ שֶׁיִּהְיֶה, בְּנֻדָּא יִזְכּוּ לְצִאת
מִמְצַדְתָּם הַרְעָה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה. כִּי כַח הַתּוֹרָה גְּדוּל מְאֹד.

וְכָל עֵקֶר מִגְמַתוֹ וְחִפְצוֹ הִיָּה תְּמִיד רַק לְעִבְדוֹת וְעֲשִׂיּוֹת
שֶׁל קִדְשָׁה, בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת כְּלָל, רַק שְׁנַעֲסֵק תְּמִיד בְּעֲשִׂיּוֹת
שֶׁל קִדְשָׁה בְּפִשִׁיטוֹת, דְּהֵינּוּ לְהִרְבוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, וְלַעֲשׂוֹת
מִצְוֹת הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם, וּלְהִרְבוֹת בַּתְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים תְּמִיד,
וְהַכֵּל בְּפִשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת כְּלָל, וְהִזְהִיר מְאֹד לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וְהִרְבֵּה מְאֹד לְדַבֵּר עִמּוֹ מִזְּה מַעֲנִין שִׂמְחָה.

וּמִקְבֵּל מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר מֵה שְׁמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ
ז"ל 'כֶּף וְכֶף', זֶה סוּבֵב עַל לִמּוּד מְשֻׁנְיּוֹת, שֶׁיִּהְיֶה קְבוּעַ לֹמֵר
בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, וְזֶה יִקְרָר אֶת תְּבַעֲרַת לְכַבּוֹ
שְׁבוּעֵר בַּתְּאוֹת גְּאוּף, רַחֲמָנָא לִישׁוּזְבֹן.

וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו'): כְּשִׁבּוּעֵרַת
בְּאֲדָם תְּאוֹת גְּאוּף, עָלְיוֹ לְלַכֵּת בְּמִקּוֹם שְׂאִין שְׁמָה בְּנִי-אָדָם
וְלַצֶּעֶק ע' קָלִין לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים
עַל עֲצָמוֹ, שְׂיַחֲסֵם וִירַחֲסֵם עָלְיוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּזְכֶּה
לְצִאת מֵהַשְּׁגָעוֹן הַזֶּה שֶׁהוּא תְּאוֹת גְּאוּף הַבּוּעֵרַת בּוֹ כְּאֵשׁ,
וְכֵן יִהְיֶה רְגִיל לֹמֵר אֶת שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הָאֵלּוּ: "שְׂמַע יִשְׂרָאֵל
הוֹי"ה אֱלֹהֵינוּ הוֹי"ה אֶחָד", "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם
וָעֶד" — בְּבִכְיָה עֲצוּמָה, וְזֶה יִקְרָר אֶת תְּבַעֲרַת הַמְדוּרָה שֶׁל
שְׂבָעִים אֲמוֹת שְׁבוּעֵרַת בּוֹ תְּאוֹת גְּאוּף. וְדַע לָךְ, שֶׁרַק תְּפִלָּה
וְשִׂיחָה בִּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ יְכוּלָה לְהוֹצִיא אוֹתָךְ מֵהַזְּכָל הַזֶּה.

וְלִכֵּן תִּקְרִים אֶת שְׁנֵיהֶם, הֵן לְלַמֵּד וְלֹמֵר בְּכָל יוֹם ח"י

קלו שו"ת תשפז ברסלב

פְּרָקִים מְשֻׁנוּת חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְהֵן לְהַתְּבוּדָר אֱלֹו יִתְּבַרְךָ, שֶׁהַתְּפִלָּה יֵשׁ לָהּ כַּח עֲצוּם מְאֹד, כְּמֵאמְרָם ו'ל (תְּנַחֲמוּא בְּשִׁלַּח) כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה מֵא, יד): "אֵל תִּירָאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב", לָמָּה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתוֹלַעַת? לֹמֵר לָךְ, מָה תוֹלַעַת הַזֶּה אֵינּוּ מִכָּה אֶת הָאֲרֻזִּים אֲלֹא בְּפִיו, וְהוּא רֵף וּמִכָּה אֶת הַקָּשָׁה, כִּי אֵין לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אֲלֹא תְּפִלָּה, שֶׁהַעֲכוּ"ם נִמְשְׁלוּ כְּאֲרֻזִּים, שֶׁנֶּאֱמַר (יִחְזְקֵאל לֵא, ג): "הִנֵּה אֲשׁוּר אֲרֻז בְּלִבְנוֹן". וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים כט, ה): "וַיִּשְׁבֵּר הַדָּוִד אֶת אֲרֻזֵי הַלִּבְנוֹן". וְכִשֶּׁהֵן מִתְּגַבְּרִים עֲלֵיהֶם — חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְצוֹעֲקִים וּמִתְּפַלְּלִין, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹנֶה לָעַם יִשְׂרָאֵל בְּעַת צָרָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעֶדְךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לָךְ חֹדֶשׁ מְבָרֵךְ...

תשפז.

חֲמוּתֵי מִסְכָּסְכַת בֵּינִי וּבֵין בְּעָלִי, וְהַבֵּית שְׁלֵנוּ
נִהְרַס

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רַחֵל: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב. אֲנִי מְסַתְּפֶרֶת טוֹב מְאֹד עִם בְּעָלִי, יֵשׁ בֵּינֵנוּ הַעֲרָכָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית, אֲבָל חֲמוּתֵי הַזְּרִסָּה לִי אֶת הַבֵּית. הִיא מְסִיתָה אֶת בְּעָלִי נִגְדִי, וְתְּמִיד יֵשׁ לָהּ מָה לְהַעִיר עָלַי וְכוּ'. הַדְּבָר גּוֹרֵם וְכוּחִים בֵּינִי לְבֵין בְּעָלִי, וְהַרְבֵּה מִתְּחִים וְעֲצָבִים. אֵיךְ נִפְטָרִים מִהַצָּרָה הַזֹּאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל רחל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! זו צרה צרורה שיש כמעט לכל פלה, שאין היא מסתדרת עם חמותה וכו', וזו פשוט מחלה מצד החמות, שהיא חושבת שבאה ילדה, ולקחה לי את הבן, שאני נשאתי אותו תשעה חדשים במעי והנקתי אותו וכו', וגדלתי וטפחתי אותו וכו', ועכשו באה איזו ילדה, ונטלה לי אותו וכו'.

וזה מחלה שאי אפשר להוציאה מהחמות בשום פנים ואפן, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (שבת כו.): 'ההיא חמתא דהוה סניאה לה לפלטה, אמרה לה, זיל איקשיט במשחא דאפרסמא, אזלא איקשיט. כי אתאי, אמרה לה, זיל איתלי שרגא! אזלא איתלא שרגא, אינפח בה נורא ואכלתה'.

[היתה חמות ששנאה את פלטה, וקנתה לה מתנה שמן אפרסמון (מין בשם), והלכה הפלה וקשטה את עצמה עם הבשם הזה, אבל היה זה מחמר דליק, וכשבאה אל חמותה, אמרה לה: "בבקשה, פלתי! הדליקי לי את הנרות". ותכף-ומיד כשהדליקה אש — היא נאחזה באש ונשרפה כליל].

הרי שלך לפניך, שהחמות מסגלת אפלו לשרף את הפלה וכו',

ולכן היי פקחית, ותראי להשלים עם חמותך, כי יותר כדאי להיות חכמה ולא צודקת... ועל-ידי-זה יחזר השלום

קלח שו"ת תשפח ברסלב

בבית שלך בשלמות. כי את צריכה לדעת, שפלה וחסמותה
אף פעם לא תשתנינה, וזה טבע רע שנכנס בדמיון של
החסמות, פאלו הפלה גנבה את הבן שלה וכו', ואם הפלה
היא פקחית, ולא עונה לה שום דבר, על-ידי-זה תמיד ישרה
השלום בינה לבין בעלה, כי סוף כל סוף זו האמא שלו,
וכואב לו אם את תדברי עליה...

ולכן תהיי פקחית, ואל תדברי לפני בעלך נגד האמא
שלו, אלא תשחקי את המשחק בשלמות, וכך הכל יסתדר
על הצד הכי טוב. אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שאת
מבינה למה אני מתפונן, ועל-ידי-זה תצליחי בחיי נשואיך.
כי חבל לשבר את הבית בגלל החסמות וכו', האמיני לי, שגם
בעלך יודע שאת צודקת, אבל הוא לא יכול לדבר, כי זו
האמא שלו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשפח.

הבן שלי התחיל לגמגם פתאם, ואינני יודעת
מה לעשות

שאלה:

מאת סיון: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני מבקשת
בבקשה ברכה ועצה בעבור בני, שפתאם התחיל

שׁו"ת תשפח בְּרִסְלָב קלט

לגמגום, אינני יודעת מה לעשות. על צנארו הוא עונד את הקמיע שלך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל סיון תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין גמגום, צריכים מאד מאד לשמר לא לדחק את הבן או את הבת, רק להעלים עין מזה, כי ככל שדוחקים עליהם יותר, ומכל שכן כשצועקים עליהם וכו' — הם נכנסים בלחץ ובפחד ומגמגמים ביותר.

ולכן צריכים ללכת אתם מאד מאד בצורה קלה, ולקרב אותם, ולדבר אתם לאט לאט, וצריכים הרבה סבלנות על זה, כי בדרך כלל, כיון שההורים מאד מאד עצובים וכאובים על הגמגום (והילדים, הרי אינם אשמים בכך) — הם מלחיצים אותם מאד, וזה גורם לתופעה להחריף.

ולכן ההורים צריכים לעשות כל מה שביכולתם להקל מהילדים, ולקרב אותם יותר ויותר, וזה יעזר מאד מאד להתרפא.

ועל כלם, צריכים לשפף תפלה לפניו יתברך, כי מה שתפלה פועלת — שום דבר בעולם אינו פועל, כי התפלה היא הצנור הממשיך את כל הישועות, ואשרי אדם שמרגיל את עצמו להתפלל בכל יום על כל מה שמעיק ומציק לו, ואז היה רואה נסים נגלים שיעשה עמו הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

קמ שו"ת תשפט ברסלב

בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשפט.

אני מרגישה שהשם שלי 'מורן' מושך אותי
לכוונים לא טובים

שאלה:

מאת מורן: רציתי לשאל את מוהרא"ש לגבי השם
שלי 'מורן'. אני מרגישה שהשם שלי מושך אותי
לכוונים לא טובים, ורציתי לדעת האם להחליף את
השם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל מורן תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לשם 'מורן' אין שום משמעות, ונמצא שפשוט אין לך
שם.

ולכן כדאי להוסיף שם, כדי שיהיה לך לכל הפחות שם
יהודי, אני נגד להוריד שם או להחליף שם, אלא צריכים
להוסיף שם, הן בתעודת זהות, ואם כבר נשואים — צריכים
להחליף את הכתבה, ולהכניס את השם שהוסיפו.

שׁו"ת תשצ בְּרִסְלָב קמא

כּי בַעֲנִין שְׁמוֹת צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, יט): "וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", כּי הַשֵּׁם הוּא הַנֶּפֶשׁ. וְלִכְּנֹן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר לֹא לְתַתּוּ לַיְלָדִים שְׁמוֹת בְּדוּיִים, שְׂאִין לָהֶם שׁוּם עֵרֶף.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, שְׁתוֹסִיפִי אֶת הַשֵּׁם 'אַסְתֵּר', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מַגְלָה יג): 'אַסְתֵּר חוּט שֶׁל חֶסֶד מְשׁוּף עָלֶיהָ'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפְּלִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשצ.

בְּרִצוֹנִי לְשֶׁאל כְּמָה שְׂאֵלוֹת לְגַבִּי הַכְּתוּב בַּסֵּפֶר
'פְּעֻלַת הַצְּדִיק'

שְׂאֵלָה:

מֵאַת מִתְנַיָּה מֵאִיר: לְכָבוֹד כְּבוֹד קִדְשֵׁת מוֹהֲרָא"ש
שְׁלִיט"א, רְצִיתִי לְשֶׁאל כְּמָה שְׂאֵלוֹת לְגַבִּי מֵה שֶׁכְּתוּב
בַּסֵּפֶר "פְּעֻלַת הַצְּדִיק":

א. מַעֲנִין מֵה שֶׁכְּתוּב [פְּעֻלַת הַצְּדִיק עֲמוּד
קס"ד-קס"ה, אוֹת רפ"ט]: "וּכְשֶׁהָאִיר הַיּוֹם בָּא ר' ו'
יִצְחָק אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל: 'שְׂיֵשׁ לוֹ
חֲלִישׁוֹת הַלֵּב מְאֹד מִגְּדַל הַפְּחַד, כִּי אֲנִי רוֹאֶה בְּלִבִּי,
שְׂאֵנִי עֹכְשׁוֹ בְּסִכְנָה גְּדוֹלָה, כִּי אֵין זֶה דָּבָר פְּשוּט.
אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין אֲנִי רוֹאֶה מֵה הֵם עוֹשִׂים, אֶף-עַל-פִּי-

קמב שו"ת תשצ ברסלב

כּו הַלֵּב רוֹאֶה" וְכוּ'. הָאִם עֲנִין זֶה שִׁיךְ לְמַה שְׁכָתוּב
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קל"ח: "כִּי עָקַר
הָאֱלֹקוֹת בְּלֵב וְכוּ'... וְמִי שֶׁהוּא "בֵּר לִבִּי" וְכוּ'... יוֹכֵל
לִידַע עֲתִידוֹת, עַל-יְדֵי מַה שֶׁהֵלֵב אוֹמֵר לוֹ" וְכוּ'?

ב. וּבְרִשׁוּתְכֶם כְּבוֹד הָרַב, אֲשָׁאֵל עוֹד עֲנִין, מַה שְׁכָתוּב
שָׁם [פְּעֻלַת הַצַּדִּיק עֲמוּד קי"ז, אוֹת קפ"ב]: "וְכֹן אָמַר
שְׂרוּצָה לְנִסְעַ לְאַרְצָ יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיג חֲכָמָה עֲלֵאָה, כִּי
יֵשׁ חֲכָמָה עֲלֵאָה וְיֵשׁ חֲכָמָה תַּתָּאָה. וְחֲכָמָה תַּתָּאָה יֵשׁ
לוֹ כְּבֹד, וְעִדּוֹן הוּא צָרִיךְ לְהַשִּׁיג חֲכָמָה עֲלֵאָה. וּבִשְׁבִיל
זֶה הוּא נוֹסֵעַ לְאַרְצָ יִשְׂרָאֵל". בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
א', סִימָן ל', מְדַבֵּר מֵעֲנִין חֲכָמָה עֲלֵאָה וְחֲכָמָה תַּתָּאָה,
אוּלָּם לֹא רָאִיתִי שָׁם שֵׁיט שֵׁיכּוֹת בֵּין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
לְהַשְׁגַּת חֲכָמָה עֲלֵאָה. אִם כֵּן מָה עֲנִין שֶׁל חֲכָמָה עֲלֵאָה
אֲצֵל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁבִשְׁבִיל זֶה נִסְעַ לְאַרְצָ יִשְׂרָאֵל?
בְּבִרְכַת תּוֹדָה רַבָּה וְהוֹקֵרָה!

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְר שׁוֹפְטִים, ב' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל מִתְנַנֵּה מֵאִיר, גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קלח) עַל הַפְּסוּק
(תְּהִלִּים כו, ח): "לָךְ אָמַר לְבִי בִקְשׁוּ פָּנָי", פִּרְשׁ רַש"י:
בְּשִׁלְיחוּתְךָ. כִּי עָקַר הָאֱלֹקוֹת בְּלֵב, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שָׁם עג, כו):
"צוּר לְבַבִּי", וְמִי שֶׁהוּא (שָׁם כד, ד) "בֵּר לִבִּי", בְּכַחֲנִית (שָׁם קט,
כב): "וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי", יוֹכֵל לִידַע עֲתִידוֹת, עַל-יְדֵי מַה
שֶׁהֵלֵב אוֹמֵר לוֹ, שֶׁהוּא דְבַרֵי הַשֵּׁם מִמֶּשׁ. וְזֶהוּ "לָךְ אָמַר לְבִי
בִקְשׁוּ פָּנָי", 'לָךְ בְּשִׁלְיחוּתְךָ', כִּי מַה שֶׁהֵלֵב אוֹמֵר, הֵם דְבַרֵי
הַשֵּׁם מִמֶּשׁ.

וכן מובא ספור שספר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן ז'):
 'שמעתי מעשה מזקני רבי נחמן הוריד ענקער ז"ע, פשהיה
 על הספינה. פעם אחת לא היה להם לחם, ולא אכלו כמה
 ימים, עד שהגיעו לאיזו עיר.

ולא היה שם יהודים רק ישמעאלים, ולקח ישמעאל אחד
 את רבי נחמן ז"ע, ונתן לו לאכל. והוא כבר לא אכל כמה
 ימים, ונטל ידיו וברך ברפת המוציא. וקדם שהתחיל לאכל
 בא לו על מחשבתו (משלי כג, ו): "אל תלחם את לחם רע עין",
 ומחשבות שלנו אינם דבר ריק כלל (כך אמר רבי נחמן זקני
 בספורו מעשה זה). ולא ידעתי מה לעשות, כי כבר ברכתי
 ברפת המוציא. אף אף-על-פי-כן היה בדעתי למנע מלאכל
 כלל, מחמת המחשבה הזאת. אחר-כך בא על מחשבתו
 (מלכים א' יז, ד): "ואת העורבים צויתי לכלכלך", ואז אכל.
 (ואמר רבנו ז"ל בעת ספורו זאת, וזה נראה והוטב בעיני
 מאד, מה שהעמידו על המחשבה, שמסתמא כשבא על
 מחשבתו כך, בודאי הוא כך באמת), מכל זה רואים, שמה
 שהלב והמח אומרים — זה ממנו יתברך, ובודאי יש קשר.

בענין חכמה עלאה וכו', זה גלוי אלקות בתכלית
 המדרגה העליונה, שמאיר בארץ ישראל בלי שום לבושים,
 כמו שכתוב (דברים יא, יב): "ארץ אשר הוי"ה אלקיך דורש
 אותה תמיד, עיני הוי"ה אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית
 שנה", אבל בחוץ-לארץ, שם מאירה חכמה תתאה בלבושים
 רבים וכו'.

אף מה שרבנו ז"ל מביא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), אינו
 קשור לזה בכלל, כי הצדיק הוא זוכה לחכמה עלאה להיות
 דבוק בחי החיים בו יתברך, והוא בטל ומבטל לגמרי באין

קמד שו"ת תשצא ברסלב

סוף ברוך הוא, וכדי להעביר את זה אל התלמידים — הוא צריך להלביש שכל עליון אל שכל תחתון, מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון וכו', בלבושים שונים, עד שגם התלמיד יזכה להבין את דעת רבו.

אשרנו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שאנחנו יודעים מרבי אמת כזה, שמלמד אותנו איך לצאת מהחשך שנפלנו אליו וכו', ומאיר עלינו את אורו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, כדי שלא נתיאש, והוא פותח לנו את פינו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לה הצלחה מרובה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשצא.

מה שוה ההתבודדות של אדם, אם הוא נמצא ב'נדוי' משמים?

שאלה:

מאת גלעד: שלום רב. כתוב "המקשה עצמו לדעת יהיה בנדוי". אז מה שוה ההתבודדות שאדם מתבודד, אם הוא נמצא בנדוי, הרי גם ככה התפלות לא עולות? אשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גלעד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שאין דבר שעומד נגד תפלה, פי תפלה עולה על הכל, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ג'): 'בדורות הללו, שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אורים ותמים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא, רבונו של עולם, 'אל תבזה את תפלתם', (תהלים קב, יט): 'תכתב זאת לדור אחרון' — מכאן, שהקדוש-ברוך-הוא מקבל השבים, 'ועם נבא יהלל יי', שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותן בריה חדשה.

ואמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה, פרשה ב', סימן יז) על הפסוק (דברים ד, ז): 'פי מי גוי גדול, אשר לו אלקים קרובים אליו כהוי"ה אלקינו בכל קראנו אליו', מהו בכל קראנו אליו?

אמרו רבנן, יש תפלה שנענית לארבעים יום, ממי את למד? ממשה, דכתיב (דברים ט, יח): 'ואתנפל לפני הוי"ה ארבעים יום' וגו', ויש תפלה שנענית לעשרים יום, ממי את למד? מדניאל, דכתיב (דניאל י, ג): 'לקחם חמדות לא אכלתי ובשר ויין לא בא אל פי, וסוף לא סכתי עד מלאת שלשת שבועים ימים', ואחר-כך אמר (שם ט, יט): 'אדני שמעתי אדני סלחה וגו', ויש תפלה שנענית לשלשה ימים, ממי את למד? מיונה, דכתיב (יונה ב, א): 'וייהי יונה במעי הדגה' וגו', ואחר-כך (פסוק ב): 'ויתפלל יונה אל הוי"ה אלהיו ממעי

קמו שו"ת תשצא ברסלב

הדגה", ויש תפלה שנוענית ליום אחד, ממי את למד?
מאלהו, דכתיב (מלכים-א' יח, כא): "ויגש אליהו הנביא ויאמר"
וגו', ויש תפלה שנוענית לעונה, ממי את למד? מדוד, דכתיב
(תהלים סט, יד): "ואני תפילתי לך הוי"ה עת רצון", ויש תפלה
שעד שלא יתפלל אותה מפיו — הקדוש-ברוך-הוא יענה,
שנאמר (ישעיה סה, כד): "והיה טרם יקראו ואני אענה".

ולכן אתה, זרק את השכל שלך לגמרי, ודע לך, שאתה
לא יודע כלום וכו', רק תמשיך להתפלל להקדוש-ברוך-הוא,
כי אין למעלה מתפלה, שזה בוקע כל הרקיעים, ועקר
שלמות בר ישראל, שהוא אינו עושה חשבון עם אף אחד
וכו', הוא צריך לבוא בכל יום אליו יתברך בעקשנות גדולה,
ולשוב בתשובה שלמה, והוא אינו מסתפל, שהוא פן בנדוי
ולא בנדוי וכו', אני את אבי שבשמים אני עוזב בשום פנים
ואפן, וזו נקראת תפלה עם אמת, ואז נכון לבו יהיה בטוח,
שהכל יתקן בתכלית השלמות.

אקנה שתקים את כל זה, כי אין למעלה מתפלה
והתבודדות, אשר רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן כה):
'ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו
לקבע לו על-פל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה
חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות
ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו
יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה
בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו היא גדולה במעלה
מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו
יתברך, עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

שׁו"ת תשצב בְּרִסְלָב קמז

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשצב.

האם יש לחשש ללמד בספריו של הרבי
מליובאוויטש?

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הצדיק שליט"א. יהי רצון
שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה. אני
לומד גם את ספרי חב"ד, ורציתי לדעת — האם יש
לחשש ללמד בספריו של הרבי מליובאוויטש, שאני
אוהב מאד, והחשש שלי הוא, מחמת שכמה מגדולי
ישראל יצאו נגדו בחריפות וכו'. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אברהם, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים לרפואה שלמה.

פלא על גבי פלא שאתה שואל שאלה כל-כך טפשית
וכו', מי לא יודע ומי לא שמע את גדלתו של הרב הקדוש
מליובאוויטש זי"ע? אשר מסר את נפשו בשביל כלל נשמות
ישראל, והקים שלוחים ששלחם לכל קצוי תבל, שיעזרו

קמח שו"ת תשצב ברסלב

לנשמות ישראל, עבודתו עבודת הקדש חובקת עולם ומלואו, מה שלא קדמו אף אחד, פידוע דבר זה ומפרסם בכל העולם כלו, ואתה שואל שאלה טפשית כזו — אם מתר ללמד בספרים שלו המלאים חדושים נוראים ונפלאים מאד בנגלה, בנסתר ובחסידות וכו', ומחזקים באמונה פשוטה בו יתברך, ואין נושא בעולם שלא יבאר בספריו הקדושים והנפלאים.

לדעתי, אתה צריך לחזור בתשובה שלמה על פגם אמונת חכמים, כי כן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר ז"ן, חלק א', סימן סא): כי יש כמה ספרים עכשו, וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים להעולם. ובתחלה כשלא היתה לו אמונת חכמים, אזי היו כל הספרים אצלו כלא, כי הנה מלעיג עליהם, כמו שכתוב (קהלת יב, יב): "עשות ספרים הרבה אין קץ ולהג הרבה" וכו', דהינו שמלעיג על רבוי ספריהם, ואזי כלם כלא אצלו. וכששב בתשובה על זה, אזי נתחדש אצלו בכל פעם ספר, כי חוזרים ונחשבים אצלו כל הספרים שבתחלה היו בעיניו כלא, והכל לפי המחלקת, כי הוא מסתפל ומתבונן בהמחלקת, מפני מה הם חולקים כן, באלו הדבורים, ולא באפן אחר, ושעל-ידי זה מתבונן איך לשוב בתשובה, ולתקן האמונת חכמים. כי משם נמשך המחלקת, שעל-ידי שפגם באמונת חכמים. ולפי התשובה, לפי המחלקת, כן הוא חוזר ושב אל אמונת חכמים. וכמו-כן נתחדש אצלו ספר, כי חוזר ונחשב בעיניו מה שהיה בתחלה בעיניו כלא. וכן בכל פעם לפי המחלקת, כן התשובה, ששב וחוזר אל האמונת חכמים. וכמו-כן נתחדש אצלו ספר אחר, כי חוזר ונחשב בעיניו עוד איזה ספר אחר, שבתחלה היה מלעיג עליו, והיה בעיניו כלא כנ"ל. ועל-כן שעל-ידי

שׁו"ת תשצב בְּרִסְלָב קמט

המחלקת נעשה ספר. וזה בחינת ספר. (איוב לא, לה): "וספר כתב איש ריביו", שעל-ידי ריב ומחלקת נעשה ספר וכו', עיין שם.

וכבר ידוע מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כח): 'ראוי לאדם שיעבר וילך בזה העולם בכל הספרים הקדושים, וילמד כלם, כדי שיהיה בכל מקום, כמו שגמצא השרים הגדולים, שהולכים ועוברים במדינות, ומוציאים הוצאות רבות על זה, כדי שיוכל אחר-כך להתפאר ולומר שהיה במדינות, כמו שדרך השרים להתפאר ולומר 'הייתי בורשא' וכיוצא בזה. כמו-כן ראוי שיהיה האדם בעולם הזה בכל מקומות הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא, שהיה בכל מקום, דהינו בכל הספרים הקדושים. ולעתיד בעולם הבא מזכירין אותו כל מה שלמד בעולם הזה; עיין שם.

ואני תמה, וכי דוקא בספרים של הרב הקדוש מליובאוויטש זי"ע אתה חושש ללמד? הרי עוד כמעט לא היה בעולם מזכה את הרבים כמוהו, ולכן פלך מהדמיונות והשטיות וכו', ותחזור בתשובה שלמה על פגם אמונת חכמים, ותכניס את עצמך ביתר שאת וביתר עז בלמוד מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה ואגדה, חסידות ומוסר, ואז תטעם טעם גן-עדן בזה העולם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשצג.

האם יש טעם לבוא לציון רבנו ז"ל בשבת או חג, שהרי בימים אלו נשמות הצדיקים אינן בציונים

שאלה:

מאת אביחי: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, אנחנו לא מפסיקים להתפלל עליכם, ויהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם רפואה שלמה ובריאות איתנה להמשיך במלאכת הקדש — להפיץ אור דעת רבנו הקדוש בעולם, ולקרוב עוד נפשות אליו ותברך. הספרים והדבורים שלכם מאד מחזקים ומחדשים אותנו, תודה רבה על הכל!

ברצוני לשאל: הבנתי, שהרבה מאנשי שלומנו אינם נגשים לציון רבנו בראש השנה, מפני שהאריי ז"ל כותב, שהצדיקים אינם נמצאים בציונים בימים טובים ובשבתות. האם זה נכון? אני שואל מפני שאני זכיתי לראות את הוד מעלתכם פן הולכים לציון רבנו אחר תפלת ערבית של חג.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים, ב' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אביחי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על כל התפלות שאתה מתפלל בעבורי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שאזכה לשלם לך חזרה בשמחות.

הן אמת, שפך מובא מהאריי"ל, שרק בערב ראש-חודש

שׁו"ת תשצג בְּרִסְלָב קנא

ובחמשה-עשר בחדש נמצאות הנשמות בקברן וכו'. אבל אתה צריך לדעת, כי הצדיקים נפשם תמיד נמצאת בקברן, ולכן זה דבר גדול מאד להיות רגיל לבוא אל קברי צדיקים, אפלו במשך כל החדש, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קעג): 'על-ידי השתטחות על קברי הצדיקים, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות, אף-על-פי שאינו ראויה לכך'.

ומוהרנ"ת ז"ל מספר (שיחות-הר"ן, סימן קנו): 'כשהיה רבנו ז"ל באומן, שמע בביתו קול של הצועקים על הבית עלמין על קברי אבותם, שדרפם לצעק ולהתפלל שם בקול מר פנהוג. ופעם אחת שמע אשה אחת, שהיתה צועקת שם על קבר אביה: אבי, אבי, בקול מר מאד, ובתו של רבנו ז"ל היתה עומדת אצלו אז. ענה ואמר לה רבנו ז"ל: האשה הזאת צועקת בכונה היטב אבי, אבי, אבל אביה אינו בכאן כלל. ואמר אז, שטוב כשבאים על קברי אבות לומר למתים השוכנים סביב סביב לקבר אביהם ואמם, וכיוצא שבאים אליו, לבקש מהם שיודיעו לו, שבא בנם או בתם אליו. כי בודאי לא כל המתים נסתלקים ממקום קבורתם למקום שנטרדים, כי הרבה שרויים על קברם. על-כן טוב להודיעם, כדי שהם יודיעו לאביהם וכו'.

ואמר אז: אבל אצל הצדיק אין צריכים לחשש על זה, שפא אינו שם. כי מיתת הצדיק היא רק כמו מי שיוצא מחדר לחדר אחר. והמשיל אז לבתו על עצמו: כמו שאני עתה בחדר זה, ואחר-כך אני יוצא מחדר זה ונכנס לחדר השני, וסוגר את הדלת אחרי. אם את תבואי אצל הדלת, ותצעקי: אבי, אבי וכו', לא אשמע דבריך? ! כדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים, שרמז לכל אחד ואחד כמה גדולה

קנב שו"ת תשצג ברסלב

המעלה של מי שיזכה לבוא על קברו הקדוש והנורא. כי בודאי ישמע דבריו, ויעזר ויושיע לו בכל מה דאפשר וכו', ע"ן שם.

ורואים בחוש, שבמרון אצל קבר התנא רבי שמעון בן יוחאי מתפללים שם בשבתות וימים טובים, ואין פוצה פה ומצפצף.

עליך לדעת, שבראש השנה, כל אנשי שלומנו בלי יוצא מן הכלל נגשים אל ציון רבנו ז"ל, ולא חוששים כלל, כי הרי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ת"י מוה"ר"ן סימן תה): 'הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע, שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי'.

ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (ת"י מוה"ר"ן, סימן תו): 'שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פני כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פני שבכל השנה אפלו הוא בעצמו, זכרונו לברכה, לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר, שהיא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות'.

ועל כן אין שום חשש לגשת בראש השנה אל ציון רבנו ז"ל, אדרבה! מי שיש לו שכל מבלה שעות על גבי שעות על יד ציון רבנו ז"ל בתפלה ותחנונים, שיעזר לו הקדוש ברוך הוא בזכות הצדיק הקדוש השוכן פה, כי בראש השנה

שׁו"ת תשצד בְּרִסְלָב קנג

הָאָדָם גְּדוּן מֵהַ יְהִיָּה אִתּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, וְצָרִיכִים עוֹרֵף-דִּין גְּדוּל
מָאד, שְׂיִמְלִיץ טוֹב בְּעַדְנּוּ.

לְכֵן אֵין שׁוּם חֲשׁשׁ לְגִשֶׁת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ
ז"ל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן אֶת הַחַיִּים, שְׁנֹנְפָה לְהַגִּיעַ לְרֵאשׁ
הַשָּׁנָה תשע"ג אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְנִפְעַל שָׁם שָׁנָה טוֹבָה
וּמְתוּקָה, שְׁנַת גְּאֻלָּה וַיִּשׁוּעָה.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשצד.

גְּרוּשְׁתִּי וּמִשְׁפַּחְתִּיהָ מְסִיתִים אֶת בְּנוֹתַי נְגָדִי, וְלֹא
נוֹתְנִים לִי לְרֵאוֹת אוֹתָן

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נְתַנְאֵל: שְׁלוֹם וּבְרַכָּה. אֲנִי גְרוּשׁ וַיֵּשׁ לִי שְׁלֹשׁ
בָּנוֹת, גְּרוּשְׁתִּי לֹא נוֹתְנַת לִי לְרֵאוֹת אוֹתָן, וְהַמִּשְׁפָּחָה
שְׁלָהָ גַם מְסִיתָה אוֹתָן נְגָדִי, וְעַכְשָׁו הֵן כְּבָר לֹא רוֹצוֹת
אִתִּי שׁוּם קֶשֶׁר. מָה אַעֲשֶׂה? נִשְׂאֲרָתִי בּוֹדֵד וּמֵר לִי
בְּחַיִּים.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ד' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל נְתַנְאֵל, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מאד מאד אני מבקש אותך, שתראה להתחזק, ולא להתיאש בשום פנים ואפן, תהיה חזק באמונה פשוטה בו יתברך, אשר הוא לא יעזב אותך, ויש לך עתיד גדול מאד, ואתה יכול עוד פעם להתחזק ולשקם את עצמך מחדש, ולבנות בית נאמן בישראל. אל תפנס בתוך עצמך, כי גדול אדוננו ורב להושיע.

בענין הבנות וכו', יש לי נסיון גדול, שכל אלו שהתגרשו, ומסיתים את הילדים זה נגד זה, הינו או הגרוש מסית את הילדים נגד האבא שלהם, או הגרושה מסיתה את הילדים נגד האבא שלהם, לבסוף הם מתקוממים ועוזבים את זה שהסית אותם, כי האמת יוצאת לאור. ולכן אל תענה לאלו שמסיתים את הבנות שלך נגדך וכו'.

אתה רק תברח אל הקדוש-ברוך-הוא, ותרגיל את עצמך לדבר בכל יום עמו יתברך, ותבקש ממנו יתברך רחמים ותחנונים, שהבנות תחזרנה אליך, ותראה נסים ונפלאות שיקרו עמך, שלבסוף תתהפך הגלגל, אלו שהסיתו את הבנות נגדך, הם יאבדו את הבנות וכו', כי הן תבאנה חזרה אליך וזה ברור, צריכים רק סבלנות, כי לפעמים זה יכול לקחת אפלו כמה שנים, אבל כל אלו שמסיתים את הילדים, הם אשר מפסידים.

ולכן חזק ואמץ מאד, ואל תבלבל את עצמך משום דבר, הן אמת אני יודע שזה כואב לך מאד מאד, איך עושים רשעות ואכזריות כזו נגדך, כי סוף כל סוף אתה האבא שלהם, ומסרת את נפשך בעבור גדולם וכו' וכו', עם כל זאת אני אומר לך, בזה שתשתק, ולא תלך למשפטים וכו' וכו', רק לברח אל הקדוש-ברוך-הוא בכל יום, ותרגיל את עצמך

שׁו"ת תשצה בְּרִסְלָב קנה

לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֶךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ כָּל מָה שְׁאַתָּה צָרִיךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ בְּפִרְטֵי פִרְטוּיֹת אֶת כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֲזַ תִּרְאֶה נְסִים וְנִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאֵל יִקַּל בְּעֵינֶיךָ דָּבָר זֶה, כִּי אֲצִלוּ יִתְבַּרֵךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תִּפְלָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדְךָ תְּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְגֹּה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תשצה.

**קִבְּלָתִי אִיוֹמִים מִכֶּמָּה אַנְשִׁים שְׂיַחֲסֵלוּ אוֹתִי,
וּמֵאֲז אֲנִי חַי בְּפִחְדִים**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֱלִישָׁע: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ מִיִּבְנָאֵל. כִּמָּה אַנְשִׁים רָעִים הִתְלַבְּשׁוּ עָלַי, וְקִבְּלָתִי מֵהֶם אִיוֹמִים שְׂהֶם יַחֲסֵלוּ אוֹתִי. מֵאֲז אֲנִי חַי בְּפִחְדִים, וְאֵין לִי לִזְלָה אֶחָד שְׂקֵט. אֲנֵא רַחֲמוּ עָלַי, מָה אֶפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ד' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלִישָׁע, גְּרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אל תפחד, ואל תפגס בלחץ, כי גדול אדוננו ורב להושיע, הקדוש-ברוך-הוא הוא בעל הבית של כל העולם פלו, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ולכן תתחזק, ואל תפגס בפחדים יתרים וכו'.

הנה חכמינו הקדושים ספרו לנו (גיטין ז): 'שלח ליה מר עוקבא לרבי אלעזר, בני-אדם העומדים עלי, ובנידי למסרם למלכות, מהו? שרטט וכתב ליה (תהלים לט, ב): "אמרת, אשמרה דרכי מחטוא בלשוני, אשמרה לפי מחסום בעד רשע לנגדי", אף-על-פי שהרשע לנגדי — אשמרה לפי מחסום. שלח ליה, קא מצערי לי טובא, ולא מצינא דאיקום בהו. שלח ליה (תהלים לו, ז): "דום לה' והתחולל לו" — "דום לה'", והוא מפילם לה' חללים חללים, השכם והערב עליהם לבית המדרש, והם כלים מאליהן. הדבר יצא מפי רבי אלעזר, ונתנוהו לגניבא בקולר'.

הרי שלף לפניך, שאם אחד מצער אותך, תקפיד מאד להתפלל בערב ובבקר בבית-הפנסת, והשונאים שלף יפלו נפילה אחר נפילה.

ליתר בטחון, תפנה אל המשטרה, והקדוש-ברוך-הוא השומר את עם ישראל, ישמר אותך מכל רע, ותזכה להנצל מכל שונאך.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תשצו.

נכְשַׁלְתִּי וְרֵאִיתִי סְרָטִים לֹא טוֹבִים, וְאֲנִי מֵאֹד
מִתְחַרְטֵת

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֲתִי: נכְשַׁלְתִּי וְרֵאִיתִי סְרָטִים לֹא טוֹבִים, וְאֲנִי
מֵאֹד מִתְחַרְטֵת, אֲנִי רוֹצֵה לְשַׁכַּח אוֹתָם, אֲבָל הֵם לֹא
יוֹצְאִים לִי מִהֶרָאשׁ בְּשׁוּם אֶפֶן. מָה עוֹשִׂים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ד' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֲתִי תַחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עַל כָּל דְּבַר בְּעוֹלָם יְכוּלִים לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, וְאֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ
מֵאֹד מֵאֹד חֲשׁוּבָה תְּשׁוּבָה, כִּי כִּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(בְּרִכּוֹת לד'): 'בְּמִקּוֹם שֶׁבַעֲלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שֶׁם אֵין צְדִיקִים
גָּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד'; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָא דְּרַב
כְּהֵנָא): 'גְּדוֹל כֹּחָה שֶׁל תְּשׁוּבָה, שֶׁכִּינּוֹן שְׂאָדָם מִהֶרָהֵר בְּלִבּוֹ
לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הִיא עוֹלָה לֹא עַד עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עַד
עֶשְׂרִים וְלֹא עַד מֵאָה, אֲלֵא עַד מִהֶלֶךְ חֲמֵשׁ-מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא
עַד רְקִיעַ רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי, אֲלֵא שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת לְפָנַי כִּפְסֵא הַכְּבוֹד'.

וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם מֵאֹד מֵאֹד מִפְּחַד מִבְּנֵי-אָדָם שֶׁחֹזֵר
בְּתִשׁוּבָה, כִּי כִינּוֹן שְׂאָדָם בָּא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲפִלוּ
שֶׁהוּא עֹשֶׂה עַד עֲכָשׁוֹ מַה שֶׁהוּא עֹשֶׂה, וּמִתְנוּדָה וּמִתְחַרְטֵת עַל

קנח שו"ת תשצו ברסלב

כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו. ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר ובה, פרשה כ', סימן יג): 'בלעם היה רשע ערום, וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי, אין רשות למלאך ליגע בו'.

בשביל זה הוא מסית את כל אדם: "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע, שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש-ברוך-הוא, אין רשות למלאך המות ליגע בו; ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא גח): 'אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע — תשובה'.

ולכן תקבלי על עצמך לא להסתפל בגבל הזה, והקדוש-ברוך-הוא בודאי ימחל לך, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מט): 'ידע, שעקר התשובה השלמה היא, כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערך מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה, זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה'.

ולכן יהיו לך עוד פעם נסיונות להסתפל בכל הגבל וכו', ובזה שתמנעי מהיום והלאה לא להסתפל בהם — זה עקר התשובה השלמה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשצז.

**פְּתַחְתִּי עֵסֶק, וְהִשְׁקַעְתִּי הַרְבֵּה פְּסוּף, אֲבָל הָעֵסֶק
רַק מִפְּסִיד, הָאֵם לְסָגֵר?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יִצְחָק: לְכַבּוּד קִדְשֵׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. לִפְנֵי
כְּאַרְבָּעָה חֲדָשִׁים פְּתַחְתִּי בֵּית מֵאָפֶה בְּהִשְׁקָעָה שֶׁל
כֶּ-130,000 ש"ח, וְהָעֵסֶק אֵינוֹ מְרוּיחַ בְּכֻלּוֹ וְאֶפְלוּ
מִפְּסִיד. אֲנִי מִבְקֵשׁ עֲצָה מִהַצַּדִּיק, הָאֵם לְסָגֵר אֶת
הָעֵסֶק, אוֹ לְהַמְשִׁיךְ בְּכֻלּוֹ זֹאת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ד' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל יִצְחָק, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵתָהּ צָרִיף לְדַעַת, כָּל עֵסֶק שְׂאֵינוֹ מְבִיא רוּחַ עַל-כָּל-פְּנִים
אֶפְלוּ שֶׁקֶל אֶחָד וְכוּ' — זֶה כָּבֵר לֹא עֵסֶק, מִכָּל שֶׁכֵּן שְׂגָה
רַק מִפְּסִיד וְכוּ', צָרִיכִים לְהִיּוֹת פְּקֻחַ, וְתִכְף-וּמְיָד לְסָגֵר אֶת
זֶה, לִפְנֵי שֶׁתִּפְשֵׁט רָגֵל, וְתִכְנַס בְּחֻבוֹת עֲצוּמִים וְכוּ'.

אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וּבְיָדָיו לֹא יֵעֹזב אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק חֲזוּק
וְאִמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, שְׂגָה מְסֻגָּל לְפָרְנֶסָה בְּנִקְלָה,
וְלִכְּנֵן עֲשֵׂה כָּל מַה שְׂבִיכְלֵתְךָ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי
הַשֵּׁם שֶׁל פְּרִנְסָה שֶׁהוּא חֲת"ךָ הַיּוֹצֵא מִהַפְּסוּק (תְּהִלִּים קמ"ה, טז):
"פּוֹתֵחַ אֶת יְדֵיךָ", יוֹצֵא גַם מִהַפְּסוּק (דְּבָרִים טז, טז): "וְהִיִּיתַ
אִיךָ שְׂמִיחַ".

ולכן הדבר הראשון, אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע, שמאד מאד קשה לך, ומרים לך החיים ממנות, עם כל זאת, עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתבך יותר.

ולכן הדבר הראשון רק להיות בשמחה, ואם תאמר: במה יש לי לשמח? הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך, שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא.): 'אין עני אלא מדעת', עקר העניות תלוי בחסרון הדעת, כי המאמין האמתי, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך, שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז'): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם אינו מקבל מכה קטנה באצבע קטנה, אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה — האדם הזה הוא תמיד שמח. ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות קמז, סימן פג): 'אמונה הוא טוב לפרנסה'.

ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שנובראת יהודי, ו"שלא עשני גוי" כגווי הארצות, השמחה והאמונה הזאת, תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשצח.

לפני כמה חדשים הורי התגרשו, ומאז עולמי חרב עלי

שאלה:

מאת אנאל: לצדיק מיבנאל היקר, שלום רב. קדם כל אני מאחלת לרב רפואה שלמה במהרה ואריכות ימים.

אני נערה צעירה בת ארבע־עשרה, שכל עולמי חרב עלי! אני מיאשת, שבורה ומרגישה אבודה ובודדה בעולם! לפני כמה חדשים הורי התגרשו, ועברו להתגורר כל אחד בנפרד. אין לי משג מה לעשות עם עצמי. מצד אחד אני לא רוצה לעזוב את אמא שלי, אבל היא מתגוררת כעת בעיר חלונית, ומצד שני אני לא רוצה לעזוב את אבא שלי, שגם הוא עבר לעיר חלונית. בקצור, אני לא יודעת לאן ללכת... אני רוצה ללכת בדרך שלכם ושל רבי נחמן מברסלב הקדוש. להורים שלי לא אכפת לאן אני אלוך, לאבא או לאמא. שלשה מהאחים שלי הלכו עם האמא, ואחות אחת הלכה עם האבא.

מה כבוד הרב מיעץ לי לעשות? ועם איזה הורה ללכת? אשמח מאד לקבל תשובה מה לעשות. תודה רבה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אנאל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על האחולים לרפואה שלמה.

בּוֹדָאֵי הַצָּרָה שְׁלָךְ זֹו צָרָה נִוְרָאָה מְאֹד מְאֹד, כִּי פִשְׁהוּרִים מִתְגַּרְשִׁים — זֶה חֲרָבֵן לִילָדִים, כִּי הֵם אֲשֶׁר סוֹבְלִים יוֹתֵר מִכָּלֶם וְכוּ', עִם כָּל זֹאת מֵאַחַר שֶׁהוּרִים שְׁלָךְ כָּבֵר הִתְגַּרְשׁוּ וְכוּ', אֲזִי אֶת צָרִיכָה לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בִּיָּדִים וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, אֲדוֹרְבָה, מִזֶּה תִקְחִי מוֹסֵר הַשֶּׁפֶל אִיךָ אֶת תִּבְנֵי אֶת הַבֵּית שְׁלָךְ בַּצּוּרָה כְּזוֹ, שְׁתִּהְיִינָה בֵּינֵיכֶם אֲהָבָה וְהִבְנָה הַדְּדִית וְכוּ' וְכוּ'. הַעֲקֹר שְׁלֹא תִהְיִי שְׁבוּרָה, אִף שְׁנֵה קַל לְהַגִּיד וְקָשָׁה לְבַצֵּעַ, עִם כָּל זֹאת זֹו הַמְצִיאוֹת הַמְרָה... וְאִם תִּמְשִׁיכִי אֶת עֲצֻמָּךְ אֶל הַצֵּעַר וְהַעֲגַמַת נַפְשׁ וְכוּ', זֶה לֹא יָבִיא אוֹתָךְ אֶל שׁוֹם דְּבָר, רַק אֶל דְּפֹאוֹן פְּנִימִי וְכוּ'.

אֶת מִצְדָּךְ צָרִיכָה לְקַים מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם, כִּי כֵף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פֶּרֶק כו): 'כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקָשׁ מִהָאָדָם רַק שְׁיִכְבֹּד אָב וְאִם'; וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי): 'חֲמוּרָה שְׁבַח־מִוֹרוֹת — כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ'; וְאָמְרוּ (קִדּוּשִׁין ל:): 'שְׁלֹשָׁה שֶׁתִּפִּין הֵן בְּאָדָם, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמוֹ, בְּזִמָּן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמוֹ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלוֹ דְרַתִּי בֵּינֵיהֶם וְכַבְדוּנִי'; רוֹאִים מִזֶּה, שְׂאִם מְכַבְּדִים אָבָא וְאִמָּא, בְּזֶה מְכַבְּדִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלָכֵן אֲסוּר לָךְ לְהִתְעַרֵב בֵּינֵיהֶם, אֲלֹא כְּבִדִי אֶת שְׁנֵיהֶם וְכוּ', וְאִף פַּעַם אֵל תִּקְבְּלִי לְשׁוֹן-הַרַע מִזֶּה עַל זֹאת, וּמִזֹּאת עַל זֶה, לֹא כְּדָאֵי לָךְ לְהִתְעַרֵב, כִּי אֲסוּר לִילָדִים לְהִתְעַרֵב בְּמַעֲשֵׂי הוּרִיָּהם!

אִם תּוֹכְלִי לְהַכְּנִס לְפָנֵימִיָּה חֲרָדִית — תִּצְלִיחִי מְאֹד, וְאִנִּי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתּוֹכְלִי לְשַׁקֵּם אֶת

עצמך על אף שהפאב מאד מאד גדול, והפצע עדין פתוח וכו', עם כל זאת תעשי כל מה שבדרך לא להגדר אחר המריבות שיש ביניהם וכו', ולא אחר הלשון-הרע שנמשך בזה, את צריכה להיות נטרלית — לאהב את שניהם, כי סוף כל סוף הם ההורים שלך, ובזכות זה הקדוש-ברוך-הוא יעזור לך, שתזכי לבנות בית נאמן בישראל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תשצט.

**רבנו ז"ל אומר, שלכל אמה יש מדה מסימת.
מהי המדה של כל אמה?**

שאלה:

מאת תנור: שלום וברכה לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש שליט"א, הצדיק מיבנאל, ברצוני לקבל עוד פסת שכל מכם. נאמר בספר שיחות-הר"ן, סימן ע"ז, שאפשר להפיר כל אחד מאיזו בחינה של אמה הוא, כי "ידוע" מדות האמות, שזה בעסן ורוצח וכיוצא. האם תוכלו בבקשה לפרט ולרשם כל אמה ומדותיה, ומהיכן המקורות לזה? כי כל מי ששאלתי אותו — אינו יודע, בעוד שרבנו ז"ל צין בשיחה זו — שהדבר "ידוע". אשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם ותפלה, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אולול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל תמר, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן לו), שתאנות נאוף זו התאנה הכללית שבין כל אמות העולם, שזו תאנה כללית בין לאמית וכז' וכז', ובזה כל האמות שקועים וכז' וכז', עם כל זאת כל אמה יש לה מדה מגנה אחרת — זו בתאנות אכילה, וזו ברציחה, וזו באכזריות, ואלו שקטים נמשכים רק לשלום... לכל אמה ואמה יש את המדה שלה, וזה יכולים לבדק באנציקלופדיה של אמות העולם, ושם מבאר כל אמה ואמה עם הקולטורה שלהם וכז'.

העקר מה לנו להתעניין במדות הרעות של אמות העולם, אנחנו צריכים למסור את נפשנו וללכת בדרךי אבותינו ואבות אבותינו — להיות רחמנים ובישנים וגומלי חסדים, שאמרו חכמינו הקדושים (במות ט): 'שלשה סימנים יש באומה זו — הרחמנים והבישנים וגומלי חסדים. רחמנים דכתיב (דברים יג, יח): "ונתן לך רחמים ורחמך והרפך", בישנים דכתיב (שמות כ, יז): "לבבעבור תהיה יראתו על פניכם", גומלי חסדים דכתיב (בראשית יח, ט): "למען אשר יצנה את בניו ואת ביתו" וגו', כל שיש בו שלשה סימנים הללו — ראוי להדבק באמה זו'.

ותהלה לאל, יש לנו לשמח מאד מאד על נקדת יהדותנו, ושללא עשנו גוי כגויי הארצות, ושלפלונו את התורה בהר סיני, שהיא חיינו וארץ ימינו.

שׁו"ת תת בְּרִסְלָב קסה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלְתִּי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שְׁתַּהַיֶּה לְךָ
הַצְלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תת.

**הָאֵם "לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּנִקְדוֹת טוֹבוֹת" זֶה לֹא
גֵּאוּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּן: כְּבוֹד הַצְּדִיק, שְׁלוֹם. רֵאשִׁית אֲנִי מְבַרְךְ אֶת
הַרֵב בְּבְרִיאוֹת אֵיתָנָה, וְשֶׁהֵשֵׁם יַחֲזִק אֶת הַצְּדִיק וְיִתֵּן
לוֹ כֹּחַ לְהִמְשִׁיךְ וּלְעוֹדֵד אוֹתָנוּ עַד בִּיאַת הַגּוֹאֵל. רַבִּי
נַחֲמָן כְּתֵב בְּסֵפֶר "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו", סִימָן רפ"ב,
שְׂאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ בְּעֲצָמוֹ אֶת הַנִּקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁלוֹ,
וְלְהַחְיֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּנִקְדוֹת טוֹבוֹת אֵלוֹ. הָאֵין זֶה מֵדַת
הַגֵּאוּה? אֵיךְ מְבַדִּילִים בֵּין גֵּאוּה שְׁחִז"ל שְׁלֵלוֹ אוֹתָהּ
מִכָּל וְכָל, לְבִין הַעֲצָה הַחֲשׂוּבָה שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן, שְׂיִהוּדִי
צָרִיךְ לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּנִקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁלוֹ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ד' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּן, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻזִּים לְרַפּוּאָה שְׁלָמָה.

אתה צריך לדעת, כי על כל אדם בזה העולם עוברים משברים וגלים מבית ומבחוץ, ואין אדם שלא יעבר עליו משבר בחייו הפיזיים והכלליים, זה מפרנסה ... וזה משלום-בית ... וזה מילדיו ... לא חסרות לאדם צרות משנות, והאדם נשבר לאלף שברים, עד שיש אנשים שמתאשים לגמרי מחייהם וכו'.

וגם אלו שאינם מתאשים מחייהם, על-כל-פנים נכנס בהם דכאון פנימי שמתרשלים מטוב אמת ונצחי, שהיו יכולים לעשות וכו', ואליהם בא רבנו ז"ל, ומגלה להם (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), אשר צריך האדם לדון את עצמו לכף זכות, ולחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקדה טובה, כי איך יכול להיות שממיו לא עשה איזה טוב ... איזו מצוה ... ובזה שיחיה את עצמו יתרחב לבו ודעתו, ויחזור אליו יתברך.

אבל פה לא מדברים מאיזו גאונה וישות וכו', אנשים שבורים ורצוצים בגשמיות, שעוברים עליהם משברים וגלים, ברוחניות — שנקשלים ונופלים וכו', ואיך יש לאדם זמן ודעת ושכל, שתכנס בו ישות וגאונה וכו', הוא רק צריך להסתפל על הקפה של שרצים שמנחת מאחוריו, וכן על הצרות, היסורים, העניות והדחקות שמסבבים אותו וכו', איך כבר תכנס בו איזו מחשבה נפסדת של ישות וגאות וכו', ואליהם בא רבנו ז"ל, ומגלה להם סוד נורא ונפלא מאד, איך בר ישראל צריך לחזק את עצמו עם כל הפחות — לא להיות שבור וכו', ויחטף כל מה שיכול בכל יום.

מוכא (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קכה), ששאל אחד את רבנו ז"ל, איך יפרש לעצמו מהפסוקים, שדוד המלך, עליו

השְׁלוֹם, מְשַׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ, כְּגוֹן: "שְׁמֶרָה נִפְשֵׁי כִי חֲסִיד אָנִי" (תהלים פו, ב), וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. הַשִּׁיב לֹ: גַם זֶה צְרִיכִים לְפָרֵשׁ עַל עֲצָמוֹ, כִּי צְרִיכִין לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלִמְצֵא בְּעֲצָמוֹ אִיזוֹ זְכוּת וְנִקְדָּה טוֹבָה, אֲשֶׁר בְּבַחֲיַנֵּת הַנִּקְדָּה טוֹבָה הַזֹּאת הוּא בַּחֲיַנֵּת חֲסִיד, וְכִיּוֹצֵא.

וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל: הֲלֵא אֲצֵל יְהוֹשֶׁפֶט כְּתִיב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-ב' י"ז, ו'): "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", שֶׁבְּדַרְכֵי הַשֵּׁם וְעַבְדוֹתָו יִתְבַרַךְ הַגְּבִיּוּת לְבוֹ קֶצֶת. עוֹד אָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל: הֲלֵא בַּבְּקָר אָנוּ אוֹמְרִים בְּתַחֲלָה: 'מָה אָנוּ מָה חַיִּינוּ' וְכוּ', וְאָנוּ מְקַטְיָנִים עֲצָמָנוּ מְאֹד, וְאַחֲרֵי-כֵן אָנוּ אוֹמְרִים: 'אֲבָל אֲנַחְנוּ עִמָּךְ בְּנֵי בְרִיתְךָ' וְכוּ', שְׂאֲחֲרֵי-כֵן אָנוּ מְחַזְּקִים עֲצָמָנוּ וּמְרִמִּים אֶת עֲצָמָנוּ, וְאָנוּ מְסַפְּרִים אֶת גְּדֻלַּתָנוּ וּמְתַפָּאֲרִים, שְׂאֲנַחְנוּ עִמּוֹ בְּנֵי בְרִיתוֹ זָרַע אֲבָרָהֶם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְכוּ', כִּי כֵן צְרִיכִין לְהִתְנַהֵג בְּעַבְדוּת הַשֵּׁם, לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבָעוּלָם, וְלֹא לְהִיּוֹת שְׂבוּר בְּשׁוּם פְּנִים וְאֲפָן, כִּי הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּפֹאוֹן מְבִיאִים אֶת הָאָדָם, שְׂיִפֵּל אֶל נוֹקְבָא דִּתְהוּמָא רַבָּה.

וְרַב רַבָּם שֶׁל בְּנֵי-אָדָם שְׂפוֹרְשִׁים מִהִיָּדוּת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבּוֹן, זֶה רַק מְחַמֵּת שְׁהֵם מְחַזְּקִים אֶת עֲצָמָם לְהַכִּי גְרוּעִים, וְנִדְמָה לָהֶם, מְאַחַר שֶׁכָּבַר נִכְשְׁלוֹ בְּמָה שְׂנִכְשְׁלוֹ וְכוּ', מָה כָּבַר יוֹעִיל לָהֶם תְּשׁוּבָה? אוֹ מָה כָּבַר יוֹעִיל לָהֶם לַעֲשׂוֹת מְעַכְשָׁו מְצוּוֹת? מְאַחַר שֶׁכָּבַר נִכְשְׁלוֹ בְּמָה שְׂנִכְשְׁלוֹ וְכוּ', וְעַל זֶה בָּא רַבְּנוּ ז"ל לְחַזֵּק אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל — שִׁידוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵצֵא מִכַּף חוֹבָה לְכַף זְכוּת, וַיִּזְכָּה לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל מִתְחִיל אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-

קסח שו"ת תתא ברסלב

הלכות" עם הגלוי הנורא והנפלא הזה, שאדם צריך להתעורר מהשנה העמקה שישן ביאוש עמק וכו', על ידי שימצא בעצמו נקודת טובות, וכתב, שמשיח צדקנו יכבש את העולם עם דרך זו.

אשרי מי שיטה און קשבת אל רבנו ז"ל, ויקים את זה בתמימות ובפשיטות, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תתא.

מה הזכות והשכר של אשה ששולחת את בעלה לאומן?

שאלה:

מיאת ימיו: שלום לכבוד הרב, ותודה רבה על השו"ת הנפלא. רציתי לשאל: מה הזכות והשכר של אשה ששולחת את בעלה לאומן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אלוה ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ימיו תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תכמינו הקדושים אמרו (ברכות ז'): 'גדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש-ברוך-הוא לנשים יותר מן האנשים וכו', אמר לו רב לרבי חיא, נשים במאי זכין? באקרויני בנייהו לבי

שׁו"ת תתא בְּרִסְלָב קסט

כְּנִישָׁתָא, וּבִאֲתוּנֵי גְבַרְיֵיהּ בֵּי רַבָּנָן, וּמְנַטְרָן לְגַבְרֵיֵיהּ עַד
דְּאָתוּ מִבֵּי רַבָּנָן'.

[בַּמָּה הַנְּשִׂים זֹכוֹת? בְּזֶה שְׁלֹקְחוֹת אֶת הַיְלָדִים לְתַלְמוּד
תּוֹרָה שְׁיִלְמְדוּ תּוֹרָה, וּמַחְכוֹת לְבַעֲלֵיהֶן, שְׁיַחְזְרוּ מִהַכּוֹלָל
שְׁלוֹמְדִים שָׁם תּוֹרָה].

נִמְצָא, שֶׁבְּזֶה שֶׁאִשָּׁה שׁוֹלַחַת אֶת בַּעֲלָהּ לְנִסְעַ לְרַבְּנֵי ז"ל
עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲזֵי הַשֶּׁכֶר שְׁלָהּ הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּדוֹל מִשְׁכָּרוֹ
שֶׁל בַּעֲלָהּ, כִּי הָרִי הִיא דוֹחֶפֶת אוֹתוֹ לְנִסְעַ, וְיַפְעַל שָׁם שָׁנָה
טוֹבָה וּמְתוֹקָה, וְיִכְתְּבוּ לָהּ עַל שָׁנָה הַבְּאָה תִּקְצִיב גְּדוֹל וְכו',
וְיִמְתְּקוּ מִמֶּנָּה כָּל הַדֵּינִים, עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן, כִּי הַצַּדִּיק
הָאֵמֶת הוּא הַעוֹרֵף דֵּין הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד
וְכו'.

וְלִכֵּן כָּל מָה שֶׁתִּזְכּוּ לְטוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי בְּמִשְׁךָ כָּל הַשָּׁנָה
— הַכֹּל זֶה בְּזֹכוֹת הָאִשָּׁה, שֶׁשׁוֹלַחַת אֶת בַּעֲלָהּ אֶל צִיּוֹן רַבְּנֵי
ז"ל לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאוּמָן, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שֶׁדוֹחֶפֶת אֶת
בַּעֲלָהּ שֶׁיְהִיָּה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן, וְאִז תִּתְחַלֵּק עִמּוֹ שׁוּהַ
בְּשׁוּהַ, וְעוֹד יוֹתֵר מִזֶּה וְכו'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלְתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתב.

אין לי סבלנות לבעלי ולסובבים אותי

שאלה:

מאת שיראל: שלום כבוד הרב. אני צריכה עצה: אני לא רגועה, ואין לי סבלנות. אמנם אני חברתית, ומקשיבה לסביבה, אבל בתוך תוכי אני לא רגועה. כל־כך כואב לי שאין לי סבלנות לבעלי ולסובבים אותי, ולפעמים, אני גם תוקפת אותם בדבור. חשוב לציין, שאני מקפדת חברות ומשפחה ובעל אוהב, אבל אני כל היום עם מחשבות שמטרידות אותי, ואני לא מוצאת מרגוע לנפשי. יש עצה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים, ד' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל שיראל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין עוד מדה יקרה שאדם צריך להגיע אליה כמו מדת הסבלנות, אשר זו המדה הכי יפה ונחוצה בחיי יום יום, וכמו שאמר החכם: "אין גבורה כהתאפקות", ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קנה), שלזכות למדת הסבלנות, שהיא אריכת אפים, שיהיה מאריך אף על כל מה שעובר עליו בגשמיות וברוחניות, אל זה זוכים על־ידי תקף האמונה, כי כשבר ישראל מחדיר בעצמו אמונה ברוחה ומזפכת בו יתברך, ויודע ועד, אשר דבר גדול ודבר קטן אינו

נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, על ידי-זה יש לו פח הגדל וכח הצומח, ששום רוח רעה, ושום מקרה רע — לא יכולים לשפור אותו, כי על-ידי תקף האמונה זוכים למדת הסבלנות, שהיא המדה הכי יפה.

ולכן אני מאד מבקש אותך, שתתאזרי במדת הסבלנות, שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות ה, כב): 'לפנים צערא אגרא'. ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לכעס וכו', אפלו שהיא נמצאת במדור הקלפות וכו', היא עולה עד עולם האצילות, שהיא בטלה לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, כי הכל תלוי פפי מדת הסבלנות, ולא להפגס בכעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות, אשה צריכה לבטל את עצמה וכל כלה אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה, כי מאיש לקחה זאת". ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות כלפי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית.

וכן ראוי להתאפק בסבלנות גדולה מאד, ולא לדקור את הזולת עם מלים שהם יותר חדות מחצים חדים, כמו שכתוב (ירמיה ט, ז): "חץ שחוט לשונם, מרמה דבר בפיו, שלום את רעהו ידבר, ובקרבו ישים ארבו". ולכן תשתדלי מאד מאד לקנות לעצמך את המדה היקרה של סבלנות, ואמר החכם — "מי שאינו מושל בכעסו, אין שכלו שלם". ואמר — "בארץ אפים תנוח הנפש". כי אין עוד שלות הנפש לאדם, כמו כשקונה לעצמו את מדת הסבלנות.

קעב שו"ת תתג ברסלב

רב הנשים אינן מעריכות את בעליהן שנתן להן הקדוש-ברוך-הוא מתנה בעל מעניק אהבה, שמשתדל מאד לעזור לאשה, ולבסוף האשה מרב עצבים שיש לה — מהפכת את הקערה על פיה, ומציקה לבעלה סתם פכה ... וממרת את חיו וכו', ואמר החכם: "הפעסן הוא דומה לחיה מזיקה". ולכן אשרי מי שקונה לעצמו את מדת הסבלנות, ואינו נכנס בלחצים, שאז יזכה לחיים טובים ונעימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתג.

מדוע לא הגנה זכות התורה על עם ישראל בכל הגליות?

שאלה:

מאת חיים: כבוד הצדיק כתב באחת התשובות האחרונות, שאם נגבירו את למוד התורה, אין מה לחשש מהאיום האיראני. מדוע היום למוד התורה יגן על עם ישראל ואין מה לדאג, כאשר ברוסיה וגרמניה וכו', ובמסעות הצלב, בחרבן ביתר ובכל הגליות של עם ישראל וכו', זכות התורה לא הצילה את עם ישראל, הרי היו מליונים שלמדו תורה, שלא עמדה להם תורתם וכו'.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים אברהם, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני כתבתי שני דברים: א. שיגבירו למוד התורה הקדושה, שיהיה בכל עיר תלמוד תורה לילדים וישיבה לבחורי חמד. ב. שתפסק המחלקת ושנאת חנם שיש בין עם ישראל, ובפרט בין בני תורה, ובין חסידים ואנשי מעשה.

והנה התשובה לזה כבר הקדימו חכמינו הקדושים, והם אמרו לנו את הסבה לכל הצרות והגליות, וכך אמרו (יומא ט:): 'מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים, אבל מקדש שני, שהיו עוסקין בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם, ללמדך, ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עברות: עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים'.

וזה כבר אלפים שנה, שאנחנו סובלים מהמחלה הזו שנקראת שנאת חנם, מסיתים ומדיחים אחד על השני וכו', חילונים נגד דתיים, בין דתיים בעצמם, בין בני תורה, בין חסידים ואנשי מעשה וכו', וכך זה הולך כבר מאז חרבן בית שני, אפלו שהיה אז הרבה תורה וקיום מצוות, עם כל זאת, הכל נחרב בשביל שנאת חנם והסתות אחד נגד השני ...

ועדין אנחנו לא נקיים מזה, מליונים מאחינו בני ישראל היקרים מפז, קפדו את חייכם במיתות משונות, מיתות אכזריות במשך כל הדורות מבני עשו ומבני ישמעאל, בכל

מיני רציחות, אשר הדעת לא יכולה אפלו לתאר, אל מה חיות בצורת בני-אדם יכולים לטבח ולהרג ולשרף וכו' וכו', אנשים, נשים וילדים חפים מפשע, בכל מיני מיתות משנות ואכזריות וכו', ותמיד שאלו למה? בשעה שחכמינו הקדושים אומרים, ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עברות: עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים, ועדין זה מרקד בינינו.

לפני מלחמת העולם הראשונה, היו פל-כף הרבה תורה וחסידים ואנשי מעשה וכו', אבל המחלוקות ונאות חנם והדבורים שאחד דבר על השני, ושנא את השני, זה היה נורא ואים וכו', וכמו-כן לפני מלחמת עולם השניה גם-כן, היו פל-כף הרבה תורה וחסידים ואנשי מעשה וכו', אבל המחלוקות ונאות חנם והדבורים שאחד דבר על השני, ושנא את השני, זה היה מבהיל על הרעיון מאד, ואף אחד לא למד לקח מהעבר... וממשיכים עם הקבוצות קבוצות וכו' וכו', וההסתות הפרועות אחד נגד השני וכו', שכחו את העבר הלא רחוק, מה שמליונים מאחינו בני ישראל היקרים קפחו את חייהם, אשר היו כלם חפים מפשע, אף אמרו חכמינו הקדושים (בבא קמא ס): 'כיון שנתנה רשות למשחית, אינו מבחין בין צדיקים לרשעים, ולא עוד אלא שמתחיל מן הצדיקים תחלה'.

וספרו לי הרבה אנשים שעברו את השואה, ואבדו את כל משפחתם בתאי הגז וכו' וכו', ועליהם עבר הגיהנום עלי אדמות. וכיון שהשתחררו בנסים נגלים, היו בטוחים שעכשו העולם ישתנה לגמרי למוטב, כבר לא תהיה שנאת חנם בין בני ישראל, וכלם יאהבו אחד את השני, ויעזרו אחד לשני, כי ראו מה הרוצחים האכזריים, החיות הפרועות על שתי

רגלים, מסגלים לעשות לגברים, נשים וילדים חפים מפשע,
אזי מעכשו העולם ישתנה לגמרי, ולא ירצו לאכל אחד את
השני...

והנה התחיל בדיוק ההפך, עוד פעם כמו שהיה קדם
מלחמת העולם השנייה ומלחמת העולם הראשונה — שנאה,
והסתות אחד על השני, כאלו כבר בטוחים שלא יקרה עוד
פעם מה שקרה (לא תקום צרה פצמים).

קדם, ההסתות הפרועות של החלונים על הדתיים וכו',
הם שכחו שהגרמנים, ימח שמם וזכרם, לקחו קדם את אלו
הרחוקים מתורה ומצוות — אלו שלא היה להם צלם אלקים
זקן ופאות, ושמרו שבת ואכלו כשר, אותם לקחו הראשונים,
ואפלו אלו שהתבוללו בין הגויים — לא הועיל להם שום
דבר בעת צרה, כי הם היו הקרבנות הראשונים כמפרסם דבר
זה.

ולכן למה הם צריכים כל-כך להסית נגד הדת!?
ויכמו-כן המחלוקות והגזענות שהיו בין העדות של היראים
והשילמים וכו', גם-כן לא עזר להם שום דבר, כי השנאת
חנם אוכלת את הטוב ביותר.

ולכן אם אנחנו רוצים להנצל מכל האיומים, ומכל
הגזרות הרעות וכו', ההכרח להפסיק את ההסתות הפרועות
וכו', ומה קורה? שיש פתגם: "הפוך על הפוך", אלו
הרודפים והמסיתים והמדיחים והזורעים שנאת חנם וכותבי
כתבי פלסתר וכו', הם צועקים שהם הנרדפים... ולכן אשרי
האיש שאינו מתערב בשום מחלוקת ומריבות, ומכל שפן וכל
שפן שמתרחק מאלו שמדברים נגד גדולי וצדיקי ומנהיגי
הדור, כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (שבת קט"ז): 'אמר רבי

יהודה, לא חרבה ירושלים, אלא בשביל שבזו בה תלמידי חכמים, שנאמר (דברי הימים ב' לו, טז): "ויהיו מלעבים במלאכי האלהים ובוזים דבריו, ומתעתעים בנביאיו עד עלות חמת הוי"ה בעמו עד לאין מרפא"; מאי עד לאין מרפא? אמר רב יהודה אמר רב, כל המבזה תלמידי חכמים — אין לו רפואה למכתו.

ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה לא, סימן טז): 'אתה מוצא שלא לקה קרח ועדתו אלא על שפשט ידו במשה ואהרן, וכן אנשי ירושלים לקו על שבזו הנביאים, שנאמר (דברי הימים ב' לו, טז): "ויהיו מלעבים במלאכי אלהים", וכתוב (ירמיה ה, ג): "חזקו פניהם מסלע מאנו לשוב", לכך הזהיר הקדוש ברוך הוא על כבודן של זקנים ושל צדיקים.

ולכן צריכים מאד מאד להזהר לא לפגוע בתלמידי חכמים צדיקים ואנשי מעשה, שכל ימי חייהם עוסקים בתורה לשמה, לשם אל עולם, אין להם אלא ד' אמות של הלכה, והם רחוקים מכסף כרחוק מזרח ממערב, ולא מעניין אותם שום דבר רק תורה ועוד פעם תורה ועוד פעם תורה, ולהרבות חילים לתורה וכו', כי הקדוש ברוך הוא תובע עלבונם וכו', ואף שרואים בהתחלה, שאלו הרשעים שרודפים אותם — מצליחים וכו', זה רק לפי שעה, אבל לבסוף נעקרים מן העולם באפן רע ומר מאד וכו' וכו', ולכן אשרי האדם שמחבר עצמו ליראים ושלמים, צדיקים ועובדי השם אמתיים, והסימן האמתי של יראי השם וחושבי שמו — שונאי בצע! שהם מועטים מאד בעולם.

תאמין לי, שיש להאריך בזה עד כדי ספר שלם, אבל

שׁו"ת תתד בְּרִסְלָב קעז

כְּדֵי לְתַרְץ לָךְ וּלְעוֹד אֲלֵפִים, שְׁקֶשֶׁה לָהֶם קִשְׂיָה זוּ, אֲמַרְתִּי
לְרוּץ בְּשׁוֹרוֹתַיִם אֱלוֹ אֵלֶיךָ ...

אֱלוֹ שְׁמִסִּיתִים וּמְדִיחִים נִגְדַּד הַזּוּלַת, חוֹשְׁבִים שְׁעֲכָשׁוּ הֵם
עַל הַגְּבֵהָ... אֲכַל בַּעַת צָרָה, לֹא עֲלִינוּ, כָּלֵם שְׁוִים! אֶת
הַחֲלוּנִים לְקַחוּ לְתֵאֵי הַגּוֹז, וְהַתְּעַלְלוּ בָהֶם בְּאִפְנֵי הַכִּי מִשְׁפִּיל,
בְּדִיּוֹק כְּמוֹ שְׁעָשׂוּ לְחֲרָדִים לְדַבֵּר הַשֵּׁם, וְלִכֵּן הַגִּיעַ הַזְּמַן,
שִׁיפְסִיקוּ הַהֶסְתּוֹת הַפְּרוּעוֹת אַחַד נִגְדַּד הַשָּׁנִי, כִּי זֶה לֹא יוֹעִיל
בְּיוֹם עֲבָרָה כָּלֵל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחַם עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וַיִּגְאֲלֵנוּ כְּכָר
גְּאֻלַּת עוֹלָם, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתד.

מהו שם המשפחה של רבנו ז"ל?

שאלה:

מאת שלמה: שלום ובִּרְכָּה לְצַדִּיק הַיָּקָר. רְצִיתִי
לְשַׁאֵל מֵה שֵׁם הַמְּשֻׁפָּחָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרַ שׁוֹפְטִים, ה' אֱלוֹלָה ה'תשע"ב.

שְׁלום וּבְרַכָּה אֶל שְׁלֹמֹה, נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

קצח שו"ת תתד ברסלב

לש בזה שתי גרסאות, אחת היא, ששם משפחת רבנו ז"ל הייתה ברסלבסקי, והשניה, ששם משפחת רבנו ז"ל הייתה הורידענקא, כף ספר לי הרב החסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל, ששמע באומן מזקנים, שעוד הפירו את תלמידי מוהרנ"ת ז"ל (אבל זה לא כל-כף בטוח, וכן למאי נפקא מינה?).

העקר שבכל העקרים, ראה לצית את רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, לשוח ולספר את כל אשר עם לבבך אליו יתברך בכל יום ובכל שעה, שנה נקרא התבודדות, וכן תלמד שעורים כסדרן בתורה הקדושה, והכל בתמימות ובפשיטות גמורה, פי אתה צריך לדעת, שהעקר בזה העולם הוא תמימות ופשיטות, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב, סימן יב): שעקר היהדות הוא תמימות ופשיטות, ואמר (שיחות הר"ן, סימן טו), שהוא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה. וזה בחינת (שמות לו, א): "כל אשר נתן הוי"ה חכמה בהמה", הינו שהוא חכמה לעשות עצמו כבהמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ה:) על פסוק (תהלים לו, ז): "אדם ובהמה תושיע הוי"ה" — אלו בני אדם שערמים בדעת, ומשימין עצמן כבהמה.

וכמו שאמר אסף (תהלים עג, כב): "ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמו"; אשרי מי שזוכה להגיע אל מדת התמימות. וכבר ספר לנו רבנו ז"ל (ספורי מעשיות, מעשה ט', מהחכם והחם) אל מה זכה התם וכו' שנעשה מיניסטר על כל המיניסטרין, צדיק על כל הצדיקים, עיין שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע

שׁו"ת תתה בְּרִסְלָב קעט

בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרובה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתה.

אני חש לא בנח למסור שעורי תורה, כי אני
מרגיש לא ראוי

שאלה:

מאת שלמה: שלום וברכה לצדיק שליטי"א. אני
אוהב אותך מאד, ורוצה לומר תודה על כל מה
שאנחנו מקבלים בריוחניות ובגשמיות, ממש חסד
חנם. אני מוסר שעורי תורה מדי פעם, אך אני חש
לא בנוח, כי אני מרגיש לא ראוי. וגם חושש,
שהדברים שלי אינם עושים רושם אצל השומעים.
האם להמשיך במסירת השעורים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה לא יכול לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך,
בזה שאתה לומד ברכים, ומזכה את נשמות ישראל, כי כך
אמרו בזהר הקדוש (תרומה קכח:): 'תא חזי, כל מאן דאחיד
בידא דחיבא, ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו

אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפאי סטרא אחרא. וגרים דאסתלק קדשא בריה הוא ביקריה. וגרים לקימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש פתיב: "בריתי היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא, וזכי לעלמא דאתי. כל מארי דינין, לא יכלין למידן ליה, בהאי עלמא ובצלמא דאתי. צאל בתריסר תרעי, ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא פתיב (תהלים קיב, ב): "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך". הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד. זרח בחשף אור לישרים' וגו'.

מוהרנ"ת ז"ל פתב (סי' מוהר"ן, סימן שכה): 'כששאלתי את רבנו ז"ל, אם אדבר עם בני אדם, השיב לי: כן, תדבר. שאלתי, אבל איני יודע מה עובר עליו. השיב לי: אינך צריך לדעת. שאלתי: מה אני עוזר לו. השיב: מה זה נוגע אליך... והבנתי פגנתו שרצונו לומר: 'דוא פועלסט יא' [אתה כן פועל].'

מזה רואים, שאדם צריך לדבר עם הזולת דבורי יראת שמים, דבורי אמונה והתחזקות, ואף שהוא לא יודע מה שעובר על הזולת, מה צריך להיות אכפת לו וכו'?! אדם צריך ומכרח לדבר תמיד עם הזולת דבורי אמונה והשגחה פרטית, שזו מצוה גדולה מאד, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): כמו שמצוה להוליד ילדים, וזו המצוה הראשונה בתורה, כמו-כן הוא מצוה להוליד בני-אדם ברוחניות, הינו להחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין יט): 'כל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו'.

שׁו"ת תתו בְּרִסְלָב קפא

וְלִכְּנֵן רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לֹמֵר שְׁעוֹר בְּרַבִּים, וְכַמוֹכֵן שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה עַל-פִּי הַהֶקְדָּמוֹת שֶׁל סִפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוֹשׁ זי"ע, וְסִפְרֵי מוֹסֵר וְכוּ' וְכוּ', וְלִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לֹמֵר מוֹסֵר לְבְּנֵי אָדָם, רַק לְחֻזְקָם לְאַמְצָם, לְעוֹדְדָם וְלִשְׁמַחָם, שְׂאִין לְמַעַלָּה מִזֶּה. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַב"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט): 'טוֹב הַכֹּל חֲפָצִים לְשִׂמְעָ'.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתו.

מֵה דַעְתּוֹ שֶׁל הַרַב לְגַבִּי כָּנֶס הַנְּשִׂים הַהִיסְטוֹרִי
שֶׁנֶּעְרַךְ בְּבֵנֵי בְּרַק?

שְׂאֵלָה:

מֵאַת רַבָּקָה: רְצִיתִי מְאֹד לְשִׁמְעַת אֶת תּוֹת דַּעְתּוֹ שֶׁל הַרַב שְׁלִיטֵ"א, עַל הָאֲרוּעַ הַהִיסְטוֹרִי שֶׁל כָּנֶס הַנְּשִׂים הַחֲרָדִיּוֹת, שֶׁנֶּעְרַךְ הַשְּׁבוּעַ בְּבֵנֵי בְּרַק, וּבּוֹ הָיוּ נוֹכַחוֹת הַרַבָּנִיּוֹת, נְשׂוֹת מְנַהִיגֵי הַדוֹר, הֵן הַחֲסִידִים וְהֵן הַלִּיטְאִים, וְדַבְּרוּ מֵעֲנִין מֵעֲלַת הַנְּשִׂים שֶׁשׁוֹלְחוֹת אֶת בְּעֻלְיָהֶן לְלַמֵּד תּוֹרָה וְכוּ', הֲאִם שִׁמְעַתֶּם מִזֶּה? וּמֵה דַעְתְּכֶם עַל זֶה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל רבקה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הרעיון הזה היה נפלא מאד, וחבל שלא יעשו את זה כמה פעמים בשנה, שתתאספנה יחד כל נשות ישראל, ודיקא נשות מנהיגי הדור, ונשות ראשי ישיבה, שידרשו לפניהן, ויסבירו להן מעלת האשה שנותנת לבעלה ללמד תורה וכו', וחיובות האשה ההולכת בצניעות וכו', ובכלל לעורר ולעודד את נשות ישראל, שהן תחזקנה את בעליהן שלא יתערבו בשום מחלקת שבעולם, כי לאשה יש כח אדיר להציל את בעלה מפל רע.

כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין קי.) על הפסוק (משלי יד, א): "חכמות נשים בנתה ביתה" — זו אשתו של און בן פלת, "ואולת בידיה תהרסנו" — זו אשתו של קרח, כי בשעה שהיתה מחלקת על משה, יעצה אשתו של און בן פלת לבעלה: מה לך ללכת נגד משה וכו'? ומה אתה צריך להתערב וכו'? הרי בין כן אתה לא תהיה שום דבר ... יהיה או משה או קרח, אבל אתה לא תהיה כלום! אזי למה אתה צריך להתערב במחלקת הזו? וכך הצילה את בעלה, שלא ילך בעת שהתקומם קרח ועדתו נגד משה, ועל-ידי-זה נצל מלהבלע בתוף האדמה וכו'. רואים מזה, שלאשה יש כחות הנפש בלתי גלילים, היא לא יודעת איך לנצל אותם וכו', ולכן אשרי אלו שהמציאו את הפנס ההיסטורי הזה, ובודאי זה יעשה רשם גדול מאד מאד.

אשה צריכה לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא הבטיח לה

שׁו"ת תתו בְּרִסְלָב קפג

הַבְּטָחָה יוֹתֵר מֵהַבְּעַל, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל' (בְּרִכּוֹת יז.): 'גְּדוּלָה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים וְכוּ', אָמַר לוֹ רַב לְרַבִּי חֵיָא, נָשִׁים בְּמֵאֵי זָכָיִן? בְּאֲקָרוּיִי בְּנִייהוּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וּבְאַתְנוּיִי גְבַרְיִיהוּ בִּי רַבָּנָן, וּמְנַטְרָן לְגַבְרִייהוּ עַד דְּאֵתוּ מִבֵּי רַבָּנָן.

בְּמָה הַנָּשִׁים זֹכוֹת? בְּזֶה שְׁלֹקָחִים אֵת הַיְלָדִים לְתַלְמוּד-תּוֹרָה שְׁלִמְדוּ תּוֹרָה, וּמַחְפּוֹת לְבַעֲלֵיהֶן שְׁיַחְזְרוּ מֵהַכּוֹל לְשְׁלֹמֵדִים שֵׁם תּוֹרָה.

וְלָכֵן מִי יִתֵּן, שְׁפַמָּה פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִהְיֶה אַרְוַע הַסְטוּרִי כְּזֶה, וְדִיקָא הִרְבְּנִיּוֹת, נְשׁוֹת מְנַהֲגֵי הַדּוֹר וְרֵאשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת, הֵן תּוֹפְעָנָה בְּפָנֵי קַהֲל הַנָּשִׁים, קָדָם — זֶה יָבִיא אַחַדוֹת גְּדוּלָה, שְׁיֵרָאוּ שְׂאִיִן כְּבָר מַחְלֶקֶת בֵּין חֲסִידִים וְלִיטְאִים, וְאִין כְּבָר גְּזַעְנוֹת וְכוּ', וְדִיקָא כְּנוּס לְשֵׁם שְׁמִים כְּזֶה יָבִיא אֵת הַגְּאֻלָּה, כִּי כֵּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה יא.): 'בְּשֹׁכֵר נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת שְׁהִיּוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר נְגָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים'.

וְאִם כְּבָר מְדַבְּרִים מְכַנְּסֵי שֶׁל נָשִׁים... צְרִיכִים לְדַעַת, שְׁבָשׂוּם פְּנִים וְאִפְּן לֹא יִמְצָא וְלֹא יִזְכֵּר שֵׁם אִף גְּבַר דְּרָשָׁן, אֲדַרְבֵּה! דִּיקָא הִרְבְּנִיּוֹת נְשׁוֹת מְנַהֲגֵי הַדּוֹר וְרֵאשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת, הֵן יְכוּלוֹת לְפַעַל הַרְבֵּה יוֹתֵר וְכוּ', וְזֶה רַעִיוֹן נִפְלֵא. וְאֲשַׁרִּי מִי שְׂאֲרָגָן אֵת הַכְּנָס הַהִיסְטוּרִי הַזֶּה לְמַעַן שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִי יִתֵּן, שְׁתַּהֲיֶה כְּבָר אֲהַבָּה וְאַחַדוֹת בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְיַחַד נִהְיֶה עוֹמְדִים וּמוֹכְנִים לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתז.

**כָּל הַיְלָדִים שְׁלָנוּ סוֹבְלִים צְרוּת, וְאָנוּ הַהוֹרִים
רוֹאִים אֶת הַכָּל וְיוֹצְאִים מִדַּעַתְנוּ**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֱלִישֶׁבַע: שְׁלוֹם רַב לְצַדִּיק. תוֹדָה רַבָּה עַל
הַשּׁוֹי"ת שְׁלָכֶם, זֶה מִמֶּשׁ כָּל הָאֲנָרְגִיָּה שְׁלִי.
אֲנִי לֹא יוֹדַעַת מֵאִיפֹה לְהִתְחִיל, אֲנִי מֵרְגִישָׁה חֲסֵרֶת
אוֹנִים, עַד שֶׁאֲנִי חוֹשֶׁבֶת מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֵבֻדוֹת. אֲנִי
יוֹדַעַת שְׁאֶסוּר לְדַבֵּר כָּכָה, אָבֵל אֲנִי לֹא יוֹכֵלָה יוֹתֵר.
יֵשׁ לִי שְׁבָעָה יְלָדִים, אֲרַבְעָה מֵהֶם נְשׂוּאִים עִם יְלָדִים,
וְאֲנִי כְּבָר סִבְתָּא. אָבֵל כָּל אֶחָד מֵהַשְּׁבָעָה יְלָדִים, עוֹבֵר
גִּיהֵנוּם עָלַי אֲדָמוֹת. אֲנִי וּבַעֲלִי בְּצַעַר כָּזֶה, שְׂאִי אֶפְשָׁר
לְהִסְבִּיר, אֲנַחְנוּ בוֹכִים בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, לָמָּה מַגִּיעוֹת לָנוּ
צְרוּת כְּאֵלוֹ, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרְאוֹת אֶת הַסִּבָּל שֶׁל
הַיְלָדִים. זֶה אוֹכֵל אוֹתִי עַד שֶׁאֲנִי פְּשוּט יוֹצֵאת
מִדַּעַתִּי, אוֹלֵי בְּכָל זֹאת יֵשׁ לְצַדִּיק אֵיזוֹ עֲצָה בְּשִׁבְלִי?
מִחֻפָּה לְתִשׁוּבָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ה' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֱלִישֶׁבַע תַּחֲוִיה.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לָךְ! כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּצָרָה, קָשָׁה מְאֹד לְנַחֵם
אוֹתוֹ... כִּי הַצָּרָה לְפָנַי עֵינָיו בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וְיִמָּה כְּבָר יוֹכֵלִים
לְהַגִּיד לוֹ? אֵינן לָךְ צָרָה? הֲרֵי הַצָּרָה הַזֹּאת לְפָנַי עֵינִי, וְאֵיךְ אֲנִי

שׁו"ת תתז בְּרִסְלָב קפה

יכול להתעלם מהצָרָה הזו, שְׁאֲנִי רוֹאֶה יוֹם יוֹם, שְׁעָה שְׁעָה וְכוּ' וְכוּ'.

עם כָּל זֹאת, אַתָּה צְרִיכָה לְזַכֵּר מֵה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רש"י מועד קטן כז:): 'כָּל הַנְּמֻשָּׁף אַחַר הַצֵּעַר — הַצֵּעַר נִמְשָׁף אַחֲרָיו'. רַבֵּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ דֶרֶךְ נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, מֵה שְׁעֵשֶׂה דָּוִד הַמֶּלֶךְ בַּעַת שְׁעִבְרוּ עָלָיו צָרוֹת וַיִּסּוּרִים מִכָּל הַכּוֹוֹנִים וְכוּ', הֵן הַתְּקוּמָמוֹת נִגְדָּו מִבְּחוּץ, הֵן הַתְּקוּמָמוֹת נִגְדָּו בְּבֵית וְכוּ' וְכוּ', מֵה עֲשֵׂה אִז דָּוִד הַמֶּלֶךְ? בָּרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָמַר לְפָנָיו יְתָבָרֵךְ (תהלים ד, ב): "בְּקִרְאֵי עֲנֵנִי אֱלֹהֵי צְדָקִי, בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי, חֲנֻנִי וְשִׁמְעַתְּ תִפְלְתִי" וְגו', וַפִּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה): 'מֵה פִתְאֹם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ בַּעַת צָרוֹתָיו שְׁעִבְרוּ עָלָיו מִכָּל הַכּוֹוֹנִים וְכוּ' (תהלים ד, ב): "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי"? אֵלָּא שְׁאָמַר לְעִצְמוֹ, שְׁגַם אִפְלוּ בַּצָּרָה בְּעִצְמָהּ, הַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ מִרְחִיב לוֹ.

וְכֵן צְרִיף כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְנַהֵג, שְׁבִתְקָף צָרוֹתָיו וּמְרִירוֹתוֹ שְׁעוֹבְרַת עָלָיו מִבֵּית וּמִבְּחוּץ וְכוּ', יִמְצָא אֶת הַהִרְחָבוֹת שְׁעֵשֶׂה וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אִם יִסְתַּכֵּל הָאָדָם עַל חֲסָדֵי הַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ, יִרְאֶה, שְׁאִפְלוּ בַּעַת שְׁהַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ מִצַּר לוֹ — גַּם בַּצָּרָה בְּעִצְמָהּ הַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ מִרְחִיב לוֹ, וּמַגְדִּיל חֲסֵדוֹ עִמּוֹ, וְזֶה "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי", הֵינִי אִפְלוּ בְּתוֹךְ הַצָּרָה בְּעִצְמָהּ, נִתַּת לִי הִרְחָבָה בְּתוֹכָהּ, מִלְּבַד מֵה שְׁאֲנִי מְצַפִּים שְׁהַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ יוֹשִׁיעֵנוּ בְּקְרוֹב מִכָּל הַצָּרוֹת, וַיִּיטִיב עִמָּנוּ מְאֹד, אֵף אִפְלוּ גַם בַּצָּרָה בְּעִצְמָהּ מִרְחִיב לָנוּ; וְדֶרֶךְ זוֹ הִיא נִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, שְׁאָדָם צְרִיף תָּמִיד, לְדַעַת, שְׁבִתְקָף הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, יֵשׁ בּוֹ גַם רַחֲמִים

קפו שו"ת תתו ברסלב

וחסדים, ואפלו שלא מבינים את זה תכף-ומיד, צריכים להאמין שמאתו לא תצא הרעה וכו', ובודאי הכל לטובה.

וכך אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית, פרק א', הלכה ט'): "בצר הרחבת לי", אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא, רבון העולמים! כל צרה שהייתי נכנס לה — אתה היית מרחיבה לי, נכנסתי לצרתה של בת שבע, ונתת לי את שלמה, נכנסתי לצרתך של ישראל, ונתת לי את בית-המקדש, הינו שבתך הצרות והמרירות והבזיונות שעברו עליו וכו', מצא הרחבות בתוך היסורים שלו.

ולכן אני מאד מבקש אותך — השתדלי להרגע, אף שזה פואב מאד מאד, הצרות והיסורים שעוברים עליך מבית ומבחוץ, מי יודע ממה את מתפטרת על-ידי הצרות האלו? ומי יודע אל אילו ישועות עוד תגיעי אם תחזיקי מעמד, כמאמרם ז"ל (תנחומא עקב): 'כל המצטער בתחלתו נח לו בסופו, ואין לה מצטער בתחלתו יותר מאברהם, וכן יצחק וכן יעקב שנצטערו בנערוותם' וכו', ולכן עצתי, שתרגילי את עצמך לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, ולבקש ממנו יתברך רחמים ותחנונים — שיחוס וירחם עליך, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (שבת קלט): 'אם באה על אדם צרה לא יצנוח — לא למיכאל ולא לגבריאל, אלא להקדוש-ברוך-הוא בעצמו'. העקר, תמצאי הרחבות בתוך הצרות שלך, אז תראי ישועות גדולות.

מוהרנ"ת ז"ל האריך בזה מאד, וכתב (לקוטי-הלכות, פלאי בהמה, הלכה ד', אות ד'), שאדם צריך להרגיל את עצמו לתת תודה והודאה תמיד להקדוש-ברוך-הוא על החסדים והרחמים גמורים שעושה עמו, ואף שבין כף עוברים עליו

מִשְׁבְּרִים וְגַלִּים, צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאֲבִים, עַד שֶׁכָּבַד אֵין לוֹ כַּח לְסָבֵל וְכוּ', עִם כָּל זֹאת, אָדָם צָרִיף לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ קִדְּם לְתֵת תּוֹדָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה אֹתוֹ עַד עַכְשָׁו, וְזֶה יֵצִילוֹ מִכָּל רַע וְכוּ', וּבְאֵמֶת זֶה הַדְרָף שֶׁל הוֹדָאָה וְתוֹדָה הִיא דְרָף נִפְלְאָה מְאֹד, לְהִתְקַרֵּב עַל יְדֵה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא וְכוּ', כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא צָרוֹת וְיִסּוּרִים וַיְגוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קִהְלֵת ב, כג): "כִּי כָּל יָמָיו מְכַאֲבִים וְכַעַס", וְכָתִיב (אֵיִיב ה, ז): "כִּי אָדָם לְעַמֵּל יוֹלָד"; (שֵׁם יד, א): "קֶצֶר יָמִים וְשָׁבַע רַגְזוֹ". וְאֵין טוֹב בְּעוֹלָם כִּי אִם הַתּוֹרָה, כִּי (אָבוֹת ו, ג): 'אֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה'.

וּמַעֲצָם הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁבָּזָה הָעוֹלָם, קָשָׁה וְכָבֵד עַל הָאָדָם לְהִתְקַרֵּב לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֶפְלוּ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן וּלְפָרֵשׁ צַעְרוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, גַּם-כֵּן קָשָׁה מְאֹד, מִחֲמַת רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת וְהַיִּסּוּרִים שְׁאוּטָמִים אֶת לְבוֹ, עַד שֶׁאֵינּוּ יְכוּל לִפְתּוֹחַ אֶת פִּיו, וְלֹא לְהִתְקַרֵּב לְשׁוֹם עַבּוֹדָה תְּמָה, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַכְּבֹדוֹת שֵׁישׁ עָלָיו, בְּכָל פַּעַם וּפַעַם בְּכָל יוֹם וְיוֹם וְכוּ'. וְעַל-כֵּן עֲצָה גְדוֹלָה לָזֶה, שֶׁבְּכָל פַּעַם יִזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת וְהַנֶּחֱצָחִיּוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם אָבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ, עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בַּפְּרָטִיּוֹת. וְהָעֶקֶר מֵה שֶׁזָּכָה לְהִיּוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל מִקְבְּלֵי הַתּוֹרָה, וְהַבְּדִילוֹ מִן הַתּוֹעִים בְּדַרְכֵי הַמְּחַקְרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים וְכוּ' הַנְּהוּגִים עַכְשָׁו בְּעוֹלָם הַזֶּה. כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אִם יִסְתַּפֵּל הֵיטֵב עַל כָּל מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו מֵעוֹדוֹ, יִרְאֶה וַיִּבִּין חֲסָדֵי הַשֵּׁם וְטוֹבוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו עָלָיו בְּלֵי שַׁעוֹר. כְּמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם בְּשִׁמוּנָה עֲשָׂרָה: "נּוֹדָה לָךְ וַיִּסְפָּר תְּהִלָּתְךָ עַל חַיֵּינוּ וְכוּ', וְעַל נִסִּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עָרַב וּבִקְרַר וְצָהָרִים" וְכוּ'.

קפח שו"ת תתו ברסלב

וּכְמוֹ שְׂאוּמְרִים בְּנִשְׁמַת: "אֵלֹהֵינוּ מְלֵא שִׁירָה בַּיּוֹם וְכוּ' אֵין אָנוּ מְסִיִּקִין לְהוֹדוֹת לָךְ הַשֵּׁם וְכוּ' עַל אַחַת מֵאַלְפֵי, אֲלֶיךָ אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת, נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעִשִׁיתָ עִם אַבּוֹתֵינוּ וְעַמָּנוּ".

הַכֶּלֶל, שֶׁשֶּׁשְׁהָאָדָם רוֹאֶה גְדוֹל צְרוּתוֹ בְּגוֹף וְנִפְשׁ וּמְמוֹן, שֶׁהוּא רְחוּק מֵהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּעֶצְמוֹ, וְגַם בְּפִרְנֶסָה וּבְגוֹף יֵשׁ לוֹ גַם-כֵּן יִסּוּרִין, וְכֵן סוֹבֵל צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים מִלְדָּיו וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁשָּׂכִיחַ בְּרַב הָעוֹלָם, וְאֵפְלוֹ כְּשֶׁבָּאָה עָלָיו אֵיזוֹ צָרָה מִמֶּשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא צָרִיךְ לְבַל יִתְבַּלְבֵּל לְגַמְרֵי מַחֲמַת הַצְּרוֹת וְהִיִּסּוּרִין, חֵס וְשְׁלוֹם. רַק בְּכָל עֵת וְעַת בְּפָרֵט בְּעֵת צָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, יִתֵּן עֵינָי לְבוֹ וְדַעְתּוֹ לְהִסְתַּכֵּל וּלְהִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב עַל חֲסָדֵי הַשֵּׁם וְטוֹבוֹתָיו, שְׁעֵשָׂה עִמּוֹ עַד הֵנָּה.

כִּי כָּל אָדָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּכֹלל יִשְׂרָאֵל, וּמִנִּיחַ טְלִית וּתְפִלִּין בְּכָל יוֹם, וּמִיַּחַד שָׂמוֹ יְתִבְרַךְ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, רְאוּי לוֹ לִתֵּן הוֹדָאָה וְתוֹדָה לְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל עֲצֵם חֲסֵדוֹ וְטוֹבוֹ יְתִבְרַךְ עָלָיו, שֶׁזָּכָה לְהִיּוֹת בְּכֹלל יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלֵי הַתּוֹרָה, מְכַל שְׂכָן שָׁפֵל אַחַד יוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ, כְּמָה טוֹבוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּפִרְטִיּוֹת שֶׁגָּמַל הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם. וְצָרִיךְ לְהִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁעֲשָׂה עִמּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לְבוֹ נְכוֹן בְּטוֹחַ, שֶׁגַם עֵתָה הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ לֹא יִסִּיר חֲסֵדוֹ וְטוֹבוֹ מֵאִתּוֹ, וְיִחַזֵּק אֶת לְבוֹ לְצַעֵק וּלְהִתְחַנֵּן לְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, שֶׁיַּצִּילֵהוּ גַם עֵתָה מְכַל הַצְּרוֹת וְהִיִּסּוּרִין, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים קח, יא): "מִי יִבְלִגֵּי עֵיר מִבְּצָר מִי נַחְנִי עַד אֲדוֹם", הֵינּוּ שְׂמֵי שְׁעוֹר לִי עַד הֵנָּה וְנַחְנִי עַד אֲדוֹם, הוּא יוֹכִילֵנוּ עֵיר מִבְּצָר גַם-כֵּן.

שׁו"ת תתז בְּרִסְלָב קפט

זוה "מהלל אקרא ה'" — שטרם שאני קורא אליי
יתברך על צרותי, אני מהללו ומשבחו על הטובות והחסדים
שעשה עמי עד הנה, כי דיקא על-ידי-זה אני יכול לקרותו
וכו', עיין שם באריכות.

ואת זה פתב מוהרנ"ת ז"ל לכל מרי גפוש שעוברים
עליהם כל מיני צרות ויסורים מבית ומבחוץ וכו' וכו',
שילמדו מדוד המלך, איך שבתקף הצרות והיסורים שלו
הרגיל את עצמו לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא,
ולבסוף הרחיב לו הקדוש-ברוך-הוא לגמרי.

ולכן תקחי את עצמך בידיים, ושום דבר בעולם לא יוכל
לשבר אותך, וסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ותראי
ישועות גדולות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, עד שהכל
יתהפך לטובה, אף שנדמה לך עכשו, שזה דבר בלתי
אפשרי, כי מרב הצרות שלך, נדמה לך, שאף פעם לא תצאי
מזה. עם כל זאת את צריכה לדעת, כי גדול אדונינו ורב
להושיע, עם תפלה אמתית — הכל יתהפך לטובה, ותראי
ישועות גדולות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, רק אל
תתיאשי מתפלה, ואז תראי ישועה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתח.

**כתוב, שְׁלַרְבְּנוּ ז"ל הֵיוּ נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים בְּצַעֲרוֹתָו.
מַה הַפְּנֵה?**

שאלה:

מאת אביחי: שלום רב. קראתי בספר 'פעלת הצדיק', וגם נדמה לי שזה כתוב בספר 'שבחי הר"ן', שְׁלַרְבְּנוּ הֵיוּ נְסִיוֹנוֹת כְּשֶׁהָיָה בְּגִיל מְאֹד צָעִיר, וְגַם בְּקֶשׁ נְסִיוֹנוֹת, וְהָיָה גְבוּר וְכִבֵּשׁ תְּאֻנוֹתוֹ. הַאִם הֵיוּ אֵלוּ נְסִיוֹנוֹת, פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, אוֹ דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים לְפִי מַעֲלַת וְקִדְשׁוֹת רַבָּנוּ שְׁשִׁיזָה לְצַדִּיקִים? אֲשַׁמַּח לְתַשׁוּבָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אביחי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנְסִיוֹנוֹת הֵיוּ כְּפִשׁוּטוֹ וְכוּ', וְהָיָה בְּכַתֵּב יָד סֵפֶר הַנְּסִיוֹנוֹת, וְשֵׁם הֵיוּ סְפוּרִים מְדֵהִימִים אֶת גְּדֹל הַנְּסִיוֹנוֹת שֶׁעָבְרוּ עַל רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל יְדוּעַ שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ קָרָא אֵלָיו אֶת הַנְּסִיוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹכָא (שְׁבַח־הַרְ"ן, אוֹת טז), שֶׁהָיָה לוֹ כְּמָה וְכְמָה נְסִיוֹנוֹת גְּדוֹלִים וְנוֹרְאִים מְאֹד בְּתַאֲנָה זוֹ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּפֶרֶט וְכוּ', כִּי בִימֵי נַעֲוָרָיו מִמֶּשׁ, בְּעֵת רְתִיחַת הַדְּמַיִם הֵיוּ לוֹ כְּמָה וְכְמָה נְסִיוֹנוֹת גְּדוֹלִים שֶׁל תַּאֲנָה זוֹ, עַד אֵין מִסְפָּר, אֲשֶׁר הָיָה בִּידוֹ לְמִלְאֵת תַּאֲנוֹתוֹ, וְהָיָה בְּסִפְנָה

שׁו"ת תתח בְּרִסְלָב קצא

גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, אֲךָ הָיָה גְבוּר חֲזַק וְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וְכַפָּה תֵּאָוֶתוּ, כִּמְה וְכִמְה פְּעָמִים.

וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הָיָה מִתְרַחֵק עֲצָמוּ פְּעַם שְׁנֵית לְבָרַח מִהִנְסִיּוֹן, רַק אֲדַרְבֵּה! הָיָה חֲפִץ בְּנִסְיוֹנוֹת, וְהָיָה מִתְפַּלֵּל לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂיִזְמִין לוֹ נִסְיוֹנוֹת. כִּי הָיָה חֲזַק בְּדַעְתּוֹ, שְׁבוּדָאֵי לֹא יִמְרֹד כִּנְגַד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי אֵיךְ אֶפְשָׁר שְׂיַעֲשֶׂה עֲבָרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, וַיַּעֲבֹר עַל רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִם לֹא שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מְשָׁנַע, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּעַת הַזֹּאת.

אָבֵל מֵאַחַר שְׂיִהְיֶה לוֹ אֵיזָה שִׁכָּל בְּעֶלְמָא בְּעַת הִנְסִיּוֹן, בּוּדָאֵי יוּכַל לַעֲמֹד, לְפִי גְדֹל חֲזַק לְבוֹ, שְׁהָיָה חֲזַק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְאֹד, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּעַת שְׁבָא עָלָיו הִנְסִיּוֹן, הָיָה בְּסַפְנָה גְּדוּלָה מְאֹד, וְהָיָה צוֹעֵק לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מְאֹד, עַד שְׁזָכָה לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וְלִהְנַצֵּל. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִתְרַחֵק עֲצָמוּ מִהִנְסִיּוֹן פְּעַם אַחֲרַת, אֶף-עַל-פִּי שְׁבַשְׁעַת הִנְסִיּוֹן הָיָה קָשָׁה עָלָיו מְאֹד.

וְכֵן הָיָה כִּמְה וְכִמְה פְּעָמִים, הִרְבֵּה מְאֹד עַד אֵין שְׁעוּר. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הָיָה בְּעִזּוֹ, וְזָכָה לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וְלִשְׁבֹּר תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל תְּאֻוָּה הַכְּלָלִית הַזֹּאת, וְהָיָה קְדוֹשׁ גְּדוּל מְאֹד מְאֹד בְּפִרְיִשׁוֹת תְּאֻוָּה זֹו בְּפִרְיִשׁוֹת גְּדוּלָה, וּבְקִרְשָׁה גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד.

וְאָמַר, שְׁהַבְּעַל-דְּבָר רָצָה לְהַנִּיחַ לוֹ הַכֹּל, רַק שֶׁהוּא יוֹתֵר לוֹ דְּבָר אֶחָד. וְהוּא אָמַר, לְהַפֵּךְ שֶׁהוּא יְנִיחַ הַכֹּל, רַק אוֹתוֹ הַדְּבָר אֵינּוּ רוֹצֵה לְהַנִּיחַ מִלְּשִׁבְרוֹ. דִּהְיִינוּ שְׁהַבְּעַל-דְּבָר הָיָה מְרָצָה לְהַנִּיחַ לוֹ שִׁישְׁבֹּר כָּל הַתְּאֻוֹת, רַק שֶׁהוּא יוֹתֵר לוֹ דְּבָר אֶחָד, מִן הַסֵּתֵם הֵינּוּ הַתְּאֻוָּה הַכְּלָלִית — תְּאֻוֹת נְאוּף, שְׁעָקֵר הֵיזְרֵר הֲרַע הוּא בְּתְאֻוָּה זֹו. אָבֵל הוּא אָמַר לְהַפֵּךְ, שֶׁהוּא יְנִיחַ

קצב שו"ת תתט ברסלב

לו הכל לכלי לשכרו וכו', רק זאת התאנה רוצה לשברה לגמרי, וזכה לזה בתכלית השלמות וכו', עין שם.

כמוכן שזה לא שיף לנו קטני ערף — מוחות קטנים וכו', כי אנחנו צריכים לברח לגמרי מדברים אלו, ולא לבוא לידי שום נסיונות כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תתט.

האם רבנו ז"ל שומע את בקשותינו, גם אם עומדים במרחק מציונו?

שאלה:

מיאת מעוז: שלום למוהרא"ש. הצדיק כתב באחת התשובות, שפשיש הרבה אנשים על הציון באומן, אפשר לעמוד בצד ולהתפלל. אבל איך יתקיים מה שרבנו אמר, שפטירת הצדיק היא רק כמו שהוא עבר חדר, ואפשר לדבר ליד הציון והוא שומע. אם נעמד רחוק, איך ישמע את בקשותינו?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מעוז, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שהצדיק אחר שנסתלק מזה העולם הגשמי והחמרי, הוא מוריד את גופו הגשמי, אז נמצא יותר בזה העולם מאשר בחייו, כמובא בזהר הקדוש (אחרי ע"א): 'תנינן, צדיקא אף על גב דאתפטר מהאי עלמא, לא אסתלק ולא אתאביד מכלהו עלמין, דהא בכלהו עלמין אשתכח יתיר מחייו. דבחייו אשתכח בהאי עלמא בלחודוי, ולבתר אשתכח בתלת עלמין, וזמין לגבייהו, דכתיב (שיר השירים א, ג): "עלמות אהבוד" — אל תקרי 'עלמות' אלא 'עולמות'. זכא חולקיהון'; הינו פי בחיים חיותו הוא מלבש בגוף גשמי, וגוף גשמי צריך להיות במקום אחד, כי אם הוא פה הוא לא שם וכו'.

אבל כשמוריד את גופו הגשמי, אזי נמצא בכל מקום, יותר מבחייו, כי נפשו, רוחו ונשמתו מתחברות יחד, והוא נמצא בשלשה עולמות, יותר מבחייו, ולכן איפה שרק עומדים סמוך ונראה אצל ציון הצדיק, זה ממש שהוא אצל הצדיק, ולכן בכל מקום שרק תעמד בציון רבנו ז"ל — אתה נמצא אצלו, ואפלו שאתה רחוק מאה מטר או מאתים מטרים וכו' וכו'.

וכך הוא בל"ג בעמר אצל הציון של רבי שמעון בן יוחאי, שמרב דחק האנשים שבאים אז להשתטח ולשמח בהולוא קדישא של התנא האלקי רשב"י זי"ע, קשה מאד להדחף פנימה ולעמד ליד מצבת קבורתו... ולכן, עלינו לדעת, כי גם אם עומדים רק סמוך ונראה, חשוב כמו שהוא נמצא ממש אצל הצדיק, וזה ברור.

הקדוש-ברוך הוא יעזר, שתזכה להיות אצל רבנו ז"ל

קצד שו"ת תתי ברסלב

על ראש השנה, ותקבל ממנו את כל התקונים, ובכפרוש גלה לנו (סי' מוהר"ן, סימן תה): 'הראש-השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע, שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה שאני יודע מהו ראש-השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש-השנה שלי.'

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתי.

לאחרונה הכניסו בי ספקות בדרך של רבנו, ואני נלחם להחזיק מעמד

שאלה:

מאת רחמים: לכבוד הרב האהוב, שלום רב. יהי רצון שהשם ישלח לך רפואה שלמה, ויחזק אותך בבתחלה.

לאחרונה הכניסו בי, לצערי, ספקות בדרך של רבנו בך ששמרו לי דברים כגון: שרבנו לא כתב את היתקון הכללי, כי אם רבי נתן, והראיה, שמספר האותיות שביתקון הכללי שנה בגימטריה ל"רבי נחמן צדיק האמת". וכן אמרו לי, שרבנו ז"ל אמר שכל התורה (החמש) אינה יכולה להכיל את תורתו. והדבר תמויה, איך אפשר להגיד דבר כזה? אני מאד אוהב את ברסלב... ולא עוד, אלא שדוקא דרך 'ברסלב' התחלתי לחזר בתשובה, ואני עוד נלחם להמשיך את דרכי בחזר בתשובה. לכן אם תוכל לענות, ולחזק אותי שוב בדרך של רבנו

שׁו"ת תתי בְּרִסְלָב קצה

— אוֹדָה לָךְ מְאֹד. וְעוֹד אֲבִקֵּשׁ מִכְבוֹד הָרֵב, שֶׁיִּתְפַּלֵּל
עָלַי שׁוֹב, שֶׁיִּפְרְדּוּ מִמֶּנִּי הַמוֹנְעִים וְהַמְעַכְבִּים, כְּדֵי
שֶׁאֲצַלִּיחַ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְהֵשֵׁם יְתָבְרָךְ, וְלֹא
לִפְלֵ שׁוֹב אֶל עֲבֵרוֹת. אוֹהֵב אוֹתָךְ מְאֹד, תוֹדָה!

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ה' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל רַחֲמִים, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תוֹדָה רַבָּה עַל כָּל הָאֲחֻלִּים וְהַבְּרָכוֹת וְהַתְּפִלוֹת
לְרַפּוֹאָתִי.

אֶתְּהָ צְרִיף לְדַעַת, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הוּא נִשְׁמָה כְּלִלִית, וְהוּא
מִתְּנָה לְכָלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְלְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי הַלְמוּד שְׁלוֹ
שִׁיף לְכֻלָּם — בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל, כִּי הוּא נִשְׁלַח לְדוֹר הַזֶּה
כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת כָּל הַדּוֹר הַזֶּה וְהַדּוֹרוֹת הַעֲתִידִים וְכוּ',
וּלְצַעֲרָנוּ הָרֵב, לֹא חֲסָרִים מַחֹת עֲקָמִים הַמְּלֵאִים גְּאוּף,
שְׁקוּץ, תַּעֲוֵב וְזָהוּם וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן תּוֹלִים כָּל מִינֵי בּוֹקֵי
וּסְרוּקֵי וְשִׁיחֹת שֶׁל שְׁקָר עַל רַבְּנוּ ז"ל, וְלִכֵּן לֹא צְרִיכִים
לְהַתְּפַעַל מִשׁוּם שִׁיחָה שְׁנוּגָדָת אֶת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, כִּי
צְרִיכִים לְהִבְחִין תַּכְּף-וּמִיד בְּשְׁקָר וּבְכַזָּב הַזֶּה, וְלֹא לִיְחִסָּה אֶל
רַבְּנוּ ז"ל, חֵס וְשְׁלוֹם, וְרַק אֵלּוּ מַחֹת פְּגוּמִים הַמְּצִיאֵוּ אֶת
הַשִּׁיחֹת הָאֵלוּ וְכוּ'.

רַבְּנוּ ז"ל בָּא לְעוֹלָם לְחִזּוֹק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׁמַּח אֶת כָּלֵל
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֶת כָּלֵל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְכֵן מְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק
לְהַתְּמִיד בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלְהִיּוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (עִין שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן כח). וְכֵן נִתֵּן לָנוּ סֵדֶר-דְּרָרָה-

קצו שו"ת תתי ברסלב

הלמוד, שאפלו מי שקשה הבנה, יכול לזכות לעבר ולהיות בכל מקומות התורה הקדושה (עין שיחות-ה'ר"ן, סימן עו).

ולכן חצוף הוא מי שממציא כאלו שיחות, שהן נגד התורה הקדושה, ועוד אומר אותן בשם רבנו ז"ל, רחמנא לישזבן, מדעות כאלו, בר מינן.

וצריכים להזהר מאד מאד לא לקבל שום שיחה מאף אחד, אם זה לא מדפס בספרי "שיחות-ה'ר"ן" או "חיי-מוהר"ן", או "ימי מוהרנ"ת", צריכים לדעת שהכל שקר וכזב, אם זה, חס ושלום, נוגד את התורה הקדושה, ואת הידיעה הזו צריך לדעת כל בעל תשובה וכל מקרב חדש, פי בקלות יכולים לבלבל את המחזות הקטנים וכו', כי היום יש גם בתוף ברסלב כל מיני אנשים, אשר קפה של שרצים תלויה מאחוריהם, כי עדין לא נקו את עצמם מהעבר הלא כל-כף מזהיר שלהם ... והנה הם כבר נעשו ראשים, ומדברים עם אחרים ... ועליהם אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים!?

ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו, פי עדין הראש שלהם מלא מותרות וצואה וכו', ובפרט כשחולקים על ספרים המגלים את אמתת מציאותו יתברך, שעל זה אמרו חכמינו הקדושים (ערוכין כא): 'הלועג על דברי חכמים, נדון בצואה רותחת', הינו שעולה בראשם מותרות וצואה. ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לקבל שום שיחה או שום הנהגה הנוגדת את תורתנו הקדושה, כי רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לנטות מהשלחן ערוף כי הוא זה, ומכל שפן

צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזְהָר, שְׁלֹא לְדַבֵּר שְׁטוּת עַל חֶשְׁבוֹן רַבְּנוּ וְלֹא, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְעַתָּה אֵעֲנֶה לָּךְ מַה שְּׁשָׂאֵלְתָּ בְּעִנְיַן הַ"תְּקוּן הַכְּלָלִי", רְאוּי לָּךְ לְעֵיִן בְּ"שִׁיחוֹת-הַר"ן" (סִימָן קמ"א), אֲשֶׁר שָׁם מְסַפֵּר מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל בְּאַרְיִכוֹת אֵיךְ שֶׁנִּתְגַּלָּה הַ"תְּקוּן הַכְּלָלִי", וְכֵן הוּא בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר"ה, וְכֵן הוּא בְּחֶלֶק ב', סִימָן צ"ב — מְגַלֵּה רַבְּנוּ וְ"ל אֵת הַ"תְּקוּן הַכְּלָלִי" בְּפָרְטֵי פְּרָטִיּוֹת, אֵיךְ שֶׁזֶּה תְּקוּן גְּמוּר מְאֹד לְפָנֵם-הַבְּרִית וְלִמְקָרָה לִילָה, אֲזִי אֵיךְ יְכוּלִים לֹאמַר שְׁטוּת בְּאֵלוּ?

וּבְכָל עֲלִיף לְדַעַת, שְׁכָל אֵלוּ שְׁמִשְׁתַּמְשִׁים עִם גִּימְטְרִיּוֹת וְחֶשְׁבוֹנוֹת וְכוּ' — אֲפֹלוּ אֵלוּ שֶׁכָּבַר מְגַלִּים אֵילוּ רְמָזִים, שֶׁמְזַמֵּר זֶה נֶגֶד סְפִירָה זֹאת, וּמְזַמֵּר זֶה נֶגֶד סְפִירָה זֹאת — הַכֹּל הֶבֶל וִרְעוֹת רוּחַ, כִּי גֵלָה לָנוּ רַבְּנוּ וְ"ל, שֶׁאֵף אַחַד לֹא יָדַע מִהַתְּקוּן הַזֶּה מִקֶּדֶם, וְאָמַר בְּפְרוּשׁ, שֶׁהֵיטָב צְדִיקִים שֶׁרְצוּ לְהִגִּיעַ אֶל הַתְּקוּן הַזֶּה וְלֹא הִצְלִיחוּ, וְלִי עֲזֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִגִּיעַ אֶל הַשְּׁלֵמוֹת וְכוּ', וְלִכֵּן מַה שֶׁיֵּךְ לֹאמַר אֵת כָּל אֵלוּ הַגִּימְטְרִיּוֹת וְהָרָאשֵׁי תְבוּת, וְהַחֲשְׁבוֹנוֹת וְכוּ' — הַכֹּל הֶבֶל וִרְעוֹת-רוּחַ, דְּמִיוֹנוֹת גְּדוּלִים, כִּי אֵיךְ יַעֲזִיזוּ אֲנָשִׁים בְּדוֹר הַזֶּה לְתַלּוֹת בּוּקִי וּסְרוּקִי עַל סוּד הַ"תְּקוּן הַכְּלָלִי", שְׁלֹא נִתְגַּלָּה מֵעוֹלָם וְכוּ', וְאֵיךְ יְכוּלִים אֲנָשִׁים פְּגוּמִים וְכוּ', שֶׁעֲדִין לֹא נָקוּ אֵת עֲצָמָם מִחַטָּאת הַנְּעוּרִים שֶׁלָּהֶם וְכוּ', לֹאמַר אֵילוּ רְמָזִים אוֹ סוּדוֹת... וְכוּ', עַל הַ"תְּקוּן הַכְּלָלִי", אֵין זֹאת אֲלֵא שֶׁהַכֹּל דְּמִיּוֹן אַחַד גְּדוּל מְאֹד.

עֲלִינוּ לְקַבֵּל מִרַבְּנוּ וְ"ל אֵת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, שְׁבֹה כָּבֵר פְּלוּל הַכֹּל, וְכִמּוּ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ וְ"ל (לִקְוִטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), שֶׁעַקֵּר הַיְהוּדוֹת הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן,

קצח שו"ת תתי ברסלב

סימן טו), שְהוּא חֲכָמָה וּמְלָאכָה גְדוּלָה לְהִיּוֹת כְּמוֹ בְהֵמָה. וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת לו, א): "כָּל אֲשֶׁר נָתַן ה' הַחֲכָמָה בְּהֵמָה", הֵינּוּ שְׁהוּא חֲכָמָה לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ בְּבֵהמָה, וְכִמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲלִין ה:): עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים לו, ז): "אָדָם וּבֵהמָה תוֹשִׁיעַ ה' הַחֲכָמָה" — אֵלּוּ בְּנֵי-אָדָם שְׁעֲרָמִים בְּדַעַת וּמְשִׁימִין עֲצָמָן בְּבֵהמָה.

וְכִמוֹ שְׁאָמַר אָסֶף (תְּהִלִּים עג, כב): "וַאֲנִי בַעַר וְלֹא אֲדַע בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ"; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהִגִּיעַ אֶל מִדַּת הַתְּמִימוֹת. וְכִבְר סִפֵּר לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (סִפּוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֶׂה ט' — מִהַחֲכָם וְהַתָּם) אֶל מַה זָכָה הַתָּם וְכוּ', שֶׁנֶּעֱשָׂה מִיְנִיסְטֵר עַל כָּל הַמִּיְנִיסְטֵרִין, צַדִּיק עַל כָּל הַצַּדִּיקִים, עֵינֵי שָׁם.

אֲשֶׁרִי מִי שְׁמָקִים אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּתִמְיָמוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, וְאוֹמֵר בְּכָל יוֹם אֶת הַעֲשָׂרָה מְזִמּוּרֵי תְהִלִּים, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל, אֲלֹא רַק מִפְּנֵי שְׁרַבְנוּ ז"ל צָוָה כָּךְ, וְכֵן מִתְבוֹדֵד וּמִתְפַּלֵּל וּמְסִיחַ וּמְסַפֵּר אֶת כָּל לְבוֹ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל, שְׂגָה עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדָדוֹת — לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַשֶּׁכֶל הַמְדַמָּה שְׁלוֹ, וּמְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל.

וְכִבְר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן קנד): שְׁעַקֵּר מַה שְׁהִגִּיעַ לְמַדְרַגְתּוֹ הוּא רַק עַל-יְדֵי עֲנִיָּן פְּרֶאסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת) — שְׁהִיָּה מְדַבֵּר הַרְבֵּה. וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים הַרְבֵּה בְּפְשִׁיטוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ לְמַה שְׁהִגִּיעַ.

וְאָמַר: "אִם הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ יַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי מַה שְׁאֲנִי עֹתָה, דִּהְיֵנוּ חֲדוּשׁ כְּזֶה, הָיִיתִי עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד מַה שְׁעֲשִׂיתִי בְּשָׁנָה כְּלָה" ... (כְּלוֹמַר שְׁהִיָּה מְזַדְרָז כָּל-כָּף

שׁו"ת תתיא בְּרִסְלָב קצט

בַּעֲבוּדָתוֹ, עַד שֶׁמָּה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשָׁנָה
כָּלָּה, הָיָה עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד).

וְהָיָה מִתְגַּעְגַּע מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעֲבוּדָה שֶׁל פְּרָאסְטִיק
(פְּשִׁיטוֹת) בְּאַמֶּת, וְאָמַר: "אֵי, אֵי, פְּרָאסְטִיק"...

גַּם אָמַר, שֶׁדָּבַר עִם כַּמָּה צַדִּיקִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ גַם-כֵּן
שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמִדְרַגָּתָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנָן פְּרָאסְטִיק, שֶׁעָסְקוּ
בַּעֲבוּדָתָם — עֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה
בְּהַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵוּ וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא
הִגִּיעוּ לְמָה שֶׁהִגִּיעוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפִּלָּתִי, שֶׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתיא.

**הָאִם לְשַׁלַּח אֶת יְלָדֵי ל'תְּלִמוּד תּוֹרָה', אִף
שֶׁבְּדָרְךָ צְרִיכִים לְנִסְעַ דְּרָךְ מְקוֹמוֹת מְסֻפָּנִים?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת לָאָה: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי הַצַּדִּיק מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ,
שְׁלוֹם וּבְרַכָּה! יְהִי רְצוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח
לְכֶם בְּרִיאוֹת שְׁלֵמָה, חֲזָקָה וְאִיתְנָה, וְתִזְכּוּ לְרֵאוֹת רַב
נַחַת וְשִׂמְחָה מְכֹל עִמְלַכְכֶם הַקְּדוֹשׁ.
בְּרִצּוֹנִי לְהַתְּנַעֵץ עִמְכֶם בְּעִנְיַן שֶׁחָשׁוּב לָנוּ מְאֹד. יֵשׁ לִי
שְׁנֵי בָּנִים שִׁיחִיו, בְּגִיל שֶׁל 'תְּלִמוּד-תּוֹרָה'. הֵאֱחָד בֶּן

שש ודהאחד בן שמונה. חשוב לנו מאד שילדינו ילמדו בתלמוד תורה. בישוב שבו אנו מתגוררים אין תלמוד-תורה, אף יש בית-ספר ברוח תורנית, כף שמציאות של למוד בתלמוד תורה מצריכה נסיעות לישובים סמוכים.

חשוב לציין, שאנו גרים באזור השטחים, דבר שמעמיד את הדרכים בחזקת סכנה. מה גם, שלאחד מהילדים אין הסעות מסדרות לתלמוד תורה, אלא אנחנו מסיעים בדרכים עצמאיות (אנשים שנוסעים לבוון, וכדומה). ברצוני לשאל ולהתיעץ עם הצדיק: האם למסור את הנפש, ובכל זאת להמשיך ולהתאמץ שהילדים ילמדו דוקא בתלמוד-תורה, על אף הקשי שפרוץ בנסיעות? או שנתן להכניסם לבית-הספר של הישוב, לפחות את הקטן מבין שניהם, ולא להטלטל בדרכים? אודה לצדיק עד למאד, אם יענה לנו על שאלתנו, שכה בוערת לנו, בפרט עכשו שאנו נמצאים בתחלת שנת הלמודים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל לאה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים מאד מאד לשמור על הדרכים, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פ"ק ד', ה"לכה ד'): 'כל הדרכים בחזקת סכנה'; ובפרט במקום מגוריכם — להסיע בכל יום ילדים מישוב לישוב — זה מאד מאד מסכן (ישמר הקדוש-ברוך-הוא את נשמות ישראל מכל מיני אסונות).

שׁו"ת תתיב בְּרִסְלָב רא

וְלִכֵּן עֲדִיף שְׁהִלְדִּים לְמַדּוּ אֵיפֶה שְׁאַתֶּם גָּרִים, וְלֹא
לְטַלְטֵל אוֹתֶם בְּדַרְכֵיכֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמֹר אֶתְכֶם
מִכָּל רָע, וְתַרְוּוּ רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתיב.

אֵין לִי דְבוּרִים חֲדָשִׁים בְּהַתְּבוּדוֹת, וּמֵאֵד קֶשֶׁה
לִי לְלַמֵּד גְּמָרָא

שְׁאַלָה:

מֵאֵת גּוֹלָן: לְצַדִּיק שְׁלוֹם. אֲנִי מֵתְבוּדָד כְּבָר חֲדָשִׁים
בְּרַצִּיפוֹת, וְעֵדִין לֹא נִפְתַּחִים לִי הַדְּבוּרִים, וַיֵּשׁ לִי
אוֹתֶם דְּבוּרִים כָּל הַזְּמַן. וְאֲנִי מְדַבֵּר בְּעָרְךָ עֶשֶׂר דְּקוֹת,
וּשְׁאָר הַזְּמַן שׁוֹתֵק, וְזֶה מֵאֵד מֵאֲשׁ אוֹתִי. בְּנוֹסָף,
קֶשֶׁה לִי בְּלַמּוּד הַגְּמָרָא, וְאֲנִי לֹא מְצַלִּיחַ לְהַבִּין,
לְמַרּוֹת שְׁאֲנִי מֵתְמִיד כְּבָר כְּמָה חֲדָשִׁים בְּלַמּוּד. אֶשְׁמַח
לְעֲצָה, תּוֹדָה וְכָל טוֹב.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים, ה' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל גּוֹלָן, גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, צָרִיכִים
קֶדֶם לְזָרֵק אֶת הַשָּׁכֵל הַמְדַמָּה שְׁלוֹ, כִּי תִפְלֶה זֹו אֲמוּנָה,

רב שו"ת תתיב ברסלב

ואמונה אי אפשר להשיג, אלא כשזורקים את החכמות המדמות שלו, ולדעת, שלא יודעים כלל, רק לדבר בתמימות ובפשיטות עמו יתברך, כאשר ידבר איש עם רעהו, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו, בלי שום חכמות והשכלות כלל.

וכבר אמר רבנו ו"ל (שיחות הר"ן, סימן קנד), שעקר מה שהגיע למדרגתו, הוא רק על-ידי ענין פראסטיק (פשיטות) — שהיה מדבר הרבה. ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות, ועל-ידי-זה דיקא הגיע למה שהגיע.

ואמר — "אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש פנה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה" ... (כלומר שהיה מזדרז כל-כף בעבודתו, עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה, היה עושה ביום אחד).

והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר: "איי, איי, פראסטיק" ...

גם אמר, שדבר עם כמה צדיקים גדולים, ואמרו גם-כן שלא הגיעו למדרגתם, כי אם על-ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם — עבודת השם יתברך בפשיטות גמורה בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל-ידי-זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

והנה אתה אומר, שאחר עשר דקות אין לך מה לדבר וכו', העצה הכי קלה והכי טובה, לדבר על-פי סדר הא' ב', הינו א' — א'מונה, א'מת, א'כילה, וכו' וכו', לבקש שתהיה לו אמונה ברורה ומזככת, שיחזיק באמת לאמתה, ולא יטעה

אֶת עֲצָמוֹ, שְׁיִהְיֶה זְהִיר בְּמָה שְׁאוּכַל, שְׁלֹא יִהְיֶה בְּזֶה שׁוּם פְּקֻפּוּק, וְכֵן יִבְקֹשׁ עַל־פִּי כָּל אוֹתִיּוֹת הָא' ב', וְאִזּוּ יִהְיֶה לוֹ הַמּוֹן מֵה לְדַבֵּר.

בְּעֵינֵי לַמּוֹד גְּמָרָא נָתַן לְנוּ רַבְנּוּ ז"ל עֲצָה (שיחות-הַר"ן, סִימָן עו), שְׁקֵדִים יִתְחִיל לֹמַר אֶת הַלְמוּד אֲפִלוּ שְׁלֹא מִבֵּין, וַיֹּאמֶר דָּף אַחַר דָּף מֵהִתְחַלֵּת בְּרִכּוֹת עַד שְׁיִסִּים, אִזּוּ יִתְחִיל מִסְכַּת שְׁבֵת עַד שְׁיִסִּים, וְאִזּוּ יִתְחִיל מִסְכַּת עֲרוּבֵין עַד שְׁיִסִּים וְכו', וְזֶה מֵאָמַר מִפְּרָשׁ (עֲבוּדָה זָרָה יט): לְעוֹלָם לִיגָרִיס אִינִישׁ וְאִף עַל גַּב דְּמִשְׁפַּח, וְאִף־עַל־גַּב דְּלֹא יָדַע מֵאֵי קָאָמַר; וְאִין מְלִים לְהַסְבִּיר לָךְ מַה זֶה שְׁיִהְיֶה זִוְכָה לְדַפְדָּף בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, אֲפִלוּ בְּאִמְרָה בְּעִלְמָא עַל־כָּל־פְּנִים, אִיךְ שְׁהוּא, יֵשׁ לוֹ שְׁיִכּוֹת אֶל הַגְּמָרָא, וְכָל זְמַן שְׁיִהְיֶה מְקַשֵּׁר אֶל הַגְּמָרָא, הַסְּמ"ך־מ"ם וְנוֹקְבָא דְלִיה אִינָם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דְּבָר, כִּי הַסְּמ"ך־מ"ם יִתֵּן לְאָדָם לְלַמַּד אֶת הַכָּל, אֲבָל לֹא גְמָרָא.

וְכֵן מוּבָא בַּזְהַר הַקְדוּשׁ (קְדוּשִׁים פה:): 'וּמֵאֵן דִּתְאוּבָתִיהָ לְמַלְעֵי בְּאוּרִיתָא, וְלֹא אֲשַׁכַּח מֵאֵן דִּיּוֹלִיף לִיה, וְהוּא בְּרַחֲמֵימּוֹתָא דְּאוּרִיתָא, לְעֵי בָּהּ, וּמְגַמְגֵּם בָּהּ, בְּגַמְגוּמָא דְּלֹא יָדַע. כָּל מְלָה וּמְלָה סְלָקָא, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדֵי בְּהִיא מְלָה, וְקַבִּיל לָהּ, וְנִטַּע לָהּ סַחְרָגִייה דִּיהוּא גַּחְלָא, וְאִתְעַבִּידוּ מֵאֵלִין מֵלִין אֵילָנִין רַבְרַבִּין, וְאִקְרוּן עַרְבֵי גַּחְלָא, הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב (מְשִׁלֵּי ה, יט): "בְּאֵהֱבָתָהּ תִּשְׁגָּה תְּמִיד".

[מִי שֵׁישׁ לוֹ רִצּוֹן לְלַמַּד תּוֹרָה, וְאִינוּ מוּצָא מִי שְׁיִלְמַד אוֹתוֹ, וְהוּא מְרַב אֲהַבָּה לֹמַד תּוֹרָה, וּמְגַמְגֵּם בְּלְמוּד, וְאִינוּ מִבֵּין מַה שְׁלֹמֵד, כָּל מְלָה וּמְלָה עוֹלָה לְמַעְלָה בְּשָׁמַיִם, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׂמַח בְּמְלָה הַהִיא, וּמְקַבֵּל אוֹתָם מְלִים, וְנוֹטֵעַ מְזֵה אֵילָנוֹת סְבִיב עַל גַּחְלָא הַעֲלִיזוּ, וְנַעֲשִׂים מֵאֵלוּ

המלים שִׁמְגַמְגֵּם בַּתּוֹרָה, אֶפְלוּ שֶׁהוּא לֹא מִבֵּין, אֵילָנוֹת גְּדוֹלִים, וְנִקְרָאִים עַרְבֵי נַחַל, זֶה מֵה שֶׁפְּתוּב (מְשַׁלֵּי ה, יט):
 "בְּאֵהֱבֵתָה תִּשְׁגָּה תְּמִיד".

מִכָּל זֶה רוֹאִים אֶת מַעֲלַת הָאָדָם, שְׂזוּכָה אֶפְלוּ לְגַמְגֵּם בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לְמַעֲלָה, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ קְבִיעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם גְּמָרָא כְּסִדְרָן, וְזֶה יִצִּיל אוֹתְךָ מִכָּל רַע. וְאֲנִי מְאֹד מִבְּקָשׁ אוֹתְךָ, לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית — שְׁתַּצִּיֵּת אוֹתִי וְלֹא תִתְחַרֵּט, וְאֵל תִּתְיַאֵשׁ, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי הָאֲמִירָה בְּגִמְרָא, לְבַסּוּף יִפְתַּח לְךָ הַמַּח, וְתִבֵּין פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים, שֶׁתּוּכַל לְלַמֵּד עִם רַש"י וְעִם תּוֹסְפּוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ תְּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתיג.

איך מקיימים "ודוי לפני תלמיד חכם"? ומי נקרא "תלמיד חכם"?

שאלה:

מאת יוסף: שלום למוהרא"ש שליט"א. מאחר ולרבים מאתנו יש עוונות קטנים וגדולים, ונדוע שיהודי דברים משחרר את העוונות שחקוקים על עצמותינו, השם יצילנו. ברצוני לשאל: האם יש חיוב להתודות ודוקא לפני תלמיד-חכם, כמו שכתוב

בתורה ד', או שאפשר לפעל אותה פעלה גם באשר מתודים לפני השם יתברך! ואם צריכים להתודות לפני תלמיד-חכם דוקא, אז אף יודעים מי נקרא 'תלמיד חכם'?

שמעתי בשם ר' נתן שאמר, שהכונה בתורה הוא היא, להתודות לפני רבנו עצמו בלבד. אם-כן יוצא לפי דברי ר' נתן, שאין אפשרות לקיים ודוי דברים לפני אדם חי כלל! אשמח לבאור הסגיה. בברכת תודה והודיה והערכה על מסירות נפשו של הצדיק העוסק בפדיון נפשות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יוסף, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את מעלת האדם הזוכה להתודות בכל יום מחדש לפניו יתברך, שזה עקר התשובה, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות תשובה, פרק א', הלכה א'): 'כל מצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן, בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו — חייב להתודות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה, ז): "איש או אשה כי יעשו וגו', ויהתודו את חטאתם אשר עשו" — זה ודוי דברים, ודוי זו מצות עשה, כיצד מתודים? אומר: "אנא השם, חטאתי עויתי פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה". וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה — הרי זה משבח'.

ואמרו חכמינו הקדושים (תורת כהנים בחקתי): 'אמר

הקדוש-ברוך-הוא, שְׁמִיד שֶׁהֵם מְתוּדִים עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, מִיָּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כו, מ): "וְהִתְדוּ אֶת עֲוֹנֵם וְאֶת עֵוֹן אֲבוֹתֵם בְּמַעַלְם אֲשֶׁר מָעְלוּ".

וְלִכֵּן זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִתְדוּת בְּכָל יוֹם לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), שֶׁהָעוֹנוֹת שֶׁל אָדָם חֲקוּקִים עַל עֲצוּמוֹתָיו, וְכִדִּי שֵׁיִצָּא מֵעֲצוּמוֹתָיו — צָרִיף וְדוּי דְּבָרִים.

בְּעֵינֵי וְדוּי דְּבָרִים לְפָנֵי הַתְּלִמִּיד חָכֵם וְכוּ', הַמּוּכָא בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל, הַסְּבֵרְתִּי אֶת זֶה בְּהַסְּבֵר נִכּוֹן בְּפְרוּשֵׁי "שְׁפַת הַנַּחַל" עַל ה"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" — קָחָהוּ מִשֵּׁם, וְאַצֵּל אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מִקְּבֵל, וְכֵן הוּא בְּסֵפֶר "פְּרָפְרָאוֹת לְחֻכְמָה" עַל תּוֹרָה זוּ, שֶׁזֶה שֵׁיף כְּשֶׁבָּאִים אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל — מְתוּדִים שָׁמָּה עַל הָעוֹנוֹת שֶׁעָשׂוּ וְכוּ', וְזֶה וְדוּי דְּבָרִים לְפָנֵי הַתְּלִמִּיד חָכֵם.

רְאֵה לְמִסֹּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשְּׂמִיחָה, כִּי אֵין דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב כְּמוֹ שְׂמִיחָה, וְכֹל-כֵּן קָשָׁה לְאָדָם לְהַגִּיעַ לְמִדַּת הַשְּׂמִיחָה יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת הַכִּי קָשׁוֹת, קָל יוֹתֵר לְצוּם וּלְסַגֵּף אֶת עֲצֻמוֹ עִם סְגוּפִים קָשִׁים וּמְרִים — הָעֵקֶר לֹא לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

וְלִכֵּן עַל שְׂמִיחָה צָרִיכִים מְסִירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָּה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחֲמוּא שְׁמִינֵי ב'): 'לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמִיחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְּׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחֵר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמִּצַּר הַיּוֹם מִצַּר לְמַחֵר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמִיחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, וְאִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, כָּל הַחַיִּים שֶׁלְּךָ יִלְכוּ כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי תִזְכֶּה לְיִשׁוּב הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): 'מָה שֶׁבִּגְנִי-אָדָם רְחוּקִים מִהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מִחֲמַת חֲסָרוֹן יִשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין יִשׁוּב

הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות
בשמחה, ואז תזכה לגדלות המחין, וכבר לא יחסר לך שום
דבר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתיד.

**התקרבותי לרב מסים והייתי תלמידו, ובגללו
התגרשתי, ועכשו אין לי פלום**

שאלה:

מאת נפתלי: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
אני מתבייש לספר, אך הייתי מקרב אליכם בעבר, עד
שהפרתי רב אחד שגם אותו אתם קרבתם, עד שהפד
להיות רב ומנהיג בעצמו. הלכתי אחריו, ונהייתי
תלמיד שלו, ועכשו אני רואה שזו היתה טעות נוראה,
כי לבסוף אבדתי את אשתי וילדי בגלל שהוא הסית
אותי להתגרש. עכשו, אחרי שנתים שאני הולך
אחריו, אני רואה שהחיים שלי מרסקים לגמרי, והוא
לא עזר לי בכלום. אני כבר לא מתפלל, ובקשי מניח
תפליו, לא מקפיד על כשרות, וממש נפילתי מבחינה
רוחנית וגשמית, אין לי כבר אשה, והילדים רחוקים
ממני, בלי תורה ותפלה. מה לעשות עכשו? איך אפטר
להחזיר את הגלגל אחורה, ולחזור להיות כמו
שהייתי?

תשובה:

בעזרת השם ותפודי, יום חמישי לסדר שופטים, ה' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נפתלי, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צר לי מאוד לומר לך, שאף פעם לא היית מקרב אלי וכו', כי אם כן היית מקרב אלי — לא היית בורח, ועדין היו לך את אשתך וילדיך, ובמשך השנים האלו שהלכת ממני, היית יכול לסיים פעמים את חמשה חמשי תורה, על-ידי שהיית לומד בכל שבוע פרשת השבוע 'שנים מקרא ואחד תרגום' עם פרוש רש"י, וכן היית זוכה לסיים לכל הפחות כמה עשרות פעמים ששה סדרי משנה, וכמה מאות דפים גמרא, וסימנים שלחן ערוך וכו' וכו'.

ומכל שכן שהיית מתפלל בכל יום במנין את שלש התפלות: שחרית, מנחה, ערבית, והיית מרויח רבבות פעמים אמירת 'אמן', 'אמן יהא שמיה רבה', קדשה וברכו' וכו'.

רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קנג): 'מי שמקרב את עצמו אל הצדיק, וקרבתו אינה בתמימות, על-ידי-זה נתהפך אחר-כך לרודף'; כך היה עם ההוא שמאשפות הגבהתי אותו וכו', והוא ישב על הרצפה ברחובות בני-ברק עם צלחת ובקש נדבות, עד שהיום כבר נעשה מפרסם וכו', ואתה לא היחיד, אלא מה שאני יודע עוד תשעה אברכים התגרשו מנשותיהם, ואמלל אותם, כי הוא מדבר גדולות וכו'.

וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן צח) מהות האדם נפרת על-ידי התקרבותו, כשואים למי הוא מקרב;

כי אם אחד מדבר סתם באויר וכו', ואף שחושבים שזה עמק עמק ... אבל אם נעקרים ממצוות מעשיות, ועוד מאבדים את האשה והילדים — צריכים לדעת שהכל שקר גמור ומלא דמיונות וכו', ועליהם ועל פמותם אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים?

ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו, כי עדין הראש שלהם מלא מותרות וצואה וכו', ובפרט כשחולקים על ספרים המגלים את אמתת מציאותו ותברך, שעל זה אמרו חכמינו הקדושים (ערוכין כא): 'הלועג על דברי חכמים נדון בצואה רותחת', הינו שעולים בראשם מותרות וצואה וכו', כי רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שלא לנטות מן השלחן ערוף כי הוא זה, ומכל שכן צריכים מאד מאד להזהר, שלא לדבר שטיות על חשבון רבנו ז"ל וכו', ובפרט שההוא הסית אותך להתגרש מאשתך, ולעזב אותה ועם הילדים ביחד — אין לך שקר יותר גדול מזה.

אין לי מה לייעץ לך, אלא לחזר בתשובה שלמה, ותחזר אל אשתך, אם היא תרצה לחזר אליך וכו' וכו', העקר לבקש תמיד ממנו ותברך, שיזכה לברור וזכוף המדמה, ושאף אחד לא יוליף אותו שולל, כי על זה צריכים הרבה הרבה תפלות, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כה), שהיום צריכים לקרא ליצר הרע "כח המדמה", שהוא עובד על בני אדם, כמו שקרה אצלך וכו', וכמו שקורה לעוד אברכים, שמוליכים אותם שולל עם לשונות של קבלה, ונשארים קרחים מכאן ומכאן, ומאבדים את ימיהם ושנותיהם.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות ה"ן, סימן ו'): 'היצר הרע

דומה, כמו מי שהולך ורץ בין בני אדם, וידו סגורה, ואין אדם יודע מה בתוכה. והוא מרמה בני-אדם ושואל לכל אחד: מה אני אוחז? ולכל אחד נדמה כאלו הוא אוחז מה שהוא מתאוה. ועל-כן הפל רצים אחריו כי כל אחד סובר שיש בידו מה שהוא חפץ וכו'. ואחר-כך הוא פותח את ידו, ואין בה כלום וכו', כמו-כן ממש היצר הרע, שהוא מרמה כל העולם בלו, והפל רצים אחריו, ומרמה לכל אחד ואחד, עד שנדמה לכל אחד ואחד כאלו יש בידו מה שהוא חפץ, כל אחד כפי שטותו ותאוותו, ואחר-כך בסוף הוא פותח את ידו, ואין בה כלום, כי אין מי שימלא תאוותו אצלו.

וכן הוא גם אצל רבנים — אדם רץ אחר מישוהו ימים ושנים וכו', והוא מכור אליו לגמרי וכו', ונדמה לו שישועתו תלויה ברב זה וכו', והוא עובד עליו, ומוריק לו את הכיסים וכו', או מהפנט אותו לגמרי, ומוציא ממנו כסף, ולבסוף ההוא פותח את היד, ורואה שהפל כלום וכו', וסתם בליתי את הימים והשבועות והחדשים והשנים הכי טובות שלי בימי חיי, ומאומה אין בידי וכו' וכו', אבל זה כאשר מתעורר, שמגלה שעכשו זה כבר מאחר...

ולכן כשאדם מתקרב אל איזה רב, יהיה מי שיהיה, צריך תמיד לזכור מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): 'את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד מאד'; אם לא מקבלים מהרב תכף-ומיד את מה שהוא צריך, צריכים לדעת שהוא חי בדמיון ובטעות גדולה וכו', ומה צריך אדם? שכל ודעת, ועקר הדעת והשכל הוא (דברים ד, לה): "אתה הראת לדעת, כי הוי"ה הוא האלקים, אין עוד מלבדו", שיחדיר בו אמונה פשוטה בו יתברך, וילמד אותו איך מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, שזה יש לו תכף ומיד

שׁו"ת תתטו בְּרֶסֶלֶב ריא

בֵּיד, "ומה שֶׁבֵּיד בְּטוּחַ", כִּי לְמַדְתִּי אֶצֶל הַצַּדִּיק הַזֶּה אֵיךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלַדְּעַת, שְׁאֵנִי עֲצָמָאִי, וְאֵין לִי אַף אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם — רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַק הוּא יִתְבָּרֵךְ יְכוּל לַעֲזֹר לִי, וְכֵן הֵרַב צָרִיךְ לְהַכְנִיס בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְלַמַּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

וְלִכֵּן צָרִיךְ לְזַכֵּר — "מֵה שֶׁבֵּיד בְּטוּחַ", אִם אֲנִי הִתְחַלֵּתִי לְלַמַּד בְּכָל יוֹם מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמָרָא וְכוּ', בְּזִכּוֹת הֵרַב הַזֶּה, וְלֹא הִחְסַרְתִּי יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לַמּוֹד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְכוּ', אֲזִי עָלִי לַדְּעַת — "מֵה שֶׁבֵּיד בְּטוּחַ", וְכֵן אִם הֵרַב מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁיְהִיָּה אֶצְלִי שְׁלוֹם-בֵּית בִּינִי לְבֵין אִשְׁתִּי, צָרִיכִים לְזַכֵּר — "מֵה שֶׁבֵּיד בְּטוּחַ", וְאִם, חַס וְשְׁלוֹם, לֹא מְקַבְּלִים אֶת זֶה מִהֵרַב, צָרִיכִים לַדְּעַת שֶׁהַכֵּל דְּמִיּוֹן גְּדוֹל מְאֹד, וְלִבְסוּף יִפְתַּח אֶת הַיָּד, וְיִרְאוּ שְׁאֵין בֵּיד שׁוֹם דָּבָר, וְסִתֵּם רַצְתִּי אַחֲרָיו יָמִים וְשָׁנִים, וְאַבְדֵתִי אֶת שְׁנוֹתַי הַיְקָרוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפָּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתטו.

**אִשְׁתִּי מִתְבַּיֶּשֶׁת מְאֹד בְּסִבִּיבַת נָשִׁים אַחֲרוֹת,
וְאֵין לָהּ בְּטַחּוֹן עֲצָמִי**

שְׁאֵלָה:

מֵאַת חַיִּים: שְׁלוֹם לְמוֹהֲרַא"ש שְׁלִיטְ"א. אִשְׁתִּי

ריב שו"ת תתטו ברסלב

מתביישת ללכת בין נשים, כי היא תמיד חושבת שהן מסתפקות עליה או מדברות עליה. חסר לה בטחון עצמי, ותמיד פשה היא בסביבת נשים אחרות, היא מסמיקה מבושה ונכנסת ללחץ. איך מטפלים בבגיה שזו? אשמח לקבל עצה.

תשובה:

בעזרת השם ותבונה, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שופטים, ו' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שהכל תלוי בידך, כי אדם מכרח לחזק ולעודד ולשמח את אשתו, יש הרבה אנשים שסובלים ממחלה זו — שגדמה להם שכל אחד מסתכל עליהם ומדבר מהם, וצריכים להוציא את זה מהם, כי הדמיון הורס את האדם לגמרי, וזו פשוט מחלה, כמאמרם ז"ל (ירושלמי שבת, פרק יד, הלכה ג'): על הפסוק (דברים ז, טו): "והסיר הוי"ה ממך כל חלי" — זה הרעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כח, מח): "ונתן על ברזל על צוארך" — זה רעיון, הינו מהו העל הכי קשה המטל על האדם? אלו הם הרעיונות והדמיונות שמשבבים אותו, כי מרב עוונותיו ובפרט של פגם הברית, הוא נמצא בלחץ תדירי, ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות של הבל ושל פחדים וכו', מה יעשה לו זה? ומה יעשה לו הוא? ובאמת אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו.

ולכן מצוה עליך לדבר הרבה עם אשתך, ולהוציא אותה מזה, והעצה הכי קלה, שתלך עמה לטייל דוקא בין הבריות,

כְּדִי שְׁלֹאט לְאֵט תִּתְרַגֵּל לְהִנְכַּח וּלְהִבִּין, שְׁבֹאֲמַת אַף אַחַת
אֵינָה מִסְתַּפְּלַת עָלֶיהָ, וְלֹא מִדְּבַרְת מִמֶּנָּה...

וְאִם אָמַנְם אָמַת זֶה לֹא קָל, אָבֵל אַתָּה צְרִיךְ לְקַחַת אֶת
הַעֲנִינִים בְּיַדְיךָ — לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ וּלְעוֹדֵד אוֹתָהּ, וּבְכָלֵל אֵל
תְּדַבֵּר מִזֶּה, רַק תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה טְבֵעִי, שְׂאֲתֵם הוֹלְכִים לְטִיל,
וְכַךְ לְאֵט לְאֵט יֵצֵא מִמֶּנָּה הַדְּמִיוֹן הַזֶּה.

אֲסוּר לְצַחֵק מִמֶּנָּה, וּמִכָּל שֶׁפֶן לֹא לְפָנֶיהָ וְכוּ', אֲלֵא עֲלֶיךָ
לְדַעַת, שְׂזוֹ פְּשׁוּט מַחְלָה, אָבֵל יְכוּלִים לְהִתְרַפְּאוֹת מִזֶּה, וַיֵּשׁ
אֲנָשִׁים שְׂסוּבְלִים מִזֶּה, וְלָכֵן אֵל תִּהְיֶה שְׂכוּר, אֲלֵא תִשְׁתַּדֵּל
בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׂבַעוּלָם לְעוֹר לָהּ; וְהַעֲקֹר אֵל תִּקְמָץ
בְּמַחְמָאוֹת.

וְגַם יֵשְׁנֵם גְּבָרִים שְׂסוּבְלִים מִמַּחְלָה זֶה — שְׂמַתְבִּיָּשִׁים
מֵאֲנָשִׁים, וְלֹא רוֹעִים לְצֵאת הַחוּצָה, כִּי נִדְמָה לָהֶם שְׂפֵלָם
מִסְתַּכְּלִים עֲלֵיהֶם, וְכֹלָם מִדְּבָרִים מֵהֶם, וּבֹאֲמַת אָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת נֶאֱוַף, חֶלֶק ב', סִימָן יד): 'מִי שְׂעוֹצֵם עֵינָיו מִרְאוֹת
בְּרַע, עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוּל מִבְּזִיוְנוֹת'; וְזוֹ עֵצָה נִפְלְאָה מְאֹד,
כְּשֶׁאֵין אָדָם מִסְתַּפֵּל עַל הַזּוּלָת, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא לֹא רוֹאֵה
שְׂמִדְבָרִים עָלָיו אוֹ מִבְּזִים אוֹתוֹ וְכוּ'.

וּבְכָלֵל, אָדָם צְרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ שְׂלֵא לְהִתְפַּעֵל
מִהַזּוּלָת, וְלֹא לְהִסְתַּפֵּל עַל מֵה שֶׂהַזּוּלָת מְדַבֵּר עָלָיו, וְאִזּוֹ יִחְיֶה
חַיִּים טוֹבִים, נְעִימִים וּמְאֻשְׁרִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְּלֵתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדָּךְ תָּמִיד, שְׂתִּהְיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לְךָ שְׂבַת שְׁלוֹם...

תתטז.

נולדה לנו בת במזל טוב. האם לחסן אותה או לא?

שאלה:

מאת תמר: שלום וברכה. נולדה לנו בת ל"מזל טוב", ורציתי לשאל את דעתו של הצדיק: האם צריכים לעשות חסונים לתינוק? הרי השם ברא את האדם בריא, ולמה צריכים להכניס בגוף כל מיני רעלים של החסון? תודה לכם על הפל, אני מחכה כל יום לתשובות, זה נפלא, זה יפה, זה ישר ולעגנו. תודה ושוב תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שופטים, ו' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל תמר תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד עוד בימיו, שהתינוק יקבל את החסונים כשהוא עדין תינוק, ואפלו בחרף (ששם היה הקר תחת האפס), עם כל זאת אמר, שזה פקוח נפש, וחיבים לתת לילדים את החסונים, ובפרט עכשו שהרפואה התפתחה יותר ויותר, בודאי צריכים לקיים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשטות, ולא להיות חכם בעיניו, פי יש חסונים נגד שתוק ונגד שאר מיני מחלות וחלאים רעים וכו', ולכן צריכים מאד

מאד להקפיד על זה.

הקדוש-ברוך-הוא ישמר את ילדי ישראל מכל מיני מחלות וחקלאים רעים, וימשיך להם את הבריאות השלמה.

המאחל לה שבת שלום...

תתיז.

אני כבר בת 26 ורוצה להתחתן. האם לחכות להצעה או לפנות לשדכנית?

שאלה:

מאת שרה: לכבוד הצדיק שליט"א. יהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לה רפואה שלמה. רציתי לקבל עצה בענין שדוכים. אני בת עשרים ושש, ומאד רוצה לצאת לשדוכים. אני מרגישה שאני יותר מוכנה, ויודעת מה אני מחפשת, הבגיה היא, שכמעט ואין לי הצעות. אני מתפללת ומתבודדת על זה כל יום. נמאס לי כבר להיות בבית, אני מרגישה שאני יוצאת מדעתי. ההורים לא מבינים אותי, ואני ואמא שלי לא הכי מסתדרות, ואני לא רוצה לריב איתה, אף-על-פי שזה קורה כמעט כל יום. אני משתדלת לא לענות, אבל זה קשה לי מאד. השאלה שלי, האם כדאי לפנות לשדכנית? כי אני מאד רוצה להתחתן, ולא כי אני כבר רוצה לברוח מהבית, אלא אני מרגישה שאני מוכנה כבר להקים בית משלי, ולצאת מבית הורי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ו' אֱלוֹל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל שָׂרָה תַּחֲנִיהַ.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׂוּאוֹת חֵן עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחוּלִים לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׂבָגִיל עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ, מִזְּמַן הָיִית
צְרִיכָה לְהִתְחַתֵּן. וְאֶת צְרִיכָה לְזִכּוֹר מַה שְּׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (יְבָמוֹת ג.ט): 'נְחִית דְּרָגָא וְנָסִיב אִיתְתָּא', אֶת צְרִיכָה
לְרַדַּת דְּרָגָה, וְאִזּוּ תִמְצָאִי אֶת הַזְּוִיג שְׁלֹף; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל
בַּחוּרָה הִיא גְּאוּתְנִית, וְלֹא מִתְּאִים לָהּ לְקַחַת אֶת זֶה אוֹ אֶת
זֶה. וְחוֹשֶׁבֶת לְעֲצָמָה: "הֲלֹא אֲנִי הִכִּי מִצְּלַחַת, חֲכָמָה
וּמְשִׁכִּילָה, וְכִי מִתְּאִים שְׂאֲקַח אֶת זֶה?" וְכֵן הִיא מִסְתּוֹבְבַת
וּמְחַפֶּשֶׁת אֶת בֶּן הַזְּוִיג שְׁלֵהּ כְּפִי הַדְּמִיוֹן שְׁנֹכְנֵס בָּהּ, כְּאֵלוּ מִי
יֹדֵעַ מַה הִיא? וְהִיא רוֹצֶה שְׂיָבֹא אֵלֶיהָ זְוִיג מְשֻׁהוּ שְׁעַדִּין
לֹא נִבְרָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְחַפֶּשֶׁת וּמְחַפֶּשֶׁת, וּמִסְתּוֹבְבַת וַיּוֹצֵאת
לְפָגִישׁוֹת רַבּוֹת וְשׁוֹנוֹת, שְׂמָא תִמְצָא אֶת בַּחִיר לְבָבָה שְׂיָבֹא
אֵלֶיהָ עַל סוּס לְבָן עִם שְׂקִים מְלֵאִים כֶּסֶף וְכוּ'.

וְכִינּוֹן שֶׁהַבַּחוּרָה מְחַכָּה עַד שְׂיִוָּלַד זְוִיג כְּזֶה, וּבֵינן כֵּן הִיא
לֹא קוֹלְטַת, שֶׁהַזְּמַן אֵינּוּ מְחַכָּה, כְּמֵאֲמַר הַחֲכָם: "הַזְּהַר מִן
הַזְּמַן, כִּי הוּא אוֹיֵב רַע מְאֹד", וּבִיּוֹם מִן הַיָּמִים הִיא תּוֹפֶסֶת
אֶת עֲצָמָה, וְרוֹאֶה שֶׁהִיא כְּבָר בְּגִיל שְׁלוֹשִׁים... וְמַה עוֹשִׂים
עִכְשָׁו? עַל זֶה בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה (יְבָמוֹת
ג.ט): 'נְחִית דְּרָגָא וְנָסִיב אִיתְתָּא' — תְּרַדִּי מִדְּרָגָה, וְאֵל

תחזיקי מעצמך כל-כף גדולה וכו', ואז תמצאי בקלות בן זוג שייתאים לך.

ולכן תקחי את עצמך בדין, ותתפללי להקדוש-ברוך-הוא, שימציא לך את בן זוגך, שהוא משרש נשמתך, ואל תהיי בררנית, ותראי שבקרוב מאד תמצאי את בן זוגך, ותבני בית נאמן בישראל, רק לא להתיאש ולא להפגס בלחץ, ומכל שכן לא לריב עם האמא, רק תהיי חזקה בעצמך, שתכף-ומיד כשיבוא בן זוגך תתחתני לשם שמים, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תתיח.

ההורים שלי עברו לעיר חלונית והתחילו להתדרדר, מה לעשות?

שאלה:

מאת אודליה: למוהרא"ש הקדוש, שלום וברכה ורפואה שלמה! עד עכשו היינו משפחה חרדית רגילה, ועכשו הכל קרס, ההורים שלי עברו לגור בעיר חלונית לגמרי, שנו את הלבוש שלהם, וגררו אחריהם את כל האחים והאחיות שלי. אני לא רוצה ללכת אתם מטעמים ברורים ומובנים, ואני לא יודעת מה

לַעֲשׂוֹת עִם עֲצָמֵי, כִּי מְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב וְקָשָׁה לִּי.
אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה. תּוֹדָה רַבָּה עַל הַכֹּל.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרַת שׁוֹפְטִים, ו' אֱלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אוֹדְלִיָּה תַחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה עַל הָאֲחֻלִּים לְרַפּוּאָה שְׁלָמָה.

אָדָם צָרִיף לְחַיּוֹת עִם עֲקָרוֹן בְּחַיִּים, וְלִהְיוֹת חֲזָק עִם
הָעֲקָרוֹן שְׁלוֹ — לֹא לְהַחֲלִיף אֶת הָעֲקָרוֹנוֹת בְּשׁוֹם פְּנִים
וְאֶפֶן, וְזֶה מְרָאָה אֶת חֲזָק הַלֵּב וְאֶת הָאֱמֶת שֶׁנִּמְצְאָת בּוֹ.

וְלִכֵּן אִם אֶת חֲזָקָה בְּעֲצָמֶיךָ, אֵל תִּפְתָּחֵדִי מִשׁוֹם דְּבָר,
וּתְעַמְדֵי חֲזָק עַל הָעֲקָרוֹן שְׁלֹךְ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹלִיף
אוֹתְךָ עַל הַדְּרָף הַנִּכּוֹנָה, רַק צָרִיכִים לֵב חֲזָק וְלֵב אֲמִיץ, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמט): 'עֲקָר הַגְּבוּרָה
בְּהַלֵּב, כִּי מִי שֶׁלָּבּוֹ חֲזָק, וְאִינוֹ מִתְגָּרָא מִשׁוֹם אָדָם וּמִשׁוֹם
דְּבָר, יְכוּל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרְאוֹת וְלִכְבֹּשׁ הַמְּלַחְמוֹת, עַל-יַדֵּי
חֲזָק וְתַקְּףָ לָבוֹ שֶׁאִינוֹ מִתְגָּרָא, וְרִץ לְתוֹף תַּקְּףָ הַמְּלַחְמָה, וְזֶה
בְּחִינַת (אֲבוֹת ד', א): 'אֵיזֶהוּ גְבוּר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יְצֵרוֹ', וְזֶה בְּחִינַת
גְּבוּרַת שְׁמִשׁוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שׁוֹפְטִים יג, כה): 'וַתִּחַל רוּחַ ה'
לְפַעֲמוֹ בְּמַחְנֶה דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֲשֵׁתֶאל', שֶׁבְּאוֹתָם
הַמְּקוֹמוֹת צִלְחָה עָלָיו רוּחַ הַשָּׁם. וְלָבֵשׁ גְּבוּרָה, דִּהְיִנוּ שְׂבָא
לוֹ חֲזָק וְתַקְּףָ גְבוּרָה בְּלֵב, וְעַל-יַדֵּי-זֶה עָשָׂה גְבוּרוֹת נוֹרְאוֹת.

שׁו"ת תתיט בְּרִסְלָב ריט

יעזר הקדוש־ברוך־הוא, שֶׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְאַתָּה תִּהְיֶי חֲזָקָה עִם הַנִּקְדָּה שְׁבִלְבָבָךְ, וְהַכֵּל יָבוֹא עַל מְקוֹמוֹ בְּשָׁלוֹם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

תתיט.

מדוע אינני מתקדם בעבודת השם כמו כל השאר, ונשאר באותו מקום?

שאלה:

מאת תמר: שלום וברכה לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש שליט"א, הצדיק מיבנאל. כָּבֵר לַמַּעֲלָה מַעֲשֵׂר שָׁנִים שְׁאַנִּי מְנַסֶּה לַחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה, וְלִקְבֹּל עַל עֲצָמֵי עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַצִּינּוֹת, לַעֲמֹל וְלִטְרוּחַ וְאֵף לְהַתְיַגֵּעַ בְּקִדְשׁ, לְשִׁבֵר תְּאֻוֹת, וְלַעֲבֹד עַל הַמַּדּוֹת, וְלְהוֹצִיא מֵהַכֶּחַ אֶל הַפֶּעַל אֶת כָּל הָעֲצוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, לְהִיּוֹת אִישׁ מַעֲשֵׂה! אֲבָל בְּפֶעַל עֲדִין עוֹד לֹא הִתְחַלֵּיתִי. אֲנִי קוֹבֵעַ עֵתִים לַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, אֵךְ עִם כָּל הַשָּׁנִים הָאֵלּוּ נִשְׁאַרְתִּי רַק עִם רַצּוֹנוֹת, שְׁמַמֵּשׁ שְׁלֹא מְסַפְקִים אוֹתִי, כְּדִגְמַת שִׁיחָה י"ד בְּסִפְרֵ שִׁיחוֹת־הַר"ן – אֲנִי רוֹצֵה לְקַיֵּם בְּפֶעַל דְּיָקָא. אֲנִי רוֹצֵה לְגַדֵּל פְּאוֹת, לְהִיּוֹת לְבוּשׁ עִם חֲלִיפָה, לְהַתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת בְּמִנְיָן, לְהַתְבַּוֵּד בְּכָל יוֹם, לְקַיֵּם אֶת כָּל הַשְּׁלַחַן עֲרוּךְ וְכוּי' וְכוּי', וְגַם יֵשׁ לִי רַצּוֹן וְחֻשֶׁק לַעֲבֹר לְגוֹר בְּיִבְנָאֵל, אֲנִי רוֹצֵה, וְרוֹצֵה, וְרוֹצֵה, וְרוֹצֵה, אֲבָל בְּפֶעַל אֵינְנִי עוֹשֶׂה שׁוּם הַשְּׁתַדְּלוֹת רַצִּינִית. כְּלוּם!

מה הבעיה אצלי? היכן היראת שמים שלי? איפה אמונת החכמים שלי? המון אנשים תקף-ומיד שמגלים את האמת, תקף מגדלים פאות וזקן, נכנסים לישיבות וכוללים, מתפללים שלש תפלות, מתחננים וכו', ואני עדין נשארתי כפי שאני — אדם חסר בטחון, מפנם, שאנו וטפש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שופטים, ו' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל תמר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם אתה רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, הדבר הראשון שאתה צריך לקנות לעצמך — זו מדת השמחה, כי כל הצרות, היסורים, המרירות וההרפתקאות שעוברים על האדם, הם רק מחמת חסרון השמחה, כי אם אדם תמיד בשמחה — זוכה לישוב הדעת, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): 'מה שבני אדם רחוקים מהקדוש ברוך הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין להם ישוב הדעת? כי אינם בשמחה. ולמה אינם בשמחה? מפני שלא מוצאים בעצמם את הנקודות הטובות שיש בהם'.

והנה מוהר"ן ז"ל אמר (לקוטי הלכות, תרומות ומעשרות, הלכה ג', אות ב'): 'באמת על-פירב העקר מה שאין האדם מתקרב להשם יתברך ואינו חוזר בתשובה להשם יתברך. אף-על-פי שהמניעה מחמת התגברות תאות הגוף, אבל גם זה היא מניעה גדולה מלהתקרב להשם יתברך, הינו רבוי תבערת

הלב להשם יתברך שבוֹעַר חוץ מהמדה, כי בודאי אם נתפס איזה אדם שהוא בכלל ישראל, שלא נזרקה בו אפיקורסות ומינות, אם נשאל אותו, אם הוא חפץ בתשובה לחזר להשם יתברך, בודאי הכל ישיבו פה אחד, שרוצים מאד מאד לשוב להשם יתברך, ומתגעגעים לזה מאד מאד ימים ושנים. וגם אם נשאל אותו — אם רוצה לעשות איזה דבר בשביל השם יתברך, כדי לשוב אליו יתברך, כגון: ללמד דף גמרא או לתן פרוטה לצדקה, או לילך לטבל במקוה, וכיוצא בזה מדברים המקדשים את האדם, בודאי ישיב בפה מלא: "הן, כי בודאי אני מרצה לעשות בכפלים מהנל. ובלבד שיועיל לי, כי אני יודע שכל זה אינו מועיל לי, לפי עצם רבוי הפגמים והחטאים שפגמתי נגדו יתברך!" ומחמת זה שנדמה לו, שכל זה לא יועיל לו, על-כן אינו עושה כלל'.

עין שם באריכות, איך שמסביר, שאדם לא מאמין, שעם פרוטה לצדקה — מדביק נשמתו באין סוף ברוך הוא, ועל-ידי טבילת מקוה, הוא מטהר את נשמתו, ועל-ידי דף גמרא הוא ממשיך על עצמו כל החסדים שבעולם, כי מרב חלישות הדעת וקטנות המחין, נדמה לאדם שכבר לא יועיל לו כל אלו הדברים, כי הוא נפל כל-כף בנוקבא דתהומא רבא, עד שאבד מנוס ותקנה ממנו וכו' וכו'.

ולכן אם תהיה בשמחה עצומה — תתרחב לך דעתך לגמרי, ותתחיל לראות את הטוב שיש בך, ותשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שאטה יכול לקיים בכל יום, פי כף אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נז.) על הפסוק (שיר השירים ד, ז): "כפלה הרמון רקתך" — 'מאי רקתך? אפלו ריקנין שבוך מלאים מצות כרמון'.

תהלה לאל, יש לה המון טוב, ובזה ראוי לה רק לשמח, ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ה'): 'תני בשם רבי מאיר, אין לה אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום — קורא את שמע ומברך לפניו ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניו ולאחריה, ומתפלל שלש פעמים של שמונה-עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר, אין לה אדם בישראל, שאין המצוות מקיפות אותו: תפלין בראשו, ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהלים קיט, קסד): "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". וכן הוא אומר (תהלים לד, ח): "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם"; אם תרגיל את עצמך לילה בדרך זה, תהיה איש כשר מאד.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך רק להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה בין בגשמי ובין ברוחני, וכשאדם שמח — מתרחבת דעתו, ויכול להחזיר בעצמו אמונה פשוטה, שאין בלעדיו יתברך כלל, והפלל לכל אלקות גמור הוא, על-ידי-זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שפתוב (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים, ואתם תהיו לי לעם", ופרש רש"י: "אט"ל עמכם בגן-עדן כאחד מכם ולא תהיו מזדעזעים ממני" וכו'.

איזה תענוג נפלא הוא זה! שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים.

שׁו"ת תתכ בְּרֶסֶלֶב רכג

וְאֵל מְדַרְגָּה זוֹ רַבְּנוּ ו"ל רוֹצֵה לְהַבְיֵא אוֹתָנוּ, וְלָזֶה זֹכִים
עַל-יְדֵי תַקָּף הַשְּׂמֻחָה, וְלָכֵן מִסֹּר אֶת נַפְשֶׁךָ לְהִיּוֹת בְּשֻׂמְחָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלִיתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָךְ תָּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ
הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שִׁבְתֵּי שְׁלוֹם...

תתכ.

**אֲנִי נִפְגָּשֶׁת תְּקוּפָה אֲרַפֶּה עִם בְּחוּר דְּתִי, וְאֵינְנִי
יֹדַעַת אִם לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ אוֹ לֹא**

שְׂאֵלָה:

מֵאַתּ יִפְעַת: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְצַדִּיק. הַשֵּׁם? שְׁלַח לָכֶם
רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת. אֲנִי בַחוּרָה
חַלוּנִית בַּת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, וְנִמְצְאָת בְּקֶשֶׁר עִם בְּחוּר
מִמְשֻׁפָּחָה דְּתִית חֲרָדִית. וְאֲנִי לֹא יֹדַעַת מֶה לַעֲשׂוֹת,
הֲאִם לְהַמְשִׁיךְ בְּקֶשֶׁר וּלְהִתְחַתֵּן וְכוּ', כִּי הַבְּחוּר לֹא
עוֹבֵד, וּבְכָל פַּעַם שְׂאֵנִי מִבְּקֶשֶׁת מִמֶּנּוּ לְמִצָּא עֲבוּדָה,
הוּא דוֹחָה אוֹתִי בְּקֶשׁ. לְפַעְמִים הוּא בָּא בְּלְבוּשׁ חֲרָדִי
עִם כּוֹבַע וְחֻלְיָפָה, וְאוֹמֵר שֶׁהוּא רוֹצֵה לְלַכֵּת לִישִׁיבָה,
וּלְפַעְמִים בְּלְבוּשׁ רְגִיל. הַמְשֻׁפָּחָה שְׁלוֹ רוֹצֵה שְׁנִיתְחַתֵּן,
וְאֲבֵא שְׁלוֹ אָמַר, שְׂיַעֲזֹר לָנוּ. מֶה לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ו' אָלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל יִפְעַת תַּחֲיָה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין, שאת כבר בחורה בגיל שלשים ושנים (בכלל לא צעירה), וקרה מה שקרה וכו', ולכן תכף-ומיד תשתדלי להתחתן עם הבחור הזה, ובפרט שאביו אומר שהוא יעזר, ולכן אל תסתכלי עכשו על פרנסה וכו', פרנסה תמיד באה... את צריכה עכשו להסתכל על עצמך, מאחר שקרה מה שקרה וכו', עליך לדעת, שהפלה זה רצח ממש! ואם כבר קרה מה שקרה — עליך להתחתן תכף-ומיד, העקר אל תדאגי, והקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך תמיד, ובכל אשר תלכי תשפילי ותצליחי.

רק אל תפגסי בלחץ, את בחורה די מבגרת, ובודאי תלמדי עכשו חכמת החיים וכו', העקר רק לשמח, והכריחי את עצמך מאד מאד להתחזק עם מדת השמחה, פי השמחה מרחבת את הדעת, ומוציאה את האדם מכל מיני בעיות ולחצים.

אקנה להקדוש-ברוך-הוא שתציתי אותי, ואז תצליחי במיני.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תתכא.

**לְאַחֲרוֹנָה עוֹשִׂים מְסֻבּוֹת לְנָשִׁים דְּתִיּוֹת עִם
מוֹזִיקָה קְצָבִית, יֵשׁ בְּזָה בְּעֵינָה?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מֵיטל: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי הַצַּדִּיק מוֹהְרַא"שׁ הַקְּדוֹשׁ,
שְׁלוֹם וּבִרְכָה! יְהִי רְצוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח
לְכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה וּבְרִיאוֹת אֵיתָנָה, וְתִזְכּוּ לְרֵאוֹת רַב
נַחַת וְשִׂמְחָה מְכֹל פְּעֻלְכֶם הַקְּדוֹשׁ.

בְּרְצוֹנִי לְשָׂאֵל אֶת הַצַּדִּיק עַל תּוֹפְעָה שֶׁהִתְפַּטְּהָ
לְאַחֲרוֹנָה, שְׁעוֹרְכִים מְסֻבּוֹת רְקוּדִים, שֶׁבָּהֶן הַמוּסִיקָה
הִיא מְאֹד מְקַפֵּיצָה וּמְרַקֵּדָה (מוֹזִיקַת טְרַאנְס) אֵךְ
הַכֹּל בְּאַוִירָה דְּתִיּוֹת. זֶה מְאֹד מְשַׁחֵרֵר וּמְשַׂמֵּחַ לְבַעֲלוֹת
תְּשׁוּבָה, כִּי בְּכֹל זֹאת קוֹשֶׁה לְבַעֲלַת תְּשׁוּבָה לְהִתְחַבֵּר
לְעוֹלָם הַחַרְדִּי. אֵךְ מֵצַד שְׁנִי, צָרִיךְ וְנִכּוֹן לְהִתְנַתֵּק
מִהַעוֹלָם הַחִלּוּנִי. הַמְּסֻבּוֹת הָאֵלוּ וְהַמוֹזִיקָה הַזֹּאת
נוֹתְנוֹת סוּג שֶׁל מַעֲנָה לְמִקּוֹם הַמְּרַכֵּב שֶׁבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה
מְנַחִים בּוֹ. אֲנִי אִישִׁית הַרְגָּשְׁתִּי לֹא שְׁלֵמָה עִם עֲצָמִי
בְּהַמְּצָאוֹת שְׁלֵי בְּמִקּוֹם כֵּזֶה, אֵךְ לֹא אֶשְׁקֶר, שֶׁזֶּה הִיא
לִי מְאֹד מְשַׁחֵרֵר. מֵה דַעַת הַצַּדִּיק בְּעֵינָיו?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַ שׁוֹפְטִים, וְיֵאָלּוּ
הִתְשַׁע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל מֵיטל תְּחִינָה.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחוּלִים לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

זה דבר גדול מאד מאד, שמידי פעם תתאספנה הנשים יחד לשמחה ורקודים, כדי לשחרר עצמן מהלחץ התמידי שעובר עליהן, ואני תקנתי בקהלה שלנו תקנה, שפעמים בשבוע תתקבצנה כל הנשים במקום אחד, ותשמחנה ותרקדנה, כדי שתשתחררנה מהלחץ התמידי שיש עליהן.

אבל כמובן זה צריך להיות צנוע מאד, שלא יהיו שם שום גברים, חס ושלום, וכן צריכים להקפיד על אילו שירים שומעים וכו', כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר ז, חלק א, סימן ג): מי ששומע נגונים ממנגן רשע, קשה וכבד לו מאד ביהדות וכו', וכן הרקודים צריכים להיות באפן ראוי — להזהר מאד מאד לא לחקות את הגויים וכו', ושלא לרקד כדרךם, שזה געל נפש, ולא מתאים לבנות ישראל, אבל עצם העבודה שנשים מתקבצות יחד ושמחות ורוקדות — אין בזה שום עולה, אדרבה חכמינו הקדושים אמרו (כתבות פרק ז, משנה ה): 'המדיר את אשתו שלא תלך לבית המשתה, יוציא ויתן כתובה, מפני שנוצל בפניה'; ופרש הרב רבי עובדיה מברטנורא, שנוצל בפניה דלת של שמחה והסרת יגון.

הרי שלף לפניה, שאשה צריכה לצאת למקום שמחה, כדי להסיר ממנה את היגון והעצבות וכו' וכו', אבל כמובן, שהכל צריך להיות על טהרת הקדש — שלא ימצא שם שום גבר, וכן ראוי לכל בנות ישראל לא ללכת אל שום הופעות שהזמר הוא גבר, כי זו פריצות גדולה מאד מאד, ואפלו שהזמר הוא חרדי וחסיד וכו' אסור בשום פנים ואפן לאשה ללכת אל הופעה כזו. כי על זה נאמר (ישעיה יג, כא): 'ושעירים ירקדו שם', ואמרו חכמינו הקדושים (ילקוט ויקרא, רמז תקפב): 'אין שעירים אלא שדים'; כי במקום כזה, שגבר הוא הזמר

שׁו"ת תתכב בְּרִסְלָב רכז

וְהַמוֹפִיעַ עַל הַבְּמָה — שׁוֹרִים הַשָּׂדִים וְהַרוּחוֹת וְכוּ', וְלָכֵן
אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׁנִזְהָרַת מְזֵה מְאֹד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בַּתְּפִלָּתִי, שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלַחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שִׁבְתֵּי שְׁלוֹם...

תתכב.

**אֲשֶׁתִּי אוֹהֶבֶת שְׁמוֹת מִיְחָדִים שְׁאִינָם מְזַכְּרִים
בַּתְּנ"ךְ. הָאֵם כָּדָאֵי לְקָרָא לִילָדִים בְּשְׁמוֹת הָאֱלוֹהִים?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת דָּן: שְׁלוֹם לְכַבּוּד הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר אֶת תּוֹרָתוֹ אָנוּ
שׁוֹמְעִים בְּצִמְאָה, וּמְחִיִּים אֶת עַצְמָנוּ בְּעֻצּוֹתָיו
הַקְדוּשׁוֹת. אֲשֶׁתִּי אוֹהֶבֶת שְׁמוֹת מִיְחָדִים, שְׁאִינָם
מְזַכְּרִים בַּתְּנ"ךְ כְּמוֹ: בְּתָאֵל, אוֹרְאֵל, שִׁירְאֵל, מִתְנָאֵל.
הָאֵם יֵשׁ קִדְשָׁה בְּשְׁמוֹת הָאֱלוֹהִים, מֵאַחַר וַיֵּשׁ בְּסוּף כָּל
שֵׁם אוֹתִיּוֹת אֵיל, אֶף-עַל-פִּי שְׁאִינָם מְזַכְּרִים בַּתְּנ"ךְ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת שׁוֹפְטִים, וְיֵאֱלֹהִים
הִתְשַׁע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל דָּן, גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר לֹא לְתַת שְׁמוֹת בְּדוּיִים לִילָדִים,

רכח שו"ת תתכג ברסלב

שְׁאִין לָהֶם שׁוּם עֶרְךָ וְכוּ', וְצָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד כַּאֲשֶׁר מְעַנִּיקִים אֶת הַשֵּׁם, כִּי כְּפִי הַשֵּׁם כֶּךָ נִמְשָׁכִים נִשְׁמַת וּמְזַל הַיְלָדִים.

לְכֵן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, לְתַת שֵׁם אַחַר צְדִיק אוֹ אֶחָד מִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאוֹת וְכוּ', שֵׁם תַּנְכ"י, כַּמּוּבָא מִהַצְדִּיק הַקְּדוּשׁ, הַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיץ/עֲנִסְק, זְכוּתוֹ תִּגַּן עָלֵינוּ (נַעַם אֱלִימֶלֶךְ, פָּרַשַׁת בַּמִּדְבָּר): 'הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא גִזַּר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם, שֶׁיְהִי כֶּךָ וְכֶךָ שְׁמוֹת רְאוּבֵן, וְכֶךָ וְכֶךָ שְׁמוֹת שְׁמַעוֹן, וְעַתָּה כִּשְׁנַתְּגַלְגַּל אֵיזָה אָדָם בְּעוֹלָם, וְנוֹתְנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צְדִיק אֶחָד שֶׁהָיָה כְּבוֹר בְּעוֹלָם, זֶה גוֹרֵם לְאִישׁ הַלְזָה שֶׁיְהִיָּה גַם־כֵּן צְדִיק, מַחֲמַת שְׁנַתְּעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל הַצְדִּיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן'.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֵר, שְׁתַּהֲיֶה לָךְ הַצְלָחָה מְרֻבָּה עִם הַיְלָדִים.

הַמַּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתֵּי שְׁלוֹם...

תתכג.

כַּמָּה יָרוֹת אִשָּׁה צְרִיכָה לְהַדְלִיק לְכַבוֹד שְׁבַת־קָדוֹשׁ?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת חַיָּה: שְׁלוֹם לְצְדִיק מִיבְּנֵאֵל. רְצִיתִי לְשָׂאֵל: כַּמָּה יָרוֹת אִשָּׁה צְרִיכָה לְהַדְלִיק לְכַבוֹד שְׁבַתֵּי? כָּל אַחַת אוֹמֶרֶת לִי דָבָר אַחֵר וְאֲנִי מְבַלְבֶּלֶת. יֵשׁ שְׂאוּמְרוֹת לִי,

שׁוֹ"ת תּחנָג בְּרִסְלָב רכט

שְׁצַרִיכִים לְהַדְלִיק גַּם גִּירוֹת לְכַבוֹד הַצַּדִּיקִים, הָאֵם זֶה
נְכוּן?

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים, ו' אֱלוֹל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל חַיָּה תַחֲנִיה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶצְלָנוּ נוֹהֲגִים תַּכְף-וּמֵיד כְּשֶׁמִּתְחַתְּנִים, מְדַלְּקִים שְׁנֵי
גִּירוֹת שֶׁל שְׁמֶן בְּשִׁבִיל 'זְכוֹר וְשִׁמּוֹר', וְעוֹד אַרְבָּעָה גִּירוֹת שֶׁל
חֶלֶב כְּנֶגֶד אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַנְּי"ה בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה הַכֹּל, לֹא
מוֹסִיפִים וְלֹא פּוֹחֲתִים כָּלֵל.

וּכְשֶׁהֲקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר, וְנוֹלָד בֵּן אוֹ בַת —
מוֹסִיפִים עוֹד גַּר אַחֵד, וְכֵן בְּכֹל פַּעַם כְּשֶׁנוֹלָד עוֹד יֶלֶד אוֹ
יְלֵדָה, מוֹסִיפִים עוֹד גַּר וְלֹא יוֹתֵר.

אֵין שׁוֹם עֲנִיָּן לְהוֹסִיף עַל גִּירוֹת שַׁבַּת לְהַדְלִיק לְשֵׁם
צַדִּיקִים, וְצַרִיכִים לְהִשְׁמֹר בְּדַבָּר זֶה מְאֹד — לֹא לְגֵרַע וְלֹא
לְפַחֹת כָּלֵל מִחֻשְׁבוֹן זֶה.

אִשָּׁה צַרִיכָה לְדַעַת, כִּי עַת הַדְּלָקַת הַגִּירוֹת הִיא בְּשִׁבִילָהּ
עַת רְצוֹן גְּדוּלָה מְאֹד, וְיִכוּלָה לְפַעַל אֲזוֹ אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כֹּל מֵה
שֶׁהִיא צַרִיכָה, וְלִכֵּן בַּעַת שֶׁהִיא מְדַלְּקַת אֶת הַגִּירוֹת — רְאוּי
לָהּ לַעֲמֹד עַל יַד הַגִּירוֹת, וְלִשְׁפֹּף שִׁיחַ וְתַפְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ,
וּבּוֹדָאֵי אֲזוֹ הוּא הַזְּמַן הַכִּי מְכַשֵּׁר שְׁתַּתְּפִלֵּל עַל בַּעֲלָהּ וְעַל

יְלֻדְיָהּ, שְׂיַצְלִיחוּ בְּחַיֵּיהֶם. אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׂיִוְדַעַת לְנַצֵּל אֶת
הַעֵת רְצוֹן שְׁלָה, וְתַפְעַל אֲצִלוּ יִתְבַּרְךָ כָּל הַיְשׁוּעוֹת שְׂבַעוּלָם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

תתכד..

איך אפשר להנצל מצער התולעים בקבר?

שאלה:

מֵאֵת מִיכָאֵל: שְׁלוֹם לְכָבוֹד קִדְשֵׁי הַצְּדִיק. יְהִי רְצוֹן
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְכָל
הַבְּרָכוֹת שֶׁבְּתוֹרָה תִּרְדָּפְנָה וְתִשְׁגָּנָה אוֹתָךְ. קִרְאֲתִי
בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן בְּשִׂיחָה פ"ד הַמְדַבֵּרֵת עַל צַעַר הַמָּת
בְּקֶבֶר, שֶׁהַמָּת שׁוֹמֵעַ מִמֶּשׁ אֶת כָּל הַתּוֹלְעִים, וּמְרַגֵּשׁ
צַעַר אֵלִים וְנוֹרָא. הָאִם נִתֵּן לְהַנְצִיל מִכָּל זֶה?

קִרְאֲתִי שֶׁהֵרֵב כְּתָב, שֶׁאָדָם יְכוּל לְבָנוֹת לְעַצְמוֹ בֵּית
רוּחָנִי: עַל-יְדֵי לַמּוּד יוֹם יוֹם שֶׁל בִּיבְלִי יִירוּשָׁלַיִם
וְתִוְסָפְתָא, וּבְזָכוֹת זֶה לְהַנְצִיל. הַשְּׂאֵלָה הִיא, הָאִם זֶה
יְכוּל לְהַצִּיל כָּל אָדָם, אוֹ שֶׁזֶה תְּלוּי בְּמִדְרַגְתּוֹ שֶׁל
הָאָדָם! תוֹדָה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׂשִׁי עָרְב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרׁ שׁוֹפְטִים, ו' אָלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מִיכָאֵל, גֵּרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תוֹדָה עַל הָאֲחֻלִּים לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

שו"ת תתכד ברס"ל רלא

אדם צריך להרגיל את עצמו לדבר בכל יום אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו כמה דקות, שזו נקראת התבודדות, כי בזה שאדם מדבר אליו יתברך, הוא בונה לעצמו את האמונה הקדושה, כי אי אפשר לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אלא על-ידי שיש לו אמונה פשוטה, שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, ושומע תפלתו, התפלה שאדם מתפלל אליו יתברך, ממשיכה על עצמו אור, זיו, וחיות ודבקות באין סוף ברוך הוא, וזה שורף את כל הקלפות המסבכות את האדם מחמת רב עוונותיו, כמאמרם ו"ל (ברכות ו.) : 'תניא, אבא בנימין אומר, אלמלי נתנה רשות לעין לראות, אין כל בריה יכולה לעמד מפני המזיקין, אמר אביי, אינהו נפישו מינן, וקמי עלן פי כסלא לאוגיא. אמר רב הונא, כל חד וחד מינן אלפא משמאליה ורבבתא מימיניה'.

ובזה שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא הוא בשפת האם שלו — הוא שורף את כל הקלפות שברא מחמת עוונותיו, כי התפלה ממשכת אור על האדם. ולכן אשרי מי שמרגיל את עצמו בכל יום לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשיטות גדולה, שזה היה רצונו של רבנו ו"ל, שאדם יהיה מתמיד בעבודה הקדושה הזו, ועל-ידי-זה ינצל מכל פגעי ומקרי הזמן, כי התפלות שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, נקראת התבודדות, שרבנו ו"ל אמר (לקוטי-מו"ק, חלק ב', סימן כה) : 'התבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על-פל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באינה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, ולבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו

רלב שו"ת תתכד ברסלב

תהיה בלשון שְׁמֹדְבָרִים בו וכו', וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבו יִשִּׁיחַ ויסַפֵּר לְפָנָיו יתְבַרְךָ, הֵן חֲרֻטָּה וּתְשׁוּבָה עַל הָעֵבֶר, וְהֵן בְּקִשְׁתַּתְחַנּוּגִים לְזָכוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יתְבַרְךָ מֵהַיּוֹם וְלִהְלֹאָה בְּאַמֶּת, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, כָּל חַד לְפִיּוֹם דְּרַגְיָהּ. וַיִּזְהַר מְאֹד לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְהִתְמַיֵּד בְּזֶה מֵדֵי יוֹם בְּיוֹם שְׁעָה מִיַּחַדְתָּ, וּשְׁאָר הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

וְהַנְהִיגָה זֶה הִיא גְדוּלָּה בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, וְהִיא דְרָךְ וְעֵצָה טוֹבָה מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יתְבַרְךָ, כִּי זֹאת הִיא עֵצָה כְּלָלִית, שְׁכוּלָלֶת הַכֹּל. כִּי עַל כָּל מָה שְׂיִחָסֵר לוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, אוֹ אִם הוּא רְחוּק לְגַמְרֵי מְכַל וְכַל מְעִבּוּדָתוֹ יתְבַרְךָ, עַל הַכֹּל יִפְרֹשׁ שִׂיחָתוֹ וַיִּבְקֹשׁ מֵאִתּוֹ יתְבַרְךָ. וְאִפְלוּ אִם לְפַעֲמִים נִסְתַּתְּמִים דְּבָרָיו, וְאִינוּ יָכוֹל לְפַתַּח פִּיּוֹ לְדַבֵּר לְפָנָיו יתְבַרְךָ כָּלֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן זֶה בְּעֲצָמוֹ טוֹב מְאֹד. דִּהְיִנוּ הַהֲכָנָה שֶׁהוּא מוֹכֵן וְעוֹמֵד לְפָנָיו יתְבַרְךָ, וְחַפֵּץ וּמְשַׁתְּוֵק לְדַבֵּר, אֶף שְׂאִינוּ יָכוֹל, זֶה בְּעֲצָמוֹ גַם-כֵּן טוֹב מְאֹד, וְגַם יוֹכֵל לְעֲשׂוֹת לוֹ שִׂיחָה וּתְפִלָּה מְזֶה בְּעֲצָמוֹ. וְעַל זֶה בְּעֲצָמוֹ יִצְעַק וַיִּתְחַנֵּן לְפָנָיו יתְבַרְךָ, שְׁנִתְרַחַק כָּל-כָּף, עַד שְׂאִינוּ יָכוֹל אֲפֹלוּ לְדַבֵּר. וַיִּבְקֹשׁ מֵאִתּוֹ יתְבַרְךָ רְחֻמִּים וְתַחֲנוּגִים, שְׂיִחְמַל עָלָיו וַיִּפְתַּח פִּיּוֹ, שְׂיִוְכַל לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו.

וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שְׂכַמָּה וְכַמָּה צְדִיקִים גְּדוּלִים מִפְּרָסְמִים סִפְרוּ, שְׂלֹא בָאוּ לְמִדְרַגָּתָם, רַק עַל-יְדֵי הַנְהִיגָה זֶה. וְהַמְשָׁפִיל יְבִין מְעֲצָמוֹ גְּדוּל מַעֲלַת הַנְהִיגָה זֶה, הַעוֹלָה לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה, וְהוּא דְבַר הַשְׁוָה לְכָל נַפֶּשׁ מְקַטֵּן וְעַד גְּדוּל, כִּי כָּלֵם יָכוֹלִים לְנַהֵג הַנְהִיגָה זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָבוֹאוּ לְמַעֲלָה גְּדוּלָּה, אֲשֶׁרֵי שְׂיִאֲחִז בְּזֶה!

כִּי תִכְרֶה וּמְיָד כְּשֶׁאֲדָם חֲזַק בְּזֶה, אֲזִי הוּא מְתַלַּבֵּשׁ עִם

שׁו"ת תתכד בְּרֶסֶלֶב רלג

אורו יתברך, וזה סוד 'חשמל' העולה בגימטריה כמספר 'מלבוש' — שמעור את עיני הקלפות ושורפן לגמרי, ויש לנשמתו מלבוש רוחני, שעל ידו אי אפשר להתקרב אליו.

ולכן כל מי שמרגיל את עצמו לדבר בכל יום עמו יתברך, אינו צריך לפחד מהתולעים שבקבר, כי לא יגעו בו, אדרבה! יכרחו ממנו מרב אור שיש בנשמתו, וחקמינו הקדושים אמרו (תנא דבי אליהו רבה, פרק טו): 'לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלויים אותו עד שייגע לבית עולמו'; אין עוד דבר שמלוה את האדם עד הרגע האחרון כמו השיחה בינו לבין קונו, ואחר-כך פשיוצא מזה העולם, שום שרץ ועכבר ונחשים ועקרבים ותולעים וכו' וכו' — לא יכולים לגשת אליו; ולכן כל מי שמתבודד כל יום עמו יתברך, אין לו מה לחשוש מכל זה.

מוהר"ת ז"ל אמר: 'בגוף שיהיה נמצא ה"לקוטי-מוהר"ן, התולעים בקבר לא יגשו! ולכן אשרי מי שמתמיד בספר הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן'.

כשיהודי עושה לעצמו שעור בכל יום דף גמרא בבלי ירושלמי ופרק תוספתא, אזי הוא בונה לעצמו ב'ית' רוחני, שכשיבוא היום, שייצטרף לעזב את זה העולם, יש לו לאן להפגס למעלה, מאחר שהוא בנה לעצמו בית רוחני.

רק חזק ואמץ! ואל תבלבל את עצמך משום דבר, ראה לקיים את כל הנאמר פה, ואז אין לך מה לדאג כלל.

המאחל לך שבת שלום...

תתכה.

איך אפשר לודא שהמשדכת שלי בריאה
בנפשה?

שאלה:

מאת גיא: לכבוד הצדיק מוהרא"ש. רציתי לבקש
מהצדיק שייסביר בכמה נקודות, איך אפשר לזהות או
לדעת אם יש מחלות נפש או הפרעות נפשיות, כִּאֲשֶׁר
יוצאים לפגישות בשדוכים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שופטים, ו' אלול
ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גיא, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם לפני שיוצאים לפגישות בעבור שדוכים, צריכים
הרבה לבקש ממנו יתברך, שלא יפל בפח, וזה שיך הן לבן
והן לבת, שלא יפלו בפח עם זוג שיש שם הפרעות נפשיות
וכו', כי מה שתפלה פועלת, שום דבר בעולם אינו יכול
לפעל, וצריכים הרבה הרבה רחמים על זה.

תמיד כדאי לשאל לפני שעורכים פגישות ולברר במקום
למודם של הבן או הבת, אצל הצנות ואצל החברים, ולברר
ככל שיכולים יותר לברר, וזה אחד מהעקרונות שצריכים
להקפיד על זה לפני שיוצאים לפגישות, כי אוי ואבוי אם

שׁו"ת תתכו בְּרִסְלָב רלה

נופלים בפח של הפרעה נפשית, הן מצד הַבֵּן הֵן מצד הַבַּת וְכו', וְלָכֵן מְמַלְץ לְבַדֵּק מֵה שְׁיֹתֵר — לְפָנַי שְׁיֹצְאִים לְפָגִישׁוֹת וְכו'.

ועל כָּלֵם הוּא תְּפִלָּה, לְשַׁפּוֹ שִׁיחַ וְתְּפִלָּה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׁלֹא יִפֹּל בַּפֶּח עִם בְּעִיָּה נִפְשִׁית וְכו'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעֵדָךְ, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

תתכו.

הָאֵם לְהַמְשִׁיךְ בְּלִמּוּדִים בְּאוּנִיבֶרְסִיטָה אוֹ לַעֲבֹר לְמִדְרָשָׁה?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נוֹפֵר: לְכַבּוֹד קִדְשַׁת מוֹהֲרֵי א"ש הַצַּדִּיק, אֲנִי בֵּת 21 וְחִזְרָתִי בְּתִשְׁבֵּה לְפָנַי שְׁנָה וְחֹצֵי בְּעֵרָךְ. מִיָּד אַחֵר הַשְּׁחֵרוּר מֵהַצָּבָא הַתְּחִלָּתִי לְלַמֵּד בְּאוּנִיבֶרְסִיטָה תִּקְשְׁרֵת וּמִדְעֵי הַמְּדִינָה. אֲנִי מְרַגֵּישָׁה צָרָךְ עוֹ לַעֲבֹר לְמִדְרָשָׁה, אוֹלָם אֵינְנִי מְרַגֵּישָׁה שְׁנִכּוֹן הִיָּה לַעֲזֹב אֶת הַלִּמּוּדִים בְּאִמְצַע. כְּמוֹ-כֵן אֲנִי תוֹרָה אִם אֲנִי בְּכָלֵל מוֹכֵנָה לְנִשְׂוֹאִין, מֵאַחֵר וְלֹא לְמִדְתִּי בְּמִסְגָּרַת תּוֹרְנִית כְּלִשְׁהִי, וְכָל יְדִיעוֹתֵי בְּהִלְכָה וּבְמוֹסָר הַנֵּם מִקְרִיאַת סְפָרִים וְשְׁעוֹרֵי תּוֹרָה גְּרִידָא. אֲנִי מְרַגֵּישָׁה שְׁבִסִּיס הַקְּמוּנָה שְׁלִי לְקוּי, וְאֵינְנוּ מִיָּסֵד מִסְפִּיק. מֵה הַצַּדִּיק חוֹשֵׁב? מֵה עָלֵי לַעֲשׂוֹת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שופטים, ו' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל נופר תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק עם בטחון עצמי — זה יסוד החיים, כי בלי זה אי אפשר להתקיים, ורק כאשר יש בטחון עצמי — מצליחים מאד בחיים.

ולכן אני מצייע לך להמשיך בלמודים וכו', וזה לא סותר את החזרה בתשובה, וכן את יכולה ללכת אל סמינר ללמוד יהדות, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך עם בטחון עצמי, שתוכלי להתחזק.

רק תשתדלי מאד להיות בשמחה עצומה, כי השמחה מרחבת את הדעת בגשמיות וברוחניות, ומכניסה באדם בטחון עצמי.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן סא): כמו שצריכים אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כף שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז'): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם פן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם אינו מקבל מכה קטנה באצבע קטנה, אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, כמו-כן צריכים אמונה בעצמו, שהוא יכול להצליח בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

שׁו"ת תתכו בְּרִסְלָב רלז

בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תתכו.

נהגתי בלי רשיון ועשיתי תאוונה, ועומד להיות
לי משפט

שאלה:

מאת אליעזר: שלום רב למוהרא"ש שליט"א.
הסתבכתי בבגיה רצינית. נסעתי עם רכב בלי רשיון,
ועשיתי תאנות דרכים. עכשו אני עומד לפני משפט
גורלי בעבורי, ואיני יודע מה לעשות. אני בלחץ עצום
ואני צריך הרבה חזק. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אליעזר, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע, שרבונו ז"ל הקפיד מאד מאד לשמר על הפסך
שלו, ואמר (סי' מוה"ר"ן, סימן תקמז): 'הלא כמה האדם מניע
עצמו בשביל חפציו וממונו, ונוסע להדרכים, ומבטל עצמו
הרבה מתורה ותפלה ועבודת השם ימים הרבה בשביל
להרויח ממון, ואחר-כך בשביל חמרא אחת יאבד הכל, חס
ושלום, ויצטרך שנית לבטל עצמו הרבה.

רלח שו"ת תתכז ברסלב

ואמר על עצמו, שכשהוא מוליך ממון אצלו בדרך, הוא מדקדק מאד לגנוזו יפה בבגד שלו בתוך בית יד כנגד לבו, ושלל יהיה בו שום קרע ונקב. ואף-על-פי-כן בכל עת שהוא בדרך הוא ממשמש בכיסו בכל שעה אם יש אצלו הממון. ובכל עת שנודמן שאחד מאנשי-שלומנו נאבד אצלו איזה סך ממון בדרך, והיו באים בקבלנא לפניו, היה מבזה ומוכיח אותו מאד על-זה, על שלא נודרז בשמירתו יפה.

אותו דבר אני מכרח להגיד לך, אתה רוצה עכשו, שאני אחזק אותך שעברת עברה פלילית וכו'?

מה אמר לך! ידוע ומפרסם דבר זה, שגדולי גאוני הדור מהדור הקדם אמרו בזו הלשון: "אם היו דיני בית-דין צדק מחוקקים בפסקם את חקי-התנועה, היו מחמירים פי אלף מאשר המשטרה בכל מדינה ומדינה מתיבת. פי רכב זה נשק מסכן, ובטעות הכי קטנה יכולים להרג בני אדם".

ולכן אוי לו לאדם שהוא מפקר ונוהג בלי רשיון, או עם רכב בלי טסט, וללא בטוח וכו', שהאדם הזה הוא מתחייב בנפשו, כי בקלות יכול להרג מישהו, רחמנא לישזבן, ואחר-כך שלא יבוא לבכות, שהכניסו אותו למעצר וכו'. רכב זה נשק מסכן, ומי שאינו יודע לנהג וכו' והוא נוהג, הוא פשוט רוצח!

ולכן אשרי מי ששומר על דברים אלו, כי בנפשו הוא, כי לאחרונה שומעים בעולם על תאנות מחרידות שקרו ליהודים חרדים וכו', ולבסוף מתגלה, שנהגו בלי שיידעו אפלו איך לנהג, ומפל שפן בלי רשיון. ולבסוף גרמו תאנה קטלנית.

שו"ת תתכח ברסלב רלט

ולכן צריכים להזהר בזה מאוד מאוד, וזה בכלל מצות
עשה של שמירת הנפש, אשרי מי שנוזהר בזה. ולכן מה אתה
רוצה שאני אכתב לך?

מוהרנ"ת ז"ל הזהיר תמיד את אנשיו, שלא יתעסקו
בשום עסקים האסורים על-פי חקי המדינה. ואחד ממתפללי
המנין שלו בעיר ברסלב לא שמע בקולו, אלא התעסק
בדברים שהמדינה אסרה, ולבסוף תפסו אותו ועצרו אותו.
וכתב מכתב למוהרנ"ת ז"ל: "איי הייתם כל-כף צודקים, אני
לא שמעתי בקולכם, ועכשו אני מאוד מתחרט, ואני רוצה
לצאת מהמעצר, מה עושים?" ענה ואמר וכתב לו מוהרנ"ת
ז"ל: "דע לך, שחרטה תמיד מועילה, אם היית מתחרט על
מעשיך, והיית חוזר באמת בתשובה, אזי היית יכול לצאת
מהמעצר, ומהמצב שבו נקלעת, אף הבעיה שהחרטה שלך
היא, שאתה מתחרט, למה הלכת בדרך זו שהמשטרה תתפס
אותך, ולא נזהרת שלא להתפס... זו לא נקראת חרטה, אלא
פשיעה".

תוציא רמזים מהמכתב הזה בשבילך, והקדוש-ברוך-
הוא יעזר, שתהיה לך באמת חרטה גמורה, ותקבל על עצמך
לא לנהג בלי רשיון, ומכל שפן בלי לדעת איך לנהג.

המאחל לך תשובה שלמה...

תתכח.

איך צריך להוכיח את בני משפחתי ותלמידי
בצורה נכונה?

שאלה:

מיאת אהרן אביחי: למוהרא"ש שלום רב. רבנו אומר בלקוטי-מוהר"ן תנ"גא, סימן ח', שהמוכח שאינו ראוי להוכיח, הרי שהוא עושה יותר גרוע וגם מקל. איך יהודי פשוט צריך ללכת עם ההדרכה הזאת לגבי אשתו וילדיו? ואם הוא מנחם, אז לגבי תלמידיו? האם מתר להעיר להם או לא, ובאיזו דרך? תודה רבה לכבודו, ושתזכו לאריכות ימים בטוב ובנעימים, אמן כן יהיה רצון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אהרן אביחי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'): אף-על-פי שתוכחה היא מצוה גדולה מאד, עם כל זאת לא כל אחד ראוי להוכיח, ומי שאינו יודע להוכיח, הרי במקום לעזור לו וכו', הוא עוד מפילו יותר ויותר, כי הוא מבאיש ריחו וכו', ועקר התוכחה צריך להיות כמו תוכחה של משה רבנו, שהיתה תוכחה של אהבה; עין שם.

והענין הוא, שאף פעם אסור להתנפל, לצעק, להשפיל, לכנות בכינוי גנאי — "למה עשית דבר זה"? ומכל שכן שלא להכות וכו', אף שההוא עשה עול גדול מאד, אלא תמיד להסביר בהסברה נכונה איך צריך להתנהג וכו', ואם היתה עושה ככה — לא הייתה בא לטעות או לנזק הזה, כי אני בטוח שלא ידעת ... ולא הבנת ... רק כך צריכים לדבר ולהוכיח וכו', ולא להתנפל על הזולת, ולצעק עליו: "למה

עשית? ואיפה השכל שלך?" ולקרא אותו בכל מיני שמות של גנאי, ולהשפיל אותו, ולצעק ולצרח עליו וכו' וכו'.

וזה סובב לגבי תוכחה על כל אחד ואחד, מפל שפן שאסור להתנפל על אשתו ועל ילדיו. ואמרו חכמינו הקדושים (גטין 1:): 'אמר רב חסדא, לעולם אל יטיל אדם אימה יתרה בתוך ביתו, שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתרה, והפילה כמה רבבות מישראל. אמר רב יהודה אמר רב, כל המטיל אימה יתרה בתוך ביתו — סוף הוא בא לידי שלש עברות: גלוי עריות, ושפיכות דמים, וחלול שבת'; עי' שם.

והחכם מפל אדם אומר (משלי ט, ח): "אל תוכח לץ, פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך". ופרשו חכמי המוסר: אל תוכיח את האדם בצורה כזו: "אתה לץ וכו', ואיך עשית דבר כזה?" כי על-ידי-זה הוא ישנא אותך, אלא תוכיח אותו: "אתה חכם כזה! בודאי היתה טעות מה שעשית וכו', או בודאי שכחת", ועל-ידי-זה יאהבך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתכט.

כמה צריך אדם לצום כדי שיוכל לעלות למעלה מתקו?

שאלה:

מאת נתן חיים: שלום כבוד הרב. ראיתי שכתוב בספר "הרוחות מספרות" של רבי יהודא פתיה זצ"ל דבורים על העולם הבא ועל יום הדין, ומביא פסוק (שמואל-א' כה, כט): "וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִידִּי יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ בֶּף הַקְּלַע". ומסביר שם, שְׁלֹפְנֵי שֶׁהַנְּשֻׁמָּה מְגִיעָה לְעוֹלָם הַבָּא, קֹדֶם פּוֹרְעִים מִמֶּנָּה אֶת הָעֲבֵרוֹת. וּמִמְשִׁיד וְאוֹמֵר שֶׁ, שְׁכָל אָדָם שְׁחָטָא, יִצְטָרֵף לְהַעֲנִשׁ בְּכֶף הַקְּלַע, אֲפֹלוּ אִם הִיָּה צָדִיק גְּדוֹל וְעָשָׂה עֲבֵרָה קְטָנָה — לֹא יוֹתֵרוּ לוֹ, וְלֹא תַעֲזוֹר לוֹ תְּשׁוּבָה לְמַחִיקוֹת הָעֵנֶשׁ. הוּא מְבִיא שֶׁם אֶת דְּבָרֵי הָאֲרִיז"ל שֶׁמְדַבֵּר עַל תְּקוּנִים, וְכֵמָּה יְמֵי תַעֲנִית צָרִיד לְצוּם עַל מְנַת לְתַקּוֹן כְּרֵאוּי וְכוּ'.

השאלה היא, איך אדם שרוצה לתקן את כל העברות, ידע כמה לצום על מנת לתקן את חטאיו בשלמות? אני מדבר על אדם שמוכן להקריב את חייו לנושא זה, העקר שפשעילה למעלה, יוכל לומר: "תקנתי את חטאיי"? תודה כבוד הרב, אשמח לקבל תשובה, תודה ושבת שלום.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נתן חיים, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר בסוף ימיו: "אם הייתי יודע מעלת השיחה בינו לבין קונו, לא הייתי מסגף את הגוף שלי עם כל-כף הרבה סגופים, כי אין למעלה מזה". כי בזה שבר ישראל בא להקדוש-ברוך-הוא, ומדבר לפניו יתברך, ומספר לו יתברך את כל אשר עם לבבו, על-ידי-זה הוא שורף את

כל הקלפות שפרא מחמת עוונותיו המרבים, פי (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): 'ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על-כל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', ואת כל אשר עם לכבו ישיח ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה כל חד לפום דרגיה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיחדת, ושאר היום יהיה בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, פי זאת היא עצה פלילית, שפוללת הכל. פי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך — על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפלו אם לפעמים נסתתמים דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף-על-פי-כן — זה בעצמו טוב מאד. דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחספן ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם-כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל-כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ואמר רבנו ז"ל, שפמה וכמה צדיקים גדולים מפרסמים ספרו, שלא באו למדרגתם, רק על-ידי הנהגה זו. והמשפיל

יבין מעצמו גדל מעלת הנהגה זו, העולה למעלה למעלה, והוא דבר השונה לכל נפש מקטן ועד גדול, כי כלם יכולים לנהוג הנהגה זו, ועל-ידי-זה יבואו למעלה גדולה, אשרי שיאחז בזה'.

ולכן בין שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא כבר לא צריך להתענות שום תעניות, ולא לסגף את עצמו בשום סגופים, רק להיות עקשן גדול לשיח ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו, ועל-ידי-זה יפטר מכל הענשים שבעולם וכו', כי בזה שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומתודה על עוונותיו, בזה הוא ממתיק מעצמו את כל הדינים, ואינו זז משם עד שמוחלים לו, ולכן העקר להיות רגיל הרבה מאד לדבר עמו יתברך בשפת האם שלו בתמימות ובפשטות גדולה, וזה יציל אותו מכל מיני ענשים קשים, ובפרט מכף הקלע וכו' וכו', אשרי מי שמצית את רבנו ז"ל, ומתבודד בכל יום, ועל-ידי-זה ינצל מכל מיני ענשים קשים ומרים, וימשיך על עצמו ערבות ידידות זיו שכנית עזו יתברך, ויטעם טעם גן-עדן עוד בזה העולם.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תתל.

התחנתני עם אשתי, ועכשו קשה לי מאד לחיות אתה

שאלה:

מאת יצחק: שלום רב לצדיק, ובריאות איתנה ואריכות ימים. התחנתנו אני ואשתי, ועכשו מאד מאד

רמה בְּרִסְלָב תתל שו"ת

קִשָּׁה לִי אֶתָּה מְכַל הַבְּחִינֹת. עֲבַרְנוּ וּכְנֻחִים מָאֵד
קָשִׁים, שְׁכַלְלוּ מִשְׁטָרָה וּבֵית־מִשְׁפָּט, וְאֲנִי לֹא יוֹדַע מַה
לַעֲשׂוֹת. מִצַּד אֶחָד יֵשׁ יְלָד, שְׁאֲנִי מָאֵד מָאֵד אוֹהֵב,
וְלֹא רוֹצֵה לְפָרֵק בֵּית, וּמִצַּד שְׁנַי יֵשׁ אִשָּׁה שְׁאֲנִי לֹא
נִהְנֶה אֶתָּה בְּכָלוּם. וְלֹא נִרְאָה לִי שְׁאֲנִי יָכוֹל לְהִמָּשִׁיךְ
בְּמִצָּב הַזֶּה עוֹד הַרְבֵּה זְמַן. בְּבִקְשָׁה רַבָּנוּ תִּיַעֵץ לָנוּ מַה
צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, ח' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יַצְחָק, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תוֹדָה רַבָּה עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻלִּים לְבְרִיאוֹתַי.

אֶתָּה צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁעַל כָּל דְּבָר יֵשׁ מְחִיר בְּזֵה הָעוֹלָם
— מְשַׁלְּמִים בְּיָקָר עַל הַמַּעֲשִׂים שְׁעוֹשִׂים נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא וְכו'.

אֶתָּה כּוֹתֵב שְׁכֵאֲשֶׁר הִתְחַתַּנְתָּם, אֲשֶׁתְּךָ כָּבֵר הִיָּתָה בְּמִצָּב
וְכו' וְכו', וְעַכְשָׁו קִשָּׁה לְךָ אֶתָּה מְכַל הַבְּחִינֹת, וְאֵינְךָ אוֹהֵב
אוֹתָהּ וְכו' וְכו'. לָמָּה לֹא תִחַשֵׁב, שְׂאֶתָּה אִמְלִלְתָּ אֶת אֲשֶׁתְּךָ?
עַכְשָׁו אֶתָּה זוֹרֵק אֶת כָּל הָאִשָּׁמָה עַל אֲשֶׁתְּךָ וְכו'.

לְדַעַתִּי, תְּשָׁלִים עִם הַמִּצָּב, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנָּה סְלִיחָה,
וְתַחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכְנִים בִּינֵיכֶם
אֲהָבָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְתַעֲזְרוּ אֶחָד לַשְּׁנַי, וְתַפְסִיקוּ לְהַתְנוּכַח
יַחַד, וּכְבָר אֲמַרו חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבֵּה, פָּרָשָׁה ל', סִימָן יז):
'אֵין דְּבָר טוֹב וְאֵין שְׁלוֹם יוֹצֵא מִתּוֹךְ מְרִיבָה'.

וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מַה שְׁבִיכְלָתְךָ לְהַשְׁלִים עִמָּה, וְשִׁיחִיו

ביניכם שלום ואהבה וכו', כי אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז): 'איש ואשה זכו — שכינה ביניהן'. ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט', הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה'; ובמקום שהשכינה נמצאת — שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.): 'שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא'. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום-בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלא.

מה הנסח הנכון ומתי הזמן הטוב ביותר לומר תקון חצות?

שאלה:

מאת אלחנן: האם צריך להקפיד לומר סדר תקון חצות, כמובא בספר 'שערי ציון', או שאפשר לומר בנסח המובא בסדורים הספרדיים? וכן ישנם כמה שנויים בין הישערי ציון לסדורים הספרדיים גם בהלכות, כגון בגימים שאין אומרים, וכדומה. כיצד עדיף לנהג? האם אפשר לומר את התקון חצות רק בשעתים של חצות ממש, או שאפשר גם עד סמוך

לְעֹלוֹת הַשְּׁחָר: הֶרֶב, תּוֹדָה רַבָּה! וּמְחִילָה עַל הַטְּרָחָה.
אָנָּה! שְׁהֶרֶב יִבְרַךְ אֶת כְּלָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לַהֲיוֹת יְנֵאָה דוֹרֵשׁ
וְנֵאָה מְקַיֵּם, וְלוֹמַר אֶת סֵדֵר 'תִּקּוּן חֲצוֹת' בְּכָל לַיְלָה
וְלַיְלָה, וְלַהֲתַאֲבֵל עַל יְרוּשָׁלַיִם בְּאַמֶּת. תּוֹדָה רַבָּה
וּשְׁבַת שְׁלוֹם.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר כִּי תֵצֵא, ח' אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֶלְחָנָן, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֵקֶר סֵדֵר הַחֲצוֹת הוּא כְּפִי נִסַּח שֶׁל הַסְּפָרָדִים, וַיְכוּלִים
לוֹמַר אֶת הַסֵּדֵר הַזֶּה עַד סְמוּךְ לְעֹלוֹת הַשְּׁחָר, וְכֵן נוֹהֲגִים כָּל
הַסְּפָרָדִים, וּמִדְּפָס בְּסִדּוֹר נִסַּח עֲדוֹת הַמְּזָרַח, תִּכְף-וּמִיָּד
כְּשֶׁקָּמִים, אוֹמְרִים בְּרַכַּת הַתּוֹרָה וּבְרַכַּת הַשְּׁחָר, וַיְכַבֵּר אוֹמְרִים
סֵדֵר 'תִּקּוּן חֲצוֹת', כִּי מְעַלֵּת אֲמִירַת 'תִּקּוּן חֲצוֹת' עוֹלָה עַל
הַכֹּל.

עַם כָּל זֹאת, רַבְּנוּ ז"ל הָיָה אוֹמֵר אֶת הַנִּסַּח שֶׁל תִּקּוּן
חֲצוֹת מִהַסְּפָר 'שְׁעָרֵי צִיּוֹן', וַיְכַמּוּ שְׁאֵמֵר (שיחות-הַר"ן, סימן רסח):
"אֵיכָה נִחְרַב הָאוּלָם" וְכו'. "עַד אֵן יִצְעַק בְּשָׁבִי" וְכו'. "עַד
אֵן" וְכו'. "בֵּן אֲמַתְךָ" וְכו' (תִּקּוּן חֲצוֹת). וְכַתֵּב מוֹהֲרֵינֵי תֵּת
ז"ל: 'רְמֵז אֵלֵי, כְּמָה אֲנִי צָרִיךְ לְצַעֵק זֹאת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַפְס
לְדַגְמָא אִיךָ הֵם מְעוֹרְרִים הַלֵּב וְאָמַר אוֹתָם בְּגוֹנוֹן חֲצוֹת בְּקוֹל
נְעִים עֲמַק מְאֹד. גַּם מִהֲחֲרוֹז "דוּדֵי יָרֵד לְגִנוּ" סִפֵּר, וְשִׁבְּחוּ
מְאֹד. כִּי הוּא מְדַבֵּר מוֹפּוּחַ שֶׁל כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
וּמְעוֹרֵר הַלֵּב מְאֹד, עֵינֵי שָׁם.

וְכֵן מוֹבָא (לְקוּשֵׁי-מוֹהֲרֵינֵי, חֵלֶק א', סימן קמט) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים
ק"ט, סב): "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ",

רמח שו"ת תתלב ברסלב

חצות הוא מסגל כמו פדיון, כי הוא המתקת הדינים. כי צדק דינא, ומשפט רחמי. וזהו "על משפטי צדקך", הינו שצדק גובר על משפט. התקון לזה "חצות לילה אקום"; ועקר חצות הוא תמיד אחר שש שעות מתחלת הלילה הן בקיץ והן בחורף, ואז מתחיל זמן חצות. ונמשך עד גמר אשמורה שנייה, דהינו שתי שעות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל — ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלב.

אני אברך כולל, ומשפחתי כועסת עלי, שאיני מביא פרנסה

שאלה:

מאת יקי: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני אברך הלומד בכלל, אבל בבית אומרים כל הזמן: "אינך מביא פרנסה". מה עלי לעשות? בברכת בריאות איתנה, ותזכו עוד להרבות ולהפיץ תורה ויראת שמים.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר כי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יקי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על האחולים לרפואה שלמה.

אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אבות פֶּרֶק ב'): 'יָפָה תִלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֲרָץ, שְׂגִיעַת שְׁגִיָּהֶם מְשַׁפַּחַת עֵוִן'; וְלִכֵּן מָה טוֹב וּמָה נָעִים, שְׁתַּמְצָא גַם עֲבוּדָה, כִּי כָּבֵר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (ת"י מוה"ר ז"ן, סימן תקא): 'שְׁחָפֵץ מְאֹד שְׁתִּהְיֶה לָנוּ פְּרֻנְסָה, אֶף-עַל-פִּי שֶׁבִטְחוֹן גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב מְאֹד כְּשׁוֹזְכִים שֵׁשׁ לוֹ מַעֲמַד פְּרֻנְסָה, כִּי בַמְקוֹם עֲבוּדַת הַבִּטְחוֹן, בַּמְקוֹם זֶה יַעֲשֶׂה עֲבוּדָה אַחֲרָת, כְּלוּמַר, כִּי אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ מַעֲמַד פְּרֻנְסָה, וְיִהְיֶה לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת מִהַפְּרֻנְסָה, וְיִצְטָרֵךְ בְּכָל פַּעַם לַחֲזֹק עֲצָמוֹ בַּמַּדַּת הַבִּטְחוֹן, בַּמְקוֹם זֶה יַעֲסֹק בְּעֲבוּדָה אַחֲרָת וְהִתְחַזְּקוֹת אַחֲרָת בְּשָׂר עֲגִינֵי עֲבוּדַת הַשֵּׁם'.

אָנִי לֹא רוֹאֶה שׁוֹם חֶסְרוֹן בְּזֶה שְׁתִּהְיֶה לָךְ גַּם עֲבוּדָה בְּמָה שָׂרָק תִּבְחַר, וְכֵן תּוּכַל לְשַׁבֵּת וְלִלְמַד, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שְׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתלג.

כִּיצַד רְאוּי לְהִתְפַּלֵּל בְּצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל — לְבַקֵּשׁ מִהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ אוֹ מִהַצְּדִיק?

שאלה:

מיאת ישראל: שלום וברכה. רציתי לשאל: כשפאים אל ציון רבנו ז"ל, צריכים להתפלל בלשון נוכח אל רבנו, או להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא בזכות הצדיק? ואולי צריכים להתפלל בשני האפנים? בנוסף, האם יש לצדיק תפלה כדי לזכות להיות בראש השנה באומן, שבה כלולות כל המניעות הן מאשתי, מהמשפחה, הן ממון וכיו"כ כמעט כל אחד צריך את זה. רפואה שלמה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ישראל, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קעג): 'על-ידי השתטחות על קברי הצדיקים, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות, אף-על-פי שאינו ראוי לקב'.

ולכן זה דבר גדול מאד להיות רגיל ללכת אצל קברי צדיקים, ובפרט אצל רבנו ז"ל שהוא בקש מאתנו שנבוא אליו, ונבקש כל מה שנוצטרף ונקבל, כמובא (שיחות-הר"ן, סימן קנו): 'כשהיה רבנו ז"ל באומן, שמע בביתו קול של הצועקים על הבית עלמין על קברי אבותם, שדרבם לצעק ולהתפלל שם בקול מר, פנהוג. ופעם אחת שמע אשה אחת שהיתה צועקת שם על קבר אביה: "אבי, אבי", בקול מר מאד, ובתו של רבנו ז"ל היתה עומדת אצלו אז. ענה ואמר לה רבנו ז"ל: האשה הזאת צועקת בכונה היטב: "אבי, אבי", אבל אביה אינו בכאן כלל. ואמר אז, שטוב כשפאים על קברי

אבות — לומר למתים השוכנים סביב סביב לקבר אביהם ואמם, וכיוצא, שבאים אליו — לבקש מהם שיודיעו לו, שבא בנם או בתם אליו. כי בודאי לא כל המתים נסתלקים ממקום קבורתם למקום שנטרדים, כי הרבה שרויים על קברם. על-כן טוב להודיעם, כדי שהם יודיעו לאביהם וכו'.

ואמר אז: אבל אצל הצדיק אין צריכים לחשש על זה שמא אינו שם, כי מיתת הצדיק הוא רק כמו מי שיוצא מחדר לחדר אחר. והמשיל אז לבתו על עצמו: כמו שאני עתה בחדר זה, ואחר-כך אני יוצא מחדר זה, ונכנס לחדר השני, וסוגר הדלת אחרי. אם את תבואי אצל הדלת, ותצעקי: "אבי, אבי" וכו', לא אשמע דבריך?! פדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים, שרמז לכל אחד ואחד כמה גדולה המעלה של מי שיזכה לבוא על קברו הקדוש והנורא. כי בודאי ישמע דבריו, ויעזר ויושיע לו בכל מה דאפשר וכו'; עין שם.

יש שני סוגי תפלות בקברי צדיקים:

א. לבקש את הקדוש-ברוך-הוא בזכות הצדיק הקדוש השוכן כאן.

ב. לדבר בלשון נוכח אל הצדיק, שבודאי שומע את הבקשה כמו בחיים חיותו.

מה שאתה מבקש לחבר לך תפלה על ראש השנה וכו', מה טוב ומה נעים שתהיה רגיל לומר את התפלה בלקוטי-תפלות, תפלה ע"ו, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להיות בציון רבנו ז"ל על ראש השנה, שאין למעלה מזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלד.

האם ראוי לקצר בתפילת תינוקות של בית רבן,
כדי שיספיקו ללמוד יותר?

שאלה:

מאת דן: כבוד הצדיק שלום רב. זכיתי ללמד במספר תלמודי תורה, וראיתי שלכל מנהל יש גישה משלו בחינוך. לדגמא: יש מנהל ששם דגש על תפלה, בטענה שתפלה מחדירה לילדים הרבים הרבה יראת שמים, וגם התלמידים בכתות הנמוכות מתפללים קרוב לשעה שלמה עם מנגינות והרבה תוספות בתפלה. לעמת זאת, היה לי מנהל, שגישתו הייתה לקצר בתפלה של התלמידים, מאחר והלמוד שלהם, שהוא הבל פיהם של תינוקות של בית רבן חשוב יותר מהתפלה שלהם, ולכן זמן התפלה בכתות הנמוכות היה כ־25-20 דקות בלבד.

יורנו רבנו כיצד לנהג, האם יש לקצר בתפלה, כדי שהתלמידים יספיקו ללמוד עוד תורה? יישר כח מראש על שהצדיק מקדיש זמן להנהיג אותנו בדרך הישרה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שצריכים את שתיהן — תורה ותפלה, וזה 'הכל של תינוקות של בית רבן שאין בהם חטא', שמתקבל לרחמים ולרצון בשמים, שאמרו חכמינו הקדושים (פלה רבתי פ"ק ב'): 'בכל יום מלאך יוצא מלפני הקדוש-ברוך-הוא לחבל את העולם, ביין שהקדוש-ברוך-הוא מסתכל בתינוקות של בית רבן, מיד גהפך כעסו לרחמים'.

ולכן זה דבר גדול מאד ללמד תינוקות של בית רבן איך להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, שזה מאד מאד חשוב, וכן ללמד אותם תורה, ולהחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, העקר לספר להם הרבה ספורי צדיקים, שזה מושך את הלב, ולכן אין לצמצם בתפלה, כי צריכים את שתיהן, ולא שיך להגיד שזו חשובה יותר מזו.

מה אמר לך! זו זכות מאד גדולה ללמד תינוקות של בית רבן, וחכמינו הקדושים אמרו (בבא בתרא ח'): על הפסוק (דנ"א יב, א): "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" — אלו מלמדי תינוקות; והפשוט הפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים, כי הם לאין ספור, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות, שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב-רב לקחו את עצמם לעקר את האמונה פשוטה מנערי ומבנות ישראל. ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד

תינוקות של בית רבן, ומחדיר בהם אמונה פשוטה בו
יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולים לספור את
הזכויות שלו, כמו שאי אפשר לספור את הכוכבים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלה.

האם אפשר לסמוך על הפתוב בספרים של
תלמידים, פגון: 'שיחות-מוהרא"ש', וכדומה?

שאלה:

מאת ערן: שלום וברכה לכבוד מורנו הרב שליט"א.
רציתי בבקשה לשאל: ראיתי כבר כמה פעמים
שההרתם לא לקבל כל שיחה שנאמרת בשמכם,
אלא לראות מה שפתוב בספרים שחברתם.
רציתי לשאל מה לגבי הספרים 'שיחות-מוהרא"ש',
וידרשות-מוהרא"ש', ו'אמרי-מוהרא"ש', כי הבנתי
שאת הספרים האלו כתבו התלמידים שלך. האם
אפשר לסמוך על הכתוב שם? לא ראיתי שם הספמות
שלכם. אני שואל את זה, כי שמעתי מכמה תלמידים
שלכם, שאומרים ש'מוהרא"ש אמר ככה', זה אומר
ככה, וזה אומר ככה, וזה מביא ראיה מספר שלכם,
כזה ואחר. אז רציתי לשאל, מה עושים כדי שלא נפל
לטעויות, וגם לא נטעה אחרים, חס וחלילה. בתודה
מראש ובברכה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּי תִצָּא, ח' אֲלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עַרְן, נְרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֹר מְאֹלֹ שְׁמֵדְבָרִים בְּשְׁמִי וְכו',
 וְכו', מַה שְּׁיֵשׁ לִי לְהַגִּיד כְּכֹר כְּתַבְתִּי, וְאֲנִי כּוֹתֵב בְּסִדְרַת
 הַסְּפָרִים שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחַל" וְכו', וְכָל הַתְּלַמִּידִים
 קוֹלְטִים כֹּל אֶחָד כְּפִי הַבְּנֵתָם וְכו', וְאֲנִי לֹא אֶחְרָאֵי עַל זֶה.

הַעֲקָר שֶׁבְּכָל הַעֲקָרִים, מַה שְּׁיֵשׁ לִי לֹאמֹר, וְזֶה מַה שְּׁאֲנִי
 אוֹמֵר כְּכֹר לְמַעַלָּה מִחֲמָשִׁים שָׁנָה — לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל,
 וּמַה טוֹב וּמַה נְעִים בְּשִׁיחֹת-הַר"ן וּבְיַחֲיֵי-מוֹהַר"ן,
 שֶׁהֵם הַשִּׁיחֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְיִלְקִיָּם אֶת כָּל אֲשֶׁר נֹאמַר שֵׁם
 בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֲנִי לֹא מְחַדֵּשׁ שׁוּם דְּבָר שֶׁלֹּא
 מוּבָא בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, רַק מְחַזֵּק וּמַעֲוֹדֵד שְׁיִקְיָמוּ אֶת כָּל
 שִׁיחָה וְשִׁיחָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, בְּלִי
 שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת כְּלָל, הֵן בְּהַתְּבוּדוֹת בְּשִׁיחָה בֵּינוּ
 לְבֵין קוֹנֵנו, וְהֵן בְּסֵדֶר הַדֶּרֶךְ הַלְמוּד, וְהֵן בְּשִׁמְחָה, וְהֵן בְּהַפְּצַת
 מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲזִי כָּל מִי שְׁיֵאמֵר בְּשְׁמִי חֲזוּק עַל
 דְּבָרִים הָאֵלוֹ — יְכוּלִים לְקַבֵּל וְכו', אֲבָל הַנְּהַגוֹת חֲדָשׁוֹת
 שֶׁלֹּא מוּבָאוֹת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יְדַבֵּר בְּשְׁמִי,
 כִּי הַכֹּל שֶׁקָּר, כִּי אֲנִי לֹא זֶה הוּא זֶה מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם
 תִּקְבַּל אֶת הַכְּלָל הַזֶּה, אֲזִי לְעוֹלָם לֹא תִפְשַׁל.

מַה אֵמֵר לָךְ! צְרִיכִים לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּשִׁיחֹתָיו

הקדושות של רבנו ז"ל, אשר בפרוש גלה לנו (תניי-מוהר"ן, סימן שנח): 'שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו, יכולים להיות על ידה איש פֶּשֶׁר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו, כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיין איין גוטער יהוד), אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה. ומי שזכה לשמע שיחתו הקדושה מפיו הקדוש, הוא יודע זאת באמת ובברור. וגם אפלו עכשו כשלוּמדין דבריו הקדושים, יש להם גם-כן כח גדול לעורר להשם יתברך, לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושות הנאמרות בזה הספר, ובשאר ספריו הקדושים. כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלאה ונוראה מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך, לכל אחד לפי מדרגתו, יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהיא במדרגה עליונה מאד, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה, חס ושלום, באיזה מקום שהוא, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו — למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם באמת, אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקיים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות. אשרי מי שיאחז בהם'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלו.

**האם אֶפְשֶׁר לַקְנוֹת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ לְהַפְצֵה מִכִּסְפֵי
מַעֲשֵׂר?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת בְּנֵי־מִין: שְׁלוֹם כְּבוֹד הַרַב. הָאֵם אֶפְשֶׁר לַקְנוֹת
אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ, וְלְהַפִּיצֵם לְאַחֲרִים מִכִּסְפֵי מַעֲשֵׂר?
תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, ח' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל בְּנֵי־מִין, נִרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלְּהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל,
וְלִכְּוֹן יְכוּלִים לְקַחַת מִכִּסְפֵי מַעֲשֵׂר, וְלַקְנוֹת סִפְרִים וְלְהַפִּיצֵם
לְאַחֲרִים, וְזוֹ הַצְּדָקָה הַכִּי גְּדוֹלָה, וְאֲנִי מִכְרָח לְהַגִּיד לָךְ,
שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנֵינוּ ז"ל מִתְּנָה שְׁנוּקְרֵאת 'הַפְּצָה' — לְהַפִּיץ אֶת
סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּתוֹךְ שְׁכֵבֶת הָעָם, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ
(לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יד), שֶׁעַל־יְדֵי שְׁמֻקְרָבִים בְּנֵי־אָדָם
לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מַעֲלִים אֶת כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְשִׁרְשׁוֹ.
וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכָא מְצִיעָא פת). עַל פְּסוּק (וְרַמְיָה טו, יט):
"אִם תּוֹצִיא יָקָר מִזּוּלָל" — אֵלוּ שְׁמֻקְרָבִים בְּנֵי־אָדָם לְעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי זֶה נִקְרָא 'מוֹצִיא יָקָר מִזּוּלָל', הֵינּוּ מִזִּילוּתָא
דְּגִלוּתָא.

וְלִכְּוֹן כָּל מִי שֶׁיִּלְךָ לְהַפִּיץ — תִּמְיֵד יִהְיֶה לוֹ כֶּסֶף בְּפִיס,

וזה בדוק ומנסה. כי מי שזורע רוחניות — צומחת לו גשמיית, הלאי שהיית מצית את מוהרנ"ת ז"ל, שהניח לנו צנאה ארבעה ימים לפני הסתלקותו, ואמר אז לאנשי שלומנו: "העבדה שלכם תהיה 'פוצו מעינותיך חוצה'", ואז אף פעם לא היה חסר לך כסף בפיס, והיית צוחק מכל המתנגדים והליצנים שמתלוצצים מזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלז.

איך אפשר לנצל את החפשה לבלוי עם המשפחה מבלי לפל ברוחניות?

שאלה:

מאת יעקב: רציתי לשאל את כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א: עכשו כשמגיע ה"חפשי", איך צריך לנצל את הזמן ללמוד תורה, ובנימד עם זאת לצאת קצת עם המשפחה ולא לפל ברוחניות? בברכת בריאות טובה, ותזכו להרביץ עוד תורה וחזוק בעם ישראל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יעקב, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מי שרופצה באמת לעשות את רצונו יתברך, הוא יכול לעשות את שניהם, וזה לא נוגד אחד את השני, אדם צריך הרבה להשקיע באשתו ובילדים, שיהיו משפחה חמה ומאחדת וכו' וכו'.

וכן צריך הרבה להשקיע בלמוד התורה הקדושה, ויכולים להראות את שניהם, כי עם רצון טוב יכולים את הכל, וזה לא נוגד אחד את השני, אדרבה! שהאשה והילדים רואים שלאבא יש תמיד חמש ומשניות ושלחן ערוך וכו' וכו', ובכל עת פנאי הוא גורס, זה חלק גדול מהחננוף, כי האשה והילדים רואים את מעשי האבא, וזה משפיע עליהם לטובה, היום יכולים להשיג חמש, משניות ושלחן ערוך קטנים, שיכולים לקחת את זה על הדרך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להכניס שמחה בתוך הבית, ותשמר מאד מאד לא להכניס אימה יתרה בתוך הבית, פי כף אמרו חכמינו הקדושים: 'אמר רב חסדא, לעולם אל יטיל אדם אימה יתרה בתוך ביתו, שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתרה, והפילה כמה רכבות מישראל. אמר רב יהודה אמר רב, כל המטיל אימה יתרה בתוך ביתו — סוף הוא בא לידי שלש עברות: גלוי עריות, ושפיכות דמים, וחלול שבת, עין שם.

אבא צריך תמיד להכניס גדלות המחין בתוך הבית, ולא ללכת עם יד קשה, ולזה זוכים אם מנצלים את הזמן הפנוי לתורה, פי התורה הקדושה מרחבת את הדעת ואת השכל.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתצליח בכל מעשיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלח.

יש לי בן אחד, והרופאים אומרים שלא אוכל
להפקד שוב

שאלה:

מאת שרית: שלום כבוד הרב, יש לי ילד כמעט בן
שלוש, ועדין לא נפקדתי שוב, והרופאים אומרים,
שיש לי ולבעלי בעיה, ולא אוכל להרות רק עם טפולי
פוריות, וזה גם לא בטוח... אני מיאשת וכל היום
בעצבות. כואב לי על הילד שלי שהוא לבד ובלי
אחים. יש לי חסר שלום-בית בגלל המצב, כי אני
מאד לא רגועה. אני מתחננת לעצה ועזרה בזכות
הצדיק, בברכה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל שרית תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את ובעלך צריכים לרקד בכל יום על המתנה הנפלאה
שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא בן יחיד, כי אנשים אחרים היו
משלמים מליונים על זה, ואתם עצובים וממרמרים, ואינכם
יודעים להעריך את המתנה שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא
וכו', עד שנעשית זולה בעיניכם, ובשביל זה אתם מתנפחים,
ואין לכם 'שלום בית' וכו', לדעתי, אתם הזוג שיכלתם
להיות הכי מאשר בחיים.

וְלִכְּנֵן רָאוּי לְכֶם רַק לְשִׁמְחַת וְלִתְנֵן תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא על הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה אֶתְכֶם, וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל
ה'שְׁלוֹם-בַּיִת' שְׁלֹכֶם, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוֹטָה יז.):
'אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בִּינֵיהֶן', וְאָמְרוּ (ירושלמי בְּרֻכּוֹת, פָּרָק
ט, הַלָּכָה ח'): 'אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה
בְּלֹא אִישׁ, אִי אֶפְשָׁר לְשְׂנֵינָהּ בְּלֹא שְׂכִינָה; וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְׂכִּינָה
נִמְצָאת שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיְהִי בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה
גְדוּלָה מְאֹד, כִּי שְׁלוֹם, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שִׁבְתָּ י): 'זֶה
שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא', וְלִכְּנֵן אִם מְכַנְּסִים אֶת הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא 'שְׁלוֹם-בַּיִת', הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

וּכְבֹּאֶשֶׁר יִרְאֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאֵתָם שְׂמֵחִים וְעֹלִיזִים,
וְנוֹתְנִים לוֹ תּוֹדָה בְּכָל יוֹם עַל הַמִּתְנָה שֶׁנֶּתַן לְכֶם, עַל-יְדֵי-זֶה
תִּכְנָסִי לְהַרְיוֹן וְכוּ', הַרּוֹפְאִים לֹא יְכוּלִים לְקַבֵּעַ וְלִיָּאֵשׁ, כִּי כִּף
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ס.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כֹּא, יט):
"וְרֹפֵא יִרְפָּא" — 'מְכַאֵן שֶׁנִּתְנָה רְשׁוּת לְרּוֹפֵא לְרַפְּאוֹת'.
וְאָמְרוּ צְדִיקִים, שֶׁנִּתְנָה רְשׁוּת לְרּוֹפֵא לְרַפְּאוֹת, אֲבָל לֹא
לְיָאֵשׁ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ וּמִבְּעֵלְךָ, שֶׁתַּעֲשֶׂוּ כָּל מַה שְׁבִיְדֻכֶם
לְהַשְׁלִים בִּינֵיכֶם וְכוּ', כִּי זוּג שְׂרָבִים בִּינֵיהֶם, גּוֹרְמִים פְּרוּד
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְלִכְּנֵן תַּעֲשֶׂוּ כָּל מַה שְׁבִיכְלִתְכֶם תִּכְרַף-וּמִיד לְהַתְפַּיֵּס אֶחָד
עִם הַשְּׂנִי, כִּי לֹא יֵאבֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סִלַּח לְכֶם, וְאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שִׁבְתָּ קטז): 'לְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ,
אֲמָרָה תּוֹרָה — שְׂמִי, שֶׁנִּכְתַּב בְּקִדְשָׁה יִמְחָה עַל הַמֵּיִם; וְאִם
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֹר מְסֻכִּים שִׁימְחֵק כְּבִיכּוֹל שְׁמוֹ,

שִׁמְחִזִיק אֶת כָּל הָעוֹלָם, הַעֲקָר שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ', בְּנִדְאֵי אַתָּם צְרִיכִים לְהַשְׁלִים בֵּינֵיכֶם, וּבְזָכוֹת זֹאת תִּתְבָּרְכוּ בְּזֵרַע שֶׁל קִימָא, רַק לֹא לְהַכְנִס בְּלַחֲץ וְכוּ'.

מה טוב וימה נעים, שהבעל יבדק את התפלין שלו, וכן את המזוזות.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדָּךְ, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתלט.

לְאִשְׁתִּי קִשָּׁה מְאֹד עִם כְּסוּי הָרֹאשׁ, וְהִיא רוֹצֶה לְהוֹרִיד אוֹתוֹ

שְׂאֵלָה:

מֵאת מִשָּׁה: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הַיָּקָר, וְתוֹדָה עַל הַכֹּל. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִגְאָרֶיךָ יְמִיכֶם מִתּוֹךְ בְּרִיאוֹת אִיתְנָה וְנַחַת דְּקִדְשָׁה. מִדֵּי פַעַם אִשְׁתִּי מִתְלוֹנְנֶת לְפָנַי עַל זֶה, שֶׁקִּשָּׁה לָהּ כְּסוּי-הָרֹאשׁ, וְאֶפְלוּ מִתְחַרְטֶת שֶׁהִיא שְׂמָה מְלַכְתְּחָלָה. הִיא חוֹשֶׁבֶת שֶׁזֶה מְכַעֵר, וְשׁוֹם דָּבָר אֵינּוּ מְעוֹדֵד אוֹתָהּ בְּעֵגְנוֹ. כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים, הִיא אוֹמְרַת לִי שֶׁהִיא תִּמְיֵד מְרַגֶּשֶׁה כָּךְ, אֲבָל מְסַפְּרַת לִי רַק לְפַעְמִים. הִיא שְׂאֵלָה אוֹתִי לְאִחְרוֹנָה, מָה אֶעֱשֶׂה אִם הִיא תוֹרִיד אֶת הַכְּסוּי. אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה מְמַשׁ קִשָּׁה לָהּ, וְאֵינִי יָכוֹל לְרַשֵּׁם הַכֹּל

בְּעֵינָיו, אָבֵל אֲנִי מִבְקָשׁ שֶׁהַצְדִּיק יִתְפַּלֵּל בְּעֵדְנִי, וְיִדְרִיךְ
אוֹתָנוּ כִּי־צַד לְנֶהֱג.

תשובה:

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, ח' אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מֹשֶׁה, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! הַסֵּמ"ך־מ"ם רוֹצֶה רַק לְשַׁבֵּר אֶת בְּתִי
יִשְׂרָאֵל, וְלִהְיוֹת שְׂמָחָה קְלֵלָה וְכוּ', כִּי הָרִי כְּשֶׁהָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת
בְּכִסּוּי רֵאשׁ — זֶה בְּרָכָה בְּבֵית, וְלִהְפֹּךְ, כְּתוּב בְּזִמְרָה (נִשְׂא
קִכָּה): אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, תוֹנֵבָא לִיתִי עַל הַהוּא בַר נֶשׁ, דְּשָׁבַק
לְאַנְתְּתִיָּה דְּתַתְּחִזִּי מְשַׁעְרָא דְרִישָׁה לְבַר. וְדָא הוּא חַד מְאִינוּן
צְנִיעוּתָא דְּבֵיתָהּ. וְאַתְתָּא דְּאַפִּיקַת מְשַׁעְרָא דְרִישָׁה לְבַר,
לְאַתְתְּקִנָּא בֵּיהּ, גָּרִים מְסַפְנוּתָא לְבֵיתָא. וְגָרִים לְבִנְיָה דְּלָא
יִתְחַשְׁבוּן בְּדָרָא. וְגָרִים מְלָה אַחְרָא דְּשָׂרְיָא בְּבֵיתָא. מֵאַן גָּרִים
דָּא? הַהוּא שְׁעָרָא דְּאַתְחִזִּי מְרִישָׁה לְבַר. וּמָה בְּבֵיתָא הָאִי, כֹּל
שְׁכָן בְּשׁוּקָא, וְכָל שְׁכָן חֲצִיפוּתָא אַחְרָא. וּבְגִין כֵּךְ: "אַשְׁתֵּךְ
כְּגֹפֶן פּוֹרְיָה בִּירְכְתִי בֵיתְךָ".

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, קְלֵלָה תְּבוּא עַל הָאָדָם הַזֶּה, שְׂמַנִּיחַ
לְאַשְׁתּוֹ שְׂרָאָה מְשַׁעְרוֹת רֵאשָׁה חֲחוּצָה. וְזֶה אַחַד מִסֻּדוֹת
הַצְּנִיעוּת שֶׁל הַבֵּית. וְאִשָּׁה שְׂמוּצִיאָה אַחַת מְשַׁעְרוֹת רֵאשָׁה
חֲחוּצָה, לְהַתְּפוֹת עַל יָדָהּ, גּוֹרְמַת עֲנִיוֹת לְבֵית, וְגוֹרְמַת לְבִנְיָה
שְׁלָא יִהְיוּ נְחֻשְׁבִים בְּדוֹר. וְגוֹרְמַת דְּבַר אַחַר שְׁשׁוּרָה בְּבֵית.
מִי גוֹרֵם אֶת זֶה? הַשְּׁעָר הַהוּא שְׂנֵרָאָה מְרֵאשָׁה חֲחוּצָה. וּמָה
אִם בְּבֵית זֶה כְּכֹה, כֹּל שְׁכָן בְּשׁוּק, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה

כְּשֶׁהָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת בַּחֲצִיפוֹת אַחֲרֵת, הֵינּוּ שְׂמִסְתּוֹכְבֶּת עַל הָרְחוֹב בְּבִגְדִים צְמוּדִים וְשְׂקוּפִים וְכוּ', כְּדֵי לְגַרוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת, הֲרֵי זֶה גּוֹרְמֵת שֶׁהַחֲצִיזוּנִים יִתְאַחֲזוּ בָּהּ].

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (כְּתוּבוֹת עב.): 'וְאֵלּוּ יוֹצְאוֹת שְׁלֹא בַכְּתָבָה — הָעוֹבְרֶת עַל דַּת מֹשֶׁה וַיהוּדִית וְכוּ', וְאִיזוּהִי דַת יַהוּדִית? יוֹצְאָה וְרֹאשָׁה פְרוּעַ וְכוּ', הֲרֵי כְּשֶׁאִשָּׁה הוֹלֶכֶת בְּגִלּוּי שַׁעַר מַגִּיעַ לָהּ גֹט'.

וְלִכֵּן תִּגִּיד לְאִשְׁתְּךָ, בְּזָכוֹת שֶׁתִּלְךָ בְּכֶסֶף רֹאשׁ, הִיא תִזְכֶּה לְכָל הַבְּרָכוֹת הַמוֹבָאוֹת בַּתּוֹרָה, וְהַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי מִטְפָּחוֹת יָפוֹת, יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַקְּיֵם אֶת כָּל זֶה, וְתִהְיֶה הַבְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם תָּמִיד.

וְאֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ, אֵל תָּרִיב עִם אִשְׁתְּךָ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֶּן, כִּי כֹף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא נט.): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֹהִיר בְּאוֹנָאֵת אִשְׁתּוֹ, שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁדְּמַעְתָּה מְצוּיָה אוֹנָאֵתָה קְרוּבָה'. וְאָמְרוּ (שס): 'לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֹהִיר בְּכַבּוֹד אִשְׁתּוֹ, שֶׁאֵין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְּשִׁבִיל אִשְׁתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טז): "וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בַּעֲבוּרָה". וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רַבָּא לְבַנֵּי מַחוּזָא, אוֹקִירוּ לְנִשְׁיִיכוֹ כִּי הֵיכִי דַתְתַּעְתְּרוּ [כְּפִדּוֹ וַיִּקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שֶׁתִּתְעַשְׂרוּ].

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִימוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סט), 'שֶׁעַקֵּר הָעֲשִׂירוֹת בָּא בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה'.

וְאִשְׁרֵי הָאִשָּׁה שֶׁמְקַפֵּידָה עַל כֶּסֶף הָרֹאשׁ, שֶׁעַל-יַדֶּיהָ הִיא מְבִיאָה אֶת הַשְּׁפַע בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

שו"ת תתמ ברסלב רסה

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמ.

אין לי פרנסה, אין לי אשה, אין לי פלוס. למה הפל הולך לי עקם?

שאלה:

מאת איתן: לכבוד הרב מוהרא"ש, שלום וברכה. למה הפל הולך לי עקם? אין לי פרנסה, אין לי שמחה, אין לי אשה, אני כל היום בעצבות, ולא מצליח להיות שמח. בענן הפרנסה אין לי ברכה. אני כל הזמן נואף, ולא מצליח להתגבר על היצר! קשה לי עד כדי גאוש ודכאון מהחיים, אפלו כשקורה רע לאחרים, אני נכנס לעצבות מזה. מה עושים? אני אובד עצות ורוצה למות ממש. איך אני מתגבר על כל זה? בבקשה ממך תעזר לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל איתן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הצרות שיש לך זה רק מפני שאתה שרוי בעצבות, במרירות ובדכאון וכו', וצריך שתדע, שהקלפה שמכשלת

את האדם בנאוף ובפגם־הברית נקראת 'לילית', על שם 'לילה', כי היא מכניסה באדם מרירות ועצבות, כדי להכשיל אותו בעברות חמורות, וכשאדם בעצבות — אין לו שום מזל בחיים, ואדרבה הוא חי בדמיונות וכו', כי אדם שעצוב, הוא מלא דמיונות והבלים ופחדים, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר־המדות, אות המתקת דין, סימן ב'): חלישות הדעת הינו עצבות, על־ידי־זה בא רע מזל, ועל־ידי רע מזל מדת הדין שולטת בו; ואמר (שם אות עצבות, סימן לד): 'כל הנמשך אחר צערו יותר מדי, הצער נמשך אחריו'.

לכן אתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, ואני יודע שזה קשה יותר מהכל, עם כל זאת, אתה מכרח למסור את נפשך רק להיות בשמחה, ואז תפתח את המזל שלך, וכך אמר רבנו ז"ל (ספר־המדות, אות שמחה, חלק ב, סימן א'): 'מי שהוא שמח תמיד, על־ידי־זה הוא מצליח'.

ולכן רק חזק ואמץ באמונה פשוטה בו יתברך, ותצטרך בדעתך, איך שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול דבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, וצריך שתדע, שבידיעה זו תכנס בך שמחה עצומה, כי אין עוד שמחה כשמחת האמונה, וכשיתברר לך בברור גמור, שאין בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, אז בקלות תוכל לדבר אל הקדוש־ברוך־הוא, אפלו כמה דבורים, וזה מאד מאד יקר בעיניו יתברך. ולכן אל תהיה בטלן, צא מעצמך, ותהיה רק שש ושמח כל יום, וזה יפתח לך את המזל, ותזכה לאשה ולפרנסה ולהפסיק לחטא וכו' וכו'.

הרב הקדוש רבי אברהם מקאליסק זי"ע (מנוחת פבורו בטבריה), הלך פעם ברחוב וראה יהודי שבוכה מאד, ושאל אותו תכף-ומיד הצדיק: "למה אתם בוכים?" ענה ואמר: "אני רוצה למות!" נתן הצדיק צעקה עליו: "טפס! האם לא פדאי לחיות עוד יום פדי להניח תפלין?" אתה יודע מה זה לקים מצוה אחת של הקדוש-ברוך-הוא? שצריכים לשמח עם זה מאד מאד.

ולכן אני מבקש אותך, שתקח את עצמך בידך, ותניח תפלין בכל יום, ותשמח עם התפלין, ותהיה רגיל בתפלה זו כל יום ויום, ואפלו כמה פעמים ביום, ועל-ידי-זה תזכה לשמחה, והשמחה תפתח לך את המזל שלך, ותהינה לך אשה ופרנסה, וכל טוב אמתי ונצחי וכו' וכו'.

"רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ושס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקים את מצוותיך. אנא! רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל-ידי-זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותו תתברך, איך שאתה מחיה ומיהוה ומקים את כל הבריאה כלה, וזכני לאמונה ברורה ומזככת, שאזכה לדעת בידיעה ברורה, שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ועל-ידי-זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמא.

אשתי נמצאת כל היום אצל אמא שלה, ואני
מרגיש 'צלע שלישית'

שאלה:

מאת אביתר: שלום וברכה לכבוד הרב הגאון ורפואה
שלמה. אני ואשתי נשואים שלש שנים. יש לנו ילדה
בת שנה, ואשתי בהריון בחדש השלישי. אנו לא
מסתדרים תקופה ארוכה, וזה מלווה בזלזול, בי
ובמשפחתי, בוכוחים ומריבות, והיא רוצה להתגרש.
היא כל היום אצל אמא שלה, ואני מרגיש שאמא
שלה היא בעלה. היא מתנעצת אתה ועושה הכל
אתה, ואני כבניכול צלע שלישית. מה שחשוב לה זה
הכסף, והיא רוצה להעליל עלי עלילות שוא שאני
מכה אותה. עיפה נפשי, ואני מניח לתשובתך — מה
לעשות, האם להתגרש במצב כזה, שיש לי ילדה וכו'?
מה יהיה עם הילדה וכו'? האם היא תשתנה? מניח
לעצתך המהירה, כי כבר נפשי עיפה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא, ח' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אביתר, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שאשה צריכה הרבה תשומת לב וכו' וכו', וכנראה שהיא לא מקבלת את זה ממך, אז היא הולכת אל האמא שלה וכו', כי אם היא היתה מקבלת ממך חם ואהבה ותשומת לב, היא לא היתה הולכת אל האמא בכל פעם, וזו הטעות של הבעל — הוא אינו נותן שום יחס לאשתו, ועוד מוציא את העצבים שלו עליה וכו', ומקמץ ממנה את הכסף, והיא אף פעם לא שומעת ממנו איזו מחמאה, או איזו מלה טובה וכו', אז מה הבעל חושב, שהאשה תשאר בכלוב? אזי היא בורחת אל האמא שלה.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על דבר זה, ואמר (שיחות הר"ן, סימן רסד), שצריכים לכבד וליקר את אשתו. פי אמר, הלא הנשים הן סובלות צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהן, צער העבור, הלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובן וצערן ויסוריהן בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על-כן ראוי לרחם עליהן וליקרן ולכבדן.

וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): 'אוקירו לנשייכו, פי היכי דתתעתרו' [תכבדו ותיקרו את נשותיכם, כדי שתהיו עשירים]. וכן אמרו (במות ג.): 'דינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא', ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזור לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, הדבר הראשון, מטל עליו לעזור לאשתו בכל המובנים.

ולכן קח את עצמך בידיך, ותתחיל להעריך את אשתך, ולתת לה הרבה תשומת לב, חם ואהבה, ואזי תראה איך

ער שו"ת תתמא ברסלב

שְׁהִיא לֹא תִבְרַח אֶל הָאָמָא בְּכָל פֶּעַם, אֶלָּא תִרְצֶה לְהִיּוֹת אִתָּךְ וְכוּ'. חֲשׁב הַיֵּטֵב עַל זֶה, וְתִרְאֶה שְׂכָרָהּ הוּא הַמַּצָּב וְכוּ'.

תּוֹצִיא מִהֶרָאשׁ שְׁלָךְ אֶת הָעֲנָן שֶׁל גְּרוּשִׁין, כִּי הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֶזֶר שֵׁשׁ לָךְ בֵּת, וְעַכְשָׁו אֲשַׁתְּךָ מִחֲכָה וְכוּ', וְלָכֵן אֵין דְּבַר כְּזֶה מִתְגַּרְשִׁים, אֵתָּה תִשְׁנֶה אֶת הַגִּישָׁה שְׁלָךְ, וְתִרְאֶה לְקַרֵּב אֶת אֲשַׁתְּךָ, וְלִשְׁמַח אוֹתָהּ, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (ראש השנה ו:): 'אִשָּׁה בַעֲלָהּ מִשְׂמַחָה'.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, שְׁתַּעֲשׂוּ כָּל מַה שְׁבִיְדֻכֶם לְהַשְׁלִים בִּינֵיכֶם וְכוּ', כִּי זוג שְׂרָבִים בִּינֵיהֶם, גּוֹרְמִים פְּרוּד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ כָּל מַה שְׁבִיכְלַתְכֶם תִּכְף-וּמִיד לְהַתְפִּיֵס אֶחָד עִם הַשְּׁנַי, כִּי לֹא יֵאבֶה הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סֵלַח לָכֶם, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (שַׁבַּת קטז): 'לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, אִמְרָה תּוֹרָה, שְׁמִי שְׁנוֹכַתֵּב בְּקִדְשָׁה יִמְחָה עַל הַמַּיִם'; וְאִם הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֵר מִסָּפִים שְׁיִמְחַק, כְּבִיכּוֹל, שְׁמוֹ שְׂמַחְזִיק אֶת כָּל הָעוֹלָם, הֶעָקֵר שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ', בּוֹדֵאי אֶתֶם צְרִיכִים לְהַשְׁלִים בִּינֵיכֶם.

הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתֵי שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שְׁתַּהַיֶּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמב.

מדוע מעלת ההפצה גדולה כל-כף?

שאלה:

מאת בננימין: לכבוד מוהרא"ש הצדיק. אני התקרבותי אל ברסלב דרך הספרים שלכם, ואני רואה שאתם מרבים לדבר מענין תקוון האדם שיצטק בהפצת תורת רבנו. רציתי לשאל, מדוע מעלת ההפצה כל-כף גדולה, ובזכותה האדם זוכה לתקוון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל בננימין, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, שהספרים שחנני הקדוש-ברוך-הוא לחדש, זה רק דברי רבנו ז"ל — להסביר ולהרחיב את דבריו, כדי שגם קטני ערך פמונו נוכל להבין, כי רבנו ז"ל הוא מתנהג לכלל נשמות ישראל ולכלל העולם כלו, וכמו שאמר רבנו ז"ל בפרוש, כשנסע לנאוווריטש, בהיותו יושב על העגלה, אז אמר (ת"י-מוהר"ן, סימן רנא): 'יש לאל ידי להחזיר כל העולם כלו למוטב, ולא בלבד אנשים פשוטים, אלא אפלו צדיקים ואנשים גדולים, אני יכול להחזירם למוטב. כי גם הצדיקים צריכים להחזירם למוטב. ולא מבעיא ישראל קדושים, אלא כל האמות העולם כלם, אני יכול להחזירם

להשם יתברך, והייתי יכול להוליקם סמוך לדת ישראל, אף
 דיו לעבד להיות כרבו'.

ותהלה לאל, רואים בחוש, שהספרים האלו שזכיתי
 לחבר וכו', שהם סלת מתוך סלת מספרי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת
 ז"ל — עושים רשם גדול בעולם, ובמקשה למעלה מארבעים
 שנה שאני עוסק להדפיס את ספרי רבנו ז"ל, ולהפיצם בכל
 העולם כלו, מתקרבים עשרות אלפים אנשים אל דעת רבנו
 ז"ל, ולהבדיל, אפלו גויים חוטפים את החוברות
 והקונטרסים, וזה להם למשיבת נפש וכו' וכו'.

ומה שאתה שואל — למה צריכים להפיץ? ידוע מה
 שמוכא (סימן מוה"ר, סימן תקמג), שרבנו ז"ל הזהירנו מאד לקרב
 נפשות להשם יתברך — להשתדל לדבר הרבה עם בני-אדם
 כדי לעוררם ולהשיבם ולקרבם להשם יתברך, ורצונו היה
 אפלו לדבר עם בני העולם שיחות חלין בעסקי העולם, אולי
 יצמח ויתגלגל מזה דבורים שיעוררו אותם להשם יתברך,
 ואפלו אם לא יפעל, כי אם תנועה בעלמא, שיפנס בהם איזה
 הרהור תשובה או התעוררות לפי שעה, גם-כן טוב מאד,
 מכל שכן שיכול להיות שברבות הימים, כשידבר עמם,
 ויחזר וידבר, אולי יזכה לעוררם באמת להשם יתברך,
 ולקרבם לעבודתו יתברך, אשר אין דבר גדול מזה וכו', וקרא
 את אנשי שלומנו שלא רוצים לעשות בזה — 'עצים
 יבשים', שלא מוציאים פרות וכו', ובזה אותם מאד' וכו',
 עין שם.

וכן ספר רבנו ז"ל משל — למה צריכים לקרב אנשים
 (סימן מוה"ר, סימן תמו): 'פעם אחת היה עשיר גדול, שהיו לו
 כמה אלפים ורכבות וכו' וכו', ויהי היום, עשה העשיר פרוז,

ואמר, כל מי שצריך ללוות כסף — יבוא אצלו והוא ילוהו, מסתמא היו על זה קופצים רבים, ובאו אליו הרבה אנשים ולוו אצלו כסף, והעשיר הזה היה אצלו פנקס על כל החובות וכו', מי שלוה אצלו, ומי שחיב לו וכו', פעם אחת לקח את הפנקס בידו, והתחיל לעיין בו, וראה שהוציא הרבה כסף על עסק ההלואות שהלוה לכל-כף הרבה אנשים וכו', ואין איש שם על לב שיבוא להחזיר ולפרע לו מה שלוה ממנו. וחרה לו על זה, והיה לו עגמת נפש ויסורים גדולים.

בתוך הלווים היה איש אחד, שלוה גם-כן אצל העשיר, ואבד והפסיד את הכסף שלוה באיזה משא ומתן וכו', עד שלא היה לו ממה לפרע חובו, והיו לו יסורים גדולים מזה, הינו שהאיש הזה שאבד את הכסף באיזה עסק שעשה ולא הצליח וכו' — היו לו יסורים גדולים מזה שאין לו לפרע חובו, והתישב האיש הזה בדעתו, שעל-כל-פנים צריך להתראות פנים עם העשיר, ולספור לו כל לבו, באשר שהוא אנוס בדבר ואבד את הכסף, ואין לו מאיפה לשלם וכו'.

ובא אצל העשיר, והתחיל לספור לפניו לבו, באשר שאיך שקבל אצלו כסף בהלוואה והגיע זמן פרעון, ואין לו ממה לשלם, כי הפסיד את כל הכסף וכו', ואינו יודע כלל לשית עצות בנפשו מה לעשות בזה וכו', ענה העשיר ואמר לו: מה אכפת לי הכסף שאתה חיב לי וכו', כי מה כבר נחשב אצלי סך קטן כזה, שאתה חיב לי, כשתחזיר לי את זה, או להפך, נגד סך הכולל מההלוואות אשר עולה לאלפים ולרכבות? על-כן רצוני שתלך אצל כל הלווים שלי ותתבע אותם, ותזכיר להם שהם חייבים לי כל-כף הרבה כסף, ולמה לא משלמים לי חזרה מה שלוו אצלי? ואפלו אם לא יפרעו ויחזירו את הכל, רק כל אחד יתן ויחזיר אפלו מעט מחובו

וכו', גם כן יעלה אלפי פעמים כמו הסך כל החוב והלואה שלך.

הינו כשאדם חוטא, ובא לבכות להקדוש-ברוך-הוא, שהוא מאד מתחרט למה חטא ולמה עשה שטיות בחיים, ורוצה לחזור בתשובה, אבל קשה לו, כי הרע מתגבר עליו וכו', אומר לו הקדוש-ברוך-הוא: "לך תגבה את החובות אצל שאר אנשים, הינו תעורר אותם בתשובה שלמה שיחזרו אלי וכו', ואפלו שלא יחזרו בשלמות, רק כל אחד יקיים כמה מצוות, זה כבר שנה אצלי פי מליונים ממה שאתה חייב לי וכו', ואם תגבה לי חובות אחרים, אז אני אמחל גם את החוב שלך, הינו אם תחזיר בני אדם בתשובה, אני אני אמחל גם על העוונות שלך".

רואים מזה את גדל המעלה של מי שהולך להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, ולקרב רחוקים.

ולכן אשרי האדם שעוסק בהפצת מעינות החכמה חוצה, ועל-ידי-זה ימחל לו הקדוש-ברוך-הוא גם כן על כל עוונותיו, אשר אין ערוך לדבר זה, כמו לקרב רחוקים, כמו בא בזהר הקדוש (תרומה קכח:): תא חזי, כל מאן דאחיד בינא דחיבא, ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפיא סטרא אחרא. וגרים דאסתלק קדשא בריה הוא ביקריה. וגרים לקימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר-נש פתיב, בריתי היתה אתו החיים והשלוש. וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא, וזכי לעלמא דאתי. כל מארי דינין, לא יכלין למידן ליה, בהאי עלמא ובצלמא דאתי. עאל בתריסר תרעי, ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא

שו"ת תתמג ברסלב ערה

בתיב (תהלים קיב, ב-ד): "גבור בארץ יהיה זרעו, דור ישרים יברך, הון ועשר בביתו, וצדקתו עומדת לעד, זרח בחשך אור לישרים" וגו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמג.

מה החדוש בדברי רבנו ז"ל שאמר, שצריכים להיות מקרב לצדיק, הרי כבר כתוב "עשה לך רב"?

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק. איזו זכות לכתב לצדיק! ממש אשר גדול! מאז שקבלתי תשובות לשאלות שלי, אני מרגיש מקשר יותר ויותר להקדוש-ברוך-הוא ולצדיקו רבי נחמן, בבחינת: "ויאמינו בה' ובמשה עבדו". רציתי לשאל: מה החדוש בקדש שרבי נחמן כותב להיות מחבר לצדיק האמת, הרי כבר כתוב בפרקי אבות: "עשה לך רב" האם יש הבדל בין "רב" או "צדיק"?

תשובה:

בעזרת השם ותפלה, יום שני לסדר כי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שרבנו ז"ל לא בא לחדש שום דבר, רק לחדש את דברי חכמינו הקדושים — שגזפה לקימם בהתחדשות חדשה. ולכן מה שמדבר רבנו ז"ל בענין להתקרב אל צדיק אמתי, זה ממש מה שאמר התנא הקדוש (אבות א, ה): 'עשה לך רב', ופרוש דבריו הקדושים, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קכג): 'העקר והיסוד שהכל תלוי בו — לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר פי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי פ' רשת שופטים): 'אפלו אומר לך על ימין שמאל' וכו'. ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאף אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק'.

פי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות, וזה בדיוק מה שהתנא הקדוש אמר: 'עשה לך רב', אדם צריך להיות מקרב אל צדיק אמתי, אי אפשר לומר שאני יודע את הכל וכו', אדם צריך לדעת את האמת, שבלי הצדיק האמת הוא שורה בחשף וכו', וכך הוא בכל מאמר חז"ל, בא הצדיק האמתי, ומחיה ומקרב את המאמר חז"ל אל שכלנו הפחות והמגשם וכו', שגם אנחנו נזכה להבין את זה ולקיים את זה.

ולכן אין שום קשיה כלל. אדרבה! רבנו ז"ל בא רק לחזק ולעודד ולשמח את כל בר ישראל — שיזכה לקיים את דברי חכמינו הקדושים. ולכן לא בחנם, שרבנו ז"ל

הַכְּנִיס בְּנֵי חֶשֶׁק עֲצוּם לְהִיּוֹת בְּכֹל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְנִתֵּן לָנוּ דְרָךְ הַלְמוּד קִלְיָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, (שיחות-הַר"ן, סימן עו), אִיךְ שְׂיִכּוּלִים לְהַתְחִיל וּלְסַיֵּם תַּנּוּךְ, שֶׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, בְּבִלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֶפֶתָא, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְאִזּוּ כָּל דְּבָרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים יִהְיוּ מְאִירִים בְּעֵינָיו בְּאֹר נוֹרָא וְנִפְלְאָ מְאֹד, כְּפִי הַקְּדָמוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִתִּי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֲדָךְ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמד.

**כְּשֶׁהַתְּחִלַּתִּי לַחֲזוֹר בְּתִשְׁבּוּבָה הִיָּה לִי קֵל, אֲבָל
עֲכָשׁוּ קֶשֶׁה לִי מְאֹד**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת בְּנֵי־מִין: חֲדָשׁ טוֹב וּמְבָרָךְ לְכַבּוֹד הַרְבֵּי, הַשֵּׁם יִבְרַךְ אֶתְּכֶם בְּטוֹב וּשְׁנוֹתֵיכֶם בְּנִיעִמִּים לְעַד. רְצִיתִי לְשָׂאֵל אֶת כְּבוֹד הַרְבֵּי: אִיךְ הַרְבֵּי מְצִיעַ לְהַתְמוּדָד עִם נִסְיוֹנוֹת לֹא פְּשׁוּטִים וְהַפְּרָעוֹת בְּעִבּוּדֵי הַשֵּׁם? אֲנִי מְנַסֶּה לְהַתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם, אֲבָל יֵשׁ לִי קֶשְׁיִים וְעֹכּוֹבִים וְלִפְעָמִים גַּם נְפִילוֹת. אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לֹא לְהַכְעִיס אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל לִפְעָמִים אֲנִי לֹא מְצָלִיחַ וְנֹכֵשׁ. כְּשֶׁהַתְּחִלַּתִּי לְהַתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם, הִיָּה לִי הַרְבֵּה יוֹתֵר קֵל, אֲבָל עֲכָשׁוּ זֶה נַעֲשֶׂה קֶשֶׁה יוֹתֵר וְיוֹתֵר. תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל בנימין, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שהחיים לא קלים, לכל אחד ואחד יש לו את הנסיונות הקשים והמרים שלו וכו', כי מנסים את כל אחד לראות איך יעמד בנסיון, ועל זה אנחנו צריכים את ההקדמות הנוראות והנפלאות של רבנו ז"ל, שהוא מחיה ומחזק ומעודד ומשמח אותנו איך להחזיק מעמד בזה העולם העובר ולא להשבר.

הדבר הראשון מה שאתה צריך להחזיר בעצמך זה שמחה — למסור את נפשך קדם להיות בשמחה, פי השמחה זה יסוד גדול בעבודת השם יתברך ובחיי יום יום, ואני מכרח להגיד לך, של להיות בשמחה — זו העבודה הכי קשה, כי אדם יכול לעשות את כל העבודות שבעולם, אבל פשפא לשמחה, בא לו מאד מאד קשה. וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, שבת, הלכה ז', אות מה): 'שרש נפשות ישראל הוא סוד שמחה, פי שרשם במחשבה דקדשא בריך הוא. פי ישראל עלו במחשבה תחלה, ששם מקור השמחה, כמו שכתוב (דברי-הימים א' טז, כז): "עז וחדוה במקומו", פי אין עצבות לפני המקום.

וכל עקר פגם כל העברות, הוא רק מחמת עצבות ומרירות ודפאון שוננסו באדם, שמשם נמשכות כל העברות, שעקרן פגם הברית, שנמשך מהקלפה הנקראת 'לילית', על

שם העצבות והיִלָּלה כִּידוּעַ, וְעַל־כֵּן עֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה, כִּי הָעֲבָרָה נִמְשָׁכֶת מִסוּד זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא בַחֲנִינָה 'בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה', הַפֶּךְ קִדְשֵׁת הַשְּׂמֵחָה, שֶׁהוּא לְשִׂמְחַ בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּסוּד (תְּהִלִּים קד, לד): "אֲנֹכִי אֶשְׂמַח בַּהוֹי"ה", וּכְתִיב (תְּהִלִּים לב, יא): "שְׂמַחוּ בַּהוֹי"ה וְגִילוּ צְדִיקִים", וּכְשֶׁעוֹבֵר עֲבָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, נִמְשָׁכֶת עָלָיו עֲצָבוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לח, יט): "אֲדַאֵג מִחֲטָאתִי" — שְׁזָה יָגוֹן וְאֲנָחָה, שֶׁהֵם סוּד הַסִּמְ"ךְ־מ"ם וְנוֹקְבִיָּה דִּילִיָּה, וּמַחֲמַת הַתְּגַבְרוּת הָעֲצָבוּת יוֹתֵר, גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה יוֹתֵר.

וְעַל־כֵּן 'עֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה', וְלֹא הִיא שׁוֹם תִּקְנָה לְשׁוֹב וְכוּ', כִּי מֵאַחַר שְׂמֵי שְׁנֵפֶל כָּבֵד בְּעֲבָרוֹת, אֲזִי עֲבָרָה סוֹחֶבֶת עוֹד עֲבָרָה, עַד שֶׁקָּשָׁה לוֹ לְצֵאת מִזֶּה וְכוּ', עַל־כֵּן עָקַר הַתְּשׁוּבָה הוּא רַק עַל־יְדֵי גְדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁיְכוּלִים לְעוֹרֵר הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֶׁבְּכֹל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֲפֵלוּ בַּהֲגֻרוּעִים הַמְּלֵאִים עֲבָרוֹת — גַּם בָּהֶם מְחַפְּשִׁים הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים, וּמוֹצְאִים בָּהֶם נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי מוהר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב); כִּי אֲפֵלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים מְצוֹת כְּרֵמוֹן, כְּמֵאֲמָרֵם ז"ל (בְּרֻכּוֹת נז.) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ו, ז): "כִּפְּלַח הֶרְמוֹן רִקְתָּךְ" — 'מֵאֵי רִקְתָּךְ? אֲפֵלוּ רִיקְנִין שֶׁבָּךְ מְלֵאִים מְצוֹת כְּרֵמוֹן', וְהַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, הֵם מְכַנְּיִסִים בְּרַחוּקִים חֵיוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת, שֶׁגַּם הֵם יִשְׂמְחוּ נִפְשׁוֹתֵיהֶם. וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מוֹצִיאִים אוֹתָם מֵעֲבָרוֹת וּמִפְּגָמִים, וּמְחַזְּרִים אוֹתָם בְּתְשׁוּבָה וְכוּ', עַיֵן שָׁם.

הַרִי שֶׁלְךָ לְפָנֶיךָ, שֶׁהָעָקַר רַק לִהְיוֹת מְקַרֵּב אֶל צְדִיק אֱמֵתִי, אֲשֶׁר יוֹדֵעַ לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחַ אוֹתוֹ, וּלְקַרֵּב אוֹתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּהַתְּקַרְבוֹת אֱמֵתִית, וְלִכֵּן תִּתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ

ו"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרוּעַ לְנַפְשֶׁךָ, וְהַעֲקֹר שְׂיִכְנִיס בְּךָ שְׂמֵחָה
אֲמֵתִית, וְזֶה יִתֵּן לְךָ אֶת הַתְּנוּפָה לֹא לִפְלֵ בְּעֵצָבוֹת וּבִיאוּשׁ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמה.

**הָאִם כְּדָאֵי לִי לְלַמַּד בְּסִמְיִנְר שֶׁל בְּעֵלוֹת תְּשׁוּבָה,
לְמֵרוֹת שְׂאֲנִי חֲרָדִית מִבֵּית?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת פִּיּוּגִי: שְׁלוֹם וּבְרָכָה. אֲנִי חִיְבַת לְצַדִּיק אֶת
הַחַיִּים שְׁלִי. כְּבָר עֲנִיתָם לִי תְּשׁוּבָה, וְזֹאת הִיְתָה
בְּדִיוֹק בְּדִיוֹק תְּשׁוּבָה בְּשִׁבְלִי, וְזֶה נִתֵּן לִי חִזּוֹק לְקַיֵּם
מֵה שְׂאֲמַרְתֶּם לִי, וּמֵאִזּוּ שְׂאֲמַרְתֶּם לִי לֹא לְצֵאת
בְּלִילָה, אֶפְלוּ שְׂאֲנִי גֵרָה בְּסִבִּיבָה חֲרָדִית, אֲנִי מְקַיֶּמֶת
אֶת זֶה, וְקֹב הַדִּין אֶת הָהָר, וְאֲנִי לֹא מִתְחַרְטֶת עַל זֶה,
כִּי קִבַּלְתִּי אֶת הָעֵצָה מִצַּדִּיק. בְּרִצּוֹנִי לְשֵׂאל — הָאִם
כְּדָאֵי לִי לְהַפְנִס לְלַמַּד בְּסִמְיִנְר שֶׁל בְּעֵלוֹת תְּשׁוּבָה? אֲנִי
לֹא יוֹדַעַת אִם זֶה יִתְּאִים בְּשִׁבְלִי, כִּי אֲנִי חֲרָדִית
מִהֲבֵית. תוֹדָה עַל הַכֹּל.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, ט' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל פִּינְיָי תַחֲיֶה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ, שְׂאֵת מְצִיַּתְת אֹתִי לֹא לְצֵאת בְּחוּץ
בְּלִילָה וְכו', כִּי זֶה בְּכָלֵל לֹא צְנוּעַ לְבַת יִשְׂרָאֵל לְצֵאת בְּלִילָה
לְהִסְתַּוֵּב בְּרַחֲבוֹת וְכו', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים מֵה, יד): "כָּל
כְּבוֹדָה בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה", שְׁבַת יִשְׂרָאֵל לֹא צְרִיכָה לְהִסְתַּוֵּב
בְּרַחֲבוֹת וְכו', וּבְכַרְט עֲכָשׁוּ שֵׁישׁ כָּל מִינֵי אִינְשֵׁי דְלֹא מְעִלֵי
וְכו', וַיֵּשׁ כָּל־כָּף הַרְבֵּה נוֹשְׂרִים וְנוֹשְׂרוֹת, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי
שְׂטִיּוֹת וְכו', וּלְבִסוּף מְאֻבְדִים אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְאֵת הָעוֹלָם
הַבָּא גַם יַחַד, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ שְׂאֵת מְצִיַּתְת אֹתִי,
יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבֻכּוֹת זֶה תִּהְיֶי בַת יִשְׂרָאֵל מְצַלַּחַת
מְאֹד.

בְּעִנְיַן לְהַכְנִס לְסְמִינַר שֶׁל בְּעֵלוֹת תְּשׁוּבָה, זֶה אֵת צְרִיכָה
לְהַתִּיעֵץ עִם הַהוֹרִים, אִם הֵם מְסַכִּימִים, אֲבָל אֲנִי מְאֹד מְקוֹנֶה
לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵם תַּתְחִילִי לְהַתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁהַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה מְזַהֶרָה אוֹתָנוּ, תּוֹכְלִי לְמַצֵּא חֵתָן טוֹב, וְתִזְכֶּי לְבָנוֹת
בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִהְיֶי הִכִּי מְאֻשְׂרַת בְּחַיִּיךָ, כִּי אֵין עוֹד
דְּבַר יָפֵה לְבַת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ מִדַּת הַצְּנִיעוּת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ, שְׂתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלַחָה
מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלַחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמו.

**פְּתִיב בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן: לְצַדִּיקִים יֵשׁ יֵצֵר הָרַע
גְּדוֹל, בְּתַנְיָא: לְצַדִּיקִים אֵין יֵצֵר הָרַע בְּכֻלָּל. אֵיךְ
זֶה מְסַתְּדֵר?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יוֹנְתָן: לְכַבֹּד קִדְשֵׁת מוֹהַר"ש שְׁלִיט"א, יְהִי
רְצוֹן שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה
מְהֵרָה. כְּבוֹד הָרַב עֲנֶה בְּאֶחָת מִתְּשׁוּבוֹתָיו בְּשֵׁם רַבִּי
נַחֲמָן זי"ע, שְׁלִצְדִּיקִים יֵשׁ יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל מְאֹד מִמִּדַּת
הַגְּבוּרָה. רְצִיתִי לְשַׁאֵל אֶת כְּבוֹדוֹ, כִּיצַד זֶה מְסַתְּדֵר עִם
הַכְּתוּב בְּסֵפֶר ה'תַּנְיָא' (חֶלֶק לִקוּטֵי אֲמָרִים, פָּרָק א'),
שְׁלִצְדִּיקִים אֵין יֵצֵר הָרַע בְּכֻלָּל? וְעוֹד אֵיךְ מְסַתְּדֵר מֵהַ
שְׂפָתוֹב בְּסֵפֶר ה'תַּנְיָא' עִם מֵה שְׂפָתוֹב בְּמִסְכָּת בְּבֵא
בְּתָרָא (דף יז.) שְׁרַק בְּאַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב. וַיֵּשׂ אֲוֹמְרִים,
אֵף בְּדוֹד לֹא שְׁלֵט יֵצֵר הָרַע? וְעוֹד, אֵיךְ זֶה מְסַתְּדֵר עִם
זֶה שְׂמַצָּאנוּ בְּגִמְרָא, שְׁגַם צַדִּיקִים חָטְאוּ, לְדַגְמָא: יֵשׁ
סְבָרָא, שְׂדוּד הַמְּלָךְ קִבֵּל לְשׁוֹן-הָרַע?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר כִּי תַצֵּא, ט' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יוֹנְתָן, גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן עַל הָאֲחוּלִים וְעַל הַתְּפִלוֹת לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

שׁו"ת תתמו בְּרִסְלָב רפג

כְּשֶׁשָּׂאלוּ אוֹתִי, אִם יֵשׁ לְצַדִּיקִים גַּם־כֵּן יֵצֵר הָרַע וְכוּ',
 צִינְתִי אֶת מַה שֶּׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי־מִוֶּהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עב),
 שֶׁהַיֵּצֵר הָרַע שֶׁלָּהֶם זֶה מֵדַת הַגְּבוּרָה וְכוּ'. וְהִנֵּה עֲכָשׁוּ אֶתְּהָ
 רוּצָה לְפַלְּל בְּעֵינַי הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל אַבּוֹת הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ',
 הָאֵמֶן לִי, שֶׁעֲדִין לֹא גַמְרָנוּ עִם עֲצָמָנוּ וְכוּ', אֲנַחְנוּ יֵשׁ לָנוּ
 יֵצֵר הָרַע מְגַשֵּׁם מְאֹד מְאֹד, וְעֲלֵינוּ לְעַבֵּד קָשָׁה מְאֹד לְעַקֵּר
 מֵאֲתָנוּ תַּאֲוֹת נְאוּף, תַּאֲוֹת קְמוּץ, תַּאֲוֹת כְּבוֹד וְיִשׁוּת, תַּאֲוֹת
 כַּעַס וְהַשְׁתַּרְרוּת עַל הַזּוּלָת וְכוּ' וְכוּ', אֵיךְ יֵשׁ לָנוּ זְמַן וְעֻזָּה
 מִצַּח לְהַתְחִיל לְחַקֵּר עַל הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים,
 אַבּוֹת הָעוֹלָם, נְבִיאִים, תַּנְאִים וְאַמּוֹרָאִים וְכוּ' וְכוּ', הֲאֵם
 גַּמְרָנוּ עִם עֲצָמָנוּ?

וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה כה:): מַעֲשֵׂה בְּאָדָם אֶחָד,
 שֶׁהִיָּה קוֹרָא לְמַעֲלָה מִרְבִּי אֱלִיעֶזֶר (יְחִזְקֵאל טז, ב): "הוֹדַע אֶת
 יְרוּשָׁלַיִם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ", אָמַר לוֹ: עַד שֶׁאֲתָה בּוֹדֵק בְּתוֹעֲבוֹת
 יְרוּשָׁלַיִם, צֵא וּבְדֹק בְּתוֹעֲבוֹת אֲמָךְ, בְּדֹקוּ אַחֲרָיו וּמִצְאוּ בוֹ
 שְׂמִיץ פְּסוּל.

וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְעַסֵּק עִם הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁלָּנוּ,
 שְׁבוּעֵר בָּנוּ כָּמוֹ תְּנוּר וְכוּ' וְכוּ', כֹּל אֶחָד מֵאֲתָנוּ עִם הַיֵּצֵר
 הָרַע שֶׁלוֹ, וְלִכֵּן עֲלֵינוּ לְלַחֵם עִם הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁלָּנוּ, וְלַעֲקֹר
 אוֹתוֹ מֵאֲתָנוּ לְגַמְרֵי, וּמָה עֲלֵינוּ לְהַכְּנִס בְּקַשְׁיּוֹת וּבַחֲקִירוֹת
 וְכוּ' וְכוּ', בַּיֵּצֵר הָרַע שֶׁל צַדִּיקִים?

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יְרַחֵם עָלֵינוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְעַקֵּר אֶת הַיֵּצֵר
 הָרַע מֵאֲתָנוּ לְגַמְרֵי, וְנִכְנִיס בְּדַעַתְנוּ וּבְמַחְשַׁבְתְּנוּ אֶת אֲמַתַּת
 מִצִּיאוֹתוֹ יְתַבְּרֵךְ, וְנֵאִיר עַל עֲצָמָנוּ אוֹרוֹ יְתַבְּרֵךְ, לְקַיֵּם מִקְרָא
 שֶׁכָּתוּב: "בְּאוֹרֶךְ נִרְאָה אוֹר", וְנִזְכֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֵךְ כְּאֲשֶׁר
 יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, שְׁזֵה יְסוּד הַיְסוּדוֹת

רפד שו"ת תתמו ברסלב

בחסידות ברסלב — לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת
האם שלו וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמו.

מה דעתו של הרב על שמי 'גיא'? האם צריך
להוסיף שם?

שאלה:

מאת גיא: שלום וברכה למוהרא"ש. רציתי לשאל
אתכם מה אתם אומרים על השם שלי. הרבה זמן זה
מטריד אותי, האם אני צריך להוסיף שם?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר פי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גיא, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, שזה לא שם, ואין לזה שום
משמעות וכו'.

ולכן טוב מאוד שתוסיף שם, כי אתה מספן, אין לך שם
יהודי וכו', ולצערנו הרב, כל אלו המינים והאפיקורסים

עָקְרוּ אֶת הָאָמוּנָה הַקְדוּשָׁה מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שְׁרוּצִים לְהִרְאוֹת שְׂאֵדָם אֵין לוֹ שׁוּם יִתְרוֹן עַל צוּמַח וְדוּמָם וְכוּ', וְלִכְּן נּוֹתְנִים שְׁמוֹת עַל שְׁם צְמָחִים, וְעַל שְׁם דּוּמָם, וְעַל שְׁם יָמִים וּנְהָרוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהִכַּל כְּדֵי לְעַקֵּר אֶת הַנְּשָׁמָה מִשְׂרָשָׁה, כִּי הָרִי כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ב, יט): "וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", כִּי הַשֵּׁם הוּא הַנֶּפֶשׁ.

וְלִכְּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִשְׁמֵר לֹא לְתַת לִילְדִים שְׁמוֹת בְּדוּיִים, שְׂאֵין לָהֶם שׁוּם עֶרְךָ וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֵר, שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִקְבְּלוּ עַל עֲצָמָם לְתַת שְׁמוֹת קְדוּשִׁים אַחֵר הַצְּדִיקִים, אֲבוֹת הָעוֹלָם, הַנְּבִיאִים וְכוּ' וְכוּ'.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתמח.

**מִצִּיק לִי מְאֹד שְׂאֵמָא שֶׁל בְּעָלֵי מַעֲנִיקָה לוֹ
תְּשׁוּמַת-לֵב בְּלִי גְבוּל כָּל הַזְּמַן**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מוֹרֵן: לְכַבּוֹד הַצְּדִיק שְׁלִיט"א. שֶׁהֵשֵׁם יִשְׁלַח לָךְ הַמּוֹן בְּרִיאוֹת וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה. יֵשׁ לִי בְּעֵינָה עִם חַמּוּתֵי. הִיא מַעֲנִיקָה לְבַעֲלֵי תְּשׁוּמַת-לֵב בְּלִי גְבוּל, וְאֲנִי לֹא מְסַגֵּלֶת לְרֵאוֹת אֶת הָאֲהָבָה הַזֹּאת. הִיא גַם מְרַבֶּה לוֹמֵר: "הִבֵּן שְׁלִי הַכִּי מִיַּחַד בְּעוֹלָם". זֶה מִצִּיק לִי וּבְעֵינֵי נְרָאָה מְגֻזָּם. אֲנִי מְבִינָה שֶׁחַמּוּת וְהַכְּפֵלָה אֵף פֶּעַם לֹא תִשְׁתַּוְּיָנָה, וְתִמִּיד הָאֵמָא תִּנָּסֶה לְהִרְאוֹת

שְׁהִיא מַעְלִי, וְהִיא גִדְלָה אֶת בְּנֵהּ וְכוּ', אֵךְ זֶה מְצִיב לִי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, ט' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל מוֹרְן תְּחִינָה.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הַתְּפִלוֹת וְהָאֲחֻוּלִים לְרַפּוּאָה שְׁלָמָה.

זֶה יְדוּעַ, שֶׁטָּבַע שֶׁל אִשָּׁה שְׁהִיא מְקַנְנָה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מְגִלָּה יג.): 'אִין אִשָּׁה מִתְקַנְנָה אֶלָּא בִּיְרֵךְ חֲבֵרְתָּה'; וְכֵן אָמְרוּ (טְהוֹרוֹת פָּרָק ז', מִשְׁנֵה ט'): 'נְשִׁים גְּרַגְרָנִיּוֹת הֵן, שְׁהִיא חֲשׂוּדָה לְגִלוֹת אֶת הַקְּדֵרָה שֶׁל חֲבֵרְתָּה, לִידַע מַה הִיא מְבַשְׁלֵת'.

אָבֵל לְקַנְאוֹת בְּאֵמָה הַמְעַנִּיקָה לְבָנָה אֲהָבָה וְתִשׁוּמַת־לֵב — זֶה כְּבָר מְגֻזָּם! סוּף כָּל סוּף זֶה הָאֵמָה שְׁלוֹ, וְהוּא הַבֵּן שְׁלָה וְכוּ'.

אֵמֶת, שֶׁיִּכּוֹל לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד מְגֻזָּם שֶׁהָאֵמָה נוֹתֶנֶת לוֹ תִשׁוּמַת לֵב כָּל־כֶּף הַרְבֵּה, אָבֵל לָךְ אֲסוּר שְׂזָה יִצְיִק אוֹ יְכָאב בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן וְכוּ', אֲדַרְבֵּה! אֶת צְרִיכָה לְהִיּוֹת שְׂמִחָה וְעֲלִיזָה, שֵׁישׁ לָךְ בַּעַל כָּל־כֶּף טוֹב, שֶׁהָאֵמָה מִתְגָּאָה אִתּוֹ וְכוּ', יְכוּל גַּם לְהִיּוֹת שֶׁהָאֵמָה רוֹצֶה בְּתוֹךְ תּוֹכָה לְהִרְאוֹת לְבָנָה, שְׁהִיא אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁתּוֹ וְכוּ', וּפְהָ נִכְנָס הָעֲנִיָּן שֶׁל כֶּלָּה וְחִמּוּתָהּ, שְׂאֵף פַּעַם לֹא תִשְׁתַּיְוֶינָה וְכוּ', וְזֶה טָבַע רַע שְׂנִכְנַס בְּדַמְיוֹן שֶׁל חִמּוּת, כְּאֵלוֹ הַכֶּלָּה גְּנָבָה אֶת הַבֵּן שְׁלָה וְכוּ'.

וְאֵם הַכֶּלָּה פְּקָחִית, וְלֹא מְשִׁיבָה שׁוּם דְּבָר לְחִמּוּתָהּ —

על-ידי-זה תמיד ישרה השלום בינה לבין בעלה וכו', פי סוף כל סוף זו האמא שלו, וכו'אב לו אם את תדברי עליה וכו'.

ולכן תהיי פקחית, ואל תדברי לפני בעלה נגד האמא שלו, אלא שחקי את המשחק וכו', וכך הכל יסתדר על הצד הכי טוב, אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שאת מבינה אל מה אני מתכוון.

תהיי פקחית ושמחה ועליזה, שהקדוש-ברוך-הוא נתן לך בעל כל-כך טוב, ותשמחי יחד, ואל תעשי עסק מזה, ומכל שכן שלא צריך להציק לך דבר זה, תכניסי בעצמך גדלות המחין, וכך לא תצטרכי שיכאב לך דבר פנה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתמט.

לאחר ארבע פגישות, המשדך שלי בטל את השדוך, ועכשו הוא רוצה להמשיך

שאלה:

מאת ספיר: שלום רב לצדיק מוהרא"ש, השם ישמרך! ברצוני לקבל עצתך בענין שדוכים. אני בת 25, ונפגשתי עם בחור חסיד ברסלב בן 29. נפגשנו ארבע פעמים, ובפגישה הרביעית הוא הגיע להכיר את הורי במטרה רצינית לסגור. היתה מציאת חן

בינינו ומטרות משתפות. לאחר הפגישה האחרונה, הוא החליט לרדת מהשדוף בטענה שאני לא בשבילו. כעבור חדש הוא דבר אתי שוב, ורצה לנסות שוב להפגש. מה דעת הצדיק בענין? כיצד כדאי לי לפעל בהמשך? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל ספיר תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, אדם צריך שיהיה לו כבוד עצמי. לא יתכן שאחד ישפיל אותך כל-כך עד עפר, ויעשה ממך סמרטוט, ואת עוד תחשבי מחשבות לחזר אליו... כי הרי זו השפלה שאין כמוה, אחר ארבע פגישות, וכבר בא להפיר את ההורים שלך במטרה רצינית לחתונה, ואחר-כך הוא החליט שאת לא בשבילו וכו'. ועכשו הוא מדבר אתך לנסות שוב להפגש.

האם את לא חושבת שהוא יכול לעשות זאת גם לאחר החתונה? לי אין שום ספק, שיעשה את זה ... ויכול גם להיות שיהיו לך שני ילדים, ואחר-כך יזרק אותך. ולכן לדעתי, בשום פנים ואופן לא לחזר אליו, ומכל שכן לא לדבר אתו יותר, כי אם אדם מסגל מאיזו סבה שרק לא תהיה, לנהג בהשפלה כזו — הוא לא ראוי אליך כלל.

אני מאד מקווה שגם דעת ההורים היא כך.

את השתדלי להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ואל תפגסי ללחץ, כי גדול אדוננו ורב להושיע, הקדוש-ברוך-הוא לא

יַעֲזֹב אוֹתָךְ, וְעוֹד תִּמְצָא אֶת בֶּן זוּגָךְ מִשְׂרֵשׁ נִשְׁמַתָּךְ, וְאָסוּר לָךְ לְהַפְגִּס בְּלִחְץ זֶה הַדְּחַק, רַק תִּתְאַזְרֵי בְּסִבְלָנוּת, וְאִף שְׁנֵה כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד וְכוּ', עִם כָּל זֹאת מִי יוֹדֵעַ דְּרֵכֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ.

וְלָכֵן אָסוּר לָךְ לְהִשָּׁבֵר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּנֵי, זֶה הִיָּה לָךְ נִסְיוֹן מְאֹד מְאֹד קָשָׁה בַּחַיִּים, וְתַעֲבְרֵי אֶת זֶה וְכוּ', דְּבַר אֶחָד אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לָךְ, שֶׁהַבְּחֹר הַזֶּה הוּא אֵינוֹ חָסִיד בְּרִסְלָב! כִּי מִי שְׁלוּמֵד סִפְרֵי רַבֵּנוֹ ז"ל, וְכֵן מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וַיֵּשׁ לוֹ יְשׁוּבַת הַדְּעַת, הוּא אֵינוֹ מִתְנַהֵג כִּף בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּנֵי, וּמִכָּל שָׁכֵן שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה דְבַר כְּזֶה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי, שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֵבָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילֵי וְתִצְלִיחֵי.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתנ.

כִּיצַד אִשָּׁה צְרִיכָה לְהִתְנַהֵג וּלְהִתְקַדֵּשׁ לְפִי רַבֵּנוֹ ז"ל?

שאלה:

מאת אפרת: רציתי לשאל, כיצד אישה צריכה להתנהג ולהתקדש לפי דרכו של רבנו נחמן מברסלב? רב הספרים מדברים רק לגבר. אשמח, אם כבוד הרב

יברך אותי לשנה החדשה להתקדשות והטהרות,
 ולהקים בית קדוש. תודה רבה, השם יגמל לכם רק
 טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תצא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אפרת תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש מצוות השיכות רק לנשים, ויש מצוות השיכות
 לגברים, והעצות של רבנו ז"ל לשיכות לכלם, הן לגברים והן
 לנשים, פי כלם התחזקות צריכים, הן גברים והן נשים.

ולכן תראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז בשני דברים:

א. רק להיות בשמחה, ותמסרי את נפשך להיות בשמחה
 עצומה, פי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן
 כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד; ותכף-ומיד
 כשרוצים לעשות את הרצון של הקדוש-ברוך-הוא, עברה
 גדולה כשהוא בעצבות, ולכן עליך לעשות כל מיני פעולות
 שבעולם רק להיות בשמחה, שזו מצוה גדולה מאד, פי בזה
 ששמחים ועליזים עמו יתברך, זו המדרגה העליונה ביותר,
 עד כדי כך, שעל-ידי-זה מתבטלים כל החטאים, כמו שכתוב
 (תהלים קד, לה): "אנכי אשמח בהגוי"ה יתמו חטאים מן הארץ,
 ורשעים עוד אינם", ותכף כאשר האדם שש ושמח עמו
 יתברך — נגמרים כל החטאים, ואין עוד רשעים וכו'. ולכן
 צריכים רק להיות שמח בשמחה אין סופית, שזכינו
 להבראות מזרע ישראל, ולא עשנו גוי פגועי הארצות, אשר
 אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן י'), שהשמחה הזו עולה

על כל השמחות.

ב. להרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, וכל מה שעובר עליך בגשמיות וברוחניות, לדבר ולספר רק לפניו יתברך, שאמר רבנו ז"ל (לקויט-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): 'ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבץ לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר, או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו תהיה בלשון שמדברים בו וכו'.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאוד מאוד, והיא דרך ועצה טובה מאוד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך, ושני הדברים האלו שייכים גם לכל אשה, ומי שחזק בשני הדברים האלו, על-ידי-זה יכול לעבור את זה העולם כל ימי חיי הבלו בשלום ובבטחון גמור.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכי לשנה טובה ומתוקה, וגם את תזכי להיות על-כל-פנים פעם אחת אצל ציון רבנו ז"ל באומן, שנה דבר גדול מאוד מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתנא.

האם צריך לכוון בשם אדנות "אדון הכל ה'ה, ה'ה ו'ה'ה", או להתפלל בפשיטות ותמימות ללא פונות?

שאלה:

מיאת עמרים: שלום רב למורנו ורבינו מאור עינינו, הצדיק מוהרא"ש שליט"א. שמעתי מחמי, שפעם שאל את כבוד תורתו, ולא השיב לו דבר ברור, הן ו'לאו ו'רפ'א ב'דיה, ו'אמרתי א'שלח שוב את השאלה על מנת ש'כבוד תורתו י'ענה ב'שוב ה'דעת ב'היותו י'ושב על הספרים (השאלה נ'שאלה בק'בלת הקהל באומן). השאלה היא כ'זאת: ר'בנו ה'צהיר ש'חסידיו י'כולים לק'מט את ספרו כ'כל ש'ירצו, רק לא לשנות מהש'לחן ערוך כ'הוא ז'ה. ומ'אידך, הוא א'מר לח'סידיו: "ג'אט כ'פשוטו לא טוב ל'ך?" כ'לומר: לא צ'ריך ל'כוון "אדון הכל ה'ה ה'ה ו'ה'ה" ב'אמירת השם, א'לא א'לקים כ'פשוטו. ו'זה לכ'אורה נ'גד את הש'לחן ערוך! א'ש'מח לתשובה מ'כבוד תורתו. ב'ברכת התורה, ע'מרים.

תשובה:

ב'עזרת השם י'תברך, י'ום שני לס'דר כ'י ת'צא, ט' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עמרים, ג'רו י'איר.

ל'נכון ק'בלתי את מ'כת'בך.

א'דם צ'ריך לה'חדיר ב'עצמו את א'מתת מ'ציאותו י'תברך, א'שר אין שום מ'ציאות ב'לע'דיו י'תברך כ'לל, ו'הוא י'תברך

מחיה ומנהיגה ומקנים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, כי הרי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם מסתתר, ואל מח נקי כזה — לחשב תמיד רק ממנו יתברך, זה זוכים על-ידי רבוי שיחה בינו לבין קונו, שצריכים להרגיל את עצמו לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו בתמימות ובפשיטות גמורה עד מאד, וזה מה שמנקה את המח והמחשבה מכל מיני לכוף וזהמא וכו' וכו'.

ותכף-ומיד פשבר ישראל מחדיר בעצמו השגה זו, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, אז פשרק אומר: ברוך אתה הוי"ה וכו', וכן בכל פעם שמזכיר את שמו יתברך וכו', כבר מרגיש שהוא מדבר פנים אל פנים אל הקדוש-ברוך-הוא, וכזה בעצמו כבר נכללות הפונות הפשוטות שעליהן נצטוינו בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן ה', סעיף א'): 'יכון בברכתו פרוש המלות פשיזכיר השם יכון פרוש קריאתו באדנות, שהוא אדון הכל, ויכון בכתובתו ביו"ד ה"א שנהיה והנה ויהיה, ובהזכירו אלקים יכון שהוא תקיף ובעל היכלת ובעל הפחות כלם'.

פי כאשר האדם חושב רק מהקדוש-ברוך-הוא, ולא מסיח דעת ממנו, ולכן פשמדבר עמו יתברך, אומר ברכה או מזכיר את שמו יתברך, כזה בעצמו נכללת כבר הפונה בפשטות, אבל לזה צריכים מח נקי לגמרי, עד שלא יהיה למראה עיניו, רק הקדוש-ברוך-הוא, פמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן נה), שאדם צריך להגיע בתפלתו לבטול כזה, שגם את עצמו לא יראה, אלא את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ואז ממילא כבר נכלל הכל בזה וכו', וזה מה שאמר רבנו ז"ל (סיי-מוה"ר, סימן תיד): 'אחד שאל אותו על

ענין מה שנואמר בשלחן ערוף לכוון בשעת אמירת ה' וכו', השיב לו: ומה חסר לך כפשוטו אדני גאט, כי על-ידי האמירה בכונה פשוטה זאת, מחיבים לרעד ידיו ורגליו וכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו של האדם; ובזה בעצמו כבר נכללה כל הכונה הפשוטה, ויותר מכל הכונות והיחודים והשמות וכו'.

ולא בחנם שמוכא בשלחן ערוף (ארח חיים, סימן צח, סעיף א'): 'המתפלל, צריך שיכוון בלבו פרוש המלות שמוציא בשפתיו, ויחשב כאלו שכינה כנגדו, ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו, עד שתשארו מחשבתו וכונתו זכה בתפלתו, ויחשב כאלו היה מדבר לפני מלך בשר ודם, היה מסדר דבריו, ומכוון בהם יפה לבל יפשל, קל וחמר לפני מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, שהוא חוקר כל המחשבות. וכך היו עושים חסידים ואנשי מעשה, שהיו מתבודדים ומכונים בתפלתם, עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמיות, ולהתגברות כח השכלי, עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה, ואם תבוא לו מחשבה אחרת בתוך התפלה, ישתק עד שתבטל המחשבה, וצריך שיחשב בדברים המכניעים הלב ומכונים אותו לאביו שבשמים, ולא יחשב בדברים שיש בהם קלות ראש: הגה, ויחשב קדם התפלה מרוממות האל יתעלה ובשפלות האדם, ויסיר כל תענוגי האדם מלבו; עין שם.

הרי שלף לפניך, שדברי רבנו ז"ל מכונים בדיוק למה שכתוב בשלחן ערוף, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קט), שעקר התפלה הוא רק לכוון פרוש המלות, ואצל הצדיקים האמתיים הגדולים במעלה אצלם כל הכונות של הארז"ל הם פרוש המלות, שבפרוש המלות שלהם כלולים

שו"ת תנא בְּרִסְלָב רצה

כָּל הַפְּנוּנוֹת, עֵינַי שָׁם. אֶקְנֶה שְׁתֵּבִין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, שְׂרַבְנוּ
ז"ל לֹא נוֹטָה כִּהְיָא זֶה מִהַשְּׁלַחַן עֲרוּךְ, וְשִׁנְיָהֶם הֵם דְּבַר אֶחָד,
וְדו"ק.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע
בְּתַפְלִיתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׂתִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תָּם וְנִשְׁלָם לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

להצלחת תורמי יוסף וולף

להצלחת
בני ונעמי סולימני
חיים טרבלסי
שחר וליבנת ובנס דור כהן

לזרע בר קיימא
גולן וכרמית רותי אברהם

לזיווג הגון
גלעד חזון
נאוה בת נעמי

לעילוי נשמת
ציון טרבלסי
בוגיק יתרו בן זוריה

הספר הודפס
לעילוי נשמת

משה בן לאה ז"ל

נעים הליכות
ששמח תמיד לעזור מאונו ומהונו
במאור פנים

נפטר ביסורים
ת.נ.צ.ב.ה
יום פטירה ה' אלול התשע"ג

לרפואתו והצלחתו של
כ"ק מוהרא"ש שליט"א
שיזכו לגור ביבנאל במהרה מתוך שמחה

לעילוי נשמת הרב עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

להצלחת יעקב בן חנה
ואישתו ז'קלין בת סוליקה שתחי'
שיזכו לנחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם
ולפרנסה טובה

להצלחת

אריה בן רות יעקוטה נ"י

וזוגתו

רונית שפרה בת מינה תחי'

שיזכו ליציאה מכל החובות
ולזרע בר קיימא

בזכות שסיפסד מאות ספרי שו"ת בחסידות ברסלב
זכות הרבים תגן בעדו

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

מנחס בן נחמיה
אופיר בן נורית
סעידה בת עזרא מאיר וחנני
טל מנשה בן יעקב וחנה ז'אן
רפאל בן אליהו ויוכבד
פנינה פרווין בת אברהם ושרה
אמיליה מרים בת רחל
ויקטור חיים בן ציון
אמירה אביגיל בת נאגי
יגאל בן אברהם
יצחק אייזיק בן יעקב דב
אליעזר דוד בן בנימין זאב
חיה בתיה בת הרב ישראל
שלום מאיר הכהן
אסתר בת בנימין זאב
משה אהרן בן בנימין זאב
חנה בת רגינה
יחזקאל בן עזרא מאיר
רפאל בן אליהו ויוכבד
דוד בן ירמיהו ורחל
דבורה בת דוד
רחל בת שרה פרץ

סעידה בת עזרא מאיר וחנני
טל מנשה בן יעקב וחנה
ז'אן
דקלה בת זינה
רפאל בן זינה
איידור יצחק בן עזריאל
פליקס

כל מתי עמך ישראל
שאין מי שיגיד
עליהם קדיש

נינט בת זהבה
אליעזר שלמה בן נינט
מלכה בת נינט
לזיווג פייגא בת חדוה
אליהו בן סיון
גולן בת אסתר
כרמית בת מרים
יואב בן שושנה
שמעון בן תרצה
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
אייל בן אסתר
גואל בן כורדה
שלומית בת אורה
יעקב בן רחל
מרדכי בן עליזה
אדל בת סיון
רויטל בן רות
נחמן נתן בן רויטל
רבי אליעזר שלמה בן מלכה
אליעזר שלמה בן שושנה
נחמן נתן בן שושנה
הרצל טוביה בן לאה
דינה בת גרסיה
צבי בן חנה טובה

לעילוי נשמת
הרב עובדיה יוסף
בן ג'ורג'יה
תומר עמוס בן רבקה
ויקטוריה בת מסעודה
יחזקאל בן עזרא מאיר
עמנואל בן מור'נה

דוד בן תמר
תמרה בת רחל
אליעזר שלמה ושרה מהרב
עזרא בן נעימה נעמי
אליעזר שלמה בן ירדנה
שמחה
שריה בן רחל
לרפו' מרדכי בן אסתר
אסתר מלכה בת מיכל
דוד בן מיכל
משה יהושע בן אסתר
מרים בת שרה ומשפחתם
רמי בן אוה
יחזקאל בן רבקה
עמית נועה בת ציפורה
מלכה יהודית בת עמית
אדל בת עמית נועה
אליעזר שלמה בן עמית נועה
נחמן נתן בן עמית נועה
שרה רחל מלכה בת ירדנה
שמחה
נועה רבקה בת ירדנה שמחה
לרפו' הענא רחל בת דבורה
משי' חיים ושושנה עטר
נתנאל ורויטל בן יעקב
רבקה בת לאה
יעקב עמרם בן שרה
לרפו' נחום בן דינה
ירדנה שמחה בת צ'חלה רחל
גמ"ח רבי נחמן מברסלב
אשקלון
איתי אלימלך בן גבריאל
ורבקה
מסעוד אליהו אשר בן מזל
שמשון בן טובה

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְהָ לְפִרְסְמוֹ לְכֹל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלֵאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש, צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליי נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: כי אל גדול יי, ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד, שמרני אל פי חסיתי בך: ב אמרת ליי אדני אתה, טובתי בל עליך: ג לקדושים אשר בארץ המה, ואדירי כל חפצי-בם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיך נספיהם מדם, ובל אשא את שמותם על שפתי: ה יי מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי בנעמים, אף נחלת שפרה עלי: ז אברך את יי אשר יעצני, אף לילות יסרוני כליותי: ח שויתי יי לנגדי תמיד, פי מימיני בל אמוט: ט לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף בשרי ישכן לבטח: י כי לא תעזב נפשי לשאול, לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך, נעמות בימינך נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשַׁב יִי לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדָךְ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֵלֶיךָ לְעַתְּ מִצּוֹא רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים, אֲלִיו לֹא יִגִּיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרַנִּי רְנִי פִּלְט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ, אֵיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמַתַּג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּבֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרְשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֵת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שְׂוֹא יִדְבֵר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֵר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוֹם : י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֹמָה לָהֶם : יב בּוֹזֵאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכֵת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א ס"י ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אלהיך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אלהיך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵהָ וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְהָ בַחֲמָה כִּלְהָ וְאִינְמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁלַ בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יְהֵמוֹ כְּכֹלֵב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְלֵל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֻדְךָ כִּי
 הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלִיָּהּ אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַחַ עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדֵי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאֲנָה הִנָּחַם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזַּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנֻצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קָפֵץ בְּאֶף רַחֲמֵי סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכֹל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גִּאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף
 חֲצֻצֶיךָ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְלֵל,
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּינָם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרו אל אלהים תכוון המילוי כזה: אלי"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו
 בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם
 עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו
 בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר
 ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר
 יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו
 באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדך, עלמנו
 למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו
 כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת
 שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי
 יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע,
 ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד
 שבענו בבקר חסדך, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו
 פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלך,
 והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה
 ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו:
 ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם
 קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו
 תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו:
 ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו
 בכל הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה
 לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י
 ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לך
 אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר,
 כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושביעם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח: ה' אִם אֲשַׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו' תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶכִי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחָתִי: ז' זָכַר יְיָ לִבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הִסּוּד בָּה: ח' בַּת
 בְּכַל הַשְּׂדוּדָה אֲשָׁרֵי שִׁישָׁלַם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ: ט'
 אֲשָׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע:

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ: ב'
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ: ג' הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַת
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְלָה וְכִנּוּר: ד' הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגְב: ה' הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׂמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו' כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יְהִי הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל: וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְיָ מֵעוֹזִם בְּעַת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיַּפְּלֵטֵם
 יַפְּלֵטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: